a exercitatos habent ſenſus ad diſcretionem boni ac mali.

Capłm. VI.

b Q c Uapropter intermitten d tes inchoationis chriſti e ſermonẽ ad perfectionẽ fera f mur/nõ rurſum iacientes fun g h damentũ penitentię ab operi bus mortuis ⁊ fidei ad deum i k baptiſmatũ doctrinę: impoſi l tionis quoq manuũ ac reſur m rectionis mortuorũ ⁊ iudicij n o ęterni. Et hoc faciemus ſiquĩ p dẽ pmiſerit deꝰ: Impoſſibile q ẽ eni eos q ſemel ſũt illumina r ti: guſtauerĩt etiã donũ celeſte s ⁊ pticipes ſũt facti ſpũſſãcti.

pro cõſuetudine.i. quia ↄſueti ſunt ſtudio ⁊ lectione ſcri ptuarũ/⁊ frequẽtia bonoꝝ operũ. a ¶Exercitatos ha bent ſenſus.i. intellectꝰ nõ tm̃ naturalr̃ acutos: ſed ꝑ ↄſue tudine exercitatos: qꝛ cõſuetudo altera natura eſt. Exercita tos dico/ad diſcretionẽ boni ⁊ mali a minus malo. Eſa. vij.c. Butyrũ ⁊ mel comedet: vt ſciat reproba re malũ ⁊ eligere bonũ. j. Timoth. v.d. Quędã facta bona manifeſta ſũt pruděti bꝰ. Nec tm̃ exercitari debet hõ ad diſcre tionẽ boni ac mali: ſed ad opationẽ boni ⁊ deteſtationẽ mali. j. Timoth. iiij.b. Exerce autẽ teipm ad pietatẽ: nã exercitatio corporis ad modicũ valet: pietas autem ad omnia.

¶Expo Ca. VI.

Q Uapropter intermittẽtes. Supra ab illo loco: De q nobis grãdis ſermo: incępit apl's increpare hebręos: eo q noletẽt adhęrere chri ſto/in legalibꝰ cõfidebãt: Adhuc i iſto capitulo icrepat ⁊ obiurgat eos. Et primo a leſione fundamẽti: ibi: Nõ rurſum ia cientes ⁊c̃. Secũdo in q leſus ẽ oſtẽdit ibi. Et hoc faciemꝰ ſiqdẽ ⁊c̃. Tertio ab iteratiõe crucifixionis: ibi: Rurſus crucifigẽtes ⁊c̃. Quarto increpat eos p quoddã ſimile: qꝛ frequẽter ſuſcipiẽtes ſemen doctrinę nõ fructificabãt: ibi: Ter ra eñ ⁊c̃. Quinto blandir eis oſtẽdẽs ſe multũ de eis ſperare: qꝛ multa bona eis deſiderat: ibi: Confidimꝰ autẽ de vobis. Sexto oſtẽdit ꝗre ſperat de eis meliora. Primo qꝛ dñs pmiſit abraę q non fallet: ſed verus eſt in pmiſſis: ibi: Abraę nãqz promittẽs deus ⁊c̃. Secũdo iuramẽtũ interpoſuit: ibi: In q abũdantiꝰ volẽs ⁊c̃. Septimo ex his duobꝰ cõcludit: qꝛ debẽt firmiter ſperare: ibi Ut pduas res imobiles. Octauo oñdit q debemꝰ oẽs ſperare: qꝛ caput nr̃m hmõi pmiſſionẽ adeptũ ẽ: ibi: Ubi p curſor nr̃. Dicit ꝗ: b ¶Quapropꝩ: qꝛ pfectoꝝ ẽ ſolidꝰ cibꝰ. c ¶Intermittẽtes/vel/remittẽtes.i. dimittentes. d ¶Inchoationis chriſti ſermonẽ.i. q chriſtus icboat eſſe in nobis. Uel q chriſtꝰ pmo loqtur: in q pmo inſtruit p pdicatores ſuos. Sermo icboatiõis ẽ cathecifinꝰ vel ſymbolũ vel pnia. Uñ Matth. iiij.c. Penitẽtiã agite ⁊c̃. e ¶Ad pfectionẽ feramur.i. ad doctrinã altiorẽ. j. Cor. xiij.c. Cũ eſſẽ puulꝰ loqbar vt puulꝰ ſapiebã vt puulꝰ: cũ aũt factꝰ ſũ vir euacuaui q erãt puuli. Gal. iiij.b. Quõ ↄuertimini iterũ ad infirma ⁊ egena elemẽta.i. ad rudimẽta fidei. Et nota q dic̃: Feramur/cũ debuit dicere feramini vos ipfecti: ſ aſſociat ſe eis vt liberiꝰ eis loqtur. Uñ ⁊ ita dicit: qſi p illis rñdens. Et hoc faciemꝰ ſiqdẽ pmiſit deꝰ: f ¶Nõ rurſũ ⁊c̃. qſi feramur ad pfectionẽ: ⁊ ideo oportet q pmo iaciamꝰ bonũ fundamẽtũ ⁊ h eſt qd dicit: Rurſum/eñ/iaciẽtes fundamẽtũ penitẽtię.i. iaciamꝰ hęc oĩa ſic lapis iacir in fundamẽto. Iaciẽtes dico: Non rurſum.i. nõ ſicut olim.i. nõ ita negligenter vt olim: vt ſicut olim ceciderũt: ſic iterũ nũc cadãt. Et in h arguit eos ⁊ increpat a leſione fundamenti. Uel/ Nõ rurſũ.i. non amplius niſi mõ: iaciẽtes fundamẽtũ pnię ⁊c̃.i. ita mõ iaciamꝰ vt amplꝰ iacere nõ ſit opꝰ. Fundamẽtũ pnię: iaciẽtes pniaꝫ qſi lapidẽ i fundamẽto: Quę pnia ẽ: g ¶Ab.i. de: h ¶Opibꝰ mortuis.i. de pctis: q dicunr mortua ab effectu: qꝛ occidũt aĩas. Uñ in lege phibet tãgere mortuũ: Nũeri. xix.b. et Ezech. xliij.f. Uel opa mortua dicunr opa bona p pctm̃ ſequẽs mortificata: vel qñ erũt ſine fide: ſic eñ fides ſine operibꝰ mortua ẽ. Iaco. ij. d. ita opa ſine fide mortua ſũt. j. ix. d. Sanguis chriſti emũdabit ↄſcientiã noſtrã ab opibus mortuis. Uel/ Ab opibꝰ mortuis.i. a legalibꝰ cerimonijs: ſm Chryſ. Et iaciẽtes fundamẽtũ fidei. Uñ Chryſ. Fides ẽ fundamẽtũ: reliquũ aũt ſupędificatio. j. Cor. iij.d. Ut ſapiẽs architectꝰ fundamẽtũ poſui: alꝰ aũt ſupędificat lignũ fęnũ ſtipulã. Eph. ij.d. In quo eñ oĩs ędificatio ↄſtructa eſt ⁊c̃. Itẽ Chryſ. Sic i elemẽtis totũ cõtinet qd ſcribit; ⁊ i fundamẽto tota nitit ędificatio: ita vitę puritatẽ cõtinet certitudo q circa fidẽ ẽ: ſine q nõ eſt eẽ chriſtianũ: ſic nec ſine fundamẽto ędificiũ. i ¶Baptiſmatũ doctrinę. Pluralr̃ dicit: baptiſmata: qꝛ eſt baptiſmꝰ flumis: ⁊ flamis in pnia: ⁊ ſanguis in martyrij ſuſtinẽtia. Uñ verſus. Flumine baptiçor ſeu flamine ſiue cruore. k ¶Impoſitionis qꝫ manuũ. Fides eñ huiꝰ ſacri.ſ. confirmationis ptinet ad fundamẽtũ. Et eſt hic argumentũ de ſacro cõfirmationis. j. Timo. v.d. Manꝰ cito nemini impoſueris.i. require diſtrictionẽ de ipoſitione manuũ ⁊ fundamentũ. l ¶Reſurrectionis mortuoꝝ. Oportet eñ ędificari ſuper fidẽ huiꝰ articuli.ſ. reſurrectiõis mortuoꝝ quã oñdit apl's. j. Cor. xv.b. Si reſurrectio mortuoꝝ nõ ẽ: neq chriſtꝰ reſurrexit. ij. Timo. ij.b. Memor eſto dñz ieſũ chriſtum reſurrexiſſe a mortuis ſm euãgeliũ meũ. m ¶Et iudicij ęterni. Iudiciũ dr̃ ęternũ: qꝛ qcqd in iudicio eius ſtatuit: in ęternũ durabit: irreuocabilr̃ eñ erit ſnĩa. j. Pet. iiij.b. Reddẽt rõnẽ ei q patus eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. Et in eodẽ.d. Tẽpus ẽ vt incipiat iudiciũ a domo dei. Eccs. vlt.d. Cũcta adducet deꝰ in iudicium. Sic ꝗ apl's i h loco diuidit fundamẽtũ i ſex: Penitere eñ ⁊ in deũ credere ac baptiçari: i remiſſionẽ pctõꝝ: ⁊ ↄfirmari p ipoſitionẽ manuũ ac reſurrectionẽ: ⁊ diẽ iudicij pſtolari. Hęc aũt oĩa ptinẽt ad officia neophitoꝝ: ſic ꝗ ſex ponunr. Uñ. iij. Reg. v.d. legit q ſalomõ poſuit i fũdamẽto tẽpli lapides qdratos grãdes. Lapides eñ qdrati ſex hñt ſupficies: q ſignificãt iſta ſex q h ponũt. Sap. iiij.a. Adulterię plãtatiões ñ dabũt radices altas: nec ſtabile fũdamẽtũ collocabũt: ⁊ ita dic: ⁊ cõmouebit eos a fundamẽtis ⁊ vſq ad ſupmũ deſolabũt. Seqtur. n ¶Et hoc faciemꝰ: qſi feramur dico ad pfectiõeꝫ ⁊ fũdamẽtũ bonũ iaciamꝰ: Et hoc faciemꝰ. Hic excitat eos apl's ſicut. j.b. Cõfidimꝰ aũt de vobis meliora: Faciemꝰ dico/ o ¶Si qdẽ pmiſerit deꝰ.i. ſi ſpaciũ vitę ad penitẽdũ nob cõceſſerit: in h excitat eos ad timorẽ. Iaco. iiij.d. Pro eo vt dicatis: ſi deꝰ voluerit ⁊ ſi vixerimꝰ: faciemꝰ h vel illud. p ¶Impoſſibile ẽ eñ. Oñdit in q leſum erat fundamẽtũ apud hebręos: Quidã eñ ęſtimabãt baptiſmũ eẽ iterãdũ. Alij pniaꝫ nõ valere cadẽti i mortale. Alij credebãt q poſt hãc vitã purgarent oĩa pctã in alia vita: qntacũq fecerit hõ in pñti etiã ſi nõ penituit: In q opiniõe ſt etiã adhuc iudęi: dicit: Impoſſibile ẽ.q.d. dico q feramur ad pfectionẽ ⁊ q ita fundemur i ſacris fidei: vt nõ decidamus a ſtabilitate fidei: ⁊ nemo credat poſt lapſum pcti p baptiſmũ ſecũdo vł tertio poſſe reuocari. Impoſſibile ẽ eñ: nõ tm̃ difficile. ⁊ ideo nemo in h ↄfidat vane. q ¶Eos q ſemel ſunt illuminati: in itellectu p diſcretionẽ boni ac mali: vt nõ dicãt bonũ malũ ⁊ tenebras lucẽ Eph. v.b. Fuiſtis aliqñ tenebrę: nũc aũt lux i dño. Eſa. lviij.c. Impleuit ſplẽdoribꝰ animã meã.i. fide ⁊ ꝟtutibus ad illuminãdũ eã: ⁊ nõ tm̃ ad illuminãdũ intellectũ ſed ad reficiendũ ⁊ delectandũ affectũ. Unde ſubdit: r ¶Guſtauerũt ⁊c̃. Et nota q hõ diuerſos guſtus hꝫ ſm diuerſos ſtatus/ ſm ſtatũ ↄuerſionis: ⁊ pbationis/ſiue pfectionis/⁊ in ſtatu pfectionis. In ſtatu ↄuerſionis guſtũ hꝫ ſuauẽ ⁊ delectabilẽ/ſpũales in gr̃a remiſſionis pctõꝝ: quę ſerenãt animã ſpe lęticię quodã mõ reddẽdo ſecurã. Prouerb. xv.b. Secura mẽs qſi iuge cõuiuiũ. Et de hoc dicit. Et guſtauerũt etiã donũ cęleſte .i. adepti ſunt remiſſionẽ pctõꝝ i baptiſmo. In ſcdo aũt ſtatu ſcꝫ pbationis ⁊ pfectionis reficit aĩa in opatione boni: ⁊ hoc p grãm cooperantẽ. Ps. In cuſtodiẽdis illis retributio multa. Ps. 18. iocunditas et ſuauitas annexa. Et quantũ ad hoc dicit. s ¶Et participes facti ſunt ſpũſſancti.i. gr̃a ſpũſſcti adiuuante ad opationẽ bonoꝝ. In tertio ſtatu.ſ. pfectionis reficit ⁊ delectat aĩa in cõtẽplatione dei ⁊ meditatione ſeculi vẽturi: vbi ſunt delectationes in dextera dei vſq in finẽ: Et quãtum

A

De pe. diſ. 4. c. Intermittentes

De pe. diſ. 2. c. ſi eñ. ⁊. ſi pau lus.

¶ ad hoc dicit a ¶ Guſtauerũt nihilominus bonũ dei
verbũ.i.diuinitatẽ chriſti. b ¶ Virtuteſq; ſeculi ven
turi.i.gaudia paradiſi / vel dotes aĩe ⁊ corporis:que oĩa pre
guſtantur in contẽplatione a ſanctis. Primus ergo guſtus eſt
in peccatorum remiſſione:qñ palatũ cordis reparatur in egroto
†Ps.118. vt dicat:Cõcupiuit aĩa mea deſiderare
iuſtificationes tuas in omni tpe: ſicut in/
firmus cibũ nõ deſiderat: ſed cupit deſi/
derare. Secũdus guſtus eſt in bonorum
operatione. Tertius eſt in celeſtiũ contem/
platione. Primus eſt de ſpe venie: ſecũ/
dus de ſpe corone: tertius eſt iã quodã/
modo in ſperatorum adeptione. Item nota
q in ſerie textus poſſunt notari refectio/
nes quinq; ſenſuũ. Illuminati: Ecce viſus. Guſtauerũt:
Ecce guſtus. Participes facti ſunt. Ecce tactus cuius ẽ
capere. Guſtauerunt bonũ dei verbũ: Ecce auditus
qui verba capit. Virtuteſq; ſeculi venturi. Ecce odor
patrie celeſtis. Dicit ergo: Guſtauerunt etiam donum
celeſte.i.per ſerenitatẽ conſcientie ⁊ ſpem venie ſentientes ſe aſſe
curos remiſſionẽ pctõrum: que eſt donũ celeſte: quia alius non
poteſt donare pctã vel remittere niſi pater noſter q eſt in celis.
Eſa.xliij.d. Ego ſum qui deleo iniquitates tuas propter me.
Et participes facti ſunt ſpiritusſancti.i.gratiarum quas
dat ſpũſſanctus: habentes.ſ. diuerſa dona: vt genera linguarum
interpretationes ſermonũ et alia dona.j.Cori.xij.a. Diuiſio
nes gratiarum ſunt: idem autem dñs. Guſtauerunt nihi/
Ps.33. lominus bonũ dei verbũ.i.diuinitatẽ chriſti. Ps. Guſtate
⁊ videte qm̃ ſuauis eſt dñs.j.Petri.ij.a. Vt in eo creſcatis in
ſalutẽ: ſed tñ guſtaſtis quoniam dulcis eſt dñs. Sap.xij.a. O quam bo/
Ps.30. nus ⁊ ſuauis eſt dñe ſpũs tuus in nobis. Ps. Q̃ magna mul
titudo dulcedinis tue dñe. Vel/ Bonũ dei verbũ.i.euan/
gelicã doctrinã: que debet recipi ſicut cibus ſapidus ad nutri
mentũ: nõ ſicut ventus ad inflandũ. Scientia enim inflat/ chari
tas autẽ edificat.j.Cori.viij.a. Et ideo ſignãter dicit: Gu/
ſtauerũt: nõ dicit audierũt: Verbũ enim habet ſaporẽ bonũ
in ſe: ſi hõ haberet guſtũ bene diſpoſitũ. Eccli.xxxvj.c. Fau/
ces cõtingunt cibum: ⁊ cor inſenſatum verba mendacia. Iſti
ſũt mali q delectantur i ocioſis ⁊ fabuloſis verbis ⁊ aliqñ illicitis.
Job.xxxiiij.a. Auris verba probat: ⁊ guttur eſcas guſtu diiudicat.
Job.xij.b. Nonne auris verba diiudicat: ⁊ fauces comedẽtis ſa
porẽ? q.d. qdã verbũ dei recipiũt in aure ad intelligẽdũ tm̃: alij
tm̃ recipiũt ea ſicut cibũ in ore cordis ad nutrimẽtũ. Et dicit/
nihilominus. q.d. licet illũinati ſint per ſciẽtiã ⁊ participes ſint
ſpũſſcti per multarũ gratiarũ ⁊ donorum adeptionẽ: nihilomi/
nus.i. nullo minus propter hoc humiles ſunt ad diſcendũ ⁊ audi/
endũ ab alijs. b ¶ Virtuteſq; ſeculi venturi.ſ. guſtaue
runt.i. qui impaſſibilitatẽ ⁊ immortalitatẽ futurã ſpe guſtaue
runt. Vel/ Guſtauerũt.i. in parte experti ſunt dotes corpo
ris. Corporis etiã in pñti: ſicut philippus agilitatẽ habuit: Act.
viij.g. et Abacuk. Daniel.vlt.g. Et moyſes claritatẽ quodã
mõ preguſtauit qñ ſplẽdida facta eſt facies eius: ita vt nõ poſſent
in eũ intẽdere filij iſrael: Exo.xxxiiij.d. et.ij.Cori.iij.c. Et ſi/
cut ſtephanus: Act.vj.d. cuius videbant faciẽ vt angeli. Item
ſubtilitatẽ preguſtauerũt: ſicut qui in carceribus poſiti clauſis
carceribus exibãt: vt petrus. Act.xij.b. Itẽ impaſſibilitatem
preguſtauerũt: ſicut beatus tiburtius: qui ſup prunas quaſi ro/
ſas ambulabat: ⁊ vincẽtius ſimiliter ⁊ laurẽtius: qui quaſi in/
ſenſibiles videbantur ad tormẽta. Vel/ Guſtare virtutes ſe/
culi venturi/ eſt viuere in carne preter carnẽ: vt i terra ducere
vitã innocentẽ ad modũ angeli. Vel vt dicit Chryſ. viuere vt
angeli eſt nullo idigere q hic ſũt: ſicut apls q dicebat: Ego di
dici in quibus ſum ſufficiẽs eſſe: Phil.iiij.c. c ¶ Et prolapſi
ſunt: quaſi qui poſt oĩa predicta ſibi a deo collata grauiter pec/
cando lapſi ſunt: impoſſibile eſt eos/ d ¶ Rurſus renoua
ri.i. rebaptizari.i. poſt baptiſmũ nouos fieri. Eos dico motos
e ¶ Ad penitẽtiã: nõ q excludat pniam: cũ dicat Matth.
xviij.c. Non dico tibi vſq; ſepties: ſed vſq; ſeptuagieſſepties.
Et Luc.xv.c. recipit pater filiũ qui diſſipauerat omnia ſua:
⁊ dicit cito proferte ſtolã primã.i. virtutes primas quas habuit

> a Guſtauerũt nihilominus bo
> b nũ dei verbũ virtuteſq; ſeculi
> c d vẽturi/ ⁊ prolapſi ſũt rurſus reno
> e uari ad pñiam: Rurſus cru/
> f cifigẽtes ſibimetipſis filiũ dei

vel opa ei reſtituantur propter miſericordiã. Sed per hec verba iteratione
baptiſmi negat: vñ ſignãter dicit/ renouari. Unde Chryſ.
Impoſſibile ẽ ⁊c. quid igitur amiſſa eſt pnia: ſed renouatio.i. il
la que per lauacrũ eſt reparatio. Renouari enim hoc ẽ nouũ fieri:
facere aũt nouos ſolius ẽ lauacri: deinde inueteratos eripere
a vetuſtate pnie. Sed q non ſit iteratio
baptiſmi patet: quia ſic oporteret q iterare
tur paſſio chriſti: baptiſmus enim trahit effe/
ctũ ſuum a paſſione chriſti ⁊ ſimilitudinẽ: ſicut
dicitur Ro.vj.a. An ignoratis: quia quicũq; bap
tizati ſumus in chriſto ieſu in morte ipſius
baptizati ſumus.i. per efficaciã ſue mortis: et
ad ſimilitudinẽ eius q̃ſi. Unde poſtea dicitur:
Si cõplantati facti ſumus mortis eius ſimili
tudini/ ſimul ⁊ reſurrectionis erimus: ſcientes quia vetus hõ noſter
ſimul cũ eo crucifixus ẽ/ vt deſtruatur corpus pcti: vt vltra non
ſeruiamus pctõ. Sicut ergo nõ iteratur paſſio chriſti: ita nec iteratur ẽ
baptiſmus. Una enim ẽ mors chriſti/ ſicut dicit Glo. vnũ baptiſ
ma conſecuit: qd ſufficit contra oĩa pctã tollẽda etiã ſequẽtia: ſi pnia
de illis agatur: ſicut illa mors ſufficit ad oĩa pctã tollenda. Qui ergo
baptiſmũ iterari dicũt/ per conſequẽs iterũ chriſtũ crucifigũt.
Unde Chryſ. Baptiſma crux ẽ: crucifixus ẽ vetus hõ noſter in baptiſ/
mo: vt dicitur Ro.vj.b. Sicut enim mortuus eſt in cruce chriſtus: ita
nos in baptiſmate: nõ morte carnis/ ſed pcti. Qui ergo putat re/
baptizandũ: putet ⁊ chriſtũ crucifigẽdũ: qd eſt traditio Ori/
geñ. Et hoc eſt qd dicit: f ¶ Rurſus crucifigẽtes ſibi
metipſis.i. quãtũ in ſe eſt: g ¶ Filiũ dei ⁊ oſtentui ha
bentes.i. irriſioni.i. dicere hoc.i. q ſit rebaptizandũ: ac ſi di
cant chriſtũ iterũ crucifigẽdũ ⁊ irridẽdũ. Sed hoc nõ ẽ verũ.
Unde.j.x.c. Voluntarie enim peccantibus poſt acceptã noticiã
veritatis: iã non relinquitur hoſtia pro pctis. Vel ita: Rurſum
crucifigẽtes: et refertur ad hoc qd predixit: prolapſi ſũt/ reba/
ptizari: propter qd debent ſibi cauere ne prolabantur. Et eſt ideo:
quia ſi prolabantur ⁊ in pctis iacent: ſunt/ rurſus crucifigẽ/
tes ſibimetipſis filiũ dei.i. quãtũ in ſe eſt: quia eius gra/
tiam cõtẽnunt. Et in hoc oſtenditur ratio cur nõ debeãt prima
fide relicta in pctm̃ cadere: nõ enim vltra poſſunt rebaptizari in
remiſſionẽ peccatorum: ⁊ inſup cõtẽnunt ⁊ hoſtẽ habẽt filiũ dei.
Vel aliter. Impoſſibile eſt eos qui/ prolapſi ſũt rurſus reno
uari ad penitẽtiã.i. poſt hãc vitam penitere fructuoſe: quia
impoſſibile eſt eos/ rurſus crucifigentes filium dei:
id eſt effectũ paſſionis chriſti cõſequentes: quia nõ poteſt eſſe
vt poſt mortẽ valeat eis crucifixio chriſti: qui carnẽ ſuam nõ
crucifixerunt cũ vitijs ⁊ cõcupiſcentijs: Gal.v.d. Neq; per
chriſtũ habere oſtentui: id eſt oſtenſioni/ vt eum imitentur in
nouitate vite. Vel/ Oſtẽtui.i. deriſioni: vt effectũ ſuarũ irri/
ſionũ conſequantur. Vel aliter: Impoſſibile eſt eos qui/ pro/
lapſi ſunt rurſus renouari ad penitentiã.i. reparari
per penitentiã ad ſtatũ primũ vt ſint ſicut virgines poſt lapſũ.
Vel impoſſibile eſt penitere de peccato in ſpiritũſanctũ.i. dif/
ficile. Vel de peccato ingratitudinis illos qui poſt tãta dei be
neficia ſibi collata ingrati in peccatũ graue prolabuntur. Vel im
poſſibile eſt ex parte huius ſcz: quia hõ eſt ſpũs vadẽs ⁊ nõ re/ Ps.
diens: Sic ſumitur impoſſibile Matth.xix.d. Apud homines
impoſſibile eſt: apud deũ autẽ omnia poſſibilia ſũt. Rurſus
crucifigentes filiũ dei ſibimetipſis. Tales enim q prola/
buntur poſt acceptã noticiã veritatis ⁊ gratiã remiſſionis: ite/
rum reuertuntur ad vomitũ: crucifigunt iterum quantũ in ſe eſt
dominũ: quia cauſam pro qua crucifixus eſt chriſtus iterare nõ
deſiſtunt. Unde Hugo de ſctõ victore. Dicit tibi chriſtus: ſerua
ſalutẽ tuã/ ego pro illa mortuus ſum: ſi illã amiſeris/ ego iterũ
mori nõ poſſum: tamẽ eadẽ morte amiſſa ſalutẽ iterũ redde/
re nõ poſſum: ſed nolo mihi iniuriã facias: quia ſalutẽ tuã morte
mea voluntarie peccãdo amiſeris/ iterũ chriſtũ i te eſt iterũ cruci Ps.
figi/ iterum me mori compellis. Ps. Sup dolorẽ vulnerum meorum addi
derunt. Job.xvj.c. i perſona chriſti. Effudit i terrã viſcera mea conci/
dit me vulnere ſup vulnus. Viſcera chriſti i terrã effundit: q amo
rẽ q chriſtus pro nobis mori voluit pro nihilo ducẽs terreno eũ corde
recolit.i. duro ⁊ arido. Et cõcidit eũ vulnere ſup vulnus: q iniq
tatem ſuper iniquitatẽ apponit. Gal.iij.a. O inſenſati galathe

G quis vos faſcinauit

ꝗ quis vos faſcinauit nõ obedire ꝟitati: ante quoꝝ oculos chri/
ſtus ieſus ꝓſcriptus ẽ in vobis crucifixus. a ¶Et oſtentui
habentes.i.deriſioni: qui em̃ grãm eius cõtemnunt/eũ ha
bent oſtentui.ij.x.c. Quanto magis putatis deteriora mereri
ſupplicia: qui filiũ dei cõculcauerit et ſanguinẽ teſtamenti pol/
lutũ duxerit in quo ſanctificat⁹ eſt et ſpiri/
tui grẽ cõtumeliam fecerit. b ¶Terra
enĩ. Hic increpat eos ꝑ ſimile terrẽ q̃ ſte
rilis exiſtens poſt imbrẽ maledictioni ſub
iacet: et ꝑ h̃ monet eos vt ſint ſicut bona
terra. Vñ dicit: Terra enĩ. Dixerat ſu/
pra: Feramur ad ꝑfectiõez: ſ. bõs: ⁊ iuſtũ
pꝛa: Feramur ad ꝑfectiõez.ſ.bõs ⁊ iuſtũ
eſt hoc facere: quia terra. Vel ſic. Non
debetis crucifigere chꝛiſtũ ſpinis veſtroꝝ
pctõꝝ: ſꝫ eẽ ſicͭ bona terra q̃ fructũ reddit
copioſũ/ non ſicut illa q̃ tñ ꝓfert ſpinas
et tribulos. c ¶Enĩ.i.q꞉/ Terra.i. aĩa
vel liberũ arbitriũ. d ¶Sepe venien
tem ſup ſe bibens imbrẽ.i.doctrinã
vel gratiã. Et nota ꝙ aĩa vel liberũ arbi/
triũ: ſiue coꝛ dr̃ terra: q꞉ ſic dr̃ Prouer.
xxx.c. Terra nunq̃ ſatiat̃ aqua: ſicut nec
coꝛ implet̃ diuitijs. Itẽ terra ex ſe nõ generat niſi ſpinas ⁊ tri
bulos ⁊ malas herbas. Geñ.iij.c. Germinabit tibi ſpinas et
tribulos: ſic ex nobis nõ generam⁹ niſi pctã. Oſee.xiij.c. Per
ditio tua iſrael/tantũmodo ex me auxiliũ tuũ. Itẽ terra dicit̃:
quia vertit̃: ſed tñ nunq̃ mouet̃ vniuerſaliter: ſic coꝛ hominis
tẽptationib⁹ conterit̃: ſed ſm̃ ſynderesim aĩa nõ mouet̃: ſemꝑ
em̃ remanet vn⁹ nũcius.i.ſynderesis: ſicut dr̃ Iob.j.d. Remã
ſi ego ſol⁹ vt nunciarẽ tibi. Sepe/ nõ ſẽp. Glo. Sepe venit:
quia ſi rara eſt nõ ſufficit: ſi aſſidua vileſcit. Eccs.iij.b. Eſt tẽ/
pus tacendi ⁊ tẽpus loquẽdi. Iob.xij.c. Si cõtinuerit aquas
oĩa ſiccabunt̃: ſi emiſerit eas ꝑiter ſubuertẽt terrã. d ¶Veni/
entem ſup ſe bibẽs.i. de nube ſuſcipiẽs. e ¶Imbrem:
id eſt doctrinã celeſtẽ que fluit de imbrib⁹.i.de ꝑdicatoꝛibus
qui dicunt̃ nubes. Eſa.lx.b. Qui ſunt iſti q̃ vt nubes volãt ⁊c̃.
quoꝛũ doctrinã pluuiã dicit. Hoc eſt qđ dicit.ſ.v.d. Cũ de/
beretis eſſe magiſtri ſm̃ tp̃s. Iob.xxxviij.c. Quis dedit ve/
hemẽtiſſimo imbri curſum ⁊ viã ſonantis tonitrui. Eſa.lv.c.
Quõ imber ⁊ nix deſcendit de celo ⁊ illuc vltra nõ reuertit̃ ſed
inebriat terrã ⁊ infundit eã ⁊ germinare eã facit ⁊ dat ſemen ſe/
renti ⁊ panẽ comedenti: ſic erit verbũ meũ qđ egredient̃ de oꝛe
meo. Imber ẽ vox audibilis: ros aũt ẽ grã inuiſibilis. Simul
autẽ iungit imbrẽ ⁊ rorẽ: quia fruſtra exterius laboꝛat lingua
ꝑdicatoꝛis: niſi int⁹ operetur grã ſaluatoꝛis. Vtrobiq̃.ſ. imbꝛe
⁊ grã priuant̃ ſuperbi. Vñ.ij.Reg.j.d. Montes gelboe nec
ros nec pluuia veniant ſuper vos ⁊c̃. f ¶Et germinãs
herbã.i. fidez ⁊ bona opa: que dicunt̃ herba nõ triticũ: quia
quãtacunq̃ ꝑfecta ſunt opera: tñ tenera ea eſſe ⁊ infirma ⁊ q̃ſi
inutilia debet hõ reputare: ꝑ illud Eccl.xviij.a. Cũ conſũma
uerit hõ tunc incipit.ij.Reg.xxiij.a. Sicut lux auroꝛe oꝛien/
te ſole mane abſq̃ nubib⁹ rutilat: ⁊ ſicut pluuijs germinat her/
ba de terra: ſic eſt ſuple ſermo dñi. Loquit̃ em̃ ibi de ſermo/
ne dñi qui illuminat animã: ſicut pluuia facit germinare her/
bam.ij.Reg.xxiij.a. Cuncta ſalus mea et oĩs voluntas: nec
quicq̃ ex eis qđ non germinet. Marci.iiij.c. Vltro em̃ terra
fructificat: pꝛimo herbã: deinde ſpicã: deinde plenũ fructum.
In ſpica herbã.i.timorẽ gehẽne ĩ cõuerſione: q꞉ ſicut herba
ꝑmũ eſt: ita initiũ ſapiẽ timoꝛ dñi. Vñ Eſa.xxvj.c. A timoꝛe
tuo dñe ↄcepim⁹ ⁊ parturiuim⁹ ⁊ peperim⁹ ſpm̃ ſalut̃. Spicã
id eſt aſꝑitatẽ pnĩe in ſtatu ꝑfectiõis. Sed ſpica.i.pnĩa ſterilis
eſt ſine dilectione: ideo addit̃ tertiũ.ſ. plenus fruct⁹ in ſpica.i.
charitas ⁊ dilectio coꝛdis latẽs ſub habitu pnĩe vel religiõis:
⁊ iſte fructus charitatis copioſioꝛ eſt: in tertio ſtatu.ſ.in ſtatu
ꝑfectionis. Dicit ḡ: Et germinãs herbã.i.timorẽ vel fidẽ
⁊ bonã opatiõnẽ. g ¶Opoꝛtunã.i. cõgruã: vel loco ⁊ tpe
Ps.1. exhibitam. Ps. Qđ fructũ ſuũ dabit in tpe ſuo. Germinãs
dico/ nõ ſolũ ſibi ſꝫ etiã alijs a qđ⁹ colit̃.i.ꝑdicatoꝛib⁹ q̃ gloꝛia
bunt̃ inde.j.Theſſal.ij.d. Que ẽ em̃ ſpes nr̃a aut gaudiũ aut
coꝛona glĩe: nõne vos añ dñm: Vel/ h ¶Illis a q̃b⁹ colit̃

a ⁊ oſtentui habẽtes. Terra enĩ
b ſepẽ venientem ſup ſe bibens
c imbrẽm et germinãs herbam
d
e
f
g h oꝑoꝛtunã illis ã q̃bus colitur
accipit benedictionez a deo:
i
k ꝓferens autẽ ſpinãs ac tri/
l
m bulos rẽpꝛoba ẽ ⁊ mãledicto
n pꝛoxima/ cui⁹ cõſummatio in
o
p cõbuſtionẽ. Cõfidim⁹ autẽ dẽ
q
r vob dilectiſſimi mẽlioꝛa ⁊ vici
s nioꝛa ſaluti: tãẽtſi ita loq̃mur.

i.ſibi ipſis q̃ ſe colũt ĩ bonis opib⁹ imitãdo maioꝛes: ſm̃ illud:
Et fecerũt fructũ natiuitatis: q꞉ pr̃es ſuos q̃ in fide eos genue Ps.106.
runt imitãt̃. Terra inq̃ talis accipit bñdictionẽ a deo: hic au
gmẽtũ/in futuro ꝑmiũ: q꞉ grãm ⁊ gloꝛiã dabit dñs. De ꝑma
benedictione: q꞉ de multiplicatione grãrũ dr̃ in Ps. Etem̃ be Ps.83.
nedictionẽ dabit legiſlatoꝛ: ibũt de ꝟtute
in ꝟtutẽ ⁊c̃. Eccl.xxxvj.c. Scdm̃ bñdicti
onẽ aaron da ꝑplo tuo ⁊ dirige nos in viã B
iuſticie. i ¶Proferẽs autem: in aptũ Al. † generans
vt videantur. k ¶Spinas.i.pctã que
pungũt. l ¶Repꝛoba eſt: in pñti ꝑ ca/
rentiã grẽ. m Et maledicto pꝛima
.i.damnationi eterne. Talis em̃ terra re/
pꝛoba ẽ q̃ multũ bibit ꝑ abũdãtiã doctri/
ne: et nullũ ꝓfert fructũ pnĩe his a q̃b⁹
colitur. Aggei.j.b. Seminaſtis multũ.i.
multũ ꝑdicaſtis: ⁊ intuliſtis parũ.i.pau/
cos cõuertiſtis: q꞉ ipſi ſunt ſicut repꝛobi. De pe.diſ.2.c.
Hiere.xij.c. Seminauerũt triticũ ⁊ meſ/ ſi enim.V.con
ſuerunt ſpinas. Matth.xiij.d. None bo fidimus
nũ ſemen ſeminaſti in agro tuo: vñ ḡ ha/
bes zizaniã: Chꝛyſ. Hoc eſt qđ dr̃ Eſa.
v.b. Expectaui vt faceret vuas fecit autem ſpinas ⁊c̃. Spi/
nas autẽ vocat peccata: Etem̃ dauid ait. Cõuerſus ſum in mi Ps.31.
ſeriã in eo ꝙ ſpine infixe ſunt mihi. Nõ em̃ ſimpl'r ſuperuenit
pctm̃: ſed infigit̃: ⁊ ſi paruũ ens remanet int⁹ dolet: ⁊ opus hꝫ
multa dura. Vel ſpine ⁊ tribuli ſunt diuitie ⁊ opes que diſtra
hunt ⁊ dilaniãt ſuũ amatoꝛẽ. Oſee.x.c. Lappa ⁊ tribulus aſcẽ
dunt ſup aras eoꝝ.i.ſup coꝛda. Prouerb.xxiiij.d. Per agrũ
hoĩs pigri trãſiui ⁊ ꝑ vineã viri ſtulti ⁊ ecce totuꝫ repleuerant
vꝛtice: operuerãt ſupficiem eius ſpine: pctõꝝ.ſ. vel diuitiarũ.
Chꝛyſ. Quis ab his ſpinis ⁊ tribul' pur⁹: Itẽ Chꝛyſ. Sẽꝑ
bibim⁹ ſꝑ audiuim⁹: ſed ↄfeſtim hũmorẽ ꝑdim⁹ ſole oꝛiente: et
ꝓpterea ſpinas efferim⁹: qđ ẽ ſpina: ſollicitudo hui⁹ ſeculi ⁊ de
ceptio diuitiarũ: vt dicit̃ Matth.xiij.c. Talis terra repꝛoba
eſt: repꝛobans.ſ.bonũ agere: ⁊ ideo repꝛobata a deo ꝑ ſubtra/
ctionẽ grẽ. Et maledicto ꝓxima. Nõ dicit in maledictio
ne/ ſꝫ iuxta. Chꝛyſ. nõdũ incideris: ſꝫ ꝓpe factũ ẽ.ij.Pet.ij.a.
Cui⁹ iudiciũ iã olim nõ ceſſat: ⁊ ꝑditio nõ doꝛmitat. n ¶Cu
ius ↄſũmatio.i.finis/erit: o ¶In cõbuſtionẽ/eterni iu
dicij vel icẽdij. Eſa.xxxiij.b. Spine cõgregate igni ↄburent̃.
ij.Reg.xxiij.a. Preuaricãtes autẽ q̃ſi ſpine euellent̃: q̃ non
tollent̃ manib⁹. p ¶Cõfidim⁹ autẽ. Supꝛa terruit eos in/
fundẽs eis vinũ: hic aũt infundit eis oleũ diuine ↄſolationis:
q.d. duriter vos icrepaui ⁊ terrui: ſed tamen / Confidim⁹
de vobis dilectiſſimi.j.Reg.ij.a. Dñs moꝛtificat ter/
rendo: ⁊ viuificat cõſolãdo poſt terrorẽ. Iob.xj.d. Quaſi me
ridian⁹ fulgoꝛ cõſurget tibi ad veſperũ: ⁊ cũ ↄſũptũ te putaue
ris oꝛiert̃ vt lucifer. Et nota ꝙ dic/ cõfidim⁹. Chꝛyſ. Nõ di
cit eſtimam⁹ vel ſperam⁹/ ſed cõfidim⁹ qđ min⁹ eſt.q.d. nõ eſti/
mo vos plenos ſpinis: ſed timeo ne fiatis. Non dicit confido
ſed confidimus: ego ſcꝫ ⁊ oẽs. De nemine em̃ deſperandũ eſt
dũ eſt in via. Iohel.ij.c. Quis ſcit ſi cõuertat̃ ⁊ ignoſcat de⁹
⁊ relinquat poſt ſe bñdictionẽ: q ¶De vobis. Chꝛyſ. Nõ
dicit in vobis/ ſed de vobis: ſicut dicit etiam his quos arguit
Gal.v.b. Ego cõfido de vobis in dñõ ꝙ nihil ſapietis: nõ di
cit cõfido in vobis ꝙ aliq̃d ſapiatis modo.q.d. de ſtatu veſtro
pñti nõ multũ ꝑſumo: ſꝫ de futuro cõfido. Bonis aũt ⁊ coꝛre/
ctis dicit apl's.ij.Coꝛ.vij.d. Gaudeo ꝙ in oĩb⁹ ↄfido in vob.
Itẽ.ij.Coꝛ.x.a. Abſens aũt ↄfido in vob. r ¶Melioꝛa:
q̃ ↄbuſtionẽ. Et vicinioꝛa ſaluti/ q̃ ſint ſpine ⁊ tribuli: ſic
ſup eodẽ dixit: ꝓxima maledictio: ita hic dicit. Vicini/
oꝛa ſaluti. Iaco.iiij.d. Appꝛopinq̃te deo ⁊ appꝛopinq̃bit vo
bis. Vel/ Melioꝛa: nõ ſolũ bona: ſꝫ optima.ſ. charitat' opa.
Vñ.j.Coꝛ.xij.d. Emulamini chariſmata melioꝛa: ⁊ adhuc ex/
cellẽtioꝛẽ viã vob demõſtro. s ¶Tãetſi ita loq̃mur.i. q̃uis
ita loq̃mur terrẽdo ⁊ icrepãdo: ↄfidim⁹ tñ d vob. Glo. Quaſi
nõ dicim⁹ h̃ putãdo vos eẽ tales.ſ. ſpinis plenos: ſꝫ timẽdo ne
tales ſitis terreo verb ne ipſa redoleat̃. Et nota ꝙ ait: Cõfidi
mus de vob: q꞉ em̃ de pñti nõ hꝫ vñ laudet: de ſpe futuroꝝ
ꝗ eos attollit ad q ue

a Nō ēm̄ iniuſtus ē de⁹ vt obli
b
c uiſcatur operis veſtri ēt dile/
d ctiōis quā oſtēdiſtis in nōmi/
e ne ipſius qui miniſtratis ſan/
f ctis ⁊ miniſtraſtis. Cupimus
g
h autē vnūquēq3 veſtrū eandē
i
k oſtentare ſollicitudinē ad ex/
l pletionē ſpei vſq3 in finem vt
m nō ſegnēs efficiamini: vērum
n
o imitatores eoꝝ qui fide et pa/
p
q tientia hereditabūt promiſſio
r nes. Abraē namq3 promit/
tens deus quoniā neminem
habuit per quem iuraret ma/
s iorem: iurauit per ſemetipſū

eos attollit ad que p p̄terita allicit et recreat animos eoꝝ ⁊ cō
fortat antiqua eis ad mentem reuocās et facit eos exiſtimare
deū nō oblitū bonoꝝ q̄ fecerūt. Unde ſubdit: a Non em̄:
quaſi ideo de vobis confidim⁹: qꝛ multa bona opati eſtis que
reuiuiſcēt ſi penitueritis de malis: ꝓpterea p illa opa p̄ma fa/
cilius pōt hō redire: ſicut equus q̄ aſſue/
tus eſt ambulationi ⁊ obliuiſcit: cito redit
De pe. diſ. 2. c. nō eſt tā iuſt⁹ ad excuſſionē freni: Maxime autē p opa
pietatis redit hō ad ſtatū grē. Unde .j. Ti/
moth. iiij. c. Pietas valet ad oīa ꝓmiſſi/
onē habēs vite q̄ nūc ē et future. Ibi di/
cit Amb. Oīs ſūma diſcipline chriſtiane
in miſericordia ⁊ pietate eſt: quā aliq̄s ſe
quēs lubricū carnis patit / ſine dubio va
C pulabit: nō tamē peribit. Hoc autē dicit
Amb. q p orōnes illoꝝ q̄bus impendun/
tur opa pietatis: frequēter reſurgit etiā ſi
in mortale inciderit. Ideo dr̄ Luc. xvj. c.
Facite vobis amicos de māmona iniqui
Geñ. 22. c. tatis ⁊c. Act. ix. g. Circūſteterūt illum vi
due flentes ⁊ oſtēdentes illi tunicas quas
faciebat illis dorcas. Dicit ḡ: Non em̄
iniuſt⁹ eſt de⁹ vt obliuiſcatur opis
veſtri / boni facti in capite. Contra Eze/
chiel. xviij. c. Quacūq3 hora auerterit ſe
iuſtus a iuſticia ſua ⁊ fecerit iniq̄tatē: oēs
iuſticie eius nō recordabunt. Rñdeo / qd hic dr̄. b Ut obli
uiſcat ⁊c. ſic intelligit: ſi reſipiſcatis: vel nō obliuiſcitur q̄n
aliq̄n mō valeant hōi. ſ. nō obliuiſcit: quia ꝓpter opa pietatis
vt dictū eſt orant paupes p illis q̄ ea ſibi impenderūt: ⁊ ſic ob
tinent eis grām. Hiere. ij. a. Recordat⁹ ſum tui miſerans ado
leſcentiā tuā ⁊ charitatē deſpōſatiōis. c Et dilectionis:
p opationē. i. charitat̄ p̄ſtine quā oſtēdiſtis p opationē: quia
ꝓbatio dilectiōis / exhibitio eſt opis: ⁊ hoc / d In nomine
ipſi⁹. i. ad honorē ipſi⁹: nō ad ꝓpriā laudē / vt hypocrite. Sic
ergo cōmēdat in eis dilectionē ⁊ opationē ⁊ interiōis rectitu/
dinē. Oſtēdiſtis dico: e Qui miniſtraſtis ſctis / olim ex
hibendo eis neceſſaria ex charitate. Sic ḡ cōmemorat eis bo
na p̄terita vt erubeſcāt: ⁊ vt etiā confidāt. Simile Gal. iij. a.
Sic ſtulti eſtis vt cū ſpū ceperit̄ / nūc carne cōſūmamini: tāta
paſſi eſtis ſine cauſa. Infra. x. f. Rememorami p̄ſtinos dies
in q̄bus illuminati magnū certamē paſſionum ſuſtinuiſtis. Et
poſtea dicit: Nā ⁊ vinct̄ cōpaſſi eſtis ⁊ rapinā bonoꝝ veſtroꝝ
cū gaudio ſuſcepiſtis: cognoſcētes vos habere meliorē et ma
nentē ſubſtātiā: Nolite itaq3 amittere cōfidentiā veſtrā q̄ ma/
gnā habet remunerationē. f Et miniſtratis. q. d. nō dico
q exciderītis oīno a p̄dictis opibus: ſed adhuc miniſtrat̄ ſan/
ctis: ⁊ in hoc habilitatis vos aliquo mō ad grām recipiendā:
⁊ hoc ē qd dr̄: Et miniſtratis: in pñti. Sed videt q opera
mortua reuiuiſcant: Dicit em̄ q talis opis nō obliuiſcat de⁹.
Propterea dr̄ Leuit. xxv. d. Si attenuat⁹ frat tu⁹ vendidit
poſſeſſiunculā ſuā. i. diabolo cōuerſationē ſuā: et voluerit ꝓ/
pinquus eius pōt redimere qd ipſe vendiderat: quia orationi
bus bonoꝝ redimit peccator. Si autem nō habuerit ꝓximū
Glo. qui ſibi compatiat: ⁊ ipſe p̄ciū ad redimendū potuerit in
uenire / preciū. ſ. ſatiſfactionis / cōputabunt fructus. Glo. bo/
ne operationes: ex eo tpe quo vendidit. i. in quo peccauit vt
dicit Glo. ergo bona opera facta in tpe ⁊ in ſtatu peccati com
putabunt ad ſatiſfactionē qn̄ hō penitet: ergo opera mortua
reuiuiſcunt. Rñdeo: dicimus q opa mortificata reuiuiſcunt:
ſed opera mortua nunq3 reuiuiſcunt: quia nunq3 viua fuerunt.
Illam autē auctoritatē Leuit. intelligimus de obligatione q̄
aliquis obligat ſe per peccatū veniale: quia non cito euolaret
in morte: ſed obligatur ad penā. Et q hoc intelligat de vendi
tione nō ſimpliciter ſed in parte. ſ. de obligatione per veniale
peccatū: patet p Glo. ibidē: Quiſquis p ſtutē ſuā habet poſ/
ſeſſionē ſ3 cū p deſidiā cogitatiōes noſtre infirmant: ⁊ a ꝓpria
poſſeſſiōe ex pte cadim⁹: docet quō reſtituat. Un̄ p3 q loq̄t
de venialiū obligatiōe. Quedā aūt diſtinguunt opa: Sūt em̄
q̄dā opa mortua ſacramēta: q̄dā nō ſūt ſacra: ſic ſi iſte ē i mor

tali / pōt facere oīa bona dupliciter: vel inquātū ei iniuncta ſūt
ad ſatiſfactionē: ⁊ ſunt opa penitentie: ſic redeūt / nō inquantū
ſunt opa / ſed inquantū ſunt ſacra: vel pōt ea facere alio modo
ꝓpter deū nō inquātū ſūt pnie: ⁊ ſic nō reuiuiſcūt / neq3 etiam
dicim⁹ q illa opa ſunt ſacra: ſed ſacramētalia. g Cupim⁹
autē: q̄ſi de p̄teritis opib⁹ bonis vos lau/
do: de futuro aūt bonū vobis cupio: ⁊ h3.
g Cupim⁹ aūt vnūquēq3 veſtrū.
Chryſ. Nō dixit volo vel volum⁹ qd do
ctiue auctis ē: ſed dicit cupim⁹: qd ē pñs
h Unūquēq3. Chryſ. Oēs parit ho
norat ⁊ oib⁹ ſalutē optat: ſicut de deo dr̄
Sap. vj. b. Equaliter ē ei cura de oib⁹: idē
oſtendere ſtudium ad certitudinem ſpei.
i Eandē oſtentare ſollicitudinē:
eandē quā p⁹us habebatis ſollicitudinem
miniſtrādi ſctis. k Oſtentare. i. nō ſe
mel ſ3 frequēter oñdere. Sollicitudo aūt
mētis oſtēdit p frequētiā opatiōis. Mat
thei. v. b. Luceat lux vr̄a corā hoib⁹ ⁊c.
Et nota q ē ſollicitudo bona de q̄ h loq̄t:
et Ro. xij. c. Sollicitudine nō pigri. Et ē
ſollicitudo mala. Phil. iiij. a. Nihil ſolli
citi ſitis. Matth. vj. d. Ne ſolliciti ſitis
aīe vr̄e qd mādu cet̄ ⁊c. j. Pet. v. b. Om
nē ſollicitudinē ꝓiciētes in eū. l Ad
expletionē ſpei / vt in futuro cōpleat in nobis q̄ modo ſpe/
ratis. Spes em̄ explet cū res ſperata tenet. Rom. v. a. Spes
nō ꝯfūdit: qꝛ charitas dei diffuſa ē in cordib⁹ nr̄is. Eccl. ij. b.
Null⁹ ſperauit in dño ⁊ ꝯfuſus ē. Ita inq3 cupim⁹ vos oſten/
tare ſollicitudinē: m Ut nō ſegnes efficiamini / in hac
ſollicitudine. i. pigri ⁊ ocioſi. Chryſ. Supra dixerat: deſides
facti eſtis ad audiendū. ſ. c. Ne ḡ ibi morent / ait: Ut nō ſe/
gnes efficiamini. Ociū ei corpori nocet ⁊ aīe. Eccl. xxxiij.
d. Multa mala docuit ocioſitas. Prouer. vj. b. Uſq3 q̄ piger
dormis ⁊c. Iohānes dam. Segnities ē timor. Itē Prouer.
xxij. b. Dicit piger: leo ē foris / in medio platearū occidēd⁹ ſū.
S3 qꝛ exēpla ſctoꝝ ⁊ martyria eoꝝ elephātes acuūt ad ꝓliū:
ſic dr̄. j. Machab. vj. d. Ideo ſbdit: n Uerū / p3. o Imi
tatores / efficiamini. ſ. p Eoꝝ. i. ſctoꝝ. q Qui fide ⁊ pa
tiētia hereditabūt ꝓmiſſiōes. i. q̄ merito fidei ⁊ patie
imobilit poſſidebūt ꝓmiſſā hereditatē regni celoꝝ. j. xiij. b.
Quoꝝ ītuētes exitū ꝯuerſationis imitamini fidē. j. Cor. iiij.
d. Imitatores mei eſtote ſic ⁊ ego chriſti. Iaco. v. b. Exēplū
accipite frēs exit⁹ mali ⁊ lōganimitat̄ ⁊ laboris ⁊ patiētie ꝓ/
phtas q̄ locuti ſūt i noīe dñi. r Abraē nāq3. Quia poſſet
aliq̄s q̄rere / an facte ſint ꝓmiſſiones: ideo rñdet ⁊ determinat q
facte ſūt: ⁊ q̄ ſūt ille ꝓmiſſiōes dic̄. Abraē nāq3. Glo. Scie
bat placere iudeis ꝓmiſſiōes patrū memorari. Uno mō his
laudib⁹ extollit eos q̄s ſup obduratoꝝ exēplo terruit: In hāc
maxie elegit abraā: cui⁹ filij ſe ſi obediūt: q̄ſi ⁊ ſ3 facta ē ꝓmiſ
ſio. Abraē nāq3 ꝓmittēs de⁹ q̄m neminē habuit p
quē iuraret maiorē iurauit p ſemetipm̄. In h excitat
eis ſpem obtinēdi ꝓmiſſiōes factas pr̄i eoꝝ abraē ſi tn̄ ſecuti
fuerit fidē ⁊ opa abraē: qꝛ ſi filij p imitationē: ḡ ⁊ heredes ꝓ
miſſiōis adeptionē. Pſ. Et inhabitabūt ibi ⁊ hereditate acq/ Pſ. c.
rent eā: et ſemē ſeruoꝝ eius poſſidebit eā ⁊c. q. d. nō q̄libet ſed
imitatores q̄ ſūt verū ſemē: illi hereditabūt ꝓmiſſiones. Ro/
ma. iiij. c. Non em̄ p legē promiſſio abraē aut ſemini eius / vt
heres eſſet mundi: ſed p iuſticiā fidei. Gal. iij. c. Abraē autem
p repromiſſionē donauit deus. r Iurauit per ſemet/
ipſum. Geñ. xv. a. Ego protector tuus ⁊c. Itē Geñ. xvij. a.
Ego dñs deus omnipotens: ambula corā me. Item Geñ.
xxij. c. Per memetipſū iuraui dicit dñs: quia feciſti hanc rem
et nō pepercīſti filio tuo vnigenito ꝓpter me: benedicam tibi ⁊
multiplicabo ſemen tuū ſicut ſtellas celi. Abraē. Ex hoc ḡ
q promiſit ⁊ iurauit per ſemetipſum: et hoc abraē amico ſuo:
conſtat firmitas promiſſionis. Non em̄ falleret deus illū quē
tātū dilexit. Geñ. xviij. c. Num potero quicq3 celare abraam
cum ipſe futurus ſit in gentem magnam? Iurauit: dico:
dicens abraam

a dicēs: Niſi benedicēs bene-
b c d dicam te/ ⁊ multiplicās mul-
e tiplicabo te: ⁊ ſic lōganimit᷑
f ferens adeptus ē repromiſſio-
g h nem. Homines em̄ ꝑ maiorē
i k ſui iurāt: ⁊ ōmnis controuer-
l m ſię eoꝝ finis ād cōfirmationē
n o eſt iuramētū. In qûo âbun-
dantius volens deus oñde-
re pollicitatiōis ſuę heredibꝰ
p q imōbilitatē cōſilij ſui interpo-
r s t ſuit iuſiurādum: vt pēr duas
v res imobiles qûibus impoſſi-
x bile eſt mētiri deū/ fortiſſimū
y ſolatiū habeamus qûi confu-
z gimꝰ ad tenēdā ꝓpoſitā ſpem
a qûā ſicut ancorā habemꝰ aię

ꝑ a Dicens: abraā. b Niſi bn̄dicens: in p̄ſenti copiā
grē. c Benedicā te: in futuro ꝑ collationē glorię: ⁊ multi-
plicans in alijs ꝑ fructū p̄dicationis. d Et multiplicās
multiplicabo te: in futuro ꝑ coronā aureolā quę erat ex cō-
uerſis. Qui em̄ multiplicat᷑ in p̄ſenti a deo ꝑ multitudinē cōuer-
ſoꝝ: multiplicabit᷑ in futuro: quia ei accu-
mulabit᷑ gr̄a ſm̄ numerū cōuerſoꝝ. Vel
ſm̄ Glo. legit᷑ ſic: b Niſi bn̄dicens
bn̄dicā te: incremēto virtutū. Et eſt ge-
minatio firmitatis iudiciū. Et multipli-
cans multiplicabo te: in futura bea-
titudine ꝑ magnitudinē p̄mioꝝ ⁊c̄. Apo-
ſiopeſis. i. defectio: q.ſi ſi hoc nō fecero nō
mihi credat᷑ de alio. Vel ita diſtingue. b
Bn̄dicēs bn̄dicā te. ſ. aſſidue in his
qui ſtellę ſunt. Multiplicās multipli-
cabo te. i. ſine fine in his q̄ ſūt arena: e
Et ſic/ abraā certū/ longanimiter fe-
rens. i. inter aduerſa diu patienter expe-
ctans chriſtum qui repromiſit: tandem/
f Adeptus ē repromiſſionē. i. ſępe
p̄miſſā benedictionē. i. ęternā beatitudi-
nē: quā ꝑ aduentū chriſti obtinuit. Unde
Ioh. viij. g. Abraā exultauit vt videret
diē meū/ vidit ⁊ gauiſus eſt. De terra em̄
nō pōt intelligi q̄ð eā acceperit: quia nec
paſſum pedis in ea obtinuit: vt d᷑ Act.
vij. a. Et. j. xj. c. Iuxta fidē oēs iſti defun-
cti ſunt nō acceptis repromiſſionibus: ſed longe eas aſpicien-
tes ⁊c̄. Glo. Ecce tria hic dicit. ſ. ꝙ p̄miſſio facta ē abrahę/ et ꝑ
iuramētū firmata/ ⁊ i abraā iam impleta. Et nota ꝙ dicit. Et
ſic longanimit᷑ ferēs ⁊c̄. Chryſ. Nō repromiſſio ſola to-
tum opata ē: ſed patiētia eo ꝙ lōganimitate multotiēs exci-
dit repromiſſio ꝑ puſillanimitatē: Q̄ð oñdit ꝑ Pſ. ſ. iij. c.
Pſ. 94. Si introibūt in requiē meā. Cōtrariū aūt hic oñdit ꝑ abraā.
g Hoies em̄: q.ſi ideo deꝰ ꝑ ſe iurauit cū maiorē non ha-
buit: q2 hoies: h Per maiorē ſui. i. ꝑ deū q̄ ſolꝰ ē verax
eſt. i Iurant. i. debēt iurare. Deut. vj. b. et. x. d. Per no-
mē eiꝰ iurabis. Sed ſic d᷑ Soph. j. b. Iurant in dn̄o ⁊ iurant
in melchon. i. ꝑ regē. Et ex hoc videt᷑ ꝙ peccauit ioſeph q̄ iura-
uit: Geñ. xlij. c. Per ſalutē pharaōis nō exibitiſ hinc donec ve-
niat frat᷑ veſter. Et. ſ. eodē. Per ſalutē pharaōis. Et Iudith.
xj. a. Viuit nabuchodonoſor rex t̄rę ⁊ viuit virtꝰ eius ⁊c̄. Itē
Iudith. xij. a. Viuit aīa tua dn̄e. k Et oīs cōtrouerſię
eoꝝ. i. altercationis ſiue cōtradictionis hoim. l Finis ē
iuramētū: q2 iuramētū finit lites ⁊ altercatiōes. Iuramētū di-
co valēs ⁊ factū. m Ad cōfirmationē: alteriꝰ ꝑtis. Ex h
ap̄ls vult cōcludere ꝙ ex q̄ hoi credit᷑ ꝑ iuramētū: ꝙ m̄to ma-
gis deo q̄ mētiri nō pōt/ credēdū ē. Q2 aūt iuramētū finiat li-
tes ⁊ certificationē faciat: h᷑ Exo. xxij. b. Ad deos vtriuſq3 cā
ꝑueniet. Et parū ante d᷑: Iurabit ꝙ nō extēderit manum ad
rem p̄ximi ſui. n In quo. i. ꝓpter q̄ð ſcꝫ quia ſic inter ho-
mines cōſuetudo eſt: o Abundātius volēs deꝰ oſtē-
dere pollicitatiōis ſuę heredibꝰ/ his q̄ habituri erāt q̄ð
p̄mittebat᷑: qui. ſ. filij ſunt abrahę nō genere: ſed fide ⁊ imitatio-
ne. Gal. iij. a. Ex fide qui ſunt/ hi filij ſūt abrahę. Et ita factus
Deut. 21. d. pro nobis maledictū: ſm̄ q̄ð ſcriptū eſt: Maledictus oīs qui
pendet in ligno: vt in gentibus benedictio abrahę fieret in chri-
ſto ieſu: vt pollicitationeꝫ ſpūs accipiamꝰ per fidem. Volens
inquā deꝰ oñdere/ p Immobilitatē conſilij ſui: q̄ð erat
de ſaluādis electis ꝑ gratiā fidei: q̄ð recte dicit᷑ cōſiliū dei: q2
vit nouit aliq̄s ꝑ fidē chriſti ſaluari hoies. Hinc ſūpſit beatꝰ
Gregꝰ. q̄ dicit. Sciētia dī mutari pōt: ꝯſiliū ꝓo nūq̄3 mutat᷑.
Itē Eph. j. b. Qui opat᷑ oīa ſm̄ cōſiliū volūtatis ſuę. Eſa.
xlvj. c. Cōſiliū meū ſtabit ⁊ oīs volūtas mea fiet. Prouerb.
xix. c. Voluntas domini in ęternum ꝑmanebit. Volens inq̄3
hoc deus/ q Interpoſuit/ inter p̄miſſionē et impletionē:
r Iuſiurandū: cōdeſcendēs cōſuetudini hoim: ꝑut cer-
tos faceret cui oportebat ⁊ ſine iuramēto deo credi. Vides er-
go qualiter nō dignitatē ſuā itueat᷑: ſed q̄liter ſuadeat hoibus.

Quia em̄ infidele eſt hoim genus: ideo cōdeſcēdit ad eadē no-
bis. i. ad ſimilia: vt ſcꝫ interponeret iuſiurandū. Et nota ꝙ di-
cit/ pollicitationis ſuę heredibꝰ: nō dicit oibus: nō em̄
omnibus oſtendere voluit conſiliū ſuū: ſed tm̄ heredibꝰ. Pſ. Pſ. 147.
Nō fecit taliter omi nationi ⁊ iudicia ſua nō manifeſtauit eis.
ij. Theſſal. iij. a. Non em̄ oim eſt fides.
Item Luc. viij. b. Vobis datū eſt noſſe
myſteriū regni dei: cęteris aūt in parabo-
lis. Signāter etiā dicit/ heredibꝰ pol-
licitationis. Hereditas em̄ ſeq̄tur pro-
miſſionē nō legē. Gal. iij. c. Si ex lege he-
reditas: iā nō ex p̄miſſione. Roma. ix. b.
Qui filij ſunt p̄miſſionis ęſtimant᷑ in ſe-
mine. Itē nota ꝙ dicit/ abundantius.
Abundāter em̄ oñdit per p̄miſſionē im-
mobilitatē cōſilij: ſed abundātius ꝑ iura- De iureiurā. c.
mentū. Interpoſuit dico iuramentum: et ſi chriſtus
s Ut ꝑ duas res imobiles. ſ. p̄miſ- B
ſionē et iuramentū. t Quibus. i. in
quibꝰ. ſ. p̄miſſiōe ⁊ iuramēto. v Im-
poſſibile ē deū mentiri. i. fallere quia
deus veritas eſt: Ioh. xiiij. a. Titū. j. a.
In ſpe vitę ęternę quā p̄miſit qui nō mē-
tit᷑ deus. j. Timoth. iij. a. et. iiij. c. Fidel᷑
ſermo. Pſ. Fidelis dn̄s in oibus verbis Pſ. 144.
ſuis ⁊c̄. x Fortiſſimū ſolatiū ha-
beamꝰ/ nos. ſ. quibꝰ facta eſt p̄miſſio ⁊
atteſtatio ꝑ iuramētū. q. d. nō ſolū abrahę:
ſed ⁊ nob facta ē p̄miſſio. Vides ꝙ nō magis ad abraā q̄3 ad
nos dictum eſt. Solatium dico habeamus in aduerſis/ nos
y Qui cōfugimus ad tenendā ꝓpoſitā ſpem. Ille
fugit ad ſpem: q̄ ſpe beatitudinis tribulatiōes ſpernit. Spem
dico iam/ z Propoſitā/ nobis i abraā et impletā. Chryſ.
q. d. ſi hęc poſt tantū tēpus euenerūt quę p̄miſit abrahę: ergo
et illa q̄ nobis p̄miſſa ſunt euenięt: non magis ad abraam q̄3
ad nos dictū ē. Vel/ ꝓpoſitā. i. oibus oblatā: ⁊ oibꝰ offert᷑ ⁊
gr̄a ⁊ gloria. j. xij. b. Tanq̄3 filijs nobis offert ſe deꝰ. Pſ. Ex- Pſ. 103.
tendit cęlū ſicut pellē. ſ. ad vendēdū. Et nota ꝙ dicit: Fortiſ-
ſimū ſolatiū habeamꝰ q̄ cōfugimꝰ ad tenēdā ꝓpo-
ſitā ſpem. Si em̄ tenuerimus ſpem nobis oblatā a deo: inue-
niemꝰ ſolatiū i tribulationibꝰ: refugiū in tēptationibꝰ: ſolatiū
ꝯ miſeriā: refugiū ꝯ culpā. Solatiū aūt diuinū d᷑ fortiſſimū:
q2 fortiſſimos milites facit: ad differentiā ſolatij mūdani: q̄ð
debiles ⁊ effęminatos reddit. Vñ Luc. vj. d. Vę vobis diui-
tibus q̄ habetis h ꝯſolationē veſtrā. Sꝫ ſolatiū dei fortiſſimū
eſt q̄ð habet᷑ ꝑ ſpem: q2 q̄ ſperat/ nō ſolū vincit fortiter aduer-
ſa: ſed etiā ſolatiū ſuū et gaudiū hꝫ in aduerſis. Vñ Ro. v. a.
Nō ſolum autē ſperamꝰ/ ſed ⁊ gloriamur in tribulationibus.
j. Machab. ij. g. Oēs q̄ ſperāt i eū nō infirmant᷑. j. Theſſal.
iiij. d. Conſolamini inuicē in verbis iſtis. Non ſolū autē ſola-
tium habēmꝰ in tribulationibꝰ/ ſꝫ refugiū in tēptationibꝰ. Vñ
dicit: Qui cōfugimus ⁊c̄. Pſ. Protector eſt oim ſperā- Pſ. 17.
tium in ſe. Pſ. Eripe me de inimicis meis dn̄e ad te confugi Pſ. 142.
doce me facere voluntatē tuā. Item Pſ. Petra refugium he- Pſ. 103.
rinacijs. Prouer. xviij. b. Turris fortiſſima nomen domini:
ad ipſam currit iuſtus ⁊ exaltabitur. a Quam/ ſpem. ſ.
Sicut ancorā habemus animę tutā ac firmā. Ani-
ma eſt ſicut nauis. Prouerb. xxxj. b. Facta eſt quaſi nauis in-
ſtitoris quę clauſa debet eſſe ad aquas inferiores. ſ. ad delecta-
tiōes carnales ⁊ vanitates tpales. Sꝫ apta debet eē ad pluui-
as ſupiores: vt ſe ꝑficiat ſurſū ad deū fontē viuū: q̄ pluit de cę-
lo grām et doctrinā. Deut. xj. b. Terra ad quā igredier᷑ ⁊c̄.
montuoſa eſt ⁊ campeſtris de cęlo expectans pluuiā quā dn̄s
deus tuꝰ ſemꝑ inuiſit ⁊ oculi illius in ea ſunt. Itē nauis arta ē
in principio et in fine: et hō ſimiliter in natiuitate ⁊ in morte:
paupertatis et doloris. j. Timoth. vj. b. Nihil intulimꝰ in hunc
mundū ⁊c̄. Item nauis ducit᷑ ventis et remis: ſimiliter anima
flatibꝰ et inſpirationibꝰ diuinis ⁊ opibus ꝓprijs tendit ad lit-
tus patrię cęleſtis. Itē nauis aliq̄n aſcēdit: aliquādo deſcēdit:
ſic anima aliquando aſcendit ad ſuperna per ſpem: aliquando

G deſcendit ad infima

¶ deſcendit ad infima per timoꝛem. Pſ. Aſcendunt vſq ad ce/
Pſ. 106. los et deſcendunt vſq ad abyſſos. Ancoꝛa huius nauis eſt
ſpes/ vt dicit hic apoſtolus. Sicut eñ ancoꝛa tenet nauē: ſic
ſpes tenet animā ne mergatur. Chꝛyſ. Hanc ancoꝛā ſi non
habuiſſemus/ olim vtiq ſubmerſi eſſemus; nō eñ in ſpiritua/
libus ſolū: ſed in tēpoꝛalib⁹ in militia. ſ. in
agricultura/ niſi quis ſpem ꝑponat non
tanget opera. Act. xxvij. e. Timētes ne
in aſpera loca incideremus/ de puppi mittē/
tes ancoꝛas quattuoꝛ optabant diē fie/
ri. Aſpera ſūt loca inferni: puppis ē finis
vite: quattuoꝛ ancoꝛe ſunt ſpes de miſe/
ricoꝛdia ꝑuenientē/ cooperante/ cōſum/
mante/ gloꝛificante: Iſte ancoꝛe tenēt na/
A uem. Chꝛyſ. Non ꝑmittit circūferri ſca/
pham anime quā tempeſtas concutit. Et
nota q ancoꝛa figitur in ſalo ꝛ in arena et
non videtur multum firmata: Sic ſpes
ſanctoꝝ in paupertate ꝛ tribulatione ſta/
bilitur: et ideo a ꝑuerſis infirma videtur.
Sed ſicut dicit Sap. iij. a. Si coꝛam ho
minibus toꝛmenta paſſi ſunt: ſpes illoꝛum
immoꝛtalitate plena eſt. In arenis iacitur ancoꝛa ſpei: quia
ibi ſciūt ſancti iacere theſaurū ſalutis: ꝛ ſtabilitatē ibi inueniūt
regni celeſtis: Beati pauperes ſpiritu qm̄ ipſoꝝ eſt regnū ce/
loꝛum. Deut. xxxiij. c. Theſauros abſconditos arenarum.
In arenis ergo ſpem ponit/ qui de tribulationibus quas pro
chꝛiſto hic ſuſtinet copioſam ſe habiturū remunerationē con/
fidit. Prouerb. xiiij. Sperat iuſtus in moꝛte ſua. i. pro moꝛte
ſua: quia. ſ. quotidie moꝛtificatur pro chꝛiſto: remunerationem
ſperat in futuro. Sed cōtra apoſtolū videtur dicere Grego. qui
dicit: q ancoꝛa mentis eſt pondus timoꝛis: ſi timoꝛ non ergo
ſpes. Rñdeo: ꝛ timoꝛ ē ancoꝛa ꝛ ſpes. Timoꝛ eñ nauem men
tis tenet contra ventū elationis: ſpes autem ex alia parte ani/
mam ſolidat cōtra ventū ꝑſecutionis. Una figitur in ꝑfundo
maris. ſ. timoꝛ per cognitionē eterni ſupplicij. Alia figitur in lit
toꝛe eterne quietis: ſ. ſpes ꝑ meditationem pꝛemij eterni. His
ponderibus redditur grauis maturitas pondere anima vt ſe/
cure ꝑ fluctus incedat: Scōm illud Prouer. xvj. a. Spirituū
pōderatoꝛ eſt dñs. Et Job. xxviij. d. Qui fecit ventis pond⁹:
id eſt cōtra ventos tēptationū nauē mentis ꝑ ſpem: ꝛ timoꝛē
grauē reddit: vel ventis. i. animabus. a ¶ Tutā ac firmā.
Tutā ꝓpter ꝓmiſſionē: firmā ꝓpter iuſiurādū. Uel/ Tutā
cōtra cōuitia: firmā/ contra aduerſa. Uel/ Tutā: qꝛ potens
deus. ij. Timoth. j. c. Scio cui credidi ꝛ certus ſum quia po/
tens eſt depoſitū meū ſeruare in illū diē. Et/ Firmā: quia iu
ſtus eſt in depoſito reſtituēdo. ij. Timoth. iiij. b. Repoſita eſt
mihi coꝛona iuſticie quam reddet mihi dñs i die illa iudex iu/
ſtus. Uel ſm̄ Glo. Tutā que tribulationū impulſu nō deſtrua
tur. Et/ Firmā: que nec etiā minus nec ad inerioꝛē ꝛ velatā
beatitudinē quam nemo vidit: ſicut eſt in hac vita. Joh. j. b.
Deū nemo vidit vnq. Chꝛyſ. per ſpem iam in celo ſum. Un/
de Ro. viij. d. Spe eñ ſalui facti ſum⁹. Et nota q pontifex ſo
lus intrabat in interioꝛa veli et ſemel in anno. Cum ergo ſpes
illuc inducat: cōſtat q ſpes pontificat. Leuit. xvj. a. Loquere
ad aaron ne omni tēpoꝛe ingrediatur ſanctuariū quod eſt intra
velum coꝛam ꝓpiciatoꝛio ꝛc. quia nō ſemper contēplari cum
maria ſed quādoq actuare cū martha opoꝛtet: nō ſemꝑ i ſpe/
ſed quādoq timoꝛi vacandū eſt. b ¶ Ubi. i. ad que interio
ra. c ¶ Pꝛecurſoꝛ ꝓ nobis introiuit ieſus/ pꝛo no/
bis. ſ. introducendis: quia viam oſtendit ꝛ ianuam aperit: lo/
cum parauit. Joh. xiiij. a. Uado vobis parare locum. Infra
ix. c. Per ꝓpꝛiū ſanguinē introiuit ſemel in ſācta. Et poſtea di
citur: Nō in manu facta ſancta ieſus introiuit exemplaria ve/
roꝛū: ſed in ipſū celum vt appareat nunc vultui dei ꝓ nobis.
Mich. ij. d. Aſcēdet iter pandens ante eos. In hoc ergo q in
troiuit: dat nobis fiduciā quia caput ſequitur coꝛpus: ꝛ regē ex/
ercitus. Chꝛyſ. Pꝛecurſoꝛ aliquoꝝ ꝑcurſoꝛ eſt: ſicut iohānes
chꝛiſti. Et nō dixit ſimpliciter introiuit: ſed vt ꝑcurſoꝛ ꝓ no/
bis/ vt ꝛ nobis deberet aſſumere: nō multū eñ ꝑcurſoꝛis: ꝛ coꝝ

a tūtam ac firmā ꝛ incedentem
vſq ad interioꝛa velaminis:
b c vbi pꝛecurſoꝛ pro nobis in/
troiuit ieſus ſm̄ oꝛdinem mel
chiſedech: pontifex factus in
eternum. ¶ Capi. VII.
d Hic ēnim melchiſedech
e rex ſalem ſacerdos dei
ſūmi: q obuiauit abꝛae regreſ
f g ſo a cede regū ꝛ bñdixit ei cūi
h ꝛ decimas oīm diuiſit abꝛaā.

q ſecur⁹ eſt mediū: et in eadē opoꝛtet eſſe ſua. Introiuit dicoꝛ
ipſe eñ/ Scōm oꝛdinē melchiſedech pontifex fact⁹
in eternū. Hoc ſup expoſitū ē. Et nota q dicit: ecce alia cō/
ſolatio: cū pōtifex nr̄ melioꝛ ē his q ſūt apud iudeos: nō ſolū
tropo. i. modo: ſꝫ et loco: ꝛ tabernaculo: ꝛ teſtamēto et ꝑſona:
ſed hoc etiā carnē. ¶ Expo. Ca. VII.
Hic eñ melchiſedech. Hic in
cipit ſecunda pars totius epiſto/
le ꝛ ſeptimū capitulū. In pꝛima
quidē parte oſtendit chꝛiſtū eſſe maioꝛē
omni creatura: In hac ſecunda parte ſa/
cerdotium chꝛiſti maius eſſe leuitico vſq
ad vndecimū capitulū. Per totū illud ca
pitulū mult' modis cōmēdat fidē chꝛiſti
vſq ad duodecimū capitulū: Et ab illo
loco vſq i finē moꝛalis eſt inſtructio: ſa/
cerdotij aūt due ſūt partes: legis ꝓmul/
gatio/ ꝛ rit⁹ ſacrificādi. Diuiditur aūt iſtud
capitulū i duas ptes ꝑncipales. In pꝛia
pte ꝓbat ſacerdotiū chꝛiſti mai⁹ eē leuiti
co: ꝛ ꝑ melchiſedech q fuit maioꝛ abꝛaā:
qꝛ bñdixit abꝛae: ꝛ ita fuit maioꝛ eo mel/
chiſedech: ergo ꝛ eius ſacerdotiū maius ſacerdotio aaron: er/
go ſacerdotiū chꝛiſti: cui⁹ figura fuit ſacerdotiū melchiſedech
maioꝛ ē ſacerdotio leuitico: ꝛ iſta ps durat vſq ibi: Si ergo
ꝯſūmatio ꝛc. In ſecūda aūt pte hoc idē oñdit: ſed aliter: ꝑ
hoc ſcꝫ qꝛ aliud ſacerdotiū ꝓmittitur in Pſ. Tu es ſacerdos in Pſ.
eternū ꝛc. qd nō fieret niſi meli⁹ ꝛ digni⁹ eſſet ſacerdotiū illud
qd ꝓmittitur. Et hec ps ꝓtenditur vſq ad ꝑncipiū octaui capitu
li. In ꝑma aūt pte ꝑmo oñdit q melchiſedech abꝛae bñdixit
ꝛ decias ab eo accepit: ibi: Hic eñ melchiſedech. Secū/
do q typ⁹ fuit chꝛiſti i noīe: qꝛ melchiſedech iterpꝛtatur rex iuſti
cie: ꝛ i dignitate/ qꝛ rex ꝛ ſacerdos: ꝛ qꝛ ſine pr̄e ꝛ ſine matre ꝛ
ſine genealogia: ꝛ ſine ꝑncipio ꝛ fine: ibi: Pꝛimū qdē qui
interpꝛtatur ꝛc. Tertio oñdit q exq abꝛaam ei decimas dedit
q maioꝛ fuit abꝛaā: ibi: Intuemini. Quarto h ꝓbat ꝑ con/
ſuetudinē legis: ibi. Et qdē de filijs ꝛc. Quinto oſtēdit q
melchiſedech bñdixit abꝛae in dignioꝛi ſtatu exiſtenti: ibi. Cu
ius aūt ꝛc. Sexto ꝓbat ꝑ cōem animi ꝯceptionē: ibi: Sine
vlla aūt ꝯtradictione. Septimo ꝑ circūſtātiā lre: quia in
textu Geñ. vbi loqtur de melchiſedech: nulla fit mētio de moꝛte
ei⁹: ibi. Et h qdē moꝛiētes. Octauo infert ex his melchiſe
dech eſſe maioꝛem leui ſiue aaron: ibi: Et vt ita dictū ſit ꝑ
abꝛaā. Nono hic ſubiungit rōnē qre h ſeqtur: ibi. Adhuc
eñ in lūbis pr̄is erat. Dicit g: d ¶ Hic eñ melchiſe
dech: Inkpoſitis mult' de coꝛreptiōe coꝝ illū grādē ſmonē
d ſacerdotio chꝛiſti de q ſupius tetigit. Sup. v. c. De q nob
grādis ſmo ꝛ iterpꝛtabilis: iā icipit ꝓſeq: ꝛ ita ſoluit qd ꝓmiſit.
S. vj. a. Et h faciem⁹ ſiqdē ꝑmiſerit de⁹. Oñdens g quō ieſus
ſit ſacerdos ſm̄ oꝛdinē melchiſedech dic: Hic eñ melchi/
ſedech/ fuit/ rex ſalem. Quidā dixerūt q ſalem idē eſt qd
hierlm: q ab hiebu ꝑpꝛio i hereditate dictū ſit hierlm. Sꝫ ſic
h dicit Glo. ſalē fuit opidū regiōis ſichē: qd ꝛ hodie ſalē dr:
vbi ex multitudine ruinarū palatiū melchiſedech oñditur. Un
Joh. iij. c. Erat iohānes baptiçās i ennon iuxta ſalim. Nota
q Geñ. xiiij. d. dicit Glo. pluries q ſalem idem eſt qd hierlm.
e ¶ Sacerdos dei ſūmi/ q nō ꝑ hoīem legitur elect⁹ fuiſſe vl
oꝛdinat⁹: ſꝫ ꝑ deū ꝯſtitut⁹ q obuiauit abꝛae regreſſo. Uel ſm̄
Chꝛyſ. reuertente a cede regū qttuoꝛ: ſicut legitur Geñ. xiiij. c.
f ¶ Et bñdixit ei. ſ. abꝛae. g ¶ Cui. ſ. melchiſedech h ¶ Et
decimas oīm/ nō ſolū frugū ſꝫ ꝛ ꝑlioꝝ. Luc. xviij. b. Dec
mas do oīm q poſſideo. Nō dico dedit: ſꝫ/ i ¶ Diuiſit: qꝛ de
ꝑcipuis donauit. Chꝛyſ. Nō ē dicere qd ꝛ ꝑcipi ꝑlij dedit:
ideo ꝑmiſit qd occurrit reuerēti. Geñ. xiiij. d. At ꝟo melchiſe
dech rex ſalē occurrit ei offerēs panē ꝛ vinū: erat eñ ſacerdos
dī ſūmi: ꝛ ait: Bñdict⁹ abꝛaā deo excelſo q creauit celū ꝛ trā.
Et poſtea dr̄: Et dedit ei deciaſ ex oib⁹. Glo. Tradūt iudei iſtū
melchiſedech fuiſſe ſem filiū noe: ꝛ qñ abꝛaam nat⁹ eſt. ccclx.
ānos habuiſſe ꝛ abꝛae vt nepoti obuiaſſe: ꝛ panē in refectionē
eius ꝛ ſuoꝛum ꝓtuliſſe; ꝛ vt ſacerdotē dei decimas accepiſſe.
¶ Pꝛimū quidē

a Primū quidē qui interpretat̄ b rex iuſticie: deinde autē rex ſa c lem / qđ eſt rex pacis / ſine pa d tre / ſine matre / ſine genealo e gia: nec initiū dieruꝫ nec fi f nem vite habens: Aſſimilat᷒ g aūt filio dei / manet ſacerdos h in ꝑpetuū. Intuemini autem i quātus ſit hic: k cui ⁊ decias dedit l de ꝑcipuis m abraā patriarcha.

a ¶ Primū quidē q̄ interpretatur rex iuſticie: Melchos em̄ vel melchi dicit̄ rex: ſedech / iuſtus vel iuſticia. b ¶ Deinde autē / dictus eſt / rex ſalem qđ eſt .i. qđ interpretatur / rex pacis. Salem enim interpretatur pax. Et eſt argumentum ꝙ ex interpretationibus licet exercere allegorias: multo forti᷒ moralitates. Ipſe dico ens c ¶ Sine patre ſine matre: nō quia non habuit: ſed quia ſcriptura ꝓinde non memorat in figura chriſti. Et ē argumētum: ꝙ non ſolū ex ꝗ qđ dicit ſcriptura: ſꝫ ex eo qđ tacet myſteriū eſt colligendum Itemq̄ de modo dicendi / e ¶ Sine genealogia .i. ſine prole. f ¶ Nec initiū dierū nec finē vite habens: id ē nō eſt ſcriptū illa habuiſſe. In omnib᷒ ꝓmiſſis / g ¶ Aſſimilatus filio dei manet ſacerdos in perpetuum: quia ſcriptura tacet ꝙ aliquis ei ſucceſſiſſet: vel quia ſacerdotium eius durat in chriſto ⁊ in eccleſia in eternū. Videndū eſt ergo quō in ꝓdictis aſſimilatus ē filio. Chryſ. Hec quidē nuncupationes: rex iuſticie / rex pacis: in chriſto ſ̄o veritas eſt: in iſto melchiſedech typus fuerūt. Chriſtus ergo dicit̄ / Rex iuſticie ⁊ rex pacis: quia prius regit ſuos: hic in iuſticia: poſt in futuro reget eos in pace eterna. Ideo dicit ꝓpheta:
Pſ.22. Dñs regit me ⁊ ideo nihil mihi deerit: nec iuſticia in preſenti nec pax eterna in futuro: De q̄ pace dicit̄ Eſa. xxxij. d. Sedebit ꝑplꝰ meꝰ in pulchritudine pacis: ⁊ ī tabernaculis fiducie ⁊ in requie opulēta: Priꝰ autē ē iuſticia: deinde pax: qꝛ opꝰ iuſticie ē pax ⁊ ſecuritas vſq̄ ī ſēpiternū. Eſa. xxxiij. d. c ¶ Sine patre / ſm carnē: d ¶ Sine matre / ſm deitatē: e ¶ Sine genealogia: qꝛ filios carnis nō habuit. f ¶ Nec initiū dierū nec finē vite habēs: qꝛ coeternꝰ ē patri ſm deitatē: ꝗa nō eſt initiatꝰ ſiue initiū habēs: ſed ē initiū alioꝝ ⁊ cōſūmatio. Apocal. j. b. Ego ſū alpha ⁊ o. Eſa. lxj. a. Ego dñs: ꝓmꝰ ⁊ nouiſſimꝰ ego ſū. Itē Eſa. xliiij. a. Ego ꝓmꝰ ⁊ nouiſſimus. Similr̄ ſacerdotes debēt eē reges iuſticie ⁊ pacꝭ: vt iuſti ſint in ſe ⁊ pacē cū deo habeāt: ⁊ vt alios in iuſticia regāt ⁊ in cōcordia: tā inter ſe ꝗ̄ ad deū. Officiū em̄ eoꝝ eſt in duob᷒: ſcꝫ in iuſticia / ⁊ pace facienda vt iuſte ſe habeant corripiendo populum ⁊ pacem eis obtineant orando ꝓ eo apud deū. Vñ
Pſ.71. de his duobus dicit̄ in Pſ. Suſcipiant montes pacē populo: id eſt ſuis precibus obtineant ſacerdotes apud deū reconciliationē ⁊ veniā de peccatis: ⁊ colles iuſticiā ſuſcipiant .i. obtineāt grām iuſte corripiēdi. Dicit ergo: a ¶ Primū q̄dē interpretat̄ rex iuſticie. Sap. j. a. Diligite iuſticiā qui iudicatis terrā .i. terrenos hoīes. Eſa. xj. a. Percutiet terrā virga oris eius diſcretione ⁊ directione correptionis. Et dicit / terrā nō celū. Celi em̄ nō dicunt̄ percuti / ſed terreri. Quod eſt contra quoſdā ꝑlatos qui magis ſeuiunt cōtra innocētes: ⁊ negligūt corripere ꝑuaricātes: cū tamē dicat dñs Geñ. ix. a. Terror veſter ac tremor ſit ſuper cuncta animantia terre: Non dicit ſuper angelos celi / vel homines: ſed ſuper animalia terre. Sap. vj. a. Altiſſimus interrogabit omnia opera veſtra ⁊ cogitationes veſtras ſcrutabit̄: quoniā cū eſſetis miniſtri regni illius / nō recte iudicaſtis / neq̄ cuſtodiſtis legem iuſticie / neq̄ ſm voluntatem dei ambulaſtis: horrende ⁊ cito apparabit vobis: q̄m iudiciū duriſſimū his q̄ ꝑſunt fiet ⁊c̄. b ¶ Deinde autem rex ſalem qđ eſt rex pacis. Iſtud bene competit ſacerdoti: vt nō ſolum ſit iuſtus in correptione ad populū: ſed pacem faciens in oratione ad deum: vt iram dei quietet in lenitatem: ſicut moyſes qui pacem obtinuit populo ad deū in oratione / ⁊ populum iuſte puniuit: poſtmodū de peccato. Eſa. xxvij. a. Quis dabit me ſpinā ⁊ veprem? In ꝑlio: gradiar ſuꝑ eā pariter ſuccēdā eā. An potiꝰ tenebo fortitudinē meā. Poſtea ſubdit̄: Faciet pacem mihi / ſupple prelatus vel ſacerdos. Quales autem debeant eſſe qui pacificare poſſint iram dei: determinat ibidem ſubdens. Qui egrediunt̄ impetu a iacob: illi ſupple pacem faciēt mihi: filij .ſ. iacob / qui luctando in oratione cū angelo imitantur eum. Duobus em̄ brachijs luctandū eſt cū angelo magni conſilij: que determinant̄. Oſee xij. a. Inualuit ad angelū ⁊ cōfortatus eſt fleuit ⁊ rogauit eū in bethel inuenit eū: ⁊ ibi locutus eſt nobiſcū. Angelꝰ magni conſilij eſt chriſtus filius dei: cum quo luctamur duobus brachijs: fletu ⁊ oratione. Sꝫ ī luctu orōnis locus ſeruādus eſt vt eum in bethel queramus .i. in vtero virginis incarnatum. Ibi em̄ loquitur: quia ꝑ beatā virginē nobis conſolationes ſuas trāſmiſit. Itē nota ꝙ bn̄ iūgunt̄ hec duo: Rex iuſticie et rex pacis: ſic debet ꝑlatus exercere iuſticiā cōtra vitia vt pacē habeat cū natura: vitia em̄ īpugnāda ſūt nō hoīes. Iuſtꝰ ergo ſit ⁊ ne excedat degenerādo ī ſeueritatē ⁊ auſteritatē. Sit pacificus ꝑ miſericordiā: quia vniuerſe vie dñi miſericordia ⁊ veritas. Pſ.24.
Et iuſticia ⁊ pax ꝑ oſculū debent federari. Unde de iob dicit̄ Iob. j. a. Erat ſimplex ⁊ rectus ac timens deū ⁊ recedēs a malo. Multū autē ꝓdeſt manſuetudo ⁊ ſimplicitas cū rectitudine ad fructū correctionis: Unde Pſ. Qm̄ ſuꝑuenit manſuetudo ⁊ corripiemur. iij. Reg. x. d. Magnificatus eſt rex ſalomon ſuꝑ omnes reges terre. Ille em̄ optime regit etiam ſuper regē qui pacē cū hominibus ſeruat: talis eſt ſalomon .i. pacificꝰ. Sequit̄: Pſ.89.
c ¶ Sine p̄re ſine matre: qꝛ nō debet ſacerdos dei hr̄e affectū carnalē nimis ad parentes. e ¶ Sine genealogia .i. ſine affectione ad neptulos. Non em̄ debet circa ſe cōgregare turbā parentū ⁊ neptuloꝝ. Vñ Leuit. x. a. In ordinatione aaron mortui ſunt filij eius / ad ſignificandum ꝙ om̄is carnalis affectio extingui debet ī ſacerdotib᷒. Deut. xxxiij. a. Iſti ſunt qui dixerunt patri ⁊ matri neſcio vos: ⁊ fratrib᷒ ſuis ignoro illos: ⁊ neſcierūt filios ſuos: hi cuſtodierūt eloquiū tuū ⁊ pactū tuū ſuauerūt. Vel / Sine genealogia: quia nō debēt habere filios ⁊ filias ad lucramen ſicut ſacerdotes veteris teſtamēti habebāt. f ¶ Nec initiū dierum nec finem vite habens: quia opera ſacerdotis nec debent eſſe in initio nec in fine / ſed in medio: quia medium tenet virtus. Vel non debent eſſe in initio vt ſint puerilia et tenera: Nec debēt finē habere: ſed ꝑſeuerātia exigitur. Unde debēt hr̄e tunicā talarē hiacynthinā .i. opationē ⁊ cōuerſationē celeſtem ⁊ ꝑſeuerantē. Geñ. xxxvij. a. Fecit ioſeph p̄r ſuus iacob tunicā polymitā. Alia lr̄a / talarē: vnde tau lr̄a ſcribit̄ ſuꝑ viros gementes ⁊ dolentes: Ezech. ix. b. que ſignificat ꝑſeuerantiam: quia tau ē vltima littera in alphabeto apud iudeos. Ezech. ix. c. Oēm ſuꝑ quē videt̄ tau nō occideritis Apoc. vij. a. Nolite nocere terre ⁊ mari neq̄ arborib᷒ q̄adu ſq̄ ſignemꝰ ſeruos dei nr̄i ī frontib᷒ eoꝝ. g ¶ Aſſimilatꝰ aūt filio dei manet ſacerdos ī ꝑpetuū: in p̄nti hn̄s ꝯſtantiā in grā: in futuro hn̄s ſtabilitatē in eterna gloria. Et nota ꝙ iſte melchiſedech dr̄ aſſimilatꝰ filio dei: Nō dicit ſilis: qꝛ illa aſſimilatio expreſſa eſt / ⁊ nō oīno expſſa. Exo. xv. b. Quis ſilis tui in fortibus dñe? Iob. xxxvj. c. Nullus ei ſilis in legiſlatorib᷒. Chryſ. Quis ſilis tui in fortib᷒ dñe. Chryſ. Aſſimilatꝰ aūt ⁊c̄. Ni ſi hec ſilitudo: qꝛ huiꝰ ꝑncipia neſcimꝰ: ſꝫ nec illiꝰ: Nō aūt in oīb᷒ eſt ſilitudo: ſi em̄ in oīb᷒ ſilitudo eſſet / iā nō ſilitudo vel typus eiꝰ eſſet / ſꝫ veritas. Sꝫ typus vtrīq̄ q̄ēadmodū dīm imaginib᷒ q̄d hꝫ ſimile q̄d nec diſſimile. Sic ḡ ī iſto melchiſedech ſignificatꝰ ē chriſtꝰ: ſicut ⁊ ī aliīs ꝓphis: ſed expſſiꝰ in iſto vt dicit Glo. Oſee. xij. c. Et in manu ꝓphaꝝ aſſimilatus ſum. Iob xxxvij. b. Qui in manu oīm hoīm ſignat vt nouerint ſinguli opa ſua. h ¶ Intuemini autē. Cōmemoratis q̄buſdā q̄bus aſſimilatur melchiſedech filio dei .i. chriſto: adhuc īmorat̄ ī cōmēdāda dignitate ipſiꝰ ⁊ excellētia ſacerdotij ipſiꝰ ꝑferēs eū ipſi abrae p̄ri oīm ⁊ oīb᷒ leuitꝭ: qꝛ talꝭ fuit melchiſedech vt dictū ē. Intuemini / an etiā ex factis: i ¶ Quātus ſit hic .i. melchiſedech. k ¶ Cui ⁊ decias dedit / tāq̄ minor maiori: ⁊ h̄ / l ¶ De ꝑcipuis / ſuis: nō ſolū frugū ſꝫ ꝑdarū: ⁊ h̄ ē qđ ſupiꝰ dixit / diuiſit. m ¶ Abraā patriarcha .i. ꝑnceps int̄ p̄res. Ex hoc ḡ ꝙ abraā dedit decimas melchiſedech: vult oſtendere apl̄us ꝙ abraā minor fuit: ergo ⁊ leui minor fuit ꝗ̄

hꝫ melchiſedech: ergo

ß melchiſedech:ergo ⁊ minoꝛ fuit leui ꝙ̃ chꝛiſtꝰ: cuiꝰ figura fuit melchiſedech. Chꝛyſ. Si melchiſedech q̄ typū hꝫ chꝛiſti: non tm̄ ſacerdotibꝰ:ſꝫ ipſo ꝓtoplaſtoꝛe ſacerdotū.ſ.abꝛaā melioꝛ eſt:quid ḡ dicendū eſt de ipſa veritate? Et nota ꝙ dicit/ De p̄cipuis: Ex hoc videt̄ ꝙ de potioꝛibꝰ dandę ſūt decimę nō de peioꝛibꝰ. Malach.j.d. Maledictus doloſus q̄ hꝫ in grege ſuo maſculū ⁊ votū faciēs imolat debile dño. Itē i eo.c. Si offeratis cęcū ad imolādū nōne malū ē? Offer illud duci tuo ſi placuerit ei: aut ſi ſuſceperit faciē tuā dicit dñs exercituum. Qđ eſt ꝯ quoſdā q̄ qn̄ fortes ſunt ⁊ incolumes ⁊ iuuenes/ tūc nō offerūt ſe deo: ſꝫ qn̄ debiles ſunt et imbecilles:tūc volūt intrare religionē: vel qn̄ vidēt ꝙ nō poſſunt diu viuere. Et vtinā vel tūc offerrēt ſe totos. Itē hoc eſt ꝯ illos q̄ multa dāt hiſtri-

B onibus vel meretricibus et modicū dant pauperibꝰ: vel multa dant burſę et nihil eſurienti aię. Tales ſunt cainitę: de quibus dr̄ Iudę.d. Vę illis qui in via cain abierūt: ⁊ erroꝛe balaam mercede effuſi ſunt. Cain enim obtulit/ſed nō de p̄cipuis ſicut abel:nō recte diuiſit: quia ſe deo cū muneribꝰ nō obtulit: de p̄mogenitis gregis ſui ⁊ de adipibꝰ eoꝝ ſe obtulit abel/ ⁊ reſpexit dñs ad abel ⁊ ad munera eiꝰ: ad cain aūt ⁊ munera eiꝰ nō reſpexit. Et poſtea dr̄ ſm aliā lrām: Et dixit dñs ad cain: Quare cōcidit vultus tuꝰ: nōne ſi recte offers recte aūt nō diuidas/ peccaſti. Recte non diuiſit cain: qꝛ melioꝛa ſua vl' ſe deo nō dedit: ⁊ ideo dñs munera alia ſine ipſo nō acceptauit. Eſa.lx.b. Adducā filios tuos de longe/ argentū ⁊ aurū eoꝝ cū eis:nomi dñi dei tui. Bñ dicit cū eis: qꝛ dñs oblationē auri ⁊ argēti nō q̄rit/ niſi cū ipſa elemoſyna ſe ipſum hō deo obtulerit. Seq̄tur: a Et quidē. Sup p̄tulit melchiſedech abꝛaę: qꝛ ab eo decimas accepit: hic p̄fert eū leuitis: qꝛ h̄ mō intuemini q̄ntꝰ ſit. Et q̄dē.i.certe: b De filijs leui ſacerdotiū accipiētes.i.iure ſacerdotij qđ accipiūt. c Mādatū habēt/ in lege decimas ſumere a populo: nō em̄ aucte ꝓpꝛia ſumunt: ſed aucte legis: ⁊ h̄ hn̄t rōne ſacerdotij: ⁊ h̄ ē ꝙ dicit/ e Scđm legē.i.nō abſoluta licētia accipiebāt ſic̄ melchiſedech. Sꝫ/ ſm legē.i.nō alit̄ ꝙ̃ p̄cepit lex. Nūeri.xviij.b. Hic aūt melchiſedech ſm nullā legē accepit a patriarcha cū eēt alienigena: ⁊ ita dignioꝛ. Et nota ꝙ dicit: d A populo.i.a fratribꝰ ſuis.q.d.nō ab aliq̄ ſūmo viro vel alieno: ſꝫ a ꝓpꝛio humili ⁊ ſibi cognatiōe carnis cōiūcto: Numeri.xviij.b. Sed p hoc qđ hic dr̄ ⁊ in textu ⁊ in Glo. videt̄ ꝙ ſoli ſacerdotes poterant ſumere decimas. Dicit em̄ textꝰ. Et quidē de filijs leui ſacerdotiū accipientes ⁊c̄. Glo. dicit.i.p hoc ꝙ accipiūt ſacerdotiū/ mādatū decimas ſumere. Sed ꝯ ſoli filij aaron erāt ſacerdotes: ergo ſoli filij aaron ſumebāt: qꝛ nec oēs ſacerdotes erāt illi.ſ.qui habebant maculā coꝛpoꝛis nō ab eo. Leuit.xxj.c. Si ergo ſoli filij aaron accipiebant decimas: quid habebant alij leuitę? Propterea Numeri.xviij.b. plane determinat̄ ꝙ oēs leuitę accipiebāt decimas: Quid eſt ḡ qđ hic dicit aplus ꝙ ſacerdotium accipientes ſumebant decimas. Rn̄deo: hoc dicit aplſ: quia ꝓ ſacerdotio principaliter dabantur. Unde ⁊ leuitis dabantur quia miniſtrabāt ſacerdotibꝰ. Unde Numeri.xviij.c. Filijs leui dedi oēs decimas iſraelis: pꝛo miniſterio quo ſeruiunt mihi in tabernaculo fęderis. Qꝛ autē principaliter ꝓ ſacerdotio darent̄ oia: dicit̄ ibidē Numeri.xviij.b. Omnia quę ſanctificant̄ a filijs iſrael tibi tradidi ⁊ filijs tuis pꝛo officio ſacerdotali legitima ſempiterna. f Q̄q̄ꝙ̃ et ipſi exierunt de lumbis abꝛaę. q.d. licet pares ſint in genere: tn̄ ipſi leuitę poſſunt a populo decimas ſumere. Chꝛyſ. Tanta eſt em̄ ſacerdotij eminentia: vt qui pares honoꝛe a ꝓgenitoꝛibus et eundē habebant ꝓpagatoꝛia.i.per auum/ multo melioꝛes ⁊ dignioꝛes eſſent alijs: decimas em̄ ab illis accipiunt: cū non inuentꝰ fuerit quis ab his ipſis decimas aſſumens: Nōne ipſi in oꝛdine laicoꝝ ipſe nō in ſacerdotibus: ⁊ non hoc ſolum: ſed neq; par erat eis honoꝛe: ſꝫ ex alio genere. Itaq; nequaꝙ̃ de

a b Et q̄uidē dē filijs leui ſacer-
c dotiū accipientes mādatū
d habent decimas ſumere ā po-
e pulo ſm lēgē: id eſt a fratribꝰ
f ſuis: q̄q̄ꝙ̃ ⁊ ipſi exiērūt de lū-
g bis abꝛaę. Cuius aūt genera-
h tio nō annumerat̄ in eis/ dēci-
i k mas ſūpſit āb abꝛaā ⁊ hūnc q̄
l hēbāt repꝛomiſſiōes bn̄dixit.
m Sine vlla aūt ꝯtradictiōe qđ
n minꝰ ēſt a melioꝛe benedicit̄.

diſſet allophylo: id eſt alterius tribus homini decimas abꝛaā niſi multus eſſet eius honoꝛ ⁊c̄. Unde ſubditur: g Cuius autē generatio ⁊c̄. quaſi filij leui a fratribus accipiunt: ſed melchiſedech/ g Cuiꝰ aūt generatio nō annumerat̄ in eis.i. a iudeis: quia fuit alienigena: abſq; legis mandato ſua auctoꝛitate. h Decimas ſumpſit: q̄ſi excellentioꝛ. i Ab abꝛaā patriarcha. Per hoc ergo: id ē ab ipſis leuitis accepit melchiſedech decimas: et ita maioꝛ fuit leuitis: qꝛ maioꝛ fuit abꝛaā patre leuitarum. Chꝛyſ. Qualiter oſtendit ꝙ leui decimas dedit abꝛaam aut decimas dedit ⁊ quid ad vos hebꝛęos maxime quid ad nos? Non em̄ altercamini leuitas melioꝛes eſſe ꝙ̃ abꝛaā: ſed abꝛaā melioꝛē leuitis cōceditis: k Et hūc: quia non ſolū decimarū ſumptione oſtendo melchiſedech eminere abꝛaę: ſed ꝯſequens omnibus leuitis: ſed etiā ex benedictione. Et hoc eſt qđ dicit: Et hūc: ſꝫ abꝛaam tam magnū. l Qui habebat repꝛomiſſiones benedixit.i. illum cui factę ſunt p̄miſſiones gentiū in ſemie ſuo bn̄dicēdarū: Gen.xvj.c. Bn̄dixit vt pater benedixit eū etiā in tpe maioꝛis dignitatis. Sed quō habebat repꝛomiſſiones qui eas expectabat. Heb.xj.c. Iuxta fidē defuncti ſūt omnes iſti nō acceptis repꝛomiſſionibus ⁊c̄. Solutio: ſpe habebat. Ro.viij.e. Spe ſalui facti ſumus. m Sine vlla autē cōtradictione: quia hoc eſt cōmune iudiciū ſiue cōmunis cōceptio. n Qđ minꝰ eſt a melioꝛe benedicit̄: ⁊ ita melchiſedech typꝰ chꝛiſti maioꝛ eſt abꝛaam ⁊ filijs leui: ergo multo fortiꝰ veritas chꝛiſti. Glo. Prouide typus chꝛiſti melioꝛ eſt ꝓmiſſiōes habēte: qꝛ hoc videtur minꝰ qđ benedicit̄ ab aliq̄ ex cōmuni oim iudicio ⁊ ſine vlla cōtradictione: etſi ergo in acceptione decimarū contradicitur ꝙ nō ideo ſit maioꝛ: quia ⁊ filij leui accipiūt a fratribus: hoc tn̄ nō pōt cōtradici. Sed ꝯ ipſos Pſ. Benedicā dñm in omī tpe ⁊c̄. Nō ḡ ois q̄ bn̄dicit maioꝛ ē. Itē Job.xxix.c. Bn̄dictio pituri ſup me veniebat. Rn̄deo multiplex eſt bn̄dictio. Auctoꝛitatis: q̄ ptinet ad ſupioꝛē q̄ habet auctēm bn̄dicēdi inferioꝛē: de q̄ loquit̄ hic aplſ: de hoc dr̄ Leuit.ix.d. Extēdēs manū ſuā ad populū bn̄dixit ei. Itē Numeri.vj.d. Loquere aaron ⁊ filijs eiꝰ: Sic bn̄dicetis filijs iſrael ⁊ dicetis eis: Bn̄dicat tibi dñs ⁊ cuſtodiat te: Oſtēdet tibi dñs faciē ſuā ⁊ miſereat̄ tui: Cōuertat dñs vultū ſuū ad te ⁊ det tibi pacē. Inuocabūt nomē meū ſup filios iſrael ⁊ ego benedicā eis. Itē Pſ. Etenī benedictionem dabit legiſlatoꝛ ⁊c̄. Ecci.iij.b. Benedictio patris firmat domos filioꝝ. Item eſt benedictio laudis ⁊ gratiarūactionis qua benedicit̄ deus ab homine: de quo loq̄tur Pſ. Benedicā dñm i omni tēpoꝛe ⁊c̄. Item Ecci.iiij.b. Qui tenuerint vitā illā hereditabūt ⁊ quo introibit benedicet deꝰ. Itē Ecci.xliij.d. Benedicentes dñm exaltate eū quantū poteſtis: maioꝛ eſt em̄ omī laude. Item eſt benedictio deuotę oꝛationis ſiue bonę optionis: qua benedicit̄ diues a paupere. Job.xxix.c. Benedictio perituri ſuper me veniebat. Et xxxj.b. Si nō benedixerunt mihi latera eius ⁊c̄. Itē eſt benedictio promptę ſubuentionis: quia benedicitur pauper a diuite: de qua.ij.Coꝛ.ix.b. Neceſſariū exiſtimaui rogare fratres vt p̄ueniāt ad vos et p̄parēt repꝛomiſſā bn̄dictionē hāc paratā eſſe: ſi q̄ſi benedictionē: nō q̄ſi auariciā. Et.j.Reg.xxv.e. Suſcipe bn̄dictionē hāc quā attulit ancilla tua. Sꝫ adhuc q̄rit̄ de bn̄dictiōe ſacerdotali: qꝛ nōne ſacerdos hebdomadarius dat benedictionem ipſi decano quando legit lectionem in choꝛo: ḡ maioꝛ bn̄dicit̄ a minoꝛi. Itē papa cōſecrat̄ ab epō hoſtienſi: et ſacerdos conſecrat euchariſtiam quę maioꝛ eſt. Item archiepiſcopus ab epiſcopo cōſecrat̄. Solutio: quidā dicūt ꝙ hoc intelligit̄ qđ dicit hic apoſtolus de benedictione p̄lationis: nō cōſecrationis: Sed hoc nihil eſt. Un̄ dicedū ē: ꝙ conſecrat ſacerdos nō euchariſtiā: ſed panē benedicit: neq; epiſcopus archiepiſcopū ſed clericū vt ſit archiepꝯ: decanus autem cōcanonicus eſt: inquantum legit minoꝛ eſt ſacerdote: tūc nō facit officiū

nunc nõ facit officiũ decani. Sequit̃: a Et hic q̃dem: q̃ſi h etiam modo intuemini dignitatẽ melchiſedech. Et .i. quia. b hic q̃dem .i. in ſacerdotio leuitico. c Moꝛiẽtes homines decimas accipiũt. Vñ filiꝰ ſuccedit pr̃i moꝛienti: ſicut eleazar ſucceſſit defuncto aaron. Numeri. xx. d. j. co/

Et hic quidem moꝛientes homines decimas accipiunt: ibi autem conteſtatur quia viuit. Et vt ita dictũ ſit: ꝑ abraam ⁊ leui qui decimas accepit/ decimatꝰ eſt: Adhuc eñi in lumbis patris erat: quando obuiauit ei melchiſedech.

dem. d. Plures facti ſũt ſacerdotes: ideirco ꝙ moꝛte ꝓhiberẽtur permanere. d Ibi aũt .i. vbi agit de melchiſedech. e Cõteſtat̃/ ſcriptura .i. mecũ teſtat̃: Vel/ Conteſtat̃ .i. idẽ in mlt̃ locꝭ teſtat̃. Gen. xiiij. d. ⁊ Pſ. cix. Cõteſtat̃ dico/ f Q2 viuit .i. per hoc ꝙ d̃ moꝛte eiꝰ nihil dicit/ ſignificat̃ ꝙ aliq̃d eternũ ꝑ ipſũ melchiſedech intelligit̃. Vñ ꝓpha dicit de chꝛiſto: Tu es ſacerdos i eternũ .i. q̃ nõ moꝛiet̃ vel deficis a ſacerdotio/ ſm oꝛdinẽ melchiſedech: d̃ moꝛte cuiꝰ nõ legit̃. Pſ. 109. Similit̃ ſacerdotes nr̃i deberẽt eſſe tales: d̃ quoꝝ moꝛte nõ audiret̃ aliq̃d: vt .ſ. vitarẽt moꝛtẽ ſiue maculã pcti: ſed oĩno noui ꝑ gr̃am: ⁊ ſtrenui ꝑ opationẽ bonã: nõ imbecilles ⁊ q̃ſi moꝛtui ꝑ tepiditatẽ. Leuit. xxi. c. Hõ d̃ ſemĩe tuo ꝑ familias q̃ habuerit maculã nõ offeret deo ſuo: nec accedet ad miſteriũ eiꝰ: ſi cecus fuerit/ ſi claudus ⁊c. j. Machab. iiij. c. Elegit iudas ſacerdotes ſine macula volũtatẽ habẽtes i lege dei ⁊ mũdauerũt ſctã. Eph. v. a. Fornicatio aũt ⁊ oĩs imũdicia aut auaricia nec noiet̃ in vobis: ſic decet ſctõs .i. nõ noiet̃ aliq̃d in vobis .i. d̃ vobis niſi vita. Talis eñi debet eſſe ſacerdos/ vt nõ de moꝛte eiꝰ .i. de pctõ eius fiat aliq̃ noiatio .i. mala fama. g Et vt ita dictũ ſit ⁊c. Sup̃ dixit ꝙ leuite tanq̃ digniores acceperunt a ꝑplo decimas: et q̃ plus ẽ melchiſedech accepit ab abraã p̃re leuitarũ: ⁊ benedixit ipſi abrae. Hic ꝯcludit ex p̃dictis ꝙ etiã ab ipſo leui .i. a leuitico oꝛdine: q̃ tantꝰ fuit vt decimas a ꝑplo accipet: accepit decimas melchiſedech quodãmodo: q2 leui erat i lũbis abrae q̃ñ abraã ei decimas obtulit: et ita ſequit̃ ꝙ melchiſedech dignioꝛ ẽ q̃ leui. Dic̃ ḡ: Et vt ita dictũ ſit ⁊c. q̃ſi h̃ etiã mõ dignioꝛ ẽ melchiſedech q̃ leui. Et .i. q2. h Vt ita dictũ ſit: ꝑ abraã ⁊ leui q̃ decimas accepit/ decimatus ẽ. Vt ita dictũ ſit .i. vt ita loquar ꝑ quendã .ſ. tropũ ⁊ figurã loquendi. i Per abraã .i. ꝑ h̃ q̃ abraã dedit decimas: ⁊ leui q̃dãmodo i abraã melchiſedech. k Et leui .i. leuiticꝰ oꝛdo: l Qui decimas accepit/ a fratribus ſuis. m Decimatꝰ ẽ .i. decimas dedit melchiſedech. Per h̃ eñi ꝙ abraam dedit decimas: et leui quodãmodo in abraã nõ in ꝓpꝛia ꝑſona/ ſed vt in cauſa: q2 i eo erãt ſm cauſam materialẽ ⁊ ſm ſeminalẽ rationẽ. Et ideo dicit apl̃s: Vt ita dictum ſit .i. vt loquar ſm tropũ quendã loquẽdi. Nõ eñi ꝓpꝛie leui in ſua ꝑſona decimas dedit: ſed in abraam. Vñ ſubdit: n Adhuc eñi .ſ. q̃ñ abraã decimas dedit: o In lũbis p̃ris erat/ leui .ſ. in lũbis abrae dupliciter: ſm cauſam materialẽ: ⁊ ſm rationẽ ſemialẽ. p Quando obuiauit/ occurrit: q Ei: id eſt abrae reuertẽti de cede quattuoꝛ regum melchiſedech. Chꝛyſ. Nõ dixit: Adhuc i lũbis p̃ris erãt leuite/ ſed leui: qui eminẽtioꝛ. De quo etiã dicit̃ Malach. ij. a. Pactũ meum fuit cũ leui vite ⁊ moꝛtis. Et nota ꝙ tripliciter exponit̃ h̃ ꝙ leui decimatꝰ ẽ ꝑ abraã. Pꝛimo ſicut dictum ẽ .i. in h̃ ꝙ abraã decimas dedit melchiſedech/ dedit ⁊ leui q̃dãmodo decimas non in ꝑſona ſua ſed in parẽte. Itẽ decimatus eſt .i. decimarũ ſolutioni obligatꝰ. Leuite eñi ſoluebãt decimas ſũmo ſacerdoti: vt habet̃ Numeri. xviij. d. ſicut abraã ſoluit decimas melchiſedech: q̃ erat ſacerdos dei altiſſimi. Itẽ decimatꝰ eſt in abraam .i. ſicut abraã pctõ fuit obligatꝰ ꝓ cuiꝰ purgatiõe ſoluit decimas: ita et leui obligatꝰ ẽ pctõ: q̃ ẽ ratio ſolutiõis decimarũ. r Si ḡ ꝯſũmatio. Hec ẽ ſcd̃a pars capituli: in q̃ ꝓbat ſacerdotiũ chꝛiſti. Pꝛimo ꝑ alteriꝰ ſacerdotij ſponſionẽ ⁊ ſucceſſionẽ: q2 ſi eſſet ꝑfectũ ſacerdotiũ aaron/ aliud nõ ꝓmitteretur: ibi: Si ḡ ꝯſũmatio. Scd̃o oſtẽdit ꝑ ſacerdotij trãſlationẽ quo ad tribũ .ſ. de tribu leui ad tribũ iuda: de q̃ fuit chꝛiſtꝰ: ibi: Trãſlato eñi. Tertio oſtẽdit eſſe trãſlatũ: ibi: In quo eñi. Quarto ꝓbat idẽ ꝑ trãſlationẽ q̃ ad ritũ: ibi: Et amplius adhuc. Quinto hãc ꝓbat auctoꝛitatẽ: ibi: Cõteſtatur

Si ergo cõſũmatio per ſacerdotium leuiticum erat: populus eñi ſub ipſo legem accepit: quid adhuc neceſſarium fuit ſm oꝛdinẽ melchiſedech aliũ ſurgere ſacerdotẽ: et nõ ſm oꝛdinẽ aaron dici: Trãſlato eñi ſacerdotio: neceſſe ẽ ⁊ vt legiſ

eñi. Sexto oſtendit q̄re ſit tranſlatũ: ibi: Reꝓbatio quidem ſit ⁊c. Septimo redit ad ꝓpoſitũ: et ꝓbat ſacerdotium chꝛiſti maius: q2 ꝓmiſſum ẽ ſub iureiurando: ſacerdotium aũt aarõ nõ ita: ibi: Et quãtũ eſt/ nõ ſine iureiurãdo. De cõſtitu. c. tranſlato. Octauo oſtẽdit auctoꝛitate ſcripturarũ: ibi: Jurauit dñs. Nono oſtẽdit maiꝰ eſſe ſacerdotiũ chꝛiſti ꝑ eminẽtiã ſacerdot̃ ⁊ ꝑ maioꝛitatẽ familiaritat̃ eiꝰ ad deũ: ibi: Et alij q̃dẽ plures facti ſunt ⁊c. Decimo h̃ idẽ ꝓbat ꝑ ſacerdotis auctoꝛitatẽ ⁊ oĩmodã innocẽtiã: ibi: Talis eñi decebat vt nobis eſſet põtifex. Undecio ⁊ vltimo ꝑ ſacerdot̃ ꝑfectionẽ: ibi: Lex eñi hoĩes ꝯſtituit. Dic̃ ḡ: Si ḡ ꝯſũmatio. Iſtud/ ḡ: ꝯtinuat̃ ad hoc q̃ ſupponebãt illi q̃bus loquebat̃. q. d. tu dicis o iudee ꝙ ſacerdotiũ leuiticũ ꝑfectũ erat: q2 habebat ꝑfectã legẽ ⁊ iuſta iudicia: Rñde ḡ ſi potes ⁊ ſolue h̃. Si conſũmatio .i. ꝑfectio. s Per ſacerdotiũ leuiticũ erat: q2 habebat ꝑfectã legẽ ⁊ iuſta iudicia ſicut iudicis. t Populus eñi ſub ipſo legẽ accepit .i. ſub ſacerdotio. q. d. tu dicis: et ideo ꝯſũmatio erat ꝑ ſacerdotiũ leuiticũ: q2 tpe ſacerdotij adiũcta eſt lex ipſi ſacerdotio: et ita ꝑfectio erat: q2 ſacerdotiũ ſctificabat ⁊ lex inſtruebat. Si iquã h̃ dicꝭ o iudee quero a te h̃: v Quid adhuc .i. poſtq̃ vetus ſacerdotiũ ꝯſũmationẽ daret: x Neceſſariũ fuit/ dici a ꝓpheta dauid. y Scd̃m oꝛdinem melchiſedech aliũ ſurgere ſacerdotẽ. Aliũ dicit ⁊ ſm ritũ ⁊ ſm tribũ: z Et nõ ſm oꝛdinẽ aaron dici: q. d. ſi ſacerdotiũ leuiticũ ꝑfectũ eſſet dictũ fuiſſet de chꝛiſto: Tu es ſacerdos in eternũ ſm oꝛdinẽ aarõ ⁊ nõ ſm melchiſedech. Ergo ꝯſtat ꝙ iꝑfectũ erat ſacerdotiũ leuiticũ cui ſucceſſit nouum: licet etiã lex ſub ipſo ſacerdotio data ſit: q2 etiã de lege dicit̃ .j. eodẽ. c. Nihil eñi ad ꝑfectũ adduxit lex. Lex eñi moꝛbũ oſtendebat ſed nõ ſanabat: ſacerdotiũ autẽ mentẽ non ſanctificabat offerentiũ vi ſua nec ſacramẽta ſacerdotalia: ſed oĩa in figura ꝯtingebãt illis/ in figura ſacerdotij chꝛiſti: cuius ſacramẽta ſua vi gr̃am ꝯferũt. Lex eñi ꝑ moyſen data ẽ: gr̃a autem ⁊ veritas ꝑ ieſum chꝛiſtũ facta ẽ: Joh. j. b. Gr̃a in ſacramẽtis/ veritas in mãdatis noue legis: ideo perfectũ eſt ſacerdotiũ chꝛiſti: q2 ꝯſũmationẽ dat plebi: q2 habet legẽ veritatꝭ quãtũ ad intellectũ illuminãdũ: ⁊ gr̃am confert in ſacramẽtis quãtũ ad affectũ iuuandũ. Ideo ḡ chꝛiſtꝰ: nõ aaron põt dicere vere illud Joh. xix. f. Cõſumatũ eſt. Itẽ nõ de aaron dicit Eſa. x. f. ſ; de chꝛiſto. Cõſũmatio abbꝛeuiata inũdabit iuſticiam. Cõſũmationẽ eñi ⁊ abbꝛeuiationẽ dñs exercituũ faciet i medio oĩs terre. Sic etiã dic̃ apl̃s: ab hoc loco illud aſſumẽs Roma. ix. f. Verbũ ꝯſũmans ⁊ abbꝛeuiãs in eq̃tate q2 verbũ bꝛeuiatũ faciet dñs ſup terrã. Itẽ Eſa. xxviij. f. Cõſumationẽ ⁊ abbꝛeuiationẽ audiui a dño. Itẽ .j. viij. b. habet̃ de ꝯſũmatione illa vbi ponitur illa auctoꝛitas Hiere. xxxj. c. Ecce dies veniũt dic̃ dñs ⁊ ꝯſũmabo ſup domũ iſrl̃ ⁊ ſup domũ iuda teſtamẽtũ nouũ ⁊c. a Trãſlato eñi ⁊c. Quia ſi leuiticũ ſacerdotiũ ꝯſũmaret: fruſtra ſurgeret aliꝰ ſacerdos. Sz ſurgit aliꝰ ſacerdos vt dic̃ ꝓpheta: ſm oꝛdinẽ melchiſedech: ergo ꝓpt̃ imꝑfectionẽ ſuã iſte trãſfert ꝑmũ ſacerdotiũ: ḡ ⁊ lex tranſfert̃. Ergo nõ debetꝭ o vos iudei tenere legalia. Tranſlato eñi ſacerdotio: neccẽ ẽ vt legis tranſlatio fiat: Q2 eñi ab eodẽ ⁊ ſub eadẽ ſponſione vtraq3 data ſũt: q̃ de vno dicitur/ neceſſe ẽ vt de alio intelligat̃. Trãſlato enim ſacerdotio .i. deſtructo ſacerdotio leuitico/ neceſſe eſt vt lex deſtrua/

tur: id eſt legaliū obſeruatio. Item tranſlato ſacerdotio: id eſt innouato ſacramento ī chriſto/ neceſſe eſt ꝙ noua lex oꝛiatur. Unde Chryſ. Si alterum ſacerdotiū ⁊ legem alteram neceſſe eſt eſſe. ſ. teſtamentum nouū: de quo habeꝭ. j. viij. Et poſtea dicit: Neqʒ enī ſacerdotem conuenit eſſe ſine teſtamento legibus ⁊ preceptis neqʒ aliud accipientem ſacerdotium illo vti teſtamento. Leuit. xxvj. b. Nouis ſuperuenientib' vetera proijcietis. Alias expoſitiones ſup hoc require in Glo. Et nota ꝙ dicꝭ Glo. Hec tranſlatio ſacerdotij prefigurata fuit in ſamuele: qui cū non eſſet de tribu leuitica: ſed de tribu ephraim electus eſt ſacerdos a domino reprobatis filijs leui/ dño dicēte: Qui honorificauerit me honorificabo eū: ⁊ qui inhonorauerit me/ inhonoratus erit. j. Reg. ij. f. ſumitur hoc: vbi dicitur ſm noſtram litterā Locut' ſum loquens vt dom' tua ⁊ domus patris tui miniſtret in ↄſpectu tuo vſqʒ in ſempiternum: Nūc autē dicꝭ dñs: Abſit hoc a me: ſed quicunqʒ honorificauerit honorificabo eum. ſ. ſacerdotio: qui autem contemnūt me erūt ignobiles. Sed querit ꝯ hoc qđ dicꝭ Glo. ꝯ ſamuele: Qui cum non eſſet de tribu leuitica: ſed ꝯ tribu ephraim ⁊c. a In quo enī: quaſi vere transferꝭ ſacerdotiū ⁊ ſurgit alius ſacerdos: qđ oſtendo ⁊ per ritum ⁊ per tribum. Primū autem de tribu oſtendit: poſtea de ritu: quaſi vere ſm ritum alius ſurgit. Chriſtus enī: in quo: id eſt de quo vel ad quem. Uel/ in quo: id eſt cuius conſideratione. b Hec dicuntur. ſ. Tu es ſacerdos in eternum ſm ordinem melchiſedech. c De alia tribu eſt: id ē de tribu iuda. d De qua/ alia nullus. e Altario preſto fuit: id eſt acceſſit ad miniſteriū altaris. Unde Numeri. xviij. a. Sceptrum patris tui ſume tecum. Preſto enī fuit: vt miniſtraret. Alij enī nō debebant accedere ad miniſteriū. Unde ozias quia miſtrare voluit percuſſus eſt lepra. ij. Paral. xxvj. d. Et vere de alia tribu fuit chriſtus. Uerum eſt enī ꝙ ex iuda ortus ſit dñs noſter ſicut habetur Matth. j. a. Liber generationis ieſu chriſti filij dauid ⁊c. Apoc. v. b. Uicit leo de tribu iuda radix dauid ⁊c. Sic ergo de tribu ad tribum tranſlatum eſt ſacerdotiū: de ſacerdotali ad regalem: vt in eodem ſit ſacerdotalis ⁊ regalis tribus: vt fuit melchiſedech rex ⁊ ſacerdos. Scđm illud Exo. xix. a. Uos eritis mihi in regnū ſacerdotale. Non dixit: eſtis mūdo ſed eritis. Item. j. Pet. ij. b. Uos eſtis genus electum regale ſacerdotiū. In ſignū autem huius: ꝙ. ſ. ſacerdotiū trāſfertur ad tribum regalem: accepit aaron vxorem heliſabet filiam aminadab/ ſororem naaſon de tribu iuda. Exo. vj. d. Nota Glo. Et ītuere myſteriū. Primū fuit regal': poſtea facta eſt ſacerdotalis: ſic chriſtus rex erat ſemper: ſacerdos autem factus eſt/ quādo carnem ſumpſit quādo ſe ſacrificiū obtulit: f In qua tribu nihil de ſacerdotib' moyſes locutus eſt: vt. ſ. de ea: id eſt de tribu iuda aliquis eſſet ſacerdos. Sequiꝭ. g Et amplius. Oſtēſo ꝙ alius ſurrexit ſacerdos per tribum: oſtendit idem per ritum: Unde dicit: Et amplius/ ꝙ per tribum: h Adhuc manifeſtū eſt/ h: ſcʒ ꝙ transfertur ſacerdotiū ⁊ ſurgit alius ſacerdos. Hec enī ē firmior ꝓbatio. ſ. per ritū: quia etſi tribus in ſamuele mutata erat: non tñ ritus: Et vere manifeſtū eſt: i Si: id ē quia k Scđm ſimilitudinē melchiſedech exurget alius ſacerdos. i. per hoc ꝙ ꝓpheta dicit: Scđm ordinē melchiſedech. i. ſm ritum ſacrificij eius ſurgere aliū ſacerdotē. Per h inquā manifeſtū eſt ꝙ tranſlatum eſt: ꝙ transferꝭ ſacerdotium leuiticū. Scđm ordinē enī melchiſedech chriſtus ſurrexit: qꝛ ſicut ille panem ⁊ vinū obtulit abrae: ita hic diſcipulis in eiſdem ſpeciebus carnē ⁊ ſanguinē dedit. Alius dico: l Qui

C

a trāſlatio fiat. In quo enī hec
b c d dicunꝭ de alia tribu ē de qua
e nullus altario preſto fuit. Ma-
nifeſtum eſt enī ꝙ ex iuda or-
f tus ſit dñs noſter: in qua tri-
bu nihil de ſacerdotib' moy-
g ſes locutus eſt. Et amplius ad-
h i huc manifeſtum eſt ſi ſm ſimi-
k litudinē melchiſedech exur-
l get alius ſacerdos qui nō ſm
legem mandati carnalis fact'
m eſt/ ſed ſm virtutem vite inſo-
n o lubilis. Conteſtaꝭ enī: quoni-
p am tu es ſacerdos in eternū
q ſm ordinē melchiſedech. Re-
r probatio quidem fit precedentis
s mādati propter infirmitatē ei'
t v et inutilitatē. Nihil enī ad perfe-
x y ctū adduxit lex. Introductio
z a vero melioris ſpei per quā proximā-

non ſm legē mādati carnalis fact' eſt. i. qui non eſt factus ſacerdos ad hoc vt teneret vel tenenda doceret carnalia mādata legis. i. carnales obſeruantias. m Sed ſm virtutem vite inſolubilis. i. ſm ſpiritualē intellectū ipſi' legis: quā exequētes habent vitam eternam. Ecce diſtat inter ſacerdotiū ⁊ ſacerdotiū. Illud carnale: h ſpūale: illud temporale hoc eternum. Unde Joh. vj. g. Uerba q̄ ego locut' ſum vobis ſpūs ſunt ⁊ vita: id eſt ſpūalit' intellecta viuificāt. n Conteſtaꝭ enī/ h dauid id eſt mecū teſtaꝭ: vł deus pater ↄteſtaꝭ h de filio ſub iureiurādo. o Qm/ dicit de eo: p Tu es ſacerdos ieternū ſm ordinē melchiſedech. Sepi' hoc expoſitū eſt: ideo non eſt modo exponēdū: Uł ſic bñ dici ꝙ chriſtus factus eſt ſacerdos non ſm legem mandatorum carnaliū: ſed ſm legem ſpūalem qđ oſtendo: qꝛ ↄteſtaꝭ ꝓpheta h vel pater de filio. o Qm/ dicit de eo. p Tu es ſacerdos i eternū ſm ordinē melchiſedech: nō ſm ordinē aaron: ergo trāſlatū eſt ſacerdotiū: q̄ ⁊ lex: et ita per hoc oſtendiꝭ ꝙ chriſt' non docet legalia tenēda: qꝛ ſunt tranſlata. Sed qꝛ forte ad trāſferēde legiſ demōſtrationē ſacerdotij trāſlatio nō videreꝭ oīno ſufficere curioſis: ideo ſupponit hecc q̄ oīm hoīm animis ſatiſfacit ſi cauſam alicui' rei agnouerint. Oſtēdit enī quare vet' teſtamētū ſit deſtructū cū deus illud dederit ⁊ nouū ſubſtitutū: qꝛ. ſ. tpe ſui ſtatus illud fuit infirmū et nūc prorſus inutile. Hoc aūt. i. nouū teſtamētū pficit: qđ quidem valet ad laudē noui ſacerdotiſ. Ait itaqʒ ſic qđ oſtēdēs dñſ ꝙ iuſte reprobata ſit lex trāſlata. q Reprobatio quidē fit/ non ānihilatio/ ſm Chryſ. r Precedētiſ mādati. i. veteris legiſ. Et bñ ait: precedētis: quia aliqđ debet ſequi: s Propꝭ infirmitatē ei'/ quā habuit dum ſtetit. t Et inutilitatē/ quā modo habet: qꝛ modo lex dānoſa ē ſi teneꝭ. Et ideo iuſte reprobata ē ⁊ nō ſine cauſa. Chryſ. Maxie certificat hoīm ſcire cauſas. Et h in fidē ducit mag' cū cauſas ſcimus: Ex h autē heretici inſurgūt. Sed audi diligenꝭ. Nō dixit: propter prauitatē vel malignitatē: ſed ꝓpter imbecille ⁊ inutile. Sed ⁊ alibi oſtēdit imbecille. Roma. viij. a. Nā qđ impoſſibile erat legi in q̄ infirmabaꝭ per carnē: de' filiū ſuū mittēs in ſimilitudinē carnis pcti. v Nihil enī: q̄ſi vere fuit infirma tūc: Nihil enī ad perfectū adduxit lex. i. neminem iuſtificatione pfecit. Chryſ. Nihil ad perfectū adduxit. i. nullū perfectū opata ē. Itē nihil potuit: lr̄e erāt tm̄ ſuadētes hoc facꝭ h nō fac virtutē nō imponētes/ qđ facit ſpes. Itē nota ꝙ nō dicꝭ. Nihil viuit: Lex enī multū viuit: ſed nō pficit. Gal. iij. d. Si enī data eſſet lex q̄ poſſet viuificare: vere ex lege eſſet iuſticia. Et poſtea dicit. Itaqʒ lex pedagogus noſter fuit in chriſto. x Introductio vero/ quaſi illa reprobaꝭ/ introductio vo/ fit p pontificē predictū. y Melioris ſpei. i. melioris legis: p quā ſperaꝭ gloria eterna ab obſeruātib'. Uñ Matth. xix. c. Si vis ad vitā ingredi ſerua mādata. Obſeruatio enim mādatorū chriſti dat vitā. Uñ Joh. vj. g. Dñe ad quē ibim': verba vite eterne habes. Chryſ. Melioris ſpei dicit: Nam habebāt ⁊ illa mādata ſpem ⁊ non ſalutē. Terrā enī ſperabāt et nil pati mali ⁊ ſimilia: Nos vo nō terrā ſed celū: et qđ multo meli' ē ſtatuēs nos cū angeliſ: tunc ⁊ miſtrare deo cū ipſo. Scđm illud Eccl. xxiiij. b. Et in habitatiōe ſctā corā ipſo miniſtraui. Uñ ſbdit: z Per quā/ ſpem. ſ. a Proximam' ad deū. Per ſpem enī iam in celo ſum'. Sicut dictū eſt. ſ. vj. d. de ſpe: Quā inqꝭ ſicut ancorā habem' aīe tutā ac firmā et incedētē vel introeuntē vſqʒ ad interiora velamis. Roma. viij. e. Spe ſalui facti ſum'. Sed cur de ſpe dicit apl's ꝙ ea proximam' ad deū ⁊ nō de charitate magis: Reſpōdem': quia

Pſ.cix

charitas copulat

p̄ charitas copulat deo: ⁊ iūgit ſiue vnit: Scðm illud .j. Cor.
vj.d. Qui adheret deo vn⁹ ſpūs efficit. Spes aūt ducit: ⁊ ita
accedere ad deū facit: fides aūt via eſt. Accedam⁹ ḡ ad deū p
ſpem: ⁊ ipſe accedet ad nos per ſpei impletionē. Scðm illud:
Jaco.iiij.b. Appropiate deo ⁊ appropiq̄bit vob. a Et quā
tū eſt / hoc. Adhuc
oſtēdit ꝙ mai⁹ ē ſa/
cerdotiū chriſti ſub
iureiurādo ꝓmiſſū:
ſacerdotium aūt aa/
ron non. Dicit ergo:
Et quātū eſt / hoc:
q̄z ꝑ multa cōmēda/
Pſ.109. uimus ſacerdotiū: ⁊
adhuc aliud dico. Et
quātū eſt / hoc: ad/
miratiue. q.d. valde
magnū eſt .ſ. ꝙ nō ſi/
ne iureiurando ieſus
fact⁹ ē ſacerdos ſup/
ple. Uel meli⁹ ſuſpē/
ſiua ē ↄſtructio vſq̄ ibi: Intātū melioris teſtamēti. Ūn
illud. Quantum: qð hic ðr reſpicit: intantū ⁊c.

a mus ad deum. Et quāntū eſt
non ſine iureiurando. Alij
b quidem ſine iureiurando ſa/
c cerdotes facti ſunt: Hic autē
d cum iureiurādo pēr eum qui
e dixit ad illum: Jurauit dñs ⁊
f non penitebit eum tu es ſacer
g dos in eternum. Intantū me
h lioris teſtamenti ſponſor fac/
i m tus eſt ieſus. Et alij quidem
n plures facti ſunt ſacerdotes:
o idcircō ꝙ morte prohiberen/
p tur permanere: hic autem eo
q ꝙ maneat in eternū ſempiter/
r nū habet ſacerdotiū. Undē
s et ſaluare in perpetuū poteſt
t accedētes pēr ſemetipſū ād
x deum ſemper viuens ād int/
y pellandum pro nobis. Tālis
z enī decebat vt nobis eēt pon/
a tifex: ſanctus / innōcens / im/
b pollut⁹ / ſegrēgat⁹ a pctōrib⁹:
c
d

b Alij
q̄dē ſine iureiurādo ſacerdotes facti ſūt .i. illi ſacerdo
tes leuitici generis nō ſūt ſtatuti i ſacerdotio ſub iureiurādo:
in quo innuit ꝙ erāt aliq̄n mutādi. c Hic aūt .i. ieſus fac/
tus ē ſacerdos: d Cū iureiurādo / facto. e Per eū .i.
ꝑ deū patrē: nō ꝑ moyſen qui dixit ad illū: g Jurauit dñs
⁊ nō penitebit eū: tu es ſacerdos i eternū. Sic ordina
liam. f Qui / de⁹ / dixit ad illū .i. ad chriſtū. Nō dicit ad
plures ſacerdotes: ſed ad vnū. Chryſ. Ad vnū .i. vnus ſacer/
dos nō eſſet noui teſtamēti niſi eſſet imortalis. Etiā quid di/
xit: i Tu es ſacerdos i eternū: Et ꝙ in eternū ſit ſa/
cerdos: g Jurauit dñs. Hoc dicit ꝓpheta in ꝓpria pſo/
na. Jurauit .i. incōcuſſa veritate firmauit. h Et nō pe/
nitebit eū .i. nō mutabit factū. Deus enī dicit de re penite/
re quā mutat. Gen. vj.b. Peniteт me feciſſe hoīem .i. mutabo
qð feci: q̄z delebo hoīem de facie terre. Nota ꝙ ſi ſacerdotes
nō eſſent ꝓmoti a deo in ſacerdotiū: ⁊ ſm ordinem melchiſe/
dech / exequerent officiū ſuū: ⁊ dñm nō peniteret de ꝓmotiōe
eo⁊. k Intātū ⁊c. Iſtud intantū reſpicit ſupra illud: Et
quātū eſt nō ſine iureiurādo ⁊c. q.d. ſm qð magnum
eſt h qð cum iureiurando factus eſt chriſtus ſacerdos / qð non
alij ſacerdotes: Intātū / certum eſt ꝙ / l Melioris teſta
mēti ſponſor fact⁹ ē ieſus. Sic ḡ ex laude ſacerdotis in/
fert cōmēdationē legis: cū ſic ꝓbat teſtamētū nouū eē meli⁹
ꝑ ſacerdotē meliorē. Glo. tn̄ legit illud / Intātū / ſine ſuſpen/
ſione ad / quantum / ꝓcedens. Intantū .i. ꝑ h ꝙ tāta ē .ſ. ꝙ
cū iureiurādo fact⁹ ē ſacerdos: ⁊ ꝙ ꝑ eū approximam⁹ ad deū:
certū ē ꝙ / m Jeſus fact⁹ ē ſpōſor meliori teſtamen
ti / q̄ ſit vetus. Sponſor .i. aſſertor veritatis: ⁊ ſponſor eterne
btitudinis: Melius aūt ſpōdet lex chriſti q̄ lex moyſi: cū q̄dē
ſpondet lex triticū vinū ⁊ oleū: ⁊ euāgeliū vitā eternā: quo pa
cto ibi grauia nō iperant. j. Joh. v.a. Mādata ei⁹ grauia nō
ſunt. n Et alij quidē. Hic oſtēdit ſacerdotiū chriſti dig/
ni⁹ ꝑ eminētiā ſacerdotis. Ūn dicit: Et alij quidē: q̄ſi h ite
rum modo dignior ē ieſus. Et .i. q̄z. Alij quidem plures
facti ſūt ſacerdotes / ſm legē. o Idcirco qð morte
ꝓhiberent ꝑmanere .i. diu manere in vita ⁊ honore ſacer
dotali. Quia ſicut dicit Ecc⁹. x.b. Oīs potētat⁹ breuis vita.
Joh. viij.g. Et ꝓphete mortui ſūt. Et Numeri. xx.d. Et per/
gat aaron ad populū ſuū: non enī intrabit terrā quā dedi fi/
lijs iſrael. Et poſtea dicit: Cūq̄ aaron ſpoliaſſet veſtib⁹ ſuis
induit eleaʒarū. p Hic aūt .i. ieſus. q Eo ꝙ maneat
in eternū ſempiternū habet ſacerdotiū: q̄z nō pōt de
poni pro culpa. Ille pctm̄ non fecit nec inuent⁹ ē dolus in ore
eius. j. Pet. ij.d. et Eſa. liij.c. Manet aūt chriſt⁹ in eternum.
r Unde .ſ. ieſus / q̄z ieſus manēs ſempiternū habet ſacerdo/
tiū. s Et ſaluare in perpetuū pōt .i. ſalute perpetua.
Cōtra illos q̄ volūt ſaluari a chriſto ſalute tꝑali: q̄ ē cōmunis

omnibus hoīb⁹ ⁊ iumētis. De qua Pſ. Hoīes ⁊ iumenta Pſ.35.
ſaluabis dñe. Sed ſuos ſaluat chriſt⁹ a miſeria ⁊ a pena. Un/
de ſignant dic: Saluare in perpetuū pōt accedētes:
q̄z ſalutē ꝑpetuā dat accedētib⁹ ad ipſū. j. Pet. ij.d. Cōuerſi
eſtis nūc ad paſtorē ⁊ epm aīarū vr̄arū .i. ad chriſtū: qui h pa
ſcit aīam grām infun
dendo: et epiſcopat
gloriā eternā in futu
ro ↄferēdo. j.x.d. Ac
cedam⁹ cū vero cor/
de in plenitudinē fi/
dei aſpſi corda a con
ſciētia mala: ⁊ abluti Al. ⁊ accedens
corp⁹ aqua munda:
teneam⁹ ſpei nr̄e cō/
feſſionē indeclinabi/
lem: Cū nō hic tm̄ / ſ
in futuro ſaluat vt fa
ciat ꝑpetuos: alioq̄n
ſi non ſint perpetui:
q̄liter ſaluāt in per/
petuū: Sed etiam dicit de nō accedētib⁹. Job. xxxvj.a. Po
tentes nō abijcit cū ⁊ ipſe ſit potens: ſed nō ſaluat impios: ſed
accedētes illos ſaluat de⁹: Accedētes dico / t Per ſemet
ipm̄ .i. ꝑ ieſum chriſtū. v Ad deū: aliter nullus pōt acce/
dere ad patrē niſi ꝑ chriſtū mediatorē. Joh. xiiij.a. Nemo ve
nit ad patrē niſi ꝑ me. Ipſe enī ē oſtiū: vt dicit Joh. x.b. Al/
Saluare in ꝑpetuū pōt: ipſe dico accedens ad deū / nō ꝑ
alienū pontificē: nec ꝑ alienas hoſtias: ſed ꝑ ſemetipſū ſūmū
ſacerdotē ⁊ hoſtiā. j. ix.c. Per ꝓpriū ſanguinē ſemel introiuit in
ſācta. Ipſe dico: x Semꝑ viuēs: qð nō alij ſacerdotes:
q̄z etſi crucifixus eſt ex infirmitate ſed viuit ex virtute dei. ij.
Cor. xiij.b. y Ad interpellādū pro nobis. Repſeta
tione enī ſui ex ea natura q̄ pontifex ē .i. humana quā celis in/
tulit: interpellat pro nobis. Chryſ. Hoc ſm carnem ait: quia
vt ſacerdos interpellat: Qui enī dicit Joh. v.d. Sicut pater
ſuſcitat mortuos ⁊ viuificat: qualiter interpellat. Roma. viij.
f. Qui eſt ad dexterā dei q̄ etiā interpellat pro nobis. j. Joh.
ij.a. Aduocatū habem⁹ apud deū pr̄em ieſū chriſtū iuſtū: et
ipſe eſt ꝓpitiatio pro pctis nr̄is. j. ix.f. Nō enī in manufacta
ſancta introiuit ieſus in exēplaria vero⁊: ſed in ipſū celum: vt
appareat nūc cultui dei pro nobis. Talis enim qui dicit ꝙ ꝑ
ſe eſt accedēs ad deū ad interpellandū pro nobis: bene nobis
expedit ⁊ ſibi ↄuenit. z Talis enī decebat vt nobis
eſſet pontifex .i. decebat ꝙ talis eſſet ille q̄ pro nr̄is peccatis
mūdādis ſicut pontifex offert .ſ. a Sanct⁹ .i. mundus / vel
firmus in mente quantū ad ſe. b Innocēs / quantū ad ꝓ/
ximū in ope. c Impollut⁹ / in corpore. d Segrega/
tus a pctōrib⁹ .i. oēs hoīes trāſcendēs i merito ⁊ ↄuerſatio/
nis honeſte. Et
De chriſto aūt ſpecialit̄ dicunt̄ iſta ⁊ ſingularit̄. Dicitur enī De chriſto
a Sanct⁹ .i. mūdus contra omnē carnalē ↄcupiſcētiā. Itē
ſāctus / dicit̄ .i. agios .i. ſine t̄ra: cōtra omnē oculo⁊ ↄcupiſcē
tiam. Itē / ſāctus / dicit̄ .i. firm⁹ ⁊ ſolidus contra omnē inanē
ſuperbiam. Item / ſanct⁹ / dicit̄ .i. ſāguine ꝓprio tinct⁹ i paſſio
ne ꝓp̄t redēptionē nr̄am. Ūn Eſa. lxiij.a. Quis ē iſte q̄ venit de
edom tinct̄ veſtib⁹ de boſra: iſte formoſus i ſtola ſua ⁊c. His
quattuor modis dicit̄ chriſt⁹ ſctūs. j. Pet. j.c. Cū qui voca/
uit vos ſctōs vt ⁊ ipſi i oī ↄuerſatiōe ſācti ſitis: q̄m ſcriptū ē: Leuit. 19.a.
Sancti eritis q̄m ego ſctūs ſum. b Innocēs: q̄z ipſe ē ag
nus ſine macula: De quo habet̄ Exo. xij.a. Et Joh. j.d. Ec
ce agn⁹ dei. Itē / inocēs / dicit̄ chriſt⁹ q̄ nec miſerum fecit nec
miſerū derelinq̄t: immo miſerū gen⁹ humanū per penitentiā
releuauit. Scðm illud Pſ. Abyſſus abyſſum inuocat .i. abyſ Pſ.41.
ſus miſcdie reuocat abyſſū miſeriarū. c Impollut⁹: q̄z
vie eius vie pulchre. Eſa. xlj.a. Semita i pedib⁹ ei⁹ nō appa
rebit .i. puluis ſemite q̄ nō adherēt in pedib⁹ diſcipulo⁊: vie
aūt hoīm polluте ſūt. j. Reg. xxj.b. Uia hec polluta ē: ſed et
ipſa ſctificabit̄ in vaſis. Cōtra. Mat. ix.a. Cū publicanis et
peccatorib⁹ mādūcat ⁊ bibit magiſter veſter. Sol. Segrega

 tus fuit a pctōribus

g nis honeſte. a Et excelſior celis factꝰ.i.etiam angelos
traſcēdēs i oīmoda fęlicitate: Talit ſimilit deceret eſſe ſacer/
dotes nr̄os: ſed tñ nō tāta reqrit dn̄s in hoīe puro: qꝛ ſic pau/
ci imo nulli fierēt epi: Satis ſufficeret dn̄o ſi ſacerdotes nr̄i et
epi hn̄ent illas tredecim differētias: de quibus dr̄.i. Timoth.
iij.a. Oportet epm̄ irreprehenſibilē eſſe: vnꝰ vxoris virū/ſo/
briū/prudentē/orna tū/pudicū/hoſpitalē doctorē/nō vinolen tum ꝛc.

a b Et excelſior celis factus. Qui non habet quotidie neceſſita tē quemadmodū ſacerdotes prius pro ſuis delictis hoſti/ as offerre: deide pro populo
c d Hoc eni fēcit ſemel ſeipſū of/
e ferendo. Lex eni homines cō ſtituit ſacerdotes infirmitatē
f habentes: ſermo autem iuriſ/

De chriſto ✻ rus fuit a pctōribus non menſa ſed vita. Sap.ij.c. Diſſimi/ lis ē alijs vita illꝰ et īmu tate ſē vię eius.
a Et excelſior celis factꝰ.i. omni
creatura. Job.xj.b. Excelſior celo ē: ꝛ qd facies? Profundi/
or inferno: ꝛ vn̄ cognoſces? Longior terra mēſura eiꝰ ꝛ latior
mari. b Qui nō habet quotidie neceſſitatē quēad
modū ſacerdotes/ alij/ pus ꝓ ſuis delictis hoſtias
offerre deinde ꝓ pplo. Sicut dicit Leuit.xvj.d. Roget
aūt ſacerdos ꝓ ſe ꝛ ꝓ domo ſua ꝛ ꝓ vniuerſo cętu filioꝝ iſra/
el: nō dicit ꝓ his q̄ extra cętū ſūt. In q̄ ſignificat ꝙ orōnes ec
cleſię nō ꝓſūt excōmunicatꝭ. Itē Leuit.xvj.d. Cū exierit ſa
cerdos ad altare qḋ corā dn̄o ē oret ꝓ ſe. Itē i eodē.e. Poſtꝗ̄
egreſſus obtulerit holocauſtū ſuū ac plebis: rogabit tā pro ſe
ꝗ̄ ꝓ pplo. Sed chriſtꝰ nō habet hāc neceſſitatem. c Hoc
eni.ſ. offerre: d Fecit ſemel ſeipſū offerēdo/ i ara cru
cis nō ꝓ ſuis ſ ꝓ nr̄is pctīs. Eſa.liij.b. Vulneratꝰ ē ꝓpt iniq/
tates nr̄as: attritꝰ ē ꝓpter ſcelera nr̄a: Et.j. Et dn̄s poſuit i eo
omnē iniqtatē oīm nr̄m. e Lex eni/ Quaſi leuitici ſacerdo
tes hn̄t neceſſitatē quotidie offerre ꝛ nō chriſtꝰ: qꝛ illi infirmi:
hic aūt ſemel ſufficit: qꝛ filꝰ ꝑfectꝰ. Lex eni hoīes ↄſtituit
ſacerdotes infirmitatē habētes: infirmitatem.i. culpę ꝛ
miſerię peccādi ꝛ moriēdi: et ideo ꝓ ſe offerebant. s.v.a. Om
nis pontifex ex hoībꝰ aſſūptꝰ ꝓ hoībꝰ ↄſtituit in his q̄ ſūt ad
deū vt offerat dona ꝛ ſacrificia ꝓ pctīs: q̄ ↄdolere poſſit his
q̄ ignorāt ꝛ errāt: qm̄ ꝛ ipſe circūdatꝰ ē infirmitate: et propte/
rea debet quēadmodū ꝛ ꝓ pplo: ita etiā ꝓ ſemetpſo offerre ꝓ
pctīs. f Sermo aūt iuriſiurādi q̄ poſt legē eſt/ dicꝰ
ꝑ dauid: ↄſtituit ſacerdotem.i. ↄſtituendo dicit vel ſignificat.
g Filium/ duraturum: in eternū/ Filiū dico. h Perfe
ctum.i. gr̄a ꝛ veritate plenū: vt dr̄ Joh.j.b. q.d. lex ↄſtituit
ſeruū imbecillē ꝛ mortalē: ſermo aūt iuriſiurādi ↄſtituit filium
Ps.109. ꝑfectū et eternū qſi dicit: Iurauit dn̄s ꝛ nō ꝑnitebit eum ꝛc.
Chryſ. Cōtra ſeruū dic̄ filium: contra imbecillitatē: dic̄ per/
fectū.i. potentē: et eternū ↄtra mortale. Expoſi. Ca. VIII.

C Apitulū aūt/ Sic dictū ē ſupꝰ hec epl̄a diuidit in
quattuor partes. In p̄ma oſtēdit chriſtū excellētiorē
oī creatura. Et durat hec pars vſqꝫ ad p̄ncipiū vnde/
cimi capituli. Et diuidit in duas partes: qꝛ in p̄ma ꝓbat hꝑ
ſacerdotiū melchiſedech: q̄ decimas accepit ab abraā ꝛ bn̄di
xit ei. In ſcd̄a h idē ꝓbat ꝑ ſucceſſionē alterꝰ ſacerdotij: qꝛ.ſ.
ꝓpheta dic̄ nouū fieri ſacerdotē ſm ordinē melchiſedech: ꝛ n̄
ſm ordinē aaron. In h aūt octauo capitulo adhuc ꝓbat ſa/
cerdotiū chriſti maius eſſe ſacerdotio leuitico. Primo ꝑ dig/
nitatē ꝛ ptātē offerētꝭ: qꝛ chriſtꝰ fuit deꝰ: aaron nō: ibi: Capi
tulū aūt. Scd̄o ꝑ excellētiā oblati: ibi: Oīs eni pontifex
Et oſtēdit excellētia oblati i duobꝰ. Primo qꝛ nō eſt carnale
qḋ notat: ibi: Qui exēplari ꝛ vmbrę deſeruiūt. Qꝛ au
Exo.25.d. tem vmbra ſit i lege ꝓbat ꝑ auctoritatē Exodi: ibi: Vide in
quit oīa facito ſm exēplar ꝛc. Tertio ꝓbat h idē ꝑ me/
lioritatē miſterij/ oſtēdēs ꝙ meliorē legē miſtrauit chriſtus ꝗ̄
moyſes vel aaron: ibi: Nūc aūt melꝰ ſortitꝰ ē miſteriū.
Et ꝓbat eſſe melꝰ. Primo qꝛ meliorē legē dedit: qꝛ meliora
ꝓmittūt: ibi: Qꝺ i melioribꝰ repromiſſionibꝰ ſāctitū
eſt. Scd̄o qꝛ apparet hec melioritas i euacuatiōe ſiue ꝑ cna/

ciationē prioꝝ: ibi: Nā ſi illud p̄us a culpa vacaſſet.
Tertio ꝓbat iſta duo auctoritate Hiere. cū dicit: Ecce di/
es veniūt ꝛc. Vltimo ↄcludit ex ipſa auctoritate ꝙ ꝑ no/
uum teſtamētū debet fieri ↄſūmatio veteris: ibi: Dicendo
aūt nouū ꝛc. Dicit ḡ: i Capitulū aūt ꝛc. Capitulū
eſt breuis multoꝝ cō plexio: ſic dicta eo ꝙ ſub breuitate totam ſūmā capiat. Volēs ḡ apl̄s quodāmodo ꝑdicta ↄſtringere et epilogare/ dic̄: Ca/ pitulū autē/ facio ſup ea quę dicūt .i. breuit ↄſtringo ea quę ꝑdicta ſūt. Et ē ↄtinuādū ſic: Mul/ ta dixi de laude ſa/ cerdotꝭ ſūmi: ſ ad qḋ

iurandi: qui poſt legem eſt fi/
g h lium in eternum perfectum.
i C Apitulum Ca. VIII
autem ſuper ea quę di
k cuntur. Talem habe/ mus pontificem: qui conſedit
l m in dextera ſedis magnitudi/
n o nis in celis ſctōꝝ miſter et ta/
p q bernaculi veri qḋ fixit deus ꝛ

dicerē plꝰ breuē facio recapitulationē dicēs: k Talē habe
mus pontificē qui ↄſedit ꝛc. Et nota ꝙ multꝭ modis dr̄
capitulū: etiā pręt capitulū archidiaconoꝝ: qḋ a captione dr̄: Capitul multis
qꝛ ibi munera/ ne dicā rapinę ab accuſatꝭ capiunt. Sunt autē
quędā eoꝝ capitula vbi potiꝰ rapinę ſiūt nūmoꝝ ꝗ̄ vindictę
ſcelerū: vel etiā ꝗ̄ ſimplices acceptiōes munerū: ꝛ illa potius
rapitula ꝗ̄ capitula dicēda ſūt. Itē capitulū qn̄qꝫ dr̄ a capite
q̄ſi paruum caput. Vn̄ Gen̄.j.a. alia lr̄a In capitulo fecit de/
us celū ꝛ terrā: Hoc ē in p̄ncipio ſiue i capite tp̄is. Itē qn̄qꝫ
dr̄ a capiēdo ſūmā.ſ. ſnię vt hic dicit Glo. Itē dr̄ qn̄qꝫ ab inte/
capedine: ſm ꝙ liber diſtinguit ꝑ capl̄a. Itē capitulū dr̄ ab
eo ꝙ paucos capit ꝓpt ſecreta: ſic dicit capitulū qḋ eſt i clau/
ſtris. Talem. Hic incipit illud capitulū: ꝛ finit ibi: Deus ꝛ
nō hō. Facietis ḡ capitulū ꝛ breuit in ſūma ea q̄ dixerat re
capitulās/ dicit: k Talē habemꝰ pontificem qui ↄſe
dit.i. ab eterno quieſcit ꝛ regnat. l In dextera ſedis
magnitudis.i. in eq̄litate ſedēꝭ deitatis.ſ. dei p̄ris q̄ quie/
ſcit ꝛ iudicat. Et dicit: Cōſedit: nō dicit ſedit/ ſed ↄſedit: qꝛ
deꝰ ē ꝛ hō in dextera p̄ris q̄ſcētis ſm hoīem i potioribꝰ bo/
nis: ſm autē deitatem ab eterno ſedit i eq̄litate patris idem
iudex. Et dic̄ cū p̄re. s.j.b. Sedet ad dexterā maieſtatꝭ in ex/
celſis. Apocꝭ.iij.d. Ego vici ꝛ ſedi cū p̄re meo i throno eius.
Itē Apocꝭ.vij.d. Agnꝰ q̄ i medio throni ē reget eos. m In
celꝭ ē: qꝛ chriſtꝰ ſm humanā naturā locatꝰ ē: vel ſup materia/
les celos: vel ſup ſp̄us angelicos. Et nota ꝙ chriſtꝰ dr̄ ponti/
fex.i. faciēs pontē. s.iiij.d. Habētes pontificē magnū qui pe
netrauit celos ieſū ꝛc.j.ix.c. Chriſtꝰ aſſiſtens pontifex ꝛc.j.
Pet.ij.d. Cōuerſi eſtis nūc ad paſtorē ꝛ epm̄ aīarū viarum.
Chriſtꝰ aūt pontifex noſter ꝑ crucē ſuā fecit nobis pontē. De
ligno eni fit pons. Sap.xiiij.a. Ab initio cū perirēt ſupbi gi/
gantes: ſpes orbis terrarū ad ratē ↄfugiēs ſeculo remiſit ſemē
natiuitatꝭ. Sap.x.a. Cū aq̄ deleret terrā ſanauit iterū ſapien/
tia ꝑ ↄtemptibile lignū: qꝛ ↄtēnit a multꝭ. Ps. Qui videbant
me foras fugerūt a me. Sap.xiiij.a. Exiguo ligno crediderūt
hoīes aīas ſuas: ꝛ trāſeūtes mare ꝑ ratē liberati ſt Exiguo li/
gno.i. paruę pnię: qꝛ ꝑ paruā pniam liberat hō ꝛ ſaluat. Itē
in eodē dr̄: Bn̄dictū lignū ꝑ qḋ fit iuſticia: per manus aūt fit
idolū. Idolū eni maledictum eſt ꝛ ipſe q̄ fecit illud.i. pnia hy/
pocritarū maledicta ē: ipſa eni eſt q̄ſi idolū: habet eni ſimili/
tudinē pnię ꝛ nō rem. Itē pontifex dicit: qꝛ ſeipſū in ara cru/
cis obtulit p̄mo ſacrificiū: Nō nadab ꝛ abiu: ſed ſicut dr̄ Le/
uitꝭ.x.a. ꝙ aaron obtulit p̄mo ſacrificiū nadab ꝛ abiu filij eiꝰ
igne alieno ↄſūpti ſūt: ita chriſtus ſeipſū in cruce offerente ſa/
cerdotes ꝛ phariſei igne iuidię ſuccēſi ſūt. n Sctōꝝ mini
ſter: qꝛ miſtrat i ſctīs.i. in celis: non ſicut ſacerdos leuiticꝰ in
ſctīs manufactꝭ. Vn̄ ſubdit: o Et/ pro id eſt. p Taber/
naculi veri/ non vmbratilis: ſed veri.i. eccleſię celeſtis pre/
ſentis: in q̄ ꝛ cui miſtrauit chriſtꝰ gr̄am/ ꝛ gl̄iā dabit dn̄s ꝛ mā/
lens miſtrabit illis. Vel n Sctōꝝ miniſter: qꝛ miſtrat ſan
ctū ꝛ verū celeſte ↄfert: Scd̄m illud Mat.xxv.c. Venite bn̄/
dicti p̄ris mei ꝛc. q Qḋ fixit deꝰ ꝛ nō hō: qꝛ tabernacu
lum verū.ſ.

g lum verū.ſ.celeſtē eccleſiā ⁊ ꝑfectē filiꝰ dei i ſe q̄ eſt fūdamētū et fundatoꝛ ſtabiliuit.j.xj.c. Expectabat ciuitatē fundamēta habentem cuius artifex ⁊ conditoꝛ deus. Item de iſto tabernaculo dicit Eſa.xxxiij.d. Oculi tui videbūt hieruſalē ciuitatem opulentā / tabernaculū qđ nequaꝙ̄ transferri poterit:qꝛ .ſ.nō eſt manu hoīs factum illud tabernaculum.ij.Coꝛ.v.a. Domū habemꝰ non manufactā ſed eternā in celis. Numeri.xxiiij.a. Q̄ pulchra tabernacula tua iacob ⁊ tētoꝛia tua iſrl' vt valles nemoꝛoſe / vt hoꝛti iuxta fluuios irrigui / vt tabnacula q̄ fixit dñs q̄ſi cedri iuxta aq̄s. Exo.xv.b. Poꝛtaſti eū i foꝛtitudine tua ad habitaculū ſanctū tuū dñe qđ firmauerūt manꝰ tue dñe. Et hoc eſt qđ dicit: Q̄đ fixit deꝰ ⁊ nō hō. Et nota ꝙ ex h̄ qđ hic dicit / arguit Chꝛyſ. ꝙ celū nō mouet. Dicit eni ſic. Ubi ſunt q̄ dicūt celū moueri: vbi ſunt q̄ ſpere foꝛme id eſſe enūciant: vtraꝙ̄ eni hec deſtructa ſunt: hic dixit ꝙ fixit: qꝛ.ſ.ſperica non figunt. Et nota primo notat filij dei ꝑtatē ⁊ maieſtatē ſiue cū patre equalitatē cū dicit: In dextera ſedis magnitudinis. Alij eni ſacerdotes q̄ nō ſunt eq̄les deo / nō dicunt ad dexterā dei ſedere: ſ pedibꝰ eius appꝛopinquare: Scđm illud Deut.xxxiij.a. Qui appꝛopinquāt pedibꝰ eius accipiēt de doctrina illiꝰ: Q̄đ ſubdit: Miniſter ſctōꝝ: dignatiōis eius. Primū ē ꝑtatis: iſtud humilitat'. Primū eſt maieſtat' ⁊ gloꝛie: illud aūt ſeruitutis ⁊ miſcđie. Per hec ergo duo ⁊ miſericoꝛs pontifex noſter oſtendit. Q̄đ aūt dicitur Et nō hō. Hoc addit: qꝛ ⁊ verꝰ tabernaculū poſuit deus: ſ per miniſteriū hoīm.

a non homo. Omnis ēni pon-
b tifex ad offerenda munera ēt
c hoſtias conſtituit. Unde ne-
ceſſe eſt ⁊ hūc habere aliquid
d qđ offerat. Si ērgo eſſet ſup
e f terrā nō ēſſet ſacerdos cūm
g eſſent qui ōfferrent ſm legem
h munera q̄ui ēxemplari ēt vm-
i k bre dēſeruiūt celeſtium: ſicut
l m n rēſponſum eſt moyſi cūm cō-
ſummaret tabernaculū. Ui-
o p dē inquit ōmnia facito ſm ex-
q r ēmplar qđ tibi ōſtenſum eſt i
s t monte. Nūnc aūt mēliꝰ ſorti-

a Omnis eni: quaſi chriſtꝰ eſt miniſter / et recte: qꝛ oīs pontifex ꝯſtituit ad miniſtrandū. Et h̄ ē qđ ait: Oīs eni pontifex ad offerēdū munera ⁊ hoſtias ꝯſtituit. Munera / ſicut panes ⁊ thus ⁊ hmōi. b Et hoſtias / đ aīalibꝰ. Hoc idē dicit.ſ.v.a. Oīs pōtifex ex hoībus aſſumptꝰ pro hoībꝰ ꝯſtituit in his q̄ ſūt ad deū vt offerat dona ⁊ ſacrificia ꝓ pctīs. Similit' nr̄i ſacerdotes deberēt offerre deo munera.i.panes.i.fructū ſue doctrine ⁊ ꝑdicatiōis et thus oꝛōnis. Et hoſtias.i. macerationem carnis. Roma.xij.a. Obſecro vos ꝑ miſcđiam dei vt exhibeatis coꝛpa vr̄a hoſtiā deo viuentē / ſanctam deo placentē. Uel munera debēt offerre deo in ſubditis / et hoſtias in ſeipſis: vt et ſeipſos per bonā vitā deo tribuāt: ⁊ ſubditos in oꝛōnibꝰ deo recōmēdēt. Gen.iiij.a. Reſpexit dñs ad abel: q.ſ. primo ſe obtulit: ⁊ poſtea munera eius: qꝛ dñs preces illius exaudit pro alijs qui ſe p̄mo ꝑ bonā ꝯuerſationē ſibi deuouit. Eccl.xliiij.c. Noe iuētus ē ꝑfectꝰ iuſtꝰ quātū ad ſe.ſ.et in tempe iracūdie factꝰ ē reconciliatio alioꝝ.ſ. Un̄ Deut.xxxiij.b. Ponēt thymiama in furoꝛe tuo: ⁊ holocauſta ſup altare tuū. Thymiama.ſ.deuote oꝛōnis pro ſubditis: ⁊ holocauſta.i. ſeipſos deo ꝯcremabunt ſup altare dñi.i.in memoꝛia crucis chriſti ⁊ paſſionis. Crux eni chriſti altare nr̄m ē: in q̄ debemꝰ oīa offerre: qꝛ oīa nr̄a bona inſufficiētia ſūt: niſi i fiducia chriſti crucis ⁊ paſſionis offerāt. c Unde / qꝛ oīs ꝯſtituit ad offerēdū: nccē ē hūc.ſ.chriſtū / habere aliq̄d qđ offerat: qꝛ alit' nō ē ſacerdos niſi aliq̄d habeat ad offerēdū. Et verū eſt h̄ ꝙ chriſtꝰ fuit ſacerdos ⁊ hoſtia: vnde ſeipſū obtulit: ⁊ ſeipſū offerēdo in cruce pr̄i: ⁊ preces pro nobis ⁊ ſupplicationes obtulit. Gal.j.a. Qui dilexit nos ⁊ dedit ſemetipſū ꝓ pctīs nr̄is.ſ.v.b. Qui in diebꝰ carnis ſue preces ſupplicatiōeſꝙ̄ ad eū q̄ poſſet illū ſaluū facere a moꝛte cum clamoꝛe valido ⁊ lachꝛymis exauditꝰ ē ꝓ ſua reuerentia. d Si ergo eēt ſup terrā / quaſi neceſſe ē chriſtum hr̄e aliq̄d qđ offerat: ergo illud ē celeſte nō carnale: quia ſi eēt ſuper terram qđ ieſus offert.i.carnale aliq̄d: tūc / e Nō eſſet ſacerdos.i.tūc nō opoꝛteret ꝙ chriſtꝰ eſſet ſacerdos: cū eſſent plures ſacerdotes legales q̄ carnalia offerēt. Et h̄ ē qđ dicit. f Cū eſſent / multi alij. g Qui offerrēt ſm legem munera / carnalia ita ⁊ ſup flue carnalia offerret chriſtꝰ h Qui.ſ.tales ſacerdotes. i Exēplari.i.figure. k Et / ꝑ id eſt. l Umbre deſeruiūt celeſtiū. Celeſtium myſterioꝝ.ſ. Col.ij.c. Nemo vos iudicet / aut in potu aut in cibo aut in parte diei feſti aut neomenie aut ſabbatoꝝ que ſūt vmbra futuroꝝ: coꝛpus autem chriſti.j.x.a. Umbrā eni hñs lex futuroꝝ bonoꝝ ñ ipſam imaginē rerum Et nunq̄d pōt accedentes ꝑfectos facere ⁊c̄. Deſeruiūt di/co vmbre: m Sic rñſū eſt moyſi / a dño. Hic ꝓbat euacuāda eē illa legalia: qꝛ vmbra erant ⁊ figura: qđ oſtendit ꝑ h̄ qđ dñs dixit moyſi: n Cū ꝯſūmaret tabernaculū.i.cū ꝯſūmatione tabernaculi: ⁊ eoꝛum q̄ circa tabernaculū neceſſaria erant intenderet. o Uide inq̄t / dñs: cui nō dicit audi / ſed vide: qꝛ auditꝰ noſter indiſciplinabilioꝛ ē viſu. Nō eni quecūꝙ̄ audimꝰ aīe deponimus ſed ea q̄ videmꝰ. p Oīa facito ſm exemplar qđ tibi oſtēſū eſt i monte. Nota ꝙ dñs moyſi duo oſtendit. Unū exteriꝰ in monte: alterū interiꝰ. In mōte oſtēdit quādam ſimilitudinē ad lr̄am quā imitaturꝰ erat in oꝑe tabernaculi. Propterea oſtēdit illi in monte veritatē ſignate rei: vnde ꝑcepit dñs vt faceret tabernaculū ſm illā ſimilitudinē exteriꝰ oſtēſam: et taliter ipſum tabernaculū ⁊ ea q̄ circa tabernaculū erāt faciēda diſponeret: et vt ipſa eſſent exēplar ⁊ figura veritatis future quā etiā eidē moyſi oſtēderat ꝑ fidē in monte. Et h̄ ē. Oīa facito. Oīa dicit ⁊ de ꝯſtructiōe tabernaculi: ⁊ de ſacrificijs q̄ in eo oblaturi eſſent. q Scđm exēplar: q̄ſi ſimilitudinē ad lr̄am illiꝰ: r Q̄đ tibi oſtēſū eſt i mōte: qꝛ oſtēdit ei dñs in viſu qđ eſſet facturꝰ. Ul' q Scđm exēplar.i.ſm veritatē: r Q̄đ tibi oſtēſū eſt i monte.i.ſic fac tabernaculū vt ꝯgrue exꝑmat veritatē ⁊ repſentet oſtenſa tibi ꝑ fidē i mōte. Exo.xxvj.f. Et eriges tabernaculū iuxta exēplar qđ tibi i mōte mōſtratū ē. Et ſic de tabernaculo: ita de tēplo dictū eſt.j. Paral.xxviij.d. Oīa inq̄t venerūt ſcripta i manu dñi ad me: vt intelligerē oīa oꝑa exēplar'. Itē alit' exponit. p Oīa facito ſm exēplar ⁊c̄. Hoc đꝛ moyſi vel ꝑlato: vt eccleſiā ſuā diſponat i terra ſm ſimilitudinē eccleſie triūphāt' i patria. Un̄ Mat.vj.b. Fiat volūtas tua ſic in celo ⁊ i terra. Job.xxxviij.d. Nunq̄d noſti oꝛdinē celi ⁊ pones rationē eiꝰ i terra.i.nūq̄d terrena oꝛdiabis ſm oꝛdinē celeſtium.q.d.nō tu / ſ ego. Apoc'.xxj.c. Mēſura hoīs q̄ eſt angeli. Un̄ Deut.xxxij.a.ſm aliam litterā. Cōſtituit termīos populoꝝ iuxta numerū angeloꝝ dei. Et nota qđ dic: Uide et oīa facito. Primū ē videre ⁊ poſtea facere: cōtra illos qui multa ſciūt. Eſa.xlij.d. Qui vides multa nōne cuſtodies: ⁊ q̄ aꝑtas habes aures nōne audies. Exo.xxv.d. Inſpice ⁊ fac ſm exēplar qđ in monte tibi monſtratū eſt.i. fac ſm qđ noſti eſſe faciēdū. Un̄ qđ hic dicit: Oīa facito ſm exēplar qđ tibi oſtēſum ē in monte: aliter poteſt exponi.i. exterius oſtēdas in monte. Mons enim eſt mens. ſcđm ꝙ dicit beatꝰ Bern. Fundamēta eiꝰ in montibꝰ ſctīs.i.in mentibus ſacris. Beatꝰ ē iſte qui ſic oꝑatur ſic nouit oꝑandū. Un̄ Joh.xiij.b. Si hec ſcitis beati erit' ſi feceritis ea. Luc'.xj.d. Beati q̄ audiunt verbū dei ⁊ cuſtodiūt illud. Uel / Oīa facito ſm exēplar qđ tibi oſtēſum ē in monte.i. in oꝑibꝰ tuis chriſtū imitare. Chriſtꝰ eni eſt mons: de q̄ Eſa.ij.a. Erit i nouiſſimis diebus preparatus mōs domus dñi in vertice mōtiū ⁊ eleuabitur ſuper colles. In illo monte oſtēdit nobis exemplar operationis noſtre: qꝛ oīs eiꝰ actio noſtra eſt inſtructio.j. Pet.ij.d. Chriſtꝰ paſſus ē pro nobis: vobis relinq̄ uēs exemplū ⁊c̄. s Nūc aūt. Hic oñdit maiꝰ eē ſacerdotiū chriſti ꝑ maioꝛitatē leg' quā ipſe mōſtrauit. Dic ḡ: Nūc aūt / q̄ſi illi ſacerdotes vmbre ⁊ exēplari deſeruiūt i veteri lege: ſ chriſtꝰ / nūc: id ē i tꝑe grē. t Meliꝰ ſoꝛtitꝰ ē miſterium / ſacerdotij q̄

B

Exo.25.d.
Act.7.f.

fuerit in veteri lege. a Quãto et melioris teſtamẽti .i. legis: quia eterna promittit. b Mediator eſt .i. dator medius inter deum ⁊ hoīem .q.d. per hoc ꝙ melior eſt lex chriſti ⁊ meliora ꝓmittens ꝗ̃ lex vetus: patet ꝙ melior eſt ſacerdos q̃ talem miniſtrat: quia ſi melius eſt qđ miniſtrat̃: ergo et meliuſ eſt miniſteriū: ⁊ ſimilit̃ melior eſt miniſter. Chryſ. Uide quãto melius eſt miniſteriū miniſterio: ſ illud trop⁹: hec veritas .j.ix.d. Ideo noui teſtamẽti mediator eſt, vt morte intercedente in redemptionẽ earū preuaricationū q̃ erant

a tus eſt miniſteriū quãto ⁊ me
b lioris teſtamẽti mediator eſt:
c d qđ in melioribus repromiſſio
e nibus ſancitum eſt. Nãm ſi il
f g lud pri⁹ culpa vacaſſet, nõn
h vtiq; ſecundi locus inquirere
i tur. Uituperans eni eos di

sub veteri teſtamẽto repromiſſionẽ accipiãt q̃ vocati ſũt eterne hereditat̃. Deut̃. v.a. Ego ſequeſter ⁊ medius fui inter deū ⁊ vos. Nota ꝙ dicit, ſortitus ẽ .i. diuina electiõe adept⁹ que dicit̃ ſors: q2 diuina electio eſt ſine acceptiõe ꝑſonarū. Unde j. Paral̃. xxiiij. d. Tam maiores ꝗ̃ minores omnes ſors eq̃liter diuidebat. Oſtẽdit aūt meli⁹ eſſe teſtamentū chriſti dicẽs: c Qđ teſtamẽtum nouum, ſancitū ẽ .i. ↄfirmatū: ita vt duret, d In melioribꝰ repromiſſiõibꝰ: q2 vetus teſtamentū ꝓmittebat terrena. Uñ Eſa. j.c. Si volueritis ⁊ audieritis me bona terre comedetiſ. Deut̃. vj.a. Audi iſrael ⁊ obſerua vt facias qđ p̃cepit tibi dñs ⁊ bñ ſit tibi ⁊ multipliceriſ amplius ſicut pollicit⁹ eſt dñs de⁹ patrū tuoꝝ dare terrã lacte ⁊ melle manantẽ. Nouū aūt teſtamentū ꝓmittit celeſtia. Illud ergo qđ ꝓmittit eterna ⁊ celeſtia: ⁊ i talib⁹ ꝓmiſſionib⁹ ſtabile eſt ⁊ firmū, patet ꝙ meli⁹ eſt ꝗ̃ teſtamentū vetus. Et nota ꝙ lex chriſti dicit̃ teſtamẽtū pro ſtabilitate quia imobil̃ eſt. Uñ Mat. xxiiij .c. Celum ⁊ terra trãſibũt: verba autem mea non p̃teribũt. Itẽ q2 ↄſūmatū ẽ in morte teſtatoris: id ẽ chriſti. Uñ chriſt⁹ in morte dixit: Joh. xix.f. Conſūmatū eſt. q.d. teſtamentū meū firmū eſt, q2 morior. e Nã ſi illud q.d. bene dico ꝙ teſtamentū chriſti melius eſt ꝗ̃ vetus: qđ etiam adhuc oſtendo ꝑ eius euacuationẽ. Nam ſi illud pri⁹: id eſt ꝑmū teſtamentū. f Culpa vacaſſet ⁊c̃. Uetus teſtamentū nõ vacauit culpa ꝗ culpã habuit. Contra: Roma. vij.b. Quid ꝗ dicem⁹ lex peccatū ẽ. Abſit. Et i eodem .c. Lex q̃dem ſancta eſt ⁊ mandatū ẽ iuſtū ⁊ bonū. Rñdeo qđ h̃ dicitur ſic intelligit̃: Nam ſi illud culpa vacaſſet .i. vacare culpa ſuos obſeruatores faceret .i. ſi perfecte hoīem a culpa mūdaret. Uñ Chryſ. Si eni primū illud eſſet inculpabile .i. ſi inculpabiles faceret: Nõ eni dicit̃ culpabile .i. criminib⁹ obnoxium: ſed non vtile: quia nihil ad perfectum adduxit lex. ṡ. vij.c.i. ſufficiẽs nõ ſic domus vl̃ veſtimẽtū dicit̃ nõ inculpabile: quia habet cauſationẽ vel minorationẽ. Uel dicit̃ nõ vacare a culpa ⁊ ab actione culpe: lex eni ſubintrauit vt abũdaret delictum: Roma. v.d. Dicit ꝗ: Nam ſi illud prius culpa vacaſſet .i. feciſſet vacare. g Nõ vtiq; ſecũdi loc⁹: id eſt oportunitas. h Inquireretur: id eſt a ſanctis veteris teſtamenti tempore gratie in quo daretur noua ⁊ nouus rex non tam feruenti animo peteretur. Unde iob deſideranti noue legis inſtructionem et iuuamen aiebat. Job. xxxj.d. Quis mihi tribuat adiutorem vt deſideriū meum omnipotens audiat ⁊ librum ſcribat ipſe qui iudicat: vt i humero meo portem illum ⁊ circũdem illum quaſi coronã capiti meo. Et nota qđ primū deſcribit̃ liber portari in humero: poſtea quaſi corona circũdari: quia ſi modo bene portat̃ in opere: in futuro exhibebit nobis coronã iuſticie. De q̃. ij. Timoth. iiij.b. In reliquo repoſita eſt mihi corona iuſticie. Iſte ergo liber noui teſtamẽti qui in p̃ſenti onerat, in futuro coronat. Nõ inq̃reret̃ a ſanctis ſi ſufficienter per legem veterem inſtructi eſſent ⁊ adiuti. Simile. ṡ. vij.b. Si ↄſūmatio ꝑ ſacerdotiū leuiticū erat: quid adhuc neceſſarium erat alium ſurgere ſacerdotem ⁊c̃. i Uituperans eni: quaſi ſi illud vacaſſet culpa, non inq̃reretur locus ſecũdi. Sed inquirit̃: Uituperãs eni eos ꝓpheta .ſ. Hieremias eos .ſ. qui in lege erant. Chryſ. Non dixit id, ſed eos: quia ipſum teſtamentū non erat culpabile ſed ipſi: dicit, k Ecce dies veniunt .i. paulatim appropinquãt dies gratie quos illuminabit chriſt⁹ ſuo aduentu: quia ipſe eſt ſol iuſticie: Malach. iij.a. l Dicit dñs, qui non mentitur.

k l cit: Eccẽ dies veniũt dicit do
m minus: et cõnſūmabo ſuꝑ do
n mũ iſrael ⁊ ſũper domũ iuda
o p tẽſtamentum nouũ: nõn ſ̃m
teſtamentū qđ feci patribus
q coꝝ in diẽ qua apprehẽdi ma
r nũ illoꝝ vt ẽducerẽ illos đ tra

m Et ↄſūmabo ſuꝑ domū iſrael: et ſuper domū iuda teſtamẽtū nouum. Conſūmatio dicit̃ fieri in nouo teſtamento: q2 i eo implent̃ repromiſſiões et obſeruãtie ſingulares. Item q2 in nouo teſtamẽto ſolida ⁊ plena ꝓmittuntur: in veteri aūt inania .i. tpalia: que inania ſunt ⁊ vana. Uñ Hiere. iiij.f. Aſpexi terrã ⁊ ecce vacua erat ⁊ nihil. Scđo tẽp⁹ gratie dicit̃ tp̃s plenitudinis ſiue ↄſūmatiõis: Gal̃. iiij.a. propt̃ triplicẽ .ſ. repletionẽ ventris, mentis ⁊ legis. Et de ꝑma dicit̃ Mat. j.d. Ecce virgo i vtero habebit. De ſecũda dr̃ Act̃. ij. a. Repleti ſũt oẽs ſpũſãcto. De tertia dicit̃ Mat. v.b. Non veni ſoluere legem ſed adimplere. Eſa. x.f. Conſūmatio abbreuiata iundabit iuſticiã ↄſūmationẽ ⁊ abbreuiationẽ faciet dñs de⁹ exercituū i medio oĩs tre. o Teſtamẽtū nouū. Nouū dicit̃: q2 a nouo datū: et q2 ad innouãdū: ⁊ ita dicit̃ nouum ab effectu: q2 innouat ſicut Joh. xiij.d. Mãdatū nouū do vob vt diligat̃ iuicẽ. Dicit̃ etiã inouare teſtamẽtū chriſti q2 cū gratia ⁊ ſpū innouãte. Uñ Ezech. xj.d. Spiritum nouum tribuã in viſcerib⁹ eoꝝ. Eſa. xliij.c. Ego facio noua et nunc orientur. Pſ. Spiritū rectū innoua ⁊c̃. De innouatiõe aūt iſta q̃ homo đ veteri hoĩe mutat̃ in nouū: et quot modis fiat. Req̃re ſuꝑ illud Eſa. xlj.a. Gentes fortitudinem mutent. Et ad Eph. iiij.f. ibi: Renouamini ſpū mẽtis vre. Et Col̃. iij. f. Itẽ teſtamẽtū dicit̃ nouū: q2 in eo noua dicunt̃ mãdata .ſ. miracula chriſti ⁊ exẽpla. Uñ Eccl̃i. xxxvj.a. Innoua ſigna ⁊ imuta mirabilia. n Suꝑ domū iſrael ⁊ ſuꝑ domū iuda .i. ſuꝑ iudeos đ decẽ tribub⁹: ad lrãz: et đ duab⁹. Illi eni ꝓmiſſus ẽ chriſt⁹ ⁊ illis exhibit⁹, ⁊ illis ꝑmo p̃dicatū eſt euangeliū regni celoꝝ. Et nota ꝙ dicit, ſuꝑ: q2 deſuꝑ datū eſt: et ſuꝑ merita hoim fuit illud donū. Itẽ q2 datū ad h̃ vt ſit ſuꝑ hominẽ .i. vt dñet̃ hoi: ⁊ homo obediat ipſi veritati euãgelij. Sed ſicut dic̃ apl̃s Roma. x.c. Nõ oẽs obediũt euãgelio. Eſaias eñ dicit: Dñe q̃s credidit auditui nr̃o. Eſa. liij.a. p Non ſ̃m: quaſi ideo dico nouū q2 erit, non ſ̃m teſtamẽtū qđ feci prib⁹ eoꝝ .i. q2 nõ erit de terrenis: ſicut illud vetus qđ factū eſt in monte ſinai ⁊ datū prib⁹ eoꝝ. q In die q̃ apprehẽdi manū illoꝝ, ſicut medicus egrotū ſubleuat ⁊ nutrix paruulum. r Ut educerem eos de terra egypti. Moꝝ eni duplex pactū ſiue teſtamẽtū facit cū hoie. Primū facit in exitu egypti. Secũdū facit i introitu terre ꝓmiſſionis. Primū teſtamẽtū eſt in exitu pcti: ſecũdū in ingreſſu boni. Primū teſtamẽtū .i. repromiſſio q̃ fit excũtib⁹ de pctõ, eſt ꝓmiſſio venie. Promittit eni veniã penitẽtib⁹. Ezech. xviij.f. Quacũq; hora igemuerit pctõr: oim iniq̃tatū ei⁹ nõ recordabor. Secũdū teſtamẽtū .i. ſecũda ꝓmiſſio remuneratiõis eterne penitẽti. In ꝑma ꝓmittit veniã: h̃ ẽ ꝑmū teſtificatori ⁊ ꝑſeuerãti ꝓmittit gloriã: h̃ ẽ ſecũdū. Mat. xxiiij.b. Qui ꝑſeuerauerit vſq; i finẽ: hic ſalu⁹ erit. Ad h̃ aūt vt exeat pctõr de egypto pcti opus habet apprehẽſore q̃ apprehẽdat manū eius. Ad h̃ ſc̃o vt poſt exitū i egyptū nõ redeat, opus habet ductore q̃ eū teneat ⁊ ducat in viã boni opis. Uñ Eſa. xlij.a. Apprehendi manū tuã ⁊ ſeruaui te: apprehendi vt exires ſeruaui te vt ꝑſeuerares. Uñ hic dicit: In die q̃ apprehẽdi manū illoꝝ vt educerẽ eos de terra egypti. Dñs eni ẽ ſicut medicus q̃ egroti manū apprehẽdit vt ſurgat de lecto carnal̃ ↄcupiſcentie: vel de ſomno torporis ⁊ ignauie. Unde Eph. v d. Surge q̃ dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illumiabit tibi chriſtus. Luc. v.c. Surge tolle lectum tuū ⁊ vade in domū tuã.

Item dñs eſt

❡ Item dñs eſt ſicut nauta: qui manũ apprehendit periclitãtis: vt eum attrahat ad nauem penitẽtie. Unde Matth. xiiij.d. Continuo ieſus extẽdẽs manũ apprehẽdit eũ. Itẽ ſic mater vel nutrix: que manũ accipit infantis adhuc imbecillis vt eũ ducat p viã iuſticie. Numeri.xj.c. Et porta eos in ſinu tuo ſic portare ſolet nutrix infantulũ ⁊ defer in terrã p q̃ iuraſti pa/ trib⁹ eoꝝ. Sʒ nota q̃ dicit: In die q̃ ap prehẽdi manum eoꝝ. Oportet eni q̃ hõ manũ habeat: et illã deo porrigat: ſi vult ipſe q̃ dñs eũ apprehẽdat. Dñs eni manũ auxilij attra/ hit illis q̃ ei manũ n̄ extẽdũt bone opera tiõis: qꝛ niſi coopet hõ nõ opabit in eo dñs. Dei eñ adiutores ſum⁹. j. Corſ. iij. c. Iob. viij. d. De⁹ n̄ pijciet ſimplicẽ nec porriget manũ ma/ lignis: Manũ eni dexterã licet aliqñ ſiniſtrã: qꝛ ipſe ſolẽ ſuũ facit oriri ſup bonos ⁊ malos: Mat. v. g. Sed/ a ❡ Quĩ ip ſi: q̃ſi apprehẽdi manũ eoꝝ q̃ſi paruuloꝝ ⁊ infirmoꝝ. Sʒ/ qm ipſi nõ pmãſerũt i teſtamẽto meo. i. in obſeruatiõe mã/ datoꝝ meoꝝ: qꝛ vitulũ fecerũt i oreb: Exo. xxxij. a. b ❡ Et ego neglexi eos dicit dñs. q. d. nõ pri⁹ abieci eos: ſʒ ipſi prius me abiecerũt: qꝛ nõ pmãſerũt i cuſtodia mãdatoꝝ. Pſ. Spreuiſti oẽs diſcedentes a iudicijs tuis ⁊c̃. Deut. xxvij. d. Maledict⁹ q̃ nõ pmanet in ſermõib⁹ legis hui⁹: nec eos ope/ re pficit. Alia lr̃a ẽ in Hieremia ſm nos. Et ego dñatus ſum eorum dicit dñs. i. ego puniui eos ſicut rex ⁊ dñs. Ezech. xx. f. In furore effuſo regnabo ſup vos. i. in puniẽdo vos oſten/ dam me eſſe dñm ⁊ regẽ vim. c ❡ Quia hoc ẽ ⁊c̃. q̃ſi ve/ re nouũ teſtamẽtũ dabo ⁊ nõ ſm illud vetus: Quia hoc ẽ teſtamẽtũ qđ diſponã/ ordinabit. d ❡ Domui iſrael. i. videntiũ deũ p fidẽ. e ❡ Poſt dies illos: id eſt in diebus gr̃e a me pfinitis. Et dic: Poſt dies illos: q̃ſi illud futurũ erat i vltimis tpib⁹. Et vere diſponã: qꝛ/ dabo leges me/ as ⁊c̃. Uel ſic ſm aliã lr̃am. Diſponã tñ: ita. ſ. Dando le/ ges meas i mẽtes eoꝝ. i. mãdata mea ſcribã in eoꝝ intel/ lectib⁹ vt ea intelligãt. f ❡ Et i corda eoꝝ ſupſcribã eas. i. amorẽ faciẽdi ⁊ ſtudẽdi i mãdatiſ meis i eoꝝ affectibus. In pma iſte ſũt tabule cordis in q̃b⁹ debẽt ſcribi leges dñi. Unde Prouerb. iij. a. Miſcdia ⁊ veritas non te deſerant circumda gutturi tuo ⁊ deſcribe in tabulis cordis tui. Itẽ Prouerb. vij a. Serua mãdata mea ⁊ viues: ⁊ legẽ meã quaſi pupillã oculi tui liga eã in digitis tuis. i. legẽ habeas iugit in manu p opa/ tionẽ ⁊ ſcribe eã in tabulis cordis tui. i. i intellectu p cognitio/ nẽ: ⁊ in affectu p donationẽ. Tabule eni cordis ſunt intellect⁹ vel intelligẽtia capax ⁊ memoria tenax. ij. Corſ. iij. a. Epiſto/ la eſtiſ chriſti miniſtrata a nobis ⁊ ſcripta nõ attramẽto: ſed ſpiri tu dei viui: non in tabulis lapideis: ſed i tabulis cordis carna libus. Signãter dicit/ ſpũ dei: quia ſpũſſanct⁹ digitus dei eſt. Luc. xj. c. Quo pſente diffũdit charitas in cordib⁹ nr̃is. Ro/ ma. v. a. Que ẽ plenitudo legis: Roma. xiij. c. Et finis pcep/ ti. j. Timoth. j. a. g ❡ Et ero: q̃ſi ſubſcribam legẽ meam et in mentib⁹ eoꝝ: et ſic ero illis. h ❡ In deũ. i. ipſi habebunt pro deo colẽdo me ⁊ timẽdo. i ❡ Et ipſi erũt mihi i po/ pulũ. i. ego habebo eos pro pplo meo regendo ⁊ ptegendo. Apocſ. xxj. a. Ecce tabernaculũ dei cum hoib⁹ ⁊ habitabit cũ illis: et ipſi pplo eius erunt ⁊ ipſe deus cũ eis erit eoꝝ deus. Leuit. xx. b. Sepaui vos a cũctis pplis vt eſſetis mei. Econ tra. Oſee. ij. d. Non pplo meus vos ⁊ ego non deus veſter. k ❡ Et nõ docebit ⁊c̃. Quaſi pdicta dabit i h mũdo: ⁊ i fu turo dabit perfectam ſui cognitionẽ. Uñ ſubdit: Et nõ do/ cebit vnuſquiſq3 pximũ ſuũ/ quẽ amat. l ❡ Et vn⁹/ quiſq3 fratrẽ ſuũ/ quẽ plus diligit. m ❡ Dicẽs: cogno/ ſce dñm. Ideo alter alterũ nõ docebit. n ❡ Quia oẽs ſci ent me. i. cognoſcẽt me ſicut ſum. j. Corſ. xiij. d. Nũc cogno ſco ex parte: tũc aũt cognoſcã ſicut cognit⁹ ſũ: Tũc eni p ſeip/ ſam ipſa veritas q̃ de⁹ illuminabit intellect⁹ oim ad ſui cogni tionẽ. Eſa. liiij. d. Ponã vniuerſos filios tuos doctos a dño et multitudinẽ pacis filijs tuis. Ioh. vj. e. Scriptũ eſt in p/ phetis: Et erũt oẽs docibiles dei. Eſa. l. b. Mane erigit mi/ hi aurẽ vt audiã eum q̃ſi magiſtrũ. Oſee. v. a. Et ego eruditor oim eoꝝ dicit dñs. Scient dico. o ❡ Me a minimo/ vl̃ a minore vſq3 ad maiorẽ eoꝝ/ q̃ſi n̄ ſolũ maiores eoꝝ di gnitate ⁊ merito ple ne cognoſcẽt: nõ in/ ſtructi a maioribus. Uel/ p ❡ A minore vſq3 ad maiorem eoꝝ: qꝛ minores tpe vocatiõis pus vocant frequent ad gloriã eterne felicitatiſ: ſic la tro pus ẽ remunerat⁹ q̃ petr⁹. Mat. xx. a. Uoca oparios et redde illis mercedem incipiens a nouiſſimis vſq3 ad primos. Item nota q̃ omne bonum incipit a minoribus. i. ab humili/ bus. Unde et eccleſia dicitur incepiſſe ab abel et regnum a dauid: Malum autem incipit a maioribus: ſm qđ dicitur Daniel. xiij. a. Egreſſa eſt iniquitas a ſenioribus iudicibus q̃ videbant regere populũ. Et ſimilit pena icipit a maiorib⁹. Ezech. ix. c. A ſanctuario meo icipite. j. Pet. iiij. d. Temp⁹ eſt vt incipiat iudiciũ a domo dei: Indulgẽtia a minoribus. Sap. vj. a. Exiguo ccedit miſericordia: potentes aũt potent tormẽta patient. Ul̃ de pſenti legitur. k ❡ Et nõ docebit vnuſq̃ſq3 pximũ ſuũ ⁊c̃. Qđ factũ ẽ in nouo teſtamẽto in aduẽtu ſpũſſãcti q̃ docuit aplos ſm qđ dñs pmiſerat eis: Ioh. xvj. c. Cũ venerit ille ſpũs veritatis/ docebit vos om/ nẽ veritatẽ. Luc. vlt. g. Tũc aperuit illis ſenſum vt intellige rẽt ſcripturas. q ❡ Quia ppiti⁹ ero. q. d. pdicta oia faciã eis: Quia ppiti⁹ ero iniq̃tatib⁹ eoꝝ. i. pctã que fecerũt in primis remittã eis. r ❡ Et pctoꝝ illoꝝ/ que fecerũt in ſeipſis. s ❡ Iam nõ memorabor: qꝛ delebo ea. Ul̃ p eo/ dem accipe iniq̃tates ⁊ pctã q̃b⁹ dñs ppiti⁹ ẽ/ cũ culpã diluit. Et ea dicit nõ memorari ad puniẽdũ. ſ. cum penam dimittit. Utrũq3 q̃ facit dñs: qꝛ ⁊ culpã delet ⁊ penã. Ul̃ oino dimittit vel paruã penã p emẽda iflígit. Hiere. xxxvj. a. Reuertatur vnuſq̃ſq3 a via ſua peſſima ⁊ ppiti⁹ ero iniq̃tati eoꝝ ⁊ pctõ eoꝝ Exo. xxij. d. Si clamauerit ad me exaudiã eos: qꝛ miſericors ſum. Hoc ẽ qđ hic dicit. Et ppiti⁹ ero iniq̃tatib⁹ eorũ. Itẽ Ezech. xviij. e. Si impi⁹ egerit pniam ab oib⁹ pctis q̃ opat⁹ eſt oim iniq̃tatũ eius nõ recordabor. Hoc ẽ qđ hic dici tur: Et pctõrum illoꝝ iam nõ memorabor. Glo. In q̃ buſdã libris habet. Et peccatũ illorũ ⁊c̃. et tũc de origi/ nali accipit. Quare aũt hãc de hieremia adduxerit auctorita tem aperit dicẽs: t ❡ Dicẽdo aũt: q̃ſi pheta in pdicta au ctoritate dixit nouũ. Dicẽdo aũt nouũ veterauit pus: i. vet⁹ oſtẽdit: et ſi vet⁹ q̃ finiẽdũ: Uñ ſubdit: v ❡ Qđ aũtẽ antiquat: vt ẽ in aiatis. x ❡ Et ſeneſcit: vt ẽ in inaiatis. y ❡ Prope interitũ eſt: qꝛ antiq̃tio ⁊ ſenect⁹ ſũt pnũcij mor tis. Ex h q̃ vult aplo oſtẽdere q̃ in aduẽtu qñ datũ eſt nouũ te ſtamẽtũ/ primũ teſtamentũ ſenuit: et ita paulatim vſq3 ad in/ teritũ deductũ eſt: qꝛ manifeſta oi veritate poſt paſſionẽ chri ſti ⁊ aploꝝ pdicationẽ: tũc oino debuit ſepeliri. Si aũt i ſene ctute poſita nõ videbũt: lex tanq3 idolatria ſperni. Sed ſicut dic Aug⁹. Cũ honore fuerat mat ſepeliẽda: ſcdm illud Pro/ uerb. xxiij. c. Ne ptẽnas cũ ſenuerit mat tua. Et nota q̃ ſu/ pra dixit. Nouũ: non dicit aliud: qꝛ euangeliũ non eſt aliud: id ẽ diuerſũ oino. Uñ Chryſ. Nõ dicit aliud/ ſʒ nouũ: ſi quis domũ debentẽ cadere relicto fũdamẽto renouet dr̃ q̃ domũ illã nouã fec: et etiã celũ nouũ dr̃. ij. Pet. iij. c. Fũdamẽtũ eni legiſ remãſit: vetuſtas aũt ⁊ ſufficiẽtia abijciẽda ſt. Scdm illud Leuit. xxvj. b. Nouis ſupuenientib⁹ vetera pijciet. Eſa. xliij c. Antiq̃ ne intueamini: ecce ego facio noua.

a egypti. Quoniã ipſi nõ per/
manſerunt in teſtamẽto meo:
b et ego neglexi eos dicit dñs:
c quia hoc eſt teſtamẽtũ qđ diſ/
d e ponã domui iſrael poſt dies
illos dicit dñs: dabo leges
f meas in mentem eorum: et in
corda eorum ſuperſcribã eas
g h et ero eis in deum: et ipſi erũt
i k mihi in populũ. Et nõn doce
bit vnuſquiſq3 proximũ ſuũ
l et vnuſquiſq3 fratrem ſuũ di/
m n cẽns: Cognoſce dñm: quiã
o omẽs ſcient mẽ a minore vſq3
p q ad maiorẽ eoꝝ: quia propiti⁹
r ero iniquitatib⁹ eorum et pec/
s catorum illorum iam nõ me/
t morabor. Dicẽdo autem no/
v uum/ veterauit pri⁹. Qđ autẽ
x y antiq̃t ⁊ ſeneſcit/ ppe interitũ ẽ.

k Habuit q̄dem ⁊c̃. Oſtendit ¶Expoſi. Capl. IX
melius eſſe ſacerdotiū ſiue miniſteriū chriſti ſacerdo/
tio ⁊ miniſterio aaron: per hoc ꝙ melioris teſtamēti
mediator eſt chriſtꝰ: vnde differētiā teſtamentoꝝ oſñdit: et ꝙ
veteri nouū ſupereminet ⁊ illud imutat: nūc idem oſtēdit ex
ipſius tabernaculi antiq̄ ſchemate ſiue diſ
A poſitione. Oſtendit eni in h̄ eſſe nouū me
lius q2 ea q̄ fuerunt in veteri tabernaculo
fuerūt vmbra ⁊ figura veri tabernaculi:
et per h̄ oſtēdit nouū teſtamētū melius in
quo veritas exhibita eſt. Primo ḡ enu/
merat optima q̄ fuerūt in veteri teſtamen
to.ſ. tabernaculū ⁊ ea que ad ipſum perti/
nēt: ibi: Tabernaculū eni factū eſt.
Scd̃o dic̃ vmbrā illā ꝑfectionē habuiſſe:
ibi: Hoc ſignificāte ſpūſctō. Tertio
oſtendit ꝙ oīa impleta ſunt in tabernacu/
lo ⁊ ritus ſacerdotij chriſti: ibi: Chriſtꝰ
aūt aſſiſtēſ pōtifex. Quarto h̄ idē.ſ. ꝙ
ꝑfectione p̄dicta ipleta ſūt i chriſto: ꝓbat
45.diſ.c.diſci/plina per locū a minori: ibi: Si eni ſanguis
⁊c̃. Quinto ex p̄dictis innuit ꝙ ideo da/
tum ē nouū teſtamētū: vt p̄uaricatio de/
ſtrueret̃ que nō poterat deſtrui i lege: vt
et p̄miſſa implerent̃: ibi: Et ideo noui
teſtamēti mediator ⁊c̃. Sexto oſten/
dit quare nouū teſtamentū ⁊ quō ſit ꝯfirmatū: ibi: Ubi eni
teſtamētū eſt. Septimo ꝓbat ſacerdotiū chriſti meliꝰ eſſe le
uitico. Primo a loco in quo chriſtus offert̃ in celo.ſ. ibi: Nō
eni in manufactis ⁊c̃. Scd̃o in hoc ꝙ ſemel obtulit chri/
ſtus: ibi: Neqꝫ vt ſepe ⁊c̃. Dicit ergo: a ¶Habuit q̄dē.
quaſi vetus teſtamentū eſt ꝓpe interitū/ vt dictū eſt: tn̄ aliqn̄
habuit ſuū ſtatū. Et hoc eſt: Habuit q̄dem/ olim. q.d. non
modo habet: ſed habuit olim. b ¶Et prius.i. primū teſta/
mentū. c ¶Iuſtificatiōes culture.i. obſeruantias carna/
les: per quas carnalit̃ colebāt deum: et ſic iuſtificabāt ſuo mo
do. d ¶Et/ habuit/ ſanctū.i. tabernaculum ſiue templum.
e ¶Seculare.i. tempale ⁊ mutabile. Uel/ Sanctum ſe/
culare.i. tabernaculū ſiue templū.i. ſm opinionē ipſoꝝ qui
erant ſeculares: ⁊ ſeclaribꝰ.i. terrenis dediti. Uel ſm Chryſ.
Sāctū ſeculare ſiue mūdanū dicit̃ locꝰ ad quē potuerūt om/
nes intrare: Dic̃ eñ Chryſ. Sic mūdanū erat ꝙ oībꝰ ꝯcedi/
tur itrare. Erat eni in eadem domo locus vbi ſacerdotes ſta/
bant: vbi ⁊ iudei vbi ꝓſelyti: vbi q̄ nazareth: vbi qui helli/
nes. Quia igitur ⁊ hellinibꝰ igreſſibile erat mūdanū id vocat.
f ¶Tabernaculū eni: quaſi vere habuit ſanctū ſeculare: q2
habuit tabernaculū primū ⁊ etiā ſecūdū. Tabernaculum
enim factum eſt primum. Sic ordina litteram. h ¶Pri
mū tabernaculū.i. ſanctum. g ¶Factū eſt: in quo taber
naculo.i. in illo loco qd̄ dicebat̃ ſanctū. i ¶Erant cande/
labra.i. candelabrum aureū. Sed pluralit̃ dicit candelabra:
q2 licet vnū eſſet/ habebat ſeptē brachia ⁊ fuerit ſup cornua al
taris incenſi: vt dicit in Exo. textus: ꝯſtat ꝙ altare incēſi erat
in ſanctiſſctōꝝ. Et h̄ etiā videt̃ dicere ibidem Glo. ſup Exo. ꝙ
.ſ. illa oblatio ſup cornua altaris fiebat ſemel in āno in ſancti/
ſctōꝝ. Sol. Diuerſimode videt̃ ſcti ſētire: ſup h̄ tn̄ cōmunior
opinio ē: ⁊ magis cū textu legis i Exodo ⁊ leuitico cōueniēs
ꝙ altare incēſi fuit i ſanctis nō in ſanctiſſctōꝝ: vt planꝰ ſumi/
mꝰ. In die decima ſeptēbris tollebat de ſāguine hirci ⁊ vitu/
le thuribulū plenū prunis: multūqꝫ tollēs thymiamatis itra
bat vltra velū: tantūqꝫ ferebat thymiamat̃: vt nebula ⁊ va/
por operiet oraculū: ne viſa maieſtate dñi forte moreret̃: aſp/
gebatqꝫ ſepties digito de ſanguine corā ꝓpitiatorio ad oriētē:
eodē modo aſpergebat pauimētū: ſimili qꝫ aſperſiōe ſeptena
expiabat ſanctuariū exteriꝰ ⁊ pauimētū fundebat: q2 de eodē
ſanguine ſup cornua altar̃ aurei.i. altaris incēſi: ⁊ aſpergebat
illud ſepties digito: et ita expiabat totum tabernaculū ⁊ alta/
re. Nota ꝙ ibi legitur Leuit̃. xvj. d. ſacerdotem egredi de
oraculo ad altare. Et ſic patet qd̄ illud altare erat extra taber
naculū. Non poteſt dici eum egreſſum ad altare coram taber
naculo: cum dicatur ibi: ad altare qd̄ eſt coram dño. Sic eni

a Habuit q̄dē et ¶Ca. IX
b prius iuſtificatiōeſ cul
c d e ture ēt ſctū ſeculare.
f g Tabernaculū eni factū eſt p̄/
h i mūm i q̄ ērāt cādelabra et mē
ſa ⁊ ꝓpoſitio panū q̄ dr̄ ſctā:
k Poſt velamētū aūt ſecūdū
tabernaculū qd̄ dicitur ſācta/
ſanctorum/ aureū habēs thu/
ribulū ⁊ arcam teſtamenti cir/
cumtectam ex omni parte au/
ro: in qua vrna aurea habēs
māna ⁊ virga aaron que fron
l duerat: ⁊ tabule teſtamēti ſup
m n qꝫ eā ērāt cherubin glie ōbū/

dicit̃ Leuit̃. xvj. d. Cū aūt exierit ad altare qd̄ coram dño ē
oret pro ſe: et ſūptū ſanguinē vituli atqꝫ hirci fundat ſup cor/
nua eius per gyrū. Sic ergo patet ꝙ illud altare incenſi erat
extra oraculū. Aliud aūt qd̄ ſequit̃ qd̄ fiebat de illo thuribulo
aureo/ de q̄ loquit̃ apl̄s: dici pōt ꝙ adolebat̃ in eo incenſum in
die ꝓpitiatiōis ſemel in āno. Aliud enim
erat thuribulū in quo quotidie offerebat̃
incenſum: ſm qd̄ quidam opinant̃. Salo
mon aūt ampliauit cultū dñi: fecit vnum
thuribulū nouū maiꝰ illo qd̄ fecerat moy
ſes: in quo quotidie adolebat̃ incenſum: il
lud aūt qd̄ fecerat moyſes/ repoſuit in ſan
ctiſſanctoꝝ/ vt i eo adoleret incēſum i die
ꝓpitiatiōis/ vt dictū eſt. Ad h̄ querit̃: qua
re apl̄s non facit mentionē de altari incē/
ſi. Dicendū ꝙ ipſe ſatis inuit de eo qn̄ lo/
quitur de thuribulo: vel forte q2 volebat
oīa exponere. Unde etiam dicit in textu:
De qbꝰ nō eſt modo dicēdū ꝑ ſin/
gula. Ad h̄ querit̃: q̄re altare dicit̃ fuiſ/
ſe coram ꝓpitiatorio: Exo. xxx. a. magꝭ q̄
mēſa. Dicendū ꝙ q2 dicit in medio tab/
naculi ſicut ⁊ ꝓpitiatoriū erat i medio ſan
ctiſanctoꝝ: et ita quodāmodo ex oppoſi/
to ſibi erant. Menſa aūt erat i latere vno
tabernaculi ſicut ⁊ candelabrum in alte/
ro latere. Ad aliud qd̄ opponit̃ de Exo. xxx. b. ꝙ dicit̃ aaron
deprecabit̃ ſuper cornua altaris ſemel in anno in ſanguinem:
Dicendū ꝙ verum eſt ꝙ primo ferebat ſacerdos ſanguinē in/
terius in ſanctaſanctoꝝ: ⁊ aſpergebat ibi de ſanguine corā ꝓ/
pitiatorio ſepties digito: et ſimiliter aſpergebat pauimētum:
ſed poſtea egrediebatur cum reſiduo ſanguinis ⁊ aſpergebat
ſimiliter ſanctuariū exterius ⁊ pauimentū: et ſecūdo fundebat
de eodem ſanguine ſuper cornua altaris incenſi: Sic ergo
patent omnia ſm hoc. Augꝰ aliter aūt ſenſit: Dic̃ eni ꝙ thu/
ribulū aureum idem eſt qd̄ altare incenſi: et dicit ꝙ erat i ſan/
ctiſſanctoꝝ: et ꝙ quotidie intrabat ſacerdos ad ſanctaſctōꝝ
ad oſtendendū incēſum mane ⁊ veſpere: ſed ſemel in āno cum
ſanguine. Unde Glo. dicit hic. Sepe quidem cū ſanguine nō
niſi ſemel. Et ſuper Exo. xxx. dic̃ Glo. Quotidie intrabat ſū/
mus ſacerdos ſanctaſctōꝝ ad adolendū thymiama: ſemel aūt
in āno cum ſanguine quo aſpergebat cornua altaris. Item ſu
per Leuit̃. x. b. vbi dicitur. Uinū ⁊ omne qd̄ inebriare poteſt
non bibetis ⁊c̃. dicit Augꝰ ſuper locū illum: Tabernaculū in
quo erat arca teſtimonij neceſſe erat quotidie intrare ſummū
ſacerdotem ꝓpter incenſi concremationē: non eni ſemel in an/
no: ſed cum ſanguine purificationis ſemel in anno/ propter in
cenſum autem intrabat. Alij dicunt ꝙ duplex fuit altare incē
ſi. Unū in ſanctis: alterum autem factum eſt tempore ſalomo
nis: qd̄ poſitum eſt in ſanctiſſanctorū. Et hoc videt̃ velle ma/
giſter in hiſtorijs ſuper Exodum in rubrica De altari incenſi
et loco eius. Dicit eni ſic: Utrū altare incenſi eſſet intra ſan/
ctaſanctorum/ ſancti videntur dubitare: nec eſt putandum in
dubium veniſſe quin eſſet in ſāctuario cū hebreꝰ hoc dic̃ et io/
ſephus plane: et p̄ma poſitio tabernaculi facta a moyſe h̄ in/
nuat: niſi ꝙ paulus ad hebreos ſcribens thuribulum aure/
um ponit intra ſanctaſanctorum. Et poſtea ſoluit magiſter et
dicit. Potuit ſane eſſe ꝙ in templo vel omnia amplificata et
multiplicata preter altare aureū qd̄ erat extra velum: ad qd̄
bis in die nec̃e fuit ingredi/ erat ſuperadditū thuribulū: id ē al/
tare in addito in quo ſacerdos ſūmus primus thymiama que
ſecum ferebat adoleret: quando ad interiora contingebat ip/
ſum penetrare. Sequitur: l ¶Superqꝫ eam: id eſt ſup
arcā. m ¶Erāt cherubin glorie: id eſt glorioſe decorata:
ſcꝫ duo angeli glorioſi ⁊ decori. n ¶Obumbrantia/ alis
connexis. Propitiatoriū:
k ¶Poſt velamentum autem ſecundum taberna/
culum qd̄ dicitur ſanctaſanctorum aureum ha/
bens thuribulum et arcam/ intelligitur eccleſia mi/
litans. Per ſecundum autem intelligitur eccleſia trium/
phans: in qua digniora reponuntur. Per thuribulum au/
tem aureū intelligit

ꝯ connexis. a Propitiatoriū: id eſt tabulam que ſuper arcam erat. Sed videtur ꝙ debuit dicere: cherubin glorię obumbrantes: non obumbrantia: quia quando eſt neutri generis tunc ſignificat ordinem: quando autem eſt maſculini generis et ſcribitur per /n/ tunc ſignificat aliquos de illo ordine. Hic autem ſumitur pro duobus cherubin: er go maſculini generis.

B Sol. Unum ſumitur pro altero frequenter in ſcriptura.

a b brātia ꝓpitiātoriū: dē q̄b⁹ nō c ēſt modo dicēdum ꝑ ſingula.

b De quibus ⁊c. q. d. vetus teſtamentum habuit ea que enumerata ſunt: et huiuſmodi alia: de quibus. ſ. his ⁊ huiuſmodi c Non eſt modo dicendum per ſingula: quia pauci ꝺ ea ſufficiunt ad executionem noſtrę demonſtrationis. Et nota ꝙ iſta enumerauit apoſtolus: quia pręclariora erant ⁊ expreſſius veritatē noui teſtamenti figurabant. In hoc etiam ingratitudinē parentum eorum ⁊ maliciam cōmemorat quos imitabantur: qꝛ ſicut dicit Chryſ. Omnia hęc honeſta erant et clara iudaicę ingratitudinis monimenta: murmurauerūt enim in manna / in virga aaron: tabulęqꝫ propter eorum peccatum confractę ſunt: propterea ad nepotes trāſiuit memoria. Numeri. xvij. d. Refer virgam aaron in tabernaculum teſtimonij vt ſeruetur ibi in ſignum rebellium filiorum iſrael ⁊c. Ecce gloriantur filij de ſigno paternę rebellionis: ſicut mulieres de velamine capitis: ⁊ viri de tunicis pelliceis. Nota myſterium iſtorum que dicta ſunt in Glo. Prima enim pars tabernaculi que dicitur ſanctum ſignificat eccleſiam militantē: vel animam in hac miſeria adhuc exulantem. Secunda pars: id eſt ſancta ſanctorum ſignificat eccleſiam triumphantem: ſiue animam cum chriſto iam regnantem. Dicitur autem eccleſia tabernaculum multis rationibus. Tabernaculum enī portabile erat a manſione in manſionem: et eccleſia portatur ⁊ prouehitur de virtute in virtutem donec perueniatur ad deum deorum ī ſupernam hieruſalem. Numeri. xxxiij. habetur de diuerſis manſionibus. In h tabernaculo armantur milites / regunt paſtores / quieſcunt pauperes. Milites ſūt: qui per abſtinentiam ⁊ cōtinētiā carnē ſuam armāt contra gulam ⁊ luxuriam. Paſtores ſunt: qui pauperibus elemoſynas largiuntur contra auariciam. Pauperes ſunt: qui ſpiritum ſuū humiliant contra ſuperbiā. In hoc tabernaculo qđ eſt eccleſia occiditur ſiſara: id eſt diabolus clauo diuini timoris / malleo diuinę flagellationis Iudic. iiij. d. Item iſtud tabernaculum habet pelles varias: Sūt enī ibi pelles rubricatę: que ſignificant martyres: et hiacynthinę que ſignificant confeſſores: et cortinę que ſignificāt virgines: et ſaga que ſignificant pęnitentes. De hoc tabernaculo require plenius ſuper illud Eſa. liiij. a. Dilata locum tentorij tui: ⁊ pelles tabernaculorum tuorum extēde. In hoc tabernaculo poſita ſunt candelabrum ⁊ mēſa propoſitionis ⁊ altare thymiamatis: Similiꝫ in eccleſia ſunt incipientes ⁊ proficientes et perfecti: qui ſignificanꝫ per laçarum ⁊ martham ⁊ mariam. Laçarus enī qui ſurgit de tenebris ad lucem: ſignificat pęnitentes ⁊ incipientes qui indigent candelabro diuinę illuminationis vt ſui ſollicita diſcuſſione: ſcđm illud Soph. j. c. Scrutabor hieruſalem ī lucernis. Et Prouerb. xx. d. Lucerna dñi ſpiraculum hominis inueſtigans omnia ſecreta ventris. Per martham autem ſignificātur proficientes ⁊ actiui: qui menſam dño proponūt qua eum reficiunt in pauperibus: et ſemetipſos paſcunt in bonis operibus: quia in cuſtodiēdis mandatis eius eſt retributio multa: id eſt refectio. Per mariam autem ſignificantur perfecti ⁊ cōtemplatiui: qui ſe deo offerunt in ſuauitatem odoris: et ideo comparantur altari thymiamatis: in quo aromata concremantur: id eſt diuina beneficia cum deſiderio ⁊ ardore charitatis recoluntur: ⁊ ei offeruntur ⁊ attribuuntur a quo ſunt: vt ad originem redeant flumina gratiarum. Vel aliter per candelabrum ſignificanꝫ doctores eccleſię: vt pręlati qui ſunt ſicut noe. Phil. ij. c. Inter quos lucetis ſicut luminaria in mundo verba vitę continētes. Per menſam autem ſignificantur cōiugati / vt iob: qui alijs opera pietatis exhibent ⁊ reficiunt pauperes. Per altare autē thymiamatis ſignificantur virgines ⁊ continentes / vt daniel: qui per deuotionem ⁊ ſancta deſideria ī ara cordis quotidie ſe offerunt deo. Vel aliter: vt per ſanctum deſignetur anima ſancta degens adhuc in hac miſeria: que habet candelabrū: id eſt cognitionem veritatis: per fidem: ⁊ menſam ęternę refectionis per ſpē: et in altari thymiamatis: id ē in memoria crucis chriſti ſe deo offert ꝑ charitatem. Poteſt etiam et per ſāctum nihilominus deſignari eccleſia triumphans vel anima iam cum chriſto regnans: vbi eſt candelabrum / altare ⁊ menſa. Per candelabrum aperta cognitio deſignatur: quia tunc videbiꝫ facie ad faciem. j. Cor. xiij. d. Per menſam ſignificaꝫ dilectio. Per altare autem fruitio. In candelabro autem ſunt ſeptē brachia. Hi ſūt ſeptem modi cognoſcēdi deum in patria. Primus eſt agnitio ſine errore. Eſa. xxx. f. Spiritus eius velut torrēs inundans vſqꝫ ad medium colli ad perdēdas gentes in nihilū ⁊ frenū erroris: qđ erat in maxillis populoꝝ. Secūdus eſt ſine obliuione. Deut. xxxiij. d. Ocul⁹ iacob in t̄ra frumēti: Res autē que ante oculos eſt non tradiꝫ obliuioni. Terti⁹ ſine ignorantia. Eſa. vj. a. Duab⁹ alis velabāt faciem eius ⁊ duab⁹ velabant pedes eius. Sed tūc alę iſtę amouebunꝫ. Quart⁹ eſt ſine caligine. Eſa. xxxij. a. Nō caligabūt oculi vidētiū. Quit⁹ ſine diſcontinuatione: modo enī interrūpiꝫ cognitio. Pſ. Illuxerūt corruſcationes tuę orbi terrę: que ſubito apparent / ⁊ cito diſparent: Sed tunc continua ⁊ perpetua erit cognitio. iij. Reg. x. b. Beati viri ⁊ beati ſerui tui hi qui ſtant corā te ſemper ⁊ audiunt ſapientiā tuā. Sext⁹ eſt ſine omni terrenitatis impedimento. Modo enī interpoſitio terrę frequenꝫ facit eclipſim. Eſa. lx. a. Ecce tenebrę opiēt terrā ⁊ caligo ꝓplos: ſuꝑ te autē orietur dñs ⁊ gloria eius in te videbitur. Septimus eſt ꝙ videbimus non per ſimilitudinē rerum: ſed per earum ꝓſentiam. Pſ. In lumine tuo videbimus lumen. Menſam autem dilectiōis ſiue charitatis habet duodecim panes: quia ſex modis diligeꝫ deus in ſe: et ſex modis ī creatura: Ibi enī erit dilectio ſine ꝯtrarietate: Modo enī muſcę moriētes ꝑdūt ſuauitatem vnguenti: Ecc̄s. x. a. Item cū ſecuritate: modo enī timor admixtus eſt. Iudic. xviij. c. Vidimus terram valde opulētam ⁊ vberem: nolite negligere: nolite ceſſare: eamus ⁊ poſſideamus eam: nullus erit labor: īrabimus ad ſecuros in regionem latiſſimam: tradetqꝫ dñs nobis locum in quo nullius rei eſt penuria eorum que gignuntur in terra. Hoc dicūt filij dan. Dan / īterpretatur iudicium. Filij ergo dan ſunt cogitationes diſtortę. Item tunc dilectio erit cum adeptione dilecti ⁊ optati: modo enim non habemus dilectum niſi ſm aliquid: modo ſpes que differtur affligit animam: vt dicitur Prouerb. xiij. b. Item ſine aduolatione dilecti: modo enī vel aufertur oīno propter culpę feditatem: vel aduolat ad tempus: quia non poteſt comprehēdi hic / nec diu tecum propter affectus debilitatē. Eſa. xxx. c. Et nō faciet auolare a te doctorem tuum: ⁊ erunt oculi tui videntes pręceptorē tuū. Cant. iij. b. Tenui illum nec dimittam. Pſ. Mihi autem adhęrere deo bonū eſt. Item tūc habebit dilectū ſine occultatione. Cant. vlt. a. Quis dabit te fratrem meū ſugentē vbera matris meę: vt inueniē te ſolum foris. i. vt videā te aperte nō ſub velamine: modo enī nō videt dilectum aperte. Iob. ix. b. Si venerit ad me non videbo illū tunc dilectio erit cum oīmoda fruitione. Pſ. Deſideriū animę eius tribuiſti ei. Iſti ergo ſūt panes dilectionis. Sed qꝛ dñs diligiꝫ in ſe ⁊ in creatura / duplica hos panes: ⁊ erūt duodecim fructus: quos affert lignū vitę: Apoc. vlt. a. Vel aliter ⁊ melius: Duodecī gaudia paradiſi: ſiue duodecim fercula in menſa dñi. Primū ſanitas ſine ęgritudine. Pſ. Qui ſanat omnes infirmitates tuas. Eſa. xxv. c. Pręcipitabit dñs mortem in ſempiternū. j. Cor. xv. g. Abſorpta eſt mors in victoria. Secundū eſt plenitudo ſine defectione. Eſa. xxv. c. Non eſurient neqꝫ ſitient amplius: nec cadet ſuper eos ſol nec vllus ęſtus. Tertium eſt refectio ſine tędio. Eccl. xxiiij. c. Qui edunt me adhuc eſurient et qui bibunt me adhuc ſitient ⁊c. Quartum eſt ſciētia ſine ignorantia ⁊ dubietate. j. Cor. xiij. d. Videmus nūc ꝑ ſpeculum

 ꝯ in ęnigmate tunc

Marginal notes (left): Myſterium de tabernaculo moyſi / eccleſia militante / De his que in tabernaculo / Pſ. 18. / Aliter

Marginal notes (right): Aliter / Aliud myſterium de eccleſia triumphante / Pſ. 96. / Pſ. 35. / Modi diligēdi deum / Pſ. 72. / Pſ. 20. / Aliter / Duodecī gaudia vel fercula ī menſa dñi. / Pſ. 102. / Apoc. 7. d. et. 3. a.

ꝗ in ęnigmate tunc autem facie ad faciem. Eccẽ̃j.xxiiij.a. Si/
cut nebula texi omnem carnem. Quintum eſt gaudium ſine
omni triſticia et moꝛte. Prouerb. xiiij.b. Coꝛ qđ nouit ama/
ritudinem animę ſuę in gaudio eius non miſcebitur extraneꝰ.
Ps̄.35. Ps̄. Toꝛrente voluptatis tuę potabis eos. Sed modo co/
medimus agnum cum lactucis agreſtibus. Exo.xij.b. Sex/
Ps̄.147. tum eſt pax ſine perturbatiõe. Ps̄. Qui poſuit fines tuos pa
cem ⁊c. Eſa.xlviij.d. Utinam attendiſſes mandata mea facta
Ps̄.36. fuiſſet ſicut flumen pax tua. Ps̄. Delectabunt in multitudi/
Ps̄.90. ne pacis. Septimũ eſt ſecuritas ſine omni timoꝛe. Ps̄. Non
timebis a timoꝛe nocturno. Octauum eſt adimpletio omniũ
Ps̄.102. deſiderioꝝ ⁊ voluntatum. Ps̄. Qui replet in bonis deſideriũ
ſuum. E conuerſo modo: Non ſatiat oculus viſu: nec auris au
ditu: Eccẽs.j.b. Bonum eſt lęticia de iuſticia dei ⁊ pęna ma/
Ps̄.57. loꝛum. Ps̄. Lętabitur iuſtus cum viderit vindictã. Eſa. vlt.
g. Egredientur ⁊ videbunt cadauera eoꝛum qui pręuaricati
ſunt in me. Decimũ eſt gaudium de congregatione ſanctoꝛũ.
Qđ ſignificat Geñ.xliij.g. vbi ioſeph fecit ꝯuiuiũ fratribus
Ps̄.146. ſuis congregatis. Ps̄. Diſperſiones iſrael congregabit. Un
decimũ eſt gaudiũ de conſideratione bonoꝝ quę fecit. Apoc
Ps̄.127. xiiij.c. Opera illoꝛum ſequuntur illos. Ps̄. Filij tui ſicut no/
uellę oliuarum in circũitu menſę tuę. Duodecimũ eſt gaudiũ
de conſideratione bonoꝛum a quibus deus liberauit eũ. Ps̄
Ps̄.88. Miſericoꝛdias dñi in ęternũ cantabo. Uel alit. Pꝛimũ gau/
Ps̄.119. dium eſt de exilij egreſſione. Ps̄. Heu mihi quia incolatꝰ me
us pꝛolongatus eſt. Hiere.xxxj.b. In fletu venient ⁊ in miſe
ricoꝛdia reducam eos. Secundũ eſt de carceris abſolutione:
Ps̄.141. quia qui eſt in carne eſt in carcere. Ps̄. Educ de carcere ani/
mam meam ⁊c. Roma.vij.d. Infęlix ego homo ⁊c. Tertium
Ps̄.90. eſt de laqueoꝛum: id eſt temptationũ euaſione. Ps̄. Eripies
me de laqueo venantiũ ⁊ a verbo aſpero: id eſt de temptatio/
ne in pręſenti: ⁊ de dura obiurgatione iudiciali ĩ futuro. Tũc
Ps̄.123. enĩ dicunt ſancti illud Ps̄. Laqueus contritus eſt ⁊ nos libe/
rati ſumus. Quartum eſt de vinculoꝝ diſſolutione: vt ſunt fa
mes/ſitis/frigus/caloꝛ/ęgritudo/neceſſitas moꝛiendi/laſſitu/
do ⁊c. quibus homo ligatur. Eſa.xlix.c. Non eſurient neqȝ ſi
tient amplius ⁊ non cadet ſuper eos ſol neqȝ ęſtus. Quintum
eſt de diaboli deiectione. j. Coꝛ.xv.g. Ubi eſt moꝛs victoꝛia
tua. Roma. vlt.c. Deus conteret ſathan ſub pedibꝰ veſtris.
Ps̄.57. Sextũ pęnę ęternę euaſionẽ. Ps̄. Lętabit iuſtꝰ cum viderit
vindictam quam. ſ. euaſit. Septimũ eſt plena libertas: quia
modo ſumus in ſeruitute: quia omnibus indigemus. Roma.
viij.d. Ipſa creatura liberabit a ſeruitute coꝛruptionis in lib/
tatẽ gloꝛię filioꝛum dei. Octauum eſt optima ſocietas. Mat.
viij.b. Recumbent cum abꝛaam/iſaac et iacob ĩ regno cęloꝝ
Ps̄.132. Ps̄. Ecce ꝙ̃ bonũ ⁊ ꝙ̃ iocundũ habitare fratres in vnũ. No
nũ eſt deſideratiſſima chꝛiſti fraternitas. Cant. viij.a. Quis
det te fratrem meum ſugentem vbera matris meę. Decimũ ẽ
conſũmata charitas: tunc enĩ diligemus deum ex toto coꝛde:
id eſt ex toto intellectu ſine erroꝛe: et tota anima: id eſt volun/
tate ſine ꝯtradictione: et tota mente: id eſt memoꝛia ſine obli/
uione. j. Coꝛ.xiij.c. Cum venerit autem qđ perfectũ eſt eua
cuabitur qđ ẽ ex parte eſt. Undecimũ eſt pacis tranquillitas.
Ps̄.4. Ps̄. In pace in idipſum ⁊c. Item Ps̄. Qui poſuit fines tu/
Ps̄.147. os pacem ⁊c. Duodecimũ eſt confirmata ſecuritas ꝙ non ti/
Ps̄.90. mebunt gaudium ſuũ amittere. Ps̄. Non timebis a timoꝛe
nocturno. Sic ergo habes in tabernaculo dñi et candelabꝛũ
ſeptem bꝛachioꝝ ⁊ menſam duodecim panũ. Altare aũt thy/
miamatis eſt fruitio ęternę voluptatis quę naſcitur ex duobꝰ
pꝛędictis. Ex cognitiõe enim ⁊ dilectione ſurgit fruitio. Su/
per altare enĩ ponebatur thymiama cum igne: et ſic fiebat ſua
uiſſimus. Thymiama eſt cognitio: ignis ẽ dilectio. Et ex iſtis
ſurgit odoꝛ ⁊ delectatio fruitionis. Sed nota ꝙ ignis affere/
batur de pꝛimo altari exterioꝛi qđ erat ſub diuo: qꝛ nullꝰ ha/
bebit charitatem in patria: qui eam non habuit in via. In
thymiamate erãt quattuoꝛ: vt dicit Exo.xxx. Stacten ⁊ ony/
ca ⁊ galbanũ ⁊ thus luci diſſimũ. Similit in cognitione noſtra
erunt hec quattuoꝛ: ꝙ deum cognoſcemꝰ eſſe ſine fine/ſine pꝛĩ
cipio/ſine malo: quia. ſ. eſt repꝛobatoꝛ omnis mali ⁊ fugatoꝛ:
et auctoꝛ omnis boni. Stacten enĩ myrrha ẽ quę conſeruat a

putredine ⁊ coꝛruptione: et ſignificat ꝙ deum cognoſcimus
eſſe ſine fine. Onyca eſt qdam vnguis. Unguis autem eſt pꝛĩ/
cipium manus: et ſignificat ꝙ deum cognoſcemus eſſe omni
um pꝛincipium ⁊ non pꝛincipiatũ. Galbanicus odoꝛ ſerpen/
tes fugat: et ſignificat ꝙ deum cognoſcemus eſſe fugatoꝛem
oĩs mali. Thus aũt ſignificat ꝙ auctoꝛ ẽ oĩs boni.
※ tẽ aureũ intelligit chꝛiſtus. Per arcam teſtamẽti/beata
virgo. Per hęc duo ſunt dignioꝛa quę ſunt in cęleſti eccleſia:
per quę in nobis aditum ad ea ſperamus. Chꝛiſtus autem di/
citur thuribulum aureum: quia igne charitatis plenus in quo
offerunt oꝛationes ſanctoꝝ ⁊ exaudiunt. Unde oꝛones in ec/
cleſia terminant: Per dñm noſtrũ ieſum chꝛiſtũ ⁊c. Ipſe enĩ
eſt aduocatus noſter: qui petitiones nr̃as in curia ſuperna re/
pręſentat patri: ſicut ⁊ mater eiꝰ aduocata noſtra eſt etiã: quia
eas repręſentat filio vteri ſui. Bern. Magnũ habes o homo
acceſſũ ad deũ: vbi filiũ habes ãte patrẽ/matrẽ ante filiũ: filꝰ
oſtendit patri latus ⁊ vulnera: mater oſtendit filio pectus et
vbera: nec poteſt vlla fieri repulſa vbi tot charitatis concur/
runt inſignia. Ideo competenter iſta duo nobis narrat apo/
ſtolus eſſe in ſecũdo tabernaculo: thuribulũ ⁊ arcam: chꝛiſtũ
ſcȝ et mariam. Scdm illud Ps̄. Surge dñe in requiem tuam Ps̄.
tu ⁊ arca ſanctificatiõis tuę. Dicit aũt beata virgo arca dei vł
arca fęderis ſiue teſtamẽti: vł arca ſãctificatiõis. In ipſa autẽ
dñs tanqȝ in hoſpitio ſancto ⁊ mundo requieuit: ⁊ in vtero eiꝰ
cum genere humano ſe fęderauit. Unde Geñ. ix.c. Ponam
arcum meum in nubibus cęli: ⁊ erit ſignũ fęderis inter me et
terram. Hęc arca fuit de lignis ſethim: Sicut dicitur Exo.
xxxvij.a. Fecit beſeleel arcam de lignis ſethim. Beſeleel
interpꝛetatur obumbꝛaculum diuinũ. Hoc eſt qđ dicit Luc
j.d. Spiritus ſanctꝰ ſuperueniet in te: ⁊ virtus altiſſimi obum/
bꝛabit tibi. De lignis ſethim fuit: quę ſunt imputribilia/⁊ al/
tę ſpinę ſimilia: quia beata virgo incoꝛruptibilitatẽ ⁊ integri/
tatem ſemper cuſtodiuit in mente ⁊ auſteritatẽ ſiue ſpinoſita/
tem pęnitentię ſiue penurię ſuſtinuit in carne. Item arca ha/
buit quattuoꝛ circulos ⁊ duos vectes: et beata virgo iam cre/
ditur eſſe adepta quattuoꝛ dotes coꝛpoꝛis ⁊ duas animę q̃
ſunt cognitio ⁊ dilectio: nam fruitio quę fuit tertia dos vel eſt
eadem cum pꝛędictis/vel ſurgit ex his. Uel duo vectes ſunt
caſtitas ⁊ charitas. Item hęc arca habuit duos cubitos ⁊ di
midium in longitudine: ⁊ cubitum ⁊ ſemiſſem in latitudine: al/
titudo quoqȝ fuit vnius cubiti ⁊ dimidij: vt dicit Exo.xxxvij
a.et.xxvj.b. Similiter beata virgo habuit longitudinem per/
ſeuerantię: latitudinem charitatis: ⁊ altitudinem paupertatis
ſiue contemptus terrenitatis qua elongata eſt a terrenis. Ha
buit autem duos cubitos ⁊ dimidiũ in longitudine. Per cu/
bitum intelligitur perfectio: per dimidium cubitum intellig/
tur imperfectio. Habuit ergo arca iſta: id eſt beata virgo in
longitudine duos cubitos: id eſt in longanimitate habuit du/
plicem perfectionem: quia ⁊ foꝛtis extitit in aduerſis/⁊ mode/
ſta in pꝛoſperis: contra vtranqȝ foꝛtunam armata armis iuſti
cię a dextris ⁊ a ſiniſtris. Sed duobus cubitis addit dimidi/
us: quia cum perfectionem haberet veraciter/vt dictum eſt ĩ
lõganimitate ĩperfectionẽ tñ habuit in ſui reputatiõe vel cõ/
paratione; Scdm illud Eccẽj.xviij.a. Cum conſũmauerit ho
mo tũc incipiet: id eſt in latitudine habuit cubitum ⁊ dimidiũ:
id eſt in charitate imperfectionẽ: quia perfectam habuit cha/
ritatem: ita tñ vt eam dimidiam reputaret. Item eodem mo/
do in latitudine paupertatis vel cęleſtis deſiderij vel ſpei ha
buit cubitum ⁊ dimidium. Cubitum perfectionis in re: et di/
midium imperfectionis in ſua opinione. Item arca in figura
habuit quadraturam: et beata virgo in conuerſatione exterio
ri habuit maturitatem: quę ſignificatur per quadraturã: quia
quadrata ſtabilia ſunt: bene locantur ⁊ ſolide. Item arca erat
circumtecta auro intus ⁊ exterius: et beata virgo tota aurea
fuit/tractabilis ⁊ ducibilis per obedientiam ⁊ bonitatem per
dulcem ⁊ vtilem locutionem. Item in arca erant quattuoꝛ: vr/
na aurea habens manna: quia in vtero beatę virginis chꝛiſtꝰ
nouem menſibus quieuit: qꝛ eſt vꝛna aurea/ ſm humanitatẽ
habens manna diuinitatis: ſm diuinitatẽ enĩ chꝛiſtus ẽ man
na: quia eſt omnia in omnibus. j. Coꝛ. xv.d. Sicut manna
ꝗ quodẽmodo erat oĩa

a His vo ita compoſitis in po
b ri quidem tabernaculo ſemp
c introibant ſacerdotes ſacrifi
d ciorum officia conſumantes.
e In ſecundo autē ſemel in an
no ſolus pontifex nō ſine ſan
f guine quem offerret pro ſua
g et populi ignorantia: hoc ſig
h nificante ſpiritūſancto: nondū
i pro palatam eſſe ſanctorū viā:

quodāmodo erat anima. Sap. xvj. c. Panem de celis preſti/
tiſti eis ſine labore omne delectamentū in ſe habentē et omnis
ſaporis ſuauitatē. Joh. j. b. Plenū gratie et veritatis. Gra/
tie ad affectū: et veritatiſ ad intellectū. Ecce vena aurea in qua
eſt māna. Vel vena aurea que fuit in arca/ eſt humilitas que fu
it in beata virgine.
Hec vena fuit aurea
quia humilitas eius
nō fuit obſtinata nec
ficta in ꝓprio ſenſu: ſi
cut ſūt multi qui vo
lunt eſſe humiles: et
ſi eis imperentur ſubli
mia nolunt eſſe obe/
diētes. Et iſta nō eſt vera humilitas: ſed ſicut dicitur ſuper
Matth. iij. vera humilitas eſt quam non deſerit comes obe/
Luc. i. d. dientia: Sic iohānes humilis fuit/ dicēdo: Ego a te baptiçari
debeo ⁊c. et tū ideo ꝑcipienti vt hoc facerent ſine ꝯtradictio/
ne obediuit. Similiter beata virgo cum dixiſſet: Ecce ancilla
dñi: ſubdit: Fiat mihi ſm verbū tuū. Primū dixit ex humili
tate cordis: ſecūdū ex ſperata et obediēti volūtate. In pmo ſe
prebuit venā concauā per humilitatē: in ſecūdo ſe oſtēdit au
ream ductibilē. ſ. et obedientē. In hac vena dñs māna reponi
voluit: q2 humilitas eius grām apud deū copioſam inuenit.
Sicut eni dicit beatus Bern. Capax ē miſericordie fiducia:
patientia ꝓ iuſticie. Quale aūt poterim⁹ gratie receptaculū
exhibere: balſamū eſt ſimilit puriſſimū et ſolidiſſimū vas req/
rit: hoc ē humilitas cordis. Humilibus autē datur gratia. j.
Pet. v. b. Gratia aūt qua repleta eſt beata virgo dicitur mā/
na: quia in ſua plenitudine hauriūt oēs: ſm ꝙ ſunt pctōres in
ea inueniūt compaſſionē: penitētes ꝯſolationē: ꝓficientes au/
xiliū: perfecti exemplū: ita vt nulli deſit illius gratia: que ple/
nitudinē gratie inuenit apud deū. Unde btūs Bern. Ille ſo/
lus o beata virgo laudes tuas ſileat: qui te fidelit inuocatam
in ſuis neceſſitatibus ſenſerit defuiſſe. Item quō in arca fuit
virga aaron que fronduerat et floruit et fructū fecit: ſic btā vir/
go rectitudinē vite tenuit/ frondēs per vtilem locutionē: flo/
rēs per bonam oppinionē/ fructificans per bonam opationē.
Ob hoc etiā non ſolum virgam habuiſſe: ſed etiā virga ieſſe
dicit Eſa. xj. a. Egrediet virga de radice ieſſe ⁊c. Hec virga
ſimul fronduit et floruit et fructū fecit: quia beata virgo filium
genuit qui eſt fons et flos et fructus. De hac virga dicit Nu/
meri. xxiiij. c. Orietur ſtella ex iacob: et ꝯſurget virga de iſra/
el. Beata virgo dicitur ſtella: quia illuminat intellectus nr̄os
ad cognitionē veritatis. Dicitur virga: quia corrigit nr̄as diſ/
tortas voluntates: et dirigit ad amorem diuine bonitatiſ. In
arca etiam fuerunt tabule teſtamenti et deuteronomi⁹: ſed in/
teri⁹ erāt tabule: exteri⁹ aūt deuteronomi⁹ in latere arce: Si
milit btā virgo legē ſeruauit chriſti iteri⁹ in itellectu p cogniti/
onē: in affectu p amorē. Iſte eni ſūt due tabule: i qbus debet
ſcribi teſtamētū dei. Prouerb. iij. a. Circūda eas gutturi tuo
et deſcribe in tabuľ cordiſ tui. Nec ſolum lex debet hēri iteri⁹ in
tabuľ cordis: ſed etiā exterius i latere p bonam operationē et
carnis macerationē et diſciplinam. Et hoc eſt qō dicit Pro/
uerb. vij. a. Liga eā in digitis tuis et deſcribe i tabulis cordis
tui. Beata virgo legem dñi vtroqꝫ modo cuſtodiuit: oīa eius
verba interius in corde conſeruans: vt dicitur Luc. ij. g. Et
exterius operans. Item ꝓpitiatoriū regebat arcam: et chriſt⁹
qui eſt ꝓpitiatio pro peccatis noſtris in omnibus protexit ma
trem ſuam. Item ſuper arcam erat cherubin glorie obūbran
tia ipſum ꝓpitiatoriū et etiam ipſam arcam: quia ſupceleſtes
ſpiritus dñi noſtri ieſu chriſti et beate virgini matri eius vm/
bram ſolatij et debite ſeruitutis prebuere famulatū. Et ſic di/
cit Exo. xxxvij. b. Cherubin reſpiciebāt ſe mutuo verſis vul/
tibus in ꝓpitiatorium: et angelice ſeinuicem intuent reflecten/
tes cogitationē ſuam in ꝓpitiatorium: id eſt in chriſtum/ admi
rātes ꝓpitiationem eius ſuper redemptione generis humani.
j. Pet. j. c. In quem deſiderant angeli proſpicere. Vel duo
cherubin qui obumbrant ꝓpitiatorium: ſunt pater et ſpiritus/
ſanctus: qui obumbrationem filij: id eſt eius incarnationem
operantur. Unde Luc. j. d. Spiritusſanctus ſupueniet in te.
Ecce vnus cherubin: et virtus altiſſimi obumbrabit tibi: Ec/
ce alius cherubin. Se autem reſpiciunt verſis vultib⁹ in ꝓpi/
tiatorium: quia icarnationē filij operantur. Unde Eſa. xlviij.
c. Et nunc dñs miſit me et ſpiritus eius. Item nota ꝙ leuite
portabant arcam fe/
deris dñi: et apoſto/
li beatam virginem
in hac vita ſuſtenta/
bant et fouebāt/ tam
ſolatio ꝙ obſequio:
maxime beatus io/
hannes cui cura eiuſ
cōmiſſa ē. Sed tādē
aſſumpta eſt in morte et impoſita in templo dñi. i. in celo. Un/
de. ij. Paraľ. xxxv. a. Ponite arcam i ſanctuario tēpli: qō edi
ficauit ſalomon fili⁹ dauid rex iſrael: nequaqꝫ eam vltra porta
bitis. iij. Reg. viij. a. Intulerunt ſacerdotes arcā federis dñi
in locum ſuū in oraculum templi in ſanctūſanctorū. Apoc. xj
d. Apertum eſt templum dei in celo et viſa eſt arca teſtamen/
ti eius i templo eius. Hec autem que dicta ſūt de arca i duo/
b⁹ ꝟſib⁹ poſſūt ꝯſtringi: Fedus/ ligna ſethim/ vectes/ mēſura
figura/ Lex/ locus/ vena/ cherub/ liben/ aurum/ māna/ virga.
a His vo ita cōpoſitis: quaſi de illis nō eſt dicēdū p ſin
gula: ſ hic dicēdū qō ſeqt: his/ ꝑdictiſ tabernacuľ. b Ita cō
poſitis. i. ordinatis ſicut predictum eſt c In priori qui
dem tabernaculo ſemper introibant ſacerdotes. i.
quotidie. d Sacrificiorū officia conſūmantes. Pri/
us eni offerebantur ſacrificia ad altare holocauſti duo agni:
vn⁹ in mane et pinguior et i accēſo igne ſumebat ſacerdos pru
nas in thuribulo/ tenens thus thymiama et ferebat ad altare
thymiamatis iterius i tabernaculū et poſito incenſo et in thuri
bulo ponebant et prunas ſuper altare cum eo et reuertebat: et
ſic conſūmatum erat ſacrificiū. Inchoabat eni in ſacrificatio
ne animalis: et cōſūmabatur in oblatione thymiamatis: In q
ſignificatur nobis ꝙ prius oportet carnem immolare p ma/
cerationē ꝙ ſpiritus offeratur deo per deuotionē. Prius er/
go occurrit altare holocauſti/ vt poſt offeramus corpora no/
ſtra deo hoſtiam viuam ſanctam deo placentē in carnis mor/
tificatione: vt dicitur Roma. xij. a. poſtea altare incenſi vel
thymiamatis. Sequitur. Niſi ſpiritum deo offeramus in be/
neficiorum eius deuota recordatione. Beneficia diuina ſunt
aromata: que ibi ſuccenduntur: cū in ardore dilectionis in ara
crucis reuoluūt: ſicut poſt ſextam feriam paſſionis venim⁹ ad
ſabbatum requietionis mentis: vnde et chriſtus āte crucifixus
eſt ꝙ aromatibus vngeretur. Prouerb. xxiiij. d. Prepara fo
ris opus tuum et diligenter exerce agrum tuum: poſtea edi/
fices domum. Prius eni naſcitur homo exterior ad laborem
et poſtea homo interior: ſicut diſpoſitio auis ad volatū: Job
v. b. Sequitur: e In ſecundo autem/ tabernaculo/ ſo/
lus pontifex non ſine ſanguine/ intrabat. Sepe qdem
vt dicit Aug⁹ introibat immo quotidie cum ſanguine non ni/
ſi ſemel. Exo. xxx. b. Deprecabitur aaron ſuper cornua eius
ſemel p annum in ſanguine. Leuitiſ. xvj. g. Erit hoc vobis le/
gitimū ſempiternū vt oretis pro filijs iſrael et pro cūctis pec/
catis eorum ſemel in anno. f Quem/ ſāguinē/ offerret ꝓ
ſua et populi ignorantia/ pro peccatis ex ignorantia fac/
tis. Leuit. xvj. g. In hac die expiatio veſtri erit. Et nota ꝙ i
hoc ſignificabat ꝙ quotidie debemus nos ſacrificare deo in
preſenti eccleſia: ſicut et ſacerdotes quotidie offerebant ſacrifi
cia: ſed ſolus chriſtus in anno benignitatis ſemel in ſanctaſan
ctorum intrauit cum ſanguine ꝓprio. Pſ. Benedices corone Pſ. 64.
anni benignitatis tue ⁊c. Eſa. lxj. a. Ut predicarem annum
placabilē dño et diem retributionis deo noſtro. Et hoc eſt qō
ſubditur: g Hoc ſignificante/ quaſi illa predicta fie/
bant i veteri teſtamēto: hoc ſignificāte/ in iſtis. h Spi/
ritu ſctō. ſ. i Nōdū propalatā eſſe ſctōrū viam: id ē
nondū licere etiā ſctōs ad celeſtia introire quſqꝫ chriſt⁹ ſūm⁹
pontifex veniret q celū in ſuo ſāguie apiret: et pontē p crucem
faceret. Scdm illud Mich. ij. d. Aſcēdet iter pādēs an eos.

Adhuc priore

ꝸ a Adhuc priore tabernaculo habēte ſtatum. Qz/ diu eni legalis cultus tabernaculi ſtatum habuit aditus celi ꝑ ſūmū pontificē nō patuit. Qz aūt h̄ de ſacrificijs ꝯſumādis vel in primo vel in ſecūdo tabernaculo ſm ſanctificationē di/ cta ſint aperit ſubdens: b Que ē parabola.i. myſtica ſimilitudo. c In/ ſtantis tēporis.i. pertinet ad tps gra/ tie:qd modo ē. Om nia in figura ꝯtinge/ bāt illis: vt dr.j. Co/ rinth.x.c. Ezech.xvij a. Propone enigma et narra parabolam ⁊c. Job.xxix.a. Ad/ didit quoqꝫ iob aſſu/ mens parabolā ⁊c. Matth.xiij.c. Ape

Ps.77. riam i parabolis os

a adbuc priore tabernaculo ha
b bente ſtatum. Que parabola
c/d eſt temporis inſtantis iuxta
e quā munera ⁊ hoſtie offerun/
f/g tur. Que nō poſſunt iuxta cō
ſcientiam perfectū facere ſer/
h uientem ſolūmodo in cibis ⁊
i in potibus ⁊ in varijs baptiſ/
k matib⁹ ⁊ iuſticijs carnis vſqꝫ

l ad tempus correctionis im/
m poſiti. Chriſtūs autē aſſiſtēs
n/o pōntifex futurorꝫ bonorꝫ pēr/
p/q amplius ⁊ pērfecti⁹ tāberna/
r/s culum nōn manufactū: id ēſt
t nō hui⁹ creatiōis: neqꝫ ꝑ ſan/
guinē hircorꝫ aut vitulorꝫ: ſꝫ ꝑ
v ꝓpriū ſāguinē itroiuit ſemel
x i ſctā: etnā redēptiōe inuēta.

C cum pcedēti ⁊ cū ſequēti. Chriſt⁹ eni patri aſſiſtit ꝓ nobis ſic pontifex ⁊ mediator interceden̄do. Itē ipſe aſſiſtit nobis: pon/ tifex futurorꝫ bonorꝫ/ipſa ꝓmittēdo ⁊ tandem ꝯferendo. Chriſt⁹ eni eſt dator pbendarū celeſtiū immortalib⁹ canoni/ cis: q̄ autem chriſti nō ſūt pſentia bona querūt ⁊ ꝯcupiſcunt. o Perampli⁹ et pfecti⁹ taberna/ culū ⁊c. Sic ordina lraꝫ: ⁊ ꝯſtrue ſic. m Chriſt⁹/ iquā itroi/ uit/ q Taberna/ culū.i. celū. o Per ampli⁹/ qꝫ illud ter renū quātū ad pluri um capacitatem. p Et pfecti⁹/ quātū ad eternitatē: qz ibi etna btitudo ē. Ta/ bernaculū dico. r

meū. d Iuxta quā/parabolā. e Munera ⁊ hoſtie offeruntᵣ/in lege a figuratiuis ſacerdotib⁹. Leuit.j.et.ij. Et nota ꝙ hoſtie ſūt de aialib⁹: ⁊ munera de alijs.ſ. de thure ⁊ ſi/ mila ⁊ panib⁹. Eſa.xix.d. Colēt eū in hoſtijs ⁊ muneribꝰ. Et vota vouebūt ⁊ ſoluent. f Que/munera ⁊ hoſtie/ nō poſ ſunt iuxta ꝯſcientiam pfectū facere ſeruientē.i. non poſſunt hoīem interius iuſtificare in ꝯſciētia/quantū ad deū etſi exteri⁹ videanᵣ iuſtificare quātū ad viſum hoim. Perfe/ ctus aūt ſine pfectione iuſt⁹ eſt homo: qñ etiā intus eſt iuſtus i ꝯſcientia: ⁊ foris iuſtus oſtenditᵣ in opatione bona: Scdm il/ lud Luc.j.a. Erāt aūt ambo iuſti ante deū: hoc dicit quan/ tū ad ꝯſcientiā: incedētes in oib⁹ mādatis ⁊ iuſtificationibus dñi ſine querela: quantū ad proximū. Uel/ g Iuxta ꝯſci entiā.i. teſte ꝯſciētia. Seruiētē dico/ h Solūmodo i ci/ bis ⁊ in potib⁹/ diſcernēdis. De cibis dicitᵣ Leuit.xj. et Deut.xiiij. Sed de potu vt videtur nihil ordinatū erat. Sol. Immo Leuit.x.b. Uinū ⁊ omne qd inebriare pōt nō bibetꝭ tu ⁊ filij tui qñ itrabitis i tabernaculū teſtimonij. i Et iva rijs baptiſmatib⁹.i. abſolutiōib⁹: Marc.vij.a. Oēs iudei niſi crebro lauēt man⁹ nō māducāt tenētes traditiōes ſeniorꝫ: ⁊ a foro veniētes niſi baptizētᵣ ñ comedūt: ⁊ alia multa ſūt q̄ tra dita ſt illꝭ ſuare baptiſma calicū ⁊ vrceorꝫ ⁊ erameētorꝫ ⁊ lecto/ rū: k Et/in alijs/iuſticijs carnis/nō ſpiritus. De qb⁹ iu/ ſticijs dicitᵣ Roma.x.a. Suam querentes ſtatuere iuſticiam: iuſticie dei nō ſunt ſubiecti. His oib⁹ dico/ l Uſqꝫ ad tē/ pus correctiōis impoſiti. Nota ꝙ dicit/ipoſitis quaſi onus vt eos refrenaret laſciuos. Act.xv.c. Hoc ē onus qd neqꝫ nos neqꝫ pres nr̄i portare potuimus. Uſqꝫ ad tēpus correctiōis. Ideo dicunᵣ cerimonie a chronō qd eſt tps: qz tpales erāt ⁊ nō ſempiterne. Uñ Eccl.xxxiij.a. Immutabit tps ⁊ dies feſtos ipſorꝫ: ⁊ i illꝭ dies feſtos celebrauerūt ad horā. Et dicit: Uſqꝫ ad tēpus correctiōis.i. vſqꝫ ad tps gre: qz i melius corrigēdi erāt qui vſqꝫ huc ſub pedagogo fuerūt. Gal.iij.d. Lex pedagogus noſter ē. Tempus gre dicitᵣ tem/ pus correctiōis: qz nūc auſteritas ꝯuerſa eſt i indagationem: indignitas in dignitatē: vinū in oleū/gladi⁹ in vnguētū: vt dic

Ps.89. Ps. Supuenit māſuetudo ⁊ corripiemur. m Chriſt⁹ aūt ⁊c. Hic oñdit ꝑ quē ipleta fuit vmbra. Quattuor aūt differē tias oñdit intᵣ legalē ſacerdotē ⁊ realē. Legalꝭ eni ſacerdos itra bat i manufactꝭ: chriſt⁹ vo i ñ manufactꝭ. Legalis in alieno ſā guie: chriſt⁹ i ꝓprio. Legalꝭ plurieſ: chriſt⁹ ſemel. Legalꝭ ad iue niendū tpalē redēptionē: chriſt⁹ vo etnā. Dicit ergo: Chriſt⁹ aūt. Cōtinuatio Predicta legalia nō poſſūt facere pfectū: ſed vmbratilia ſunt: ſed chriſtus aſſiſtens pontifex. Aſſi/ ſtens.ſ. patri ad interpellādū pro nobis.j. eodē.g. Ut appare/ at nūc vultui dei ꝓ nobis. Et.ſ.vij.d. Accedēs ꝑ ſemetipſū ad deū ſemꝑ viuēs ad interpellādū ꝓ nobis. Uel/ Aſſiſtens homini ad intrādū ⁊ cenandū cū eo. Apoc.iij.d. Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo ⁊c. Itē aſſiſtens hoi in exēplū ſic ſerpēs erectus in palo: Numeri.xxj.c. Itē aſſiſtens hoi parat⁹ ad auxiliādū ſicut ſtephano. Act.vij.g. n Pontifex. Iſtud iungitᵣ

Nō manufactū.i. nō ope humāo factū. Uñ exponēdo ſb dit s Id ē nō hui⁹ creatiōiſ cui⁹ fuit i heremo.i. humāe. Iſtud eni finxit hō.ſ. beſeleel. Exo.xxxv.d. Iſtud āt finxit de⁹ ⁊ ñ hō: vt dicitᵣ.ſ.viij.d. Et.j. eodē.f. Nō manufacta ieſus itroiuit exēplaria verorꝫ: ſꝫ i ipſū celū vt appareat nūc vultui dei ꝓ nob. Introiuit dico. t Neqꝫ ꝑ ſāguinē taurorꝫ hir corꝫ/aut vitulorꝫ/effuſū: vt i veteri teſtamento fiebat. v Sꝫ ꝑ ꝓpriū ſāguinē itroiuit/dico/ſemel/qſi ꝑ ſāguinē fuſum: ſemelqꝫ ſufficit mors eius oib⁹: nec oportet iterari per hec. x Eterna redēptiōe inuēta/a nobis vel a chriſto nobis. Eterna aūt dicitᵣ redēptio qz eternitatē ꝯfert redēpt. Uel pōt alitᵣ legi: vt ſint due dictiōes. Per amplius. Et eſt ordo lre talꝭ. m Chriſt⁹ pōtifex/dator: futurorꝫ bonorꝫ introiuit ſemel i ſctā nō ꝑ ſanguinē hircorꝫ taurorū et vitulorꝫ ſed ꝑ ꝓprium. Ipſe dico: Aſſiſtens/ꝑiu per tabernaculū āpli⁹ ⁊ pfecti⁹ nō manufactū id ē nō hui⁹ creatiōis.i. ꝑ carnē quā aſſumpſit ꝓ nobis: in qua etiā patri aſſiſtit ad interpellādū ꝓ nobis: cū tabernaculū car nē hic dicit chriſti Uñ autē maius ⁊ perfecti⁹ hīſ dicitᵣ: qz deus verbū ⁊ ois act⁹ ſpūs habitat in eo. Col.ij.b. In ipſo inhabi tat ois plenitudo diuinitatꝭ corpalitᵣ. Et dr nō manufactū: qz nō humano ope ꝯcept⁹ ē: ſed de ſpūſctō. Mat.j.d. Qd in ea natū eſt: de ſpūſctō eſt. Introiuit dñs in ſctā per ꝓpriū ſan/ guinē: per hoc inuenta eterna redēptiōe. Chriſt⁹ dicitᵣ nr̄am redēptionē inueniſſe: qz ſtudioſe eam queſiuit. Uñ Ps. Annū ciate intᵣ gētes ſtudia ei⁹. Itē qz etſi ſāguinē ſuū ꝓ nr̄a redem/ ptione funderet: tñ ſeipſam inueniſſe reputauit: qz nō apprecia tur quicq̄d ꝓ nobis expēderit: dūmodo i nobis ſuū habeat ef fectū que ꝓ nobis libenᵣ ſuſtinuit. Prouerb.xij.d. Qui negli git dānū ꝓpᵣ amicū iuſt⁹ ē. Precipue dñs i paſſiōe fleuit: qz vidit laborē ſuū quantū ad multos inutilē exiſtere. Scdm il/ lud Ps. Que vtilitas i ſāguie meo dū deſcēdo i corruptionē. Et nota ꝙ chriſt⁹ dicitᵣ pontifex plurib⁹ rationib⁹. Primo qz ſicut per mortē pontificis exules redibāt ad patriā: ita nos ꝑ mortē chriſti redim⁹ ad gloriā. Numeri.xxxv.d. Exules ⁊ ꝓ fugi ante mortē pontificꝭ nullo modo i vrbes ſuas reuerti po/ tuerūt. Scda ratio ē: qz Leuit.xxj.c. dicitᵣ: Sup pre ſuo et matre ſua nō ꝯtaminabitᵣ. Similitᵣ chriſt⁹. Uñ btūs Bern. in ſermone de circūciſione dicit: Ad q̄d tibi dñe circūciſio neceſ ſaria: q̄ pctm̄ nō cōmiſiſti nec ꝯtraxiſti: qd ipſe nō fecerit gtas manifeſtat: qd aūt non contraxerit multo certi⁹ ꝓbat patris diuinitas/integritas matris: Summus ſacerdos eſ quē nec ſuper matre/nec ſuper patre ꝯtaminandū ꝓhibitum eſt poti us ꝙ mandatū. Tertia ratio eſt: quia decimā decimarū da/ bāt leuite ſūmo ſacerdoti. Numeri.xviij.d. Et pfectio omni um bonorum noſtrorum debet chriſto attribui qui operatᵣ in nobis velle ⁊ perficere pro bona voluntate: vt dicitᵣ Phil.ij. b. Quarta ratio eſt: quia in quattuor veſtibus offerebat pon/ tifex ab alijs ſacerdotib⁹. In veſte poderis hiacynthina/ in ſu perhumerali/in rationali/ in thiara. Similiter chriſtus in his omnes ſanctos precellit. In veſte poderis hiacynthina: id eſt

ꝸ in ꝯuerſatione celeſti

i in ꝯuerſatiõe cęleſti ⁊ ab omni contagio culpę remota: qꝛ pec
catū non fecit nec inuentus eſt dolus in ore eius vt dicitur.j.
Pet.ij.d.et Eſa.liij.c. Item Eſa.xlj.a. Tranſibit in pace ſe/
mita in pedib⁹ eius non apparebit. Et licet peccatū nõ fecerit:
tñ pęnā ꝓ peccatis ſuſtinuit: Unde ⁊ habuit ſuphumerale/ i
quo erāt ſcripta noĩa filioꝝ iſrael: in duo/
bus pctīs: pęnā pro pctis oĩm hoĩm/tam
omiſſionis ꝙ cõmiſſionis ſuſtinuit. Eſa.
liij.b. Uere lāguores nr̃os ipſe portauit.
Itē chriſtus habet rationale iudicij ⁊ ve/
ritatis: qꝛ in h̓ ſęculo iudicat⁹ eſt a pilato:
oēs iudicabit nationes: et ſingularit̄ om/
nes perſonas iudicabit in futuro: qꝛ pater
omne iudiciū dedit filio: Joh.v.d. Quar
tum eſt lamina aurea in qua ſcriptū erat
nomē dei tetragrāmaton.i.ꝑncipium vi/
tę paſſionis iſte i quo ſignificabat̄ ꝑ lami/
nam auream chriſti charitas ampla: ⁊ ad
omnes homines etiam ad inimicos dila/
tata: ex qua charitate ipſe paſſus eſt: ⁊ ip/
ſe fuit ꝑncipiū vitę paſſionis.i.per paſſio
nem ſuam. Iterū notandū ꝙ in ꝓcedenti textu tria vel quat/
tuor poſſunt notari. Primū demonſtrat̄ diuinę largitat̄ ma/
gnum: id eſt copioſum beneficiū/cum dicit: Chriſtus aſſi/
ſtens pontifex futuroꝝ bonoꝝ. In quo verbo notant̄
duo nobis beneficia chriſti in via/ et tertiū in patria. Aſſiſtit
enī chriſtus patri ſuo pro nobis intercedēdo: Uñ dicit: Chri
ſtus aſſiſtens. Pontifex autem eſt nobis pontem faciēs ad
beatitudinē: exemplū/documētū/auxilium exhibēdo. Sic er/
go notant̄ duo ꝙ pro nobis ad patrē orat: ⁊ nos ipſemet vi/
ta ⁊ moribus informat: Sic eſt chriſt⁹ mediator noſter oran/
do patrem ⁊ erudiēdo hominē. Bene ergo dicit: Chriſt⁹ aſ/
ſiſtens pontifex. Aſſiſtens patri pontifex nobis. Tertium
eſt beneficiū in patria: qꝛ eſt dator futuroꝝ bonoꝝ. Pon/
tifex enī fuit nobis pontem faciens in exemplo: vt eſſet nobis
poſtea dator futuroꝝ bonoꝝ in pręmio. Ideo pontem facit ſe
ipſum vt traheret nos ad cęlum. Ad ſimilitudinē enī pontis
q̄ de ripa ad ripā trahit̄/ vt via ſit tranſire volentib⁹: Sic chri
ſtus vt ad imortalitat̄ gloriam nobis per ſeipſum viam face/
ret/a ripa mortalitatis ꝑ terrorē paſſionis ſuę trāſiuit ad glo/
riam imortalitatis. Sic ergo primo oſtendit̄ diuinę largitat̄
beneficiū. Secūdo oſtendit̄ nobis via ad ęternam btītudinē:
cum dicit̄: Per propriū ſanguinē ſemel itroiuit i ſan
cta: et etiam per tabernaculum: peramplı⁹ ⁊ ꝑfecti⁹. Di
co. enim chriſtus per tabernaculum introiuit in ſancta ⁊ per
ꝓpriū ſanguinem/ſicut ⁊ ſacerdos legalis per tabernaculū in/
trabat ad ſancta ſctõꝝ ⁊ cum ſanguine: ſic chriſtus per taber/
naculū.i.per carnē ipſam pęnalitatib⁹ ⁊ laborib⁹ ſubijciēdo
et ꝓprium ſanguinē ipſum pro nobis fundendo introiuit i ſan/
cta ſctõꝝ.i.in cęlum: In hoc relinquēs exemplū per paſſionē
veniendi ad regnū per calicem tribulatiõis ad gloriā maieſta
tis: Qd̓ fit dupliciter: per tabernaculū.i. per carnē trāſeūdo: vl̓
totum ſimul vt martyres: vel quotidie per partes vt pęniten/
Pſ.43. tes. Scdm illud Pſ. Qm̄ ꝓpt̄ te mortificamur tota die: ęſti/
mati ſum⁹ ſicut oues occiſionis. In h̓ ergo ꝙ chriſt⁹ per ꝓpri
um ſanguinē introiuit in ſancta: arguunt̄ delicati: qui ⁊ hic vo
lūt gaudere cū ſęculo: ⁊ in futuro regnare cū chriſto. In alie/
no q̄dem ſanguine confidūt.i.in alioꝝ pęnitentia vt intrēt ad
cęleſtia regna: ſicut ſacerdos veteris teſtamēti q̄ in alieno ſan
guine intrabat in ſancta. Tertio oſtendit̄ preciū nr̃ę redēptio/
nis vt difficultas ſiue labor redimētis/cum dicit: Per pro/
priū ſanguinē ęterna redēptione inuēta. Labor enī
redimētis apparet in effuſione ꝓprij ſanguis. Facile enī erat
quondā iugulare pecora pro hoĩm ignorantia aut culpa: ſed
difficile ē etiā pro inimicis aĩas ponere ⁊ ſanguinem fundere.
Chriſtus enī ſanguinē libēter fudit preciū noſtrę redemptio/
nis: vnde ſe noſtrā redemptionē inueniſſe reputat: ⁊ quaſi ꝓ
nihilo habuiſſe. Uidet̄ enī ei labor modicus pręamoris no/
ſtri magnitudine. Qꝛ aūt per chriſtū potuit eſſe noſtra redem
ptio: a minori probat: quia.ſ. per illa legalia fiebat mundatio

a Si enī ſanguis hircorum et
taurorum ⁊ cinis vitulę aſper
ſus inq̄natos ſanctificat ad
b emundationem carnis: quan/
c to magis ſanguis chriſti qui
d per ſpiritū ſanctum ſemetipſū
e obtulit immaculatū deo/ēmū
dauit conſcientiam noſtram
f ab operib⁹ mortuis ad ſeruiē
g h dum deõ viuenti: Et ideo nõ
i k ui teſtamenti mediator eſt:

corporalis. Unde ſubdit: a Si enī ſanguis hircoꝝ et
tauroꝝ ⁊ cinis vitulę aſperſus iq̄natos ſctificat:
non ſimpliciter: ſed/ b Ad emūdationē carnis/non aię:
qꝛ qui mortuoꝝ vel imūdoꝝ contactu imūdus erat ſeptē die/
bus die tertio ⁊ die ſeptio aq̄ expiatiõis ex cinerib⁹ vitulę rufę
facta aſperſus mūdabat̄ carnalit̄ ab illa ir
regularitate ⁊ a pęna legis imunis redde
bat̄: et ſic ſcd̓m illas legales ⁊ carnales ob/
ſeruantias mūdus habebatur. Et nota ꝙ
hircus offerebat̄ pro pctō principis: ⁊ vi
tula rufa pro pctō ſynagogę: vt habetur
Numeri.xix.a. Pręcipe filijs iſrael vt
adducāt ad te vaccā rufam ętatis integrę
⁊c. Et poſtea ſubdit̄: Qui tetigerit cada/
uer hoĩs/ et propter hoc ſeptē dieb⁹ fue/
rit imundus aſperget̄ ex aqua hac die ter
tio ⁊ ſeptio: et ſic mūdabit̄. Si ergo ita ē
de illo ſanguine: quāto magis ſanguis chri
ſti. c Qui ꝑ ſpm̄ ſctm̄: non per ignē:
non per aliud legali modo: ſed/per ſpm̄
ſctm̄/omia ei dictantem ⁊ ſuggerentem.
d Semetipſū obtulit imaculatū/ per ſpiritū ſanctum/
deo patri/de q̄ ꝯceptus imunis fuit a pctō: Fuit enī agn⁹ ſi/
ne macula.j. Pet.ij.d. Qui peccatū nõ fecit ⁊c. e Emun
dauit ꝯſcientiā noſtrā/interiorem: non carnē nr̃am exte/
riorē tm̄. f Ab opibus mortuis.i.a peccatis. Et dicūt̄
mortua ab effectu: quoꝝ ꝯſēſu tāq̄ ꝯtactu mortuoꝝ imūdiciā
trahit. Cõſciētiā emūdabit: dico. g Ad ſeruiēdū/deíceps
ꝑ opa iuſticię. h Deo viuenti. Prius enī emūdat̄ ꝯſciē/
tia ꝙ operatio digna. Prius declinat̄ a malo/poſtea exercet̄
bonū. Pri⁹ timor dñi expellit peccatū: vt dicit Ecc⁹.j.c. po/
ſtea amor cõpellit ad bonū agendū. Notant̄ plures effectus
paſſionis chriſti. Unus effect⁹ paſſionis vl̓ ſanguis ieſu chri
ſti eſt ianuę apertio ⁊ ęternę glorię adeptio: qd̓ notatur: ibi:
Per propriū ſanguinē ſemel itroiuit i ſctā. Uñ etiā
ipa crux clauis dauid: Eſa.xxij.f. Et dabo clauē dom⁹ dauid
ſuꝑ humerū ei⁹ ⁊ aperiat. Itē notat̄ generis humani redēptio
per precij ſanguinis ſolutionē cum ęterna redemptiõe inuen/
ta.j. Pet.j.c. Non corruptibilib⁹ auro ⁊ argento redempti
eſtis: de vana veſtra ꝯuerſatione: ſed ꝓcioſo ſanguine agni in/
cõtaminati ⁊ imaculati ieſu chriſti. Itē tertius eſt pctõꝝ nr̃o/
rū ablutio: qd̓ notat̄: ibi: Sanguis chriſti emūdabit cõ
ſcientiā ab opib⁹ mortuis. Et de hoc etiā dicit̄ Apoc.
j.b. Qui dilexit nos ⁊ lauit in ſanguine ſuo.j.ix.f. Sine effu/
ſione ſanguinis nõ fit remiſſio. Item alius effect⁹ eſt ad bonū
faciendū ex amore ꝓuocato: qd̓ notat̄: ibi: Ad ſeruiēdum
deo viuēti. Nihil enī ita monet hoĩem ad amorē ⁊ ad labo
rem ſicut memoria paſſionis chriſti. Unde.j. Machab.vj.d.
Oſtenderūt elephantis ſanguinē vuę ⁊ mori ad acuēdos eos
in ꝓliū. Bern. Hoc ē qd̓ pl⁹ me mouet/pl⁹ vrget/pl⁹ accēdit:
calix tuus dñe quē bibiſti opus noſtrę redemptiõis. Sunt et
alij effectus q̄ alibi ſignant̄: patrū.ſ.ſctõꝝ de limbo eductio.
Zach.ix.c. Tu ꝗ̄ꝯ in ſanguine teſtamēti eduxiſti vinctos de
lacu in q̄ nõ erat aqua. Itē nr̃i tuitio. Exo.xij.b. Erit aūt vo/
bis ſanguis in ſignū i ędibus in q̄bus eritis ⁊ videbo ſangui/
nem et trāſibo vos nec erit in vobis plaga diſperdēs. Itē ini/
mici depreſſio. Pſ. Effunde frameā: vt per h̓ ſignificet ꝙ ſan
guis chriſti effuſio framea eſt qua atterit̄ inimicus. Itē alius
effectus/pro nobis ad deum poſtulatio.j.xij.f. Acceſſiſtis ad
ſanguinis aſperſionē melius loquentem ꝙ ſanguis abel. Job
xvj.d. Terra ne opias ſāguinē meū nec iueniat i te locū latē/
di clamor me⁹. Itē ad deum ꝯfęderatio. Col.j.c. Pacificās
ꝑ ſanguinē crucis ei⁹ ſiue quę in terris ſunt. Sequit̄: i Et
ideo: quaſi obtulit ſeipſum: Ideo/quia.ſ.non ſanguinē tau
rorum vel hircoꝝ obtulit: ſed ſemetipſum. k Noui teſta/
mēti mediator ē.i.mediator ē ꝓ nobis orando apud prēm
et nobis ꝓdicando eius referēs voluntatē. Unde dico: Noui
teſtamēti mediator ē: quia ipſe tanq̄ mediator dedit no/
bis nouum teſtamentum vt ſciremus voluntatem dei patris.
j.Timo.ij.b. Mediator dei ⁊ hoĩm chriſt⁹ ieſus. Ibi regre

B

i.Pet.i.d.
i.Joh.i.c.
Apoc.i.b.
De cele.miſſa.
c.cum marthe
ſ.ceterum

Plures effect⁹
paſſiõis chriſti
notantur

quõ chriſt⁹ eſt

k quō chriſt⁹ ē in medio. Chryſ. Mediator. Puta mediator implor ē/ nō qui nubit ſed q̄ debenti agi coegerit .i. cooperat̄; ita mediator ē fili⁹ patris et nr̄m: volebat pater dimittere hereditatē/ ſed miſerebat̄ nobis ꝛ habebat vt alienos: igitur factus ē mediator nr̄oꝝ ꝛ eius ꝛ ſuaſit ei orādo/ ſermōes adq̄ habens patris ad nos ꝑdicādo mori debeamus/ mortuus ē pro nobis. Et .j. Igitur in ꝑncipio vt ad filios q̄dem teſtat⁹ ē: q̄r nec indigni facti ſumus nō adhuc teſtamēto ſed filio opus: Noui teſtamēti. Cui teſtamētū ad vltimū diē mortis fit: tale q̄dem teſtamētū q̄le fit apud hoies. Hos q̄dem heredes habet: hos aūt exheredes: ita vt h̄ de heredib⁹ audi chriſtum dicētē Joh. xvij. d. Volo vt vbi ego ſū ꝛ illi ſint mecū. De exheredib⁹ audi Joh. xvij. c. Nō pro oib⁹ rogo: ſed ꝓ his q̄ credituri ſunt ꝑ ſermonē eoꝝ. Teſtamētū rurſus habet h̄ eius q̄ teſtat̄/ hoc eoꝝ q̄ ſuſcipiūt: vt quidā accipiāt quidā nō: et faciant ita et h̄: expedit eni eis quib⁹ dicit Joh. xiij. d. Mandatū nouū do vobis vt diligatis inuicē. Rurſū teſtamētum debet habere teſtes. Joh. viij. c. Ego ſum q̄ teſtimoniū ꝑhibeo de meipſo: et teſtimoniū ꝑhibet de me pater. Et de paracleto dicit̄ Joh. xv. d. Cū venerit paracletus quē ego mittā vobis a p̄re ſpiritū veritat̄ q̄ a p̄re ꝓcedit: ille teſtimoniū ꝑhibet de me. a Vt morte itercedēte i redēptionē earū preuaricationū que erāt ſub ꝑore teſtamēto repromiſſionē accipiāt q̄ vocati ſūt eterne hereditat̄. Sic ordina lr̄am. Noui teſtamēti/ dator ē dico: Vt q̄/ a deo/ vocati ſūt .i. ab eterno electi: Scd'm illud Eph. j. c. In quo et nos ſorte vocati ſum⁹ ꝑdeſtinati ſm̄ ꝓpoſitum ei⁹. d Repromiſſionē accipiāt eterne hereditat̄ .i. eternā hereditatē iterū ꝛ iterū ꝓmiſſā. Et h̄/ a Morte/ chriſti/ intercedēte .i. int̄. ſ. ꝓmiſſionē remiſſiōis culpe et hereditat̄ eterne cōplemētū. Ea morte dico/ q̄ erat neceſſaria. b In redēptionē/ nō modo gentiliū: ſ; etiā/ c Earū ꝑuaricationū que erant ſub ꝑore teſtamento .i. q̄ ꝑmanebāt nō emiſſe quantū ad reatū ſub lege. Nō eni ꝑ expiationes veteris teſtamēti tollebat̄ reatus ſiue culpa ꝑ veritatē ſed ꝑ reputationē: vel q̄r tm̄ quedā irregularitas delebat̄ nō pctm̄. Chryſ. Quid ḡ o iudee magnū ſapis i lege: in tam magna vi ꝯſtituit nos pctm̄/ q̄ niſi d̄ñator ꝓ nobis mortuus eſſet/ ſaluare lex nō potuiſſet. Sed ſicut dicit̄ Roma. v. d. Lex ſubintrauit vt abūdaret delictū. Nota q̄ dicūt ſupra ideo chriſtum mediatorē dei ꝛ hoīm dediſſe nouū teſtamētū: vt electi inſtructi per illud ad ſcientiā vel adiuti ꝑ gr̄am ad faciendū duplicē mortis ſue ꝯſequent̄ effectū .ſ. redemptionē culpe/ ꝛ repromiſſionē hereditatis eterne .i. eternā hereditatē quam de⁹ dat ex volūtaria ꝓmiſſione: non ex lege hereditatis: nō ex ꝓmiſſiōe. Hic ē duplex effect⁹ mortis chriſti. Venia que ꝑtinēt ad gr̄am: et hereditas que ꝑtinet ad gloriā. Ps. Grām ꝛ gloriam dabit d̄ñs.

Ps. 83. Hec duo obtinet nobis mors chriſti: de q̄ ſignāt̄ dicit in textu: Vt morte i redemptionē intercedente ꝛc̄. Mors eni chriſti intercedit ꝛ orat pro nobis ꝛ impetrat nobis veniā non vindictā. Vn̄ .j. xij. f. Acceſſiſtis ad ſanguis aſperſionem melius loquētem q̄ȝ abel. Quia ſicut dicit btūs Greg⁹. Sanguis chriſti loq̄t veniā nō vīdictā. ij. Machab. viij. a. Inuocabāt d̄ñm vt reſpiceret i ꝑplm̄ q̄ ab hoib⁹ calcabat̄: vt vocē ſanguinis ad ſe clamātis audiret. e Vbi eni .q.d. recte dixi q̄ chriſtus dator ē noui teſtamēti morte intercedēte: q̄r ſm̄ humanā ꝯſuetudinē ita ē q̄ vbicumq̄ȝ/ f Teſtamentū ē: mors neceſſe ē intercedat teſtatoris .i. interueniat ante cōfirmationē teſtamēti. Et vere nccē ē/ g Teſtamētū eni in mortuis ꝯfirmatū eſt .i. ſolet ꝯfirmari ꝑ mortē teſtatoꝝ

Gal. 3. b.

De cele. miſſa. c. cū marthe. §. teſtamentum

E

a b vt mōrte intercedente in rēdē-
c ptionē earū preuaricationū
que erant ſub priore teſtamē-
d to rēpromiſſionem accipiant
qui vocati ſunt eterne heredi-
e f tatis. Vbi ēni teſtāmentum ē:
mors neceſſe eſt intercedat te-
g ſtatoris. Teſtāmentum enim
h in mortuis ꝯfirmatū eſt: ālio-
i k quin nōndum valet/ dūm vi-
l m uit qui teſtatus eſt. Vndē nec
n o primū quidem ſinē ſanguine
p dedicatum eſt. Lēcto eni om-
ni mandato leg̃ a moyſe vni-
uerſo populo/ accipiens ſan-
guinem vitulorum ꝛ hircorū
cum aqua ꝛ lana coccinea et
q hiſopo: ipſū quoq̄ȝ librum et
omnem populum aſperſit di-
r s cens: Hic ſānguis tēſtamēti

b Alioq̄n/ ſi .ſ. interueniat mors teſtatoris. k Dū .i. q̄diu/ l Viuit ille q̄ teſtat⁹ eſt. Pōt eni mutare ſi vult. Sic ḡ apl's oſtēdit ꝯfirmationem noui teſtamēti i morte chriſti ꝑ ſimilitudinē ꝯſuetudis hoim. Sic ad Gal. iij. b. d'r. Scd'm hominē dico tn̄ hoīs ꝯfirmatū teſtamētū nemo ſpernit aut ſupordinat. m Vn̄ .i. ad h̄ ſignificandū q̄ .ſ. teſtamētum morte ꝯfirmatur. n Nec primum quidē teſtamētum. o Sine ſanguine dedicatū eſt .i. firmatū: immo ꝑ ſāguinē. Et h̄ i figura q̄ nouū teſtamētū eſſet ꝯſūmādū ꝑ mortē chriſti. Sic eni ꝑficit̄ lr̄a vł liber ꝑ rubricationē minij: ita nouū teſtamētū decorat̄ ꝛ ꝑficit̄ i ſanguine chriſti. Itē ſicut lr̄e ſūme ſūt ꝑ certa īſignia poſita i libris: ita ſcripture ſecure ſūt ꝛ imobiles ꝑ iterſignia ſanguis chriſti. Vn̄ dic̄ Mat. xxiiij. c. Celū ꝛ terra trāſibūt: v̄ba aūt mea nō trāſibūt. Itē nota q̄ lr̄e alicui⁹ d̄ñi roborāt̄ ꝑ appoſitionē ſigilli itegri q̄diu viuit: ſ; q̄n̄ vult certificare heredē ſuū de hereditate habēda/ mittit ei ſigillū fractū i morte. Eodē modo de⁹ i veteri teſtamēto ponebat i lr̄is ſuis ꝛ i ꝓmiſſiōib⁹ ſuis ſigillū ſuū itegrū/ cū dicebat Ezech. xviij. g. Viuo ego dic̄ d̄ñs/ nolo mortē pctōris. Et frequēt̄ i veteri teſtamēto dicebat d̄ñs. Viuo ego: ſ; in nouo teſtamēto fractū ſigillū apponit̄/ vt ꝯfirmet̄ i morte teſtatoris: vt d̄ñs facto dicere videat̄ i cruce moriēs: Morior ego q̄ volo vitā pctōris. Vn̄ ad ſignificandū ꝯfirmationē hui⁹ dic̄ Joh. xix. f. Cōſumatū ē. Et nota q̄ i libris ſūt capitales lr̄e de minio: ſimilit̄ principaliores ſnīe q̄ ſūt i ſacra ſcptura ſūt de morte chriſti ꝛ ſanguis ei⁹ effuſiōe: Ita vt dicat apl's .j. Cor. ij. c. Nihil iudicaui me ſcire int̄ vos niſi ieſū chriſtū ꝛ hūc crucifixū. Qd aūt ꝑmū teſtamētū in ſanguine ꝯfirmatū ſit/ oſtēdit ſubdēs: p Lecto eni oī mādato legis a moyſe/ loquēte/ vniuerſo pp̄lo/ audiēti. Omē eni legit vt totum poſtmodū ꝯfirmaret: Lecto inquam mādato/ accipiens ſanguinem vitulorum ꝛ hircorum/ mixtū cū aqua: et accipiens ipſum ſanguinem ꝛ leui expreſſione reddens ſine excuſſione: et hiſopo/ quia denſum eſt et detentiuum: et ideo aptum erat vt de lana fieret aſperſorium. q Ipſum q̄ȝ libꝝ/ leg̃ in q̄ legebāt ꝛ in q̄ ꝯſenſerāt omēs: et omnē populum aſperſit dicēs: r Hic/ eſt/ ſanguis ꝛc̄. Nota q̄ Exo. xxiiij. b. legit̄ de hac aſperſiōe: ſed n̄ fit ibi mētio de hirc̄ ſ; de duodecim vitulis tm̄: nec legit̄ ibi de aq̄: ſ; de ſanguie tm̄. Itē de lana coccinea ꝛ hiſopo nō fit aliq̄ mentio: nec de aſperſiōe libri ſ; ꝑpli tm̄. Vn̄ videt̄ apl's h̄ errare cū aſſumeret auctoritatē a loco vbi nō ſit. Dicit̄ eni ſic Exo. xxiiij. b. Immolauerūt victimas pacificas d̄ñō: vitulos duodecim. Tulit itaq̄ȝ moyſes dimidiā p̄tē ſanguis: ꝛ miſit in crateras: partē aūt reſiduā fudit ſup altare: aſſumēs q̄ȝ volumē federis legit audiēte ꝑplō: q̄ dixerūt: Oia q̄ locut⁹ ē d̄ñs: faciem⁹ ꝛ erimus obediētes. Ille v̄o ſūptū ſanguinē reſperſit i ꝑplm̄: ꝛ ait: Hic ē ſāguis federis qd̄ pepigit d̄ñs vobiſcū ſup cunct̄ ſmonib⁹ his. Sol. Apl's loq̄bat̄ illis q̄ ſciebāt ꝯſuetudies ꝛ rit⁹ legales: et ideo etiā magis credēdū eſt aplo q̄ ſciebat etiā ꝯſuetudines leg̃: licet enim non legat̄ in Exodo de aq̄ vel de lana et hiſopo ꝛ de hirc̄ ꝛ de aliīs q̄ h̄ dicit apl's: tn̄ ꝓbabile ē ꝛ aliquo modo pōt haberi ex alio loco leg̃. Hircus eni ſolebat occidi cū vitulo: vt habet̄ Leuit̄. xvj. f. Aſperſio etiam ſolebat fieri de cocco ꝛ hiſopo: vt d'r Numeri. xix. a. Coccus aūt ē lana rubea de ſerico. Et iō dic̄ h̄ apl's de lana coccinea: Quod aūt aqua cum ſanguine eſſet: vel q̄ liber aſperſus ſit ibi non legitur. Sed de ritibus ꝛ traditionibus hmōi apoſtolo credendū eſt perito in talibus: et qui peritis etiam loquebatur. r Hic ſāguis/ ē ꝯfirmator/ s Teſtamēti .i. fuſus ad cōfirmādū.

Ep.

Ezech.

N Qō mādauit

a Qđ mādauit ad vos deꝰ: Uel ſicut dicit Exo. xxiiij. b. Qđ pepigit dñs vobiſcū: Ac ſi diceret ad litterā: ſic peribit nomē eius ⁊ ſanguis eiꝰ effūdet qui violabit fedus hoc: id eſt pactum int̄ nos ⁊ deū. Hoc aūt ſignū ad ꝯfirmationē federis huiꝰ habuerūt a gentilibꝰ qui porcā federis fede lanientes ſic dicebant: fede laniādū federis violatorē. Aliud aūt ſignū fe-

deris terribiliꝰ habuerunt iudei ex ſe. ſ. effuſionē aque: qđ poſtea fecit ioſue: ⁊ ſamuel. j. Reg. vij. b. Qz ſicut aq̄ tota effunditur: ita ꝙ nihil ex ea remanet i vaſe: qđ ñ alij liquores: et ipſa etiam oino perit fuſa in terram: ſic periret cū ſtirpe ſua perire qui ſolueret fedus.

a qđ mandauit ad vos deus.
b Etiam tabernaculum ⁊ omnia vaſa miniſterij ſanguine
d ſimilit̄ aſperſit. Et omnia pene in ſanguine mūdantur ſc̄m
e legem: et ſine ſanguinis effu-
f ſione non fit remiſſio. Neceſ-

Et ꝓpter iſtā effuſionē aque q̄ poſtea facta eſt in federe: dicit apl's hic de aq̄. Glo. autē dicit hic ꝙ aqua de q̄ hic loquit̄ in textu: mixta erat cū ſanguine. Chryſ. aūt dicit: ꝙ ex iſta aq̄ abluebat̄ ille q̄ ſanguine ꝑus erat aſperſus. b Etiam tabernaculū ⁊ oia vaſa miſterij. i. q̄ pertinebant ad miniſterium tabernaculi ſanguine ſimiliter aſperſit. Hoc non legit̄ Exo. xxiiij. Sz ꝓbabile ē ꝙuis poſtea legat̄ tabernaculū factū forte ꝑ recapitulationē. Uel verius agitur hic de eo qđ Leuit. xvj. d. dicit̄ de purgatiōe tabernaculi: que fiebat ꝑ ſanguinē in die ꝓpiciatiōis ſemel in anno. Unde dicit̄ Leuit. xvj. c. Tollet de ſanguine vituli ⁊ aſperget ſepties digito ꝯtra ꝓpitiatoriū ad orientē: Cūq; mactauerit hircū pro pctō populi inferet ſanguinē eiꝰ intra velū ſicut ꝑceptū eſt de ſanguine vituli vt aſpergat a regione oraculi ⁊ expiet ſanctuariū ab imūdicijs filioꝝ iſrael. Et poſtea ſubdit̄: Poſtq̄ emundauerit ſanctuariū tabernaculi ⁊ altare tūc offerat hircū viuētē. c Et oia ⁊c. q. d. q̄d ꝑ ſingula dicā vno verbo breuiter dico: d Oia pene in ſanguine mūdantur ſc̄m legem. Pene dic̄: quia quedā vaſa ſola aq̄ lauabāt̄ ſ; nob̄ nihil ſine ſāguine chriſti mūdat̄ iteriꝰ. Scōm Chryſ. pene vel fere dicit: qm̄ illa purgatio nō erat ꝑfecta. Sed ꝯtra. Leuit. viij. b. Tulit ⁊ vnctiōis oleū quo liniuit tabernaculū cū oī ſupellectili ſua: Cūq; ſactificāſ aſperſiſſet altare ſeptem vicibꝰ vnxit illud: et oia vaſa eiꝰ labiūq; cū baſi ſua. Itē Numeri. vij. a. In die q̄ ꝯpleuit moyſes tabernaclm ⁊ erexit illud vnxitq; ⁊ ſanctificauit cum omnibꝰ vaſis ſuis. Sol. Aliud eſt cōſecratio/aliud mūdatio. Bene fiebat ꝯſecratio ſine ſāguine: ſ; mūdatio raro: et ſic. q. d. quicquid fit de vaſis et de talibꝰ inſenſibilibꝰ que aliquando ſine ſanguine lauabāt̄ in aqua tm̄. e Et ſine ſanguinis effuſione/facta i aliquo ſacrificio. f Non fit remiſſio/pctōꝝ in rationalibus. Sz nōne de aq̄ expiatiōis mūdabāt̄ ſine ſanguie ſc̄m legem? Rñſio. Sāguis fuerat effuſus in immolatione vitule: de cuius cineribus fiebat aqua illa que poſtmodū per totum annū mundabat eos. Myſteriū huiꝰ patet i Glo. g Neceſſe eſt ergo/Quaſi q̄ quidem cum moyſes ita fecit ⁊ lex ita precepit. Ergo/Neceſſe eſt exemplaria quidem celeſtium. i. figuras rex ſpiritualiū: id eſt eccleſie ſiue ſanctorum quorum conuerſatio in celis eſt: vt dicit̄ Phil. iij. d. His predictis ſacrificijs ⁊ hoſtijs/ h Mūdari/carnaliter. i Ipſa autem celeſtia: id eſt ſignata per illa figuralia ad eccleſiam: id eſt vel fideliū aiaz. k Melioribꝰ hoſtijs q̄ iſti/necē ē ſupple mūdari: id eſt hoſtia chriſti. Sed pluraliter dicit: quia chriſtus ſignificatur per omnes iſtas hoſtias legales que mundabant. Et dicit: melioribꝰ/contra manicheos: vt Chryſ. dic̄. Qđ eni melius eſt/bono aliquo melius eſt. Bona ergo ſunt exemplaria eorum que ſunt in celis: alioq̄n ⁊ ipſa eſſent pernitioſa quorum ſunt exemplaria. Chryſ. ponit talem litterā. Neceſſe eſt ergo exemplaria eorum que i celis his purgari: ipſa vero ſupceleſtia melioribꝰ ſacrificijs vltra h̄ cui ꝓpter ſāguinem chriſti ſanguis agni: ⁊ cetera omnia preaſſumpta ſunt. Uñ hic facit cōparationē ſāguinis ad ſanguinē et infra: Que notat ce

leſtia: Nō celū/nō āgelos: Nihil hoꝝ ſed nr̄a. Nō in celis q̄ noſtra: Ita ⁊ ſi i terra perficiunt̄: ſicut angeli in terra ſūt: ſed tn̄ celeſtes dicunt̄: et cherubin in terra apparuerūt: Ezech. x. b Et. j. Et quid dico apparuerūt in terra quidem degūnt quemadmodum ⁊ in paradiſo. Et. j. Deus dicitur in celo eſſe nō loco incluſus: abſit: ſed ꝓpter theſima habitudinē quo ad angelos. Si ergo nos ꝓpe deum fuerimꝰ/in celo ſumꝰ.

ſe eſt ergo exemplaria quidē
b celeſtium/his mūdari: ipſa
i
k autem celeſtia melioribus ho
l ſtijs q̄ iſtis. Nō eni in manu-
m facti ſctis ieſus itroijt exēpla-
n ria veroꝝ: ſ; i ipſū celū/vt ap-
o pareat nūc vultui dei ꝓ nob.

l Non eni in manufacta. Sic chriſti mortem oppoſuit ſacrificijs legalibus: ſic et celum templo opponit et comparat: et h̄ facit q̄z iactabāt ſe iudei de multitudie ſacrificioꝝ/⁊ de ſanctitate templi: et ideo ſacrificijs eoꝝ prefert hoſtiam verā. ſ. chriſtum: ⁊ templo prefert celū: cū magis ꝯfidebant iudei in templo. Propterea dic̄ Hiere. vij. a. Templū dñi templū dñi ē. Sed q̄d ibidem ꝑcedit: Nolite confidere in verbis mendacij dicētes: Templū dñi ⁊c. Non eni fuerat prius tale templum tam pulchrum ⁊ ſpcioſum: miſit eni deus illud largitate magna fieri lateres habebat aureos ⁊ i muris laminas: Nec i iſto ſolo glorioſum erat: ſed in eſſendo vnū. Unū eni ⁊ ſolū erat: et a finibus terre illuc veniebāt a babylone ab ethiopia: vt dicit̄ Act. viij. c. Itē Act. ij. b. Parthi et medi ⁊ elamite ⁊c. Qz ergo inde ſupbiētes in talibus ſpem ponebāt: ideo prefert hoſtijs illis chriſti ſanguinē effuſis ⁊ templo celum dicens: Nō enim: qđ bñ dico ꝙ melior hoſtia eſt chriſtus: q̄z Non in manufacti ſanctis ieſus introijt/per ſanguinē ſuum illi ſacerdotes legales introibant per manufacta per ſanguinē veterum hoſtiaꝝ carnaliū. In manufacti dico: que ſūt/ m Exemplaria verorum/ſanctoꝝ: id eſt figura celeſtium manſionū: que ſūt vere manſiones ⁊ eterne. De quibus dicit̄ Joh. xiiij. c. Et ad eum veniemus ⁊ manſionē apud eum facie̅mꝰ. De quibus māſionibꝰ ſubdit: n Sed in ipſū celū/introiuit per ſe hoſtia vel meliꝰ ꝑ ſe hoſtiā. Et dic̄ ſignāter: Ipſū id eſt verum celum per illud temporale ſignificatū. Introiuit dico vt nobis aditum aperiret ⁊ poſt ſe traheret. Scōm illud Michee. ij. d. Aſcendet em̄ iter pandens ante eos. Et Joh. xij. c. Omnia traham ad meipſum. Et ſimiliter. o Ut appareat nunc vultui dei pro nobis: id eſt vt interponat ſe ire dei patris et reſpectui eius ſiue cogitationi: ſc̄m quā reſpicit mala noſtra ad puniendū: quia dicit Ps. Uultus dñi ſuper facientes mala vt perdat de terra memoriā eorum. Ps. 33. Nota ꝙ dicit: vt ⁊ ꝓ nobis. Chriſtus eni nobiſcum fuit in mundo: Scōm illud Baruch. iij. d. In terris viſus eſt ⁊ cum hominibus conuerſatus eſt. Pro nobis modo ē in celo vt dicit̄ hic: et. ſ. vij. d. Semper viuens ad interpellandū pro nobis j. Joh. ij. a. Ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris. Contra: nos autem ſi non penituerimꝰ nunc/erit in iudicio: tunc eni vulnera chriſti que modo peccatoribꝰ ſunt in fiduciam reconciliationis/apparebunt in teſtimoniū iuſte damnationis. Scōm qđ dicitur Apoc. j. b. Uidebunt in quem pupugerūt. Quia ergo nunc pro nobis chriſtus: nō negligamꝰ etiam nos ipſi ꝓ nobis q̄diu dies ē q̄diu tēpꝰ nr̄m ē opādi. Joh. ix. a. Ueniet nox quādo nemo poteſt operari. Eccl. ix. c. Qđcūq; poteſt manus tua inſtanter operare: quia nec opus/nec ratio/nec ſcientia eſt apud inferos quo tu ꝓperas. Tūc eni dñs tps nobis conceſſum ad penitentiā: quia abuſi ſumus eo in ſuperbiā/adducet cōtra nos. Scōm illud Thren. j. e. Uocauit aduerſū me tēpus. Et in Ps. Cū accepo tēpus ego iuſticias iudicabo. Ps. 74. Itē Glo. dic̄ hic. Nota ꝙ vſus loquēdi ſic vellet ⁊ approbaret ſcriptū eē hic. In manufacti ſācti exēplaribꝰ viroꝝ vel i manufacta exēpla veroꝝ: q̄ littera i codicibꝰ grec̄ iuenit̄ . i. hāc lr̄az ponit leui. Nō eni manufacta ſācta itrauit chriſtꝰ āticipa viroꝝ: ſ; in ipſum celum oſtendi pſone dei pro nobis . ſ. reconciliationis: vt nos deo patri et angelis reconciliaret.

Unde Chryſ.

G

a b Nec vt ſepe offerat ſemet-
c ipſum/ quẽmadmodum pon-
d tifex intrat in ſancta per ſin-
gulos annos ĩ ſanguine alie-
e no: Alioqn oportebat eũ fre-
f g quenter pati ab origine mun-
h i di. Nunc autem ſemel in con-
k l ſũmatione ſeculorum ad de-
m ſtitutionem peccati/ per hoſti-
n am ſuam apparuit. Et quẽm-
admodũ ſtatutum eſt homini-
o bus ſemel mori: poſt hoc autẽ
p q iudicium: ſic et chriſtus ſemel
r oblatus eſt ad multorum ex-
s t haurienda peccata: ſecundo
v x ſine peccato apparebit expe-
y ctantibus ſe in ſalutem per fi-
dem.

Unde Chryſ. Quid eſt pro nobis cum ſacrificio potẽte propitiari patrem ⁊ angelos qui inimici erãt nobis. Col. j. c. Pacificans per ſanguinẽ crucis eius: ſiue q̃ ĩ terris ſiue que in celis ſunt. a Nec vt ſepe. Supra oſtẽdit ꝙ chriſtus melior et dignior hoſtia fuit ꝙ̃ ſancta nõ manufacta apparuit adhuc idem oſtendit per hoc ꝙ legalis ſacerdos multotiẽs intrabat: chriſtus ſemel. Ille in alieno ſanguine: hic in proprio. Multũ ergo medium eſt: id eſt magna differentia inter illum ⁊ iſtũ. Dicit ergo: Nec vt ſepe: qđ bene dico: quia chriſtus introiuit in ſancta non manufacta: nec ꝓ ita introiuit: nec ita ſe vultui patris ſe repreſentet. b Ut ſepe offerat ſemetipſum/ in ara crucis: id eſt vt ſepe patiatur in cruce: quia ſufficit ſemel oblatus. Unde dicit Pſ.

Ps. 129. Apud dñm miſericordia ⁊ copioſa: apud eum redemptio. Redẽptio enim facta ſemel per chriſtum/ ita copioſa fuit vt omnibus ſufficiat. c Quẽadmodũ pontifex/ legalis/ intrat ĩ ſancta/ ſanctoꝝ/ per ſingulos ãnos: et ita chriſtus maior qui ſemel tñ oblatus ſufficit ꝙ̃ legalis hoſtia quã frequẽt oportebat offerri. Leuit. xvj. f. Erit vobis hoc legitimũ ſempiternum: vt oretis ꝓ filijs iſrael ⁊ pro cũctis pctis eoꝝ: ſemel in ãno. Idẽ dicitur Exo. xxx. d In ſanguine alieno. Chriſtus ꝓ in proprio: et ita efficacior fuit hoſtia iſta ꝙ̃ illa. e Alioquin: quaſi bñ dico ꝙ chriſtꝰ ſemel ſe obtulit: alioqn ſi oporteret ſepe ſe offerre oportebat eum frequentẽ pati in patiẽdo. f Ab origine mũdi: quia ab origine mundi cauſa paſſionis eius: id eſt peccatum incepit et ideo ſi non ſic feciſſet chriſtus ſemel oblatus eſt pro peccatis ⁊ antecedentibꝰ ⁊ ſequentibus/ oporteret ꝙ ab initio mundi pati inciperet ⁊ ſemꝑ pateretur: qđ inconueniens eſt. Reſtat ergo quo ſemel oblatꝰ ſufficit ad purgationẽ etiam illorum pctõrum que facta ab initio mũdi. Apoc. xiij. b. Quorum non ſunt noĩa ſcripta ĩ libro vite agni qui occiſus eſt ab origine mundi: preuiſus occidi ante initium mundi. Uel hoc dicitur: quia fides paſſionis eius purgauit a pctis illos qui fuerunt ab initio mundi in morte abel. g Nunc autem ſemel. q. d. conſtat ꝙ chriſtus non eſt frequenter paſſus. h Autem/ pro ſed. g Nunc: id eſt in tempore gratie. i Semel in ꝯſũmatione ſeculorum ad deſtitutionẽ peccati per hoſtiam ſuã apparuit id ẽ in fine temporũ chriſtus ſeipſum hoſtiã patri obtulit ſemel: quia nõ oportuit eum ſepe pati. Et hoc/ l Ad deſtitutionem peccati: vt peccatum ita deſtituatur vt non dñetur qđ prius regnabat. Sicut dicitur Iob. xviij. c. Calcat ſuper eum quaſi rex interitus. Roma. vj. b. Non regnet peccatum in veſtro mortali corpore vt obediatis cõcupiſcẽtijs eiꝰ. Et nota hic quattuor. Primũ eſt ſufficientia hoſtie: per hoc qđ dicit: ſemel. Roma. vj. b. Chriſtus reſurgẽs a mortuis iam non moritur. Secundũ eſt temporis cum dicit: k In conſũmatione ſeculorũ: id eſt in fine temporũ. j. Cor. x. c. Scripta ſunt autem ad correctionem noſtram: in quos fines ſeculorum deuenerunt. j. Ioh. ij. c. Chariſſimi: nouiſſima hora eſt. Gal. iiij. a. Ubi venit plenitudo temporis miſit deus filium ſuum natum ex muliere ⁊c. Chryſ. Propter quid in cõſũmatione ſeculorũ ⁊ non ante: Sol. Poſt multa peccata cõueniens fuit medicina: ſm illud Roma. v. d. Ubi abundauit delictum ſuperabũdauit ⁊ gratia. Unde beatus Bern. dicit ſuper illud: Ubi venit plenitudo temporis ⁊c. Oportune tũc venit eternitas quando magis temporalitas abundauit. Tertium eſt efficacia paſſionis ſiue imolationis chriſti: qđ notatur ibi: Ad deſtitutionẽ peccati. Quartum eſt dignitas hoſtie: qđ notatur ibi: m Per hoſtiã ſuã apparuit: id ẽ ꝑ ſe ipſũ q̃ fuit ⁊ hoſtia ⁊ ſacerdos. Talis hoſtia digna ẽ cõſpectui diuino repreſentari. n Et quemadmodũ. Supra gl. in-

conueniens oſtendit ſemel pati chriſtum: hic oſtendit per legem ⁊ ius nature dicens: Et quemadmodũ ſtatutum eſt hoibus ſemel mori/ ſm conditionem ⁊ legem nature. Per peccatum enim ade adiecta eſt natura neceſſitati moriẽdi: Scdm illud Eccl. xl. a. Iugum graue ſuper filios ade a die exitus de ventre matris eorum vſq̃ ad diem ſepulture ĩ matrem omnium. o Poſt hoc autem id eſt poſt ſemel mori eſt. p Iudicium: quia ĩ morte q̃libet recipit ſm merita ſua. Uel loquitur de iudicio generali qđ erit poſtq̃ oẽs ſemel mortui fuerit. De primo iudicio: Eccs. xj. b. Si ceciderit lignum ad auſtrũ aut ad aquilonem: in quocũq̃ loco ceciderit ibi erit. De generali autem iudicio dicitur. j. Cor. xv. c. Deinde finis erit cũ tradiderit regnũ deo et patri. q Sic ⁊ chriſtus ſemel oblatꝰ eſt/ ſic hoſtia vera. r Ad multoꝝ exhauriẽda peccata/ eoꝝ efficacia hoſtie. t Scdo/ aũt/ ſine peccato apparebit/ in iudicio. y Expectãtibꝰ ſe in ſalutẽ/ per fidẽ: id ẽ vt ſalutẽ ꝯferat glorie his q̃ hic habuerũt ſalutẽ fidei ⁊ grẽ. Nota ſimilitudinẽ. q. d. ſicut hoibꝰ ſtatutum eſt ſemel mori ⁊ poſt mortem hominũ remuneratur in iudicio: ſic chriſtus ſemel tñ mortuus eſt in mundo: poſtea aũt remunerator ſuoꝝ apparebit in iudicio. Et nota ſingula verba. Dicit enim: Chriſtꝰ ſemel/ oblatꝰ ẽ/ id ẽ vera ẽ hoſtia: Sꝫ a q̃ oblatus ẽ: A ſeipſo voluntarie oblatꝰ eſt. Ioh. x. c. Ego pono animã meã. Eſa. liij. b. Oblatus eſt: quia ipſe voluit. Ergo non tñ eſt hoſtia: ſed ſacerdos. Sicut etiã. ſ. dixit eodem: Per hoſtiã ſuã apparuit ⁊c. Oblatus eſt dico ſemel: et hoc ſufficit. ſ. ſemel offerri ad multoꝝ exhauriẽda pctã. Chryſ. Multoꝝ dicit ⁊ nõ oim quia nõ omnes crediderũt euãgelio. Eſa. liij. a. Dñe q̃s credidit auditui noſtro: Preciũ tñ datũ eſt ſufficiẽs pro omnibus Unde Matth. xxvj. c. Hic eſt ſanguis meus noui teſtamenti qui pro multis effũdetur in remiſſionẽ peccatoꝝ. s Exhaurienda peccata. In quo notantur duo: abũdantia ſiue diluuium pctõrum qđ tunc erat: ⁊ plena purgatio eorum. Dicit enim: Exhaurienda peccata: id eſt ex toto haurienda: licet multa eorum eſſet copia: ita vt diluuiũ deo eſſet pctõrum. Unde Oſee. iiij. a. Maledictum ⁊ mendacium ⁊ homicidiũ et furtum ⁊ adulterium inũdauerunt: ⁊ ſanguis ſanguinẽ tetigit. Chryſ. ponit talem litteram hic: Ad referendũ multorũ peccata. Hoc eſt ſacerdotis. Scdm illud Leuit. xvj. c. Confiteatur oẽs iniquitates filioꝝ iſrael ⁊ vniuerſa delicta atq̃ peccata. Daniel. ix. c. Cum orarem ⁊ confiterer peccata mea et peccata populi mei iſrael: vt proſternerem preces meas in cõſpectu dei mei pro monte ſancto dei mei adhuc loquente me in oratione mea: ecce vir gabriel ⁊c. t Secundo ſine peccato apparebit. Primo quidem ſine peccato/ ſed tamen pctõr apparuit quãdo ſimilitudinẽ carnis pcti aſſumpſit: quãdo maledictum factus ⁊ in patibulo crucis. Piloſe enim manus ſimilitudinẽ pctõris fratris expreſſerunt: vt dicitur de iacob: Geñ. xxvij. c. Sed in ſecũdo aduentu/ v Sine peccato apparebit: id eſt non ſimilitudine carnis pcti: ſed ĩ carne glorioſa. Uel/ Sine pctõ: ita ꝙ tũc nõ erit hoſtia ſed iuſticia in remunerãdo vel damnãdo. x Apparebit/ dico/ expectantibꝰ ſe ĩ ſalutẽ: quia ſaluabit expectãtes. Eſa. xxxiij. d. Omnes q̃ expectãt eũ. Luc. xij. e. Et vos ſimiles hoibꝰ expectantibꝰ dñm ſuũ q̃n reuertatur a nuptijs. y In ſalutẽ dico que eſt per fidẽ: q2 ſalus glorie merito fidei datur. Uel/ Expectantibꝰ/ per fidẽ. Nota ꝙ chriſtus ꝓmo venit ad exhauriẽda pctã. Secũdo ad ꝯferenda premia. Primo paſſus eſt in ſimilitudine pctõris: et factꝰ ẽ hoſtia ꝓ pctõ. Scdo apparebit in gloria maieſtatis: nã iam hoſtia exiſtẽs ſed tũc premia vnicuiq̃ retribuens.

Ro. 6. b. 1. Pe. 4.

Matth. ... per fid...

Umbram enī.

Umbram eni. Hoc capitulū ❡Expoſi. Capi. X. diuidit in duas partes. Primo oſtendit ſacerdotium chriſti maius ſacerdotio aaron. Scd̄o hortat relictis legalib⁹ ad euangelica conuerti: ibi: Habētes itaq̄. Primo aūt ꝓbat ſacerdotiū chriſti eſſe mai⁹ ſacerdotio aaron: q2

a Umbrā ❡Capi. X.
b eni habens lex futuro-
c rum bonorū/nō ipſā
d imaginem rerū per ſingulos
e annos eiſdē ipſis hoſtijs q̄s
f offerunt indeſinenter nunq̄ po-
g teſt accedentes perfectos fa-
h cere. Alioq̄n ceſſaſſent offerri
i k ideo ꝙ nullam haberent vl-
tra conſcientiam peccati cul-
tores ſemel mūdati: ſed i ipſiſ
l cōmemoratio pctōꝝ ꝑ ſingu-

ſacrificiū chriſti veritas eſt: ſacrificiū aūt leuiticū vmbra: ibi: Umbram eni habens ⁊c̄. Scd̄o: q2 ſacrificiū legale erat inefficax: ibi: Eiſdem ipſis hoſtiis q̄s offerūt ⁊c̄. Tertio auctoritate h ꝓbat. ſ. ꝙ erat inefficax: ibi: Impoſſibile eni eſt ⁊c̄. Ideo ingrediēs mūdū ⁊c̄. Quarto idē ꝓbat ꝑ iteratione ſacrificiorum: ibi: Et oīs q̄dē ſacerdos p̄ſto eſt quotidie ⁊c̄. Quinto ꝑ vnitatē ſacrificij chriſti: ibi: Una eni oblatione. Ultio ꝓbat efficaciā ſacerdotij chriſti auctoritate: ibi: Cōteſtat aūt ⁊ ſpūſſctūs. Sic ḡ diuidit prima pars capli. Secunda ſuo loco ſubdiuidet. Poſtea vel totū capitulū pōt ſic diuidi compendioſi⁹. In p̄ma parte repetit de vmbra legis qd̄ dixerit. ṡ. viij. vt addat ꝓbationem nouā. ſ. ꝑ iterationem crebrā inutilē ⁊ impoſſibilē purificare. In ſcd̄a parte oſtendit auctoritate Pſ̄ legalia debere ceſſare i aduentu chriſti: ibi: Ideo igrediēs mūdū dicit ⁊c̄. In tertia pte oñdit effectū ſacrificij chriſti: q2 vna oblatiōe pl⁹ pōt q̄ oīs iteratio rit⁹ legal: ibi: Et oīs q̄dē ſacerdos p̄ſto ē q̄tidie offerre. Et pōit auctoritates Pſ̄. et Hiere. xxxi. c. In q̄rta exhortatio ē ad vnitatē ⁊ charitatē quā ſignificat chriſti ſacm̄tū ⁊ ſacrificiū eucbariſtie: ibi: Hn̄tes itaq̄ fres fiduciā. In q̄nta icitat timorē idigne accedētib⁹: ibi: Uolūtarie eni peccātib⁹. In ſexta excitat eos ꝑ p̄ores agones ipſoꝝ ꝓ chriſto q̄s ꝑ neglīgētiā ꝑdere ſtultū eēt: ibi: Rememoramini ⁊c̄. Dicit ḡ: a ❡Umbrā eni. Cōtinuat aūt ſic. Supra dixit ꝙ chriſt⁹ oblat⁹ ē ad exhaurīēda nr̄a pctā. Hic oñdit ꝙ ita oportuit fieri: q2 lex ḡ tm̄ figurā habebat nō poterat pctā tollere: nec pctā auferre. Et h eſt. Umbrā eni habēs lex futurorū bonoꝝ. i. habens figurā ⁊ extraneā ſimilitudinē eoꝝ bonoꝝ que futura erāt: nō p̄ſentialit exiſtētia ſub figuris illis eucbariſtie: que iterp̄tat bonū donū/vel bona grā: ⁊ ſimilit aliorum ſacramētoꝝ. c ❡Nō ipſam imaginē rerū. i. in ipſas res exiſtētes ſub expreſſis imaginib⁹ vel ſacramētis. Lex eni vetus habebat vmbrā futuroꝝ. i. quādam ſimilitudinē rerum futurarū in nouo teſtamēto: ideo ſacramēta legis dicunt vmbra: ſed lex noua habet imaginē rerum p̄ſentiū: vel habet ſacramēta que efficiūt qd̄ figurāt. Uel expreſſam habēt ſimilitudinē cum illis reb⁹ quas ꝯtinent: tm̄ ſine dubio res adhuc ſunt ſub imagine etiā in nouo teſtamēto/licet ſint p̄ſētes. Et ſic dic btūs Bern. Nō pari iocūditate ſumit adeps frumēti ⁊ cortex ſacm̄ēti. In veti aūt teſtamēto res erāt ſub vmbra: nec erāt p̄ſentes ſed future. Et hoc eſt qd̄ dicit: Umbrā habēs lex futuroꝝ nō ipſam imaginem rerū. i. veritatē rerū ſub ſacramētorum imagine. ſ. d ❡Per ſingulos ānos eiſdem ipſis hoſtijs q̄s offerūt indeſinenter nunq̄ pōt accedētes ꝑfectos facere. Sic ordina lrām. b ❡Lex nunq̄ pōt facere ꝑfectos. i. virtutib⁹ ꝑficere pontifices. g ❡Accedētes ꝑ ſingulos ānos/in ſanctaſctōꝝ. Cum ḡ ipſos miſtros ⁊ pontifices n̄ faciat ꝑfectos: quō ergo ꝑfectos faciet remotos. ṡ. vij. d. Nihil eni ad ꝑfectū adduxit lex. Accedentes dico cū/ e ❡Eiſdē ipſis hoſtijs/quas lex p̄cipit. f ❡Quas offerūt indeſinenter. q. d. licet ipſas hoſtias legales indeſinenter offerrēt: nō tn̄ ꝑfectos faciebāt eos. Exo. xxix. g. Agnos ānīculos duos ꝑ ſingulos dies iugit offerrēt ⁊c̄. Et nota ꝙ lex ſiue legalia dicunt vmbra/ vt dictū eſt multis rationibus. Umbra eni refrigeriū eſt eſtuantib⁹: ⁊ lex data fuit iudeis in remediū ad idolatriā egypti redire volentib⁹. Leuit. xvij. a. Sacerdoti debent offerre filij iſrael hoſtias ſuas. Et poſtea ſubdit: Et nequaq̄ vltra imolabūt victimas ſuas demonib⁹ cum q̄bus fornicati ſunt. Itē vmbre in veſpere fiunt ſm̄ illud Hiere. vj. a. Longiores facte ſūt vmbre veſperi. Eodē modo lex in fine mūdi. i. in vltimis tpibus in quibus chriſtus venit magis eſt obſcurata. Item vmbra eſt inanis et eludit tactū: ſic lex opib⁹ eius ꝯfidentē fallit. Roma. x. a. Suam volentes ſtatuere iuſticiam iuſticie dñi nō ſunt ſubiecti. Item vmbra obſtat lumini: ſic legalium obſuatio repugnat gratie fidei. Gal. v. a. Qui in lege iuſtificamini a gratia excidiſtis. Itē fugit captantem. i. iudeū: quia nō eā itelligit. ij. Corī. iij. d. Cum legit moyſes velamen poſitū eſt ſuꝑ facies eoꝝ. Item ſequit fugiētem. i. chriſtianū qui nō curat eam ſeruare lraliter: ſed allegorice vl̄ moralit. Eccī. xj. b. Si ſecutus fueris non apprehēdes et nō effugies ſi p̄curreris inter pueros. i. iudeos quib⁹ tanq̄ pueris data ē i pedagogū. Gal. iij. d. Lex pedagog⁹ nr̄. Itē vmbra habet figurā corpis nō rem/ſic lex figurā euāgelioꝝ. Unde hic dicit: Umbrā eni habens lex futuroꝝ bonoꝝ ⁊c̄. h ❡Alioq̄n. i. bene dico ꝙ ille hoſtie nō fecerūt eos perfectos. Alioq̄n. i. ſi perfecti fuerint/per illas ceſſabāt offerri. Et ſubdit: q̄re. i ❡Ideo. ſ. k ❡Q̄ nullā haberēt vltra ꝯſcientiā pcti cultores ſemel mūdati. i. ꝑfecte mūdati per hoſtiā ſemel tm̄ oblatā. q. d. ſi crederēt ſe ꝑfecte iuſtificatos per vnā hoſtiā non iterarent eam ſingulis annis vel diebus: Sic medicina que ſemel appoſita ſatis efficax eſt ſalutis non iterat. i. non iterū vulneri apponit. Chryſ. Famaci virtus eſt ſemel imponi ⁊ non multotiēs vt curet: ſi aūt multotiens appoſitū non curat accuſatio eſt imbecillitatis et manifeſtū eſt ſignū ꝙ nihil valet. Et. j. Offerri quidem redargutio eſt pctōꝝ: ſemper autē redargutio eſt imbecillitatis. Sed quia poſſet aliquis querere: Ad q̄d ergo fiebant ille hoſtie ſi non mūdabāt ꝯſcientiā a peccato? Reſpondet dicens: Sed in ipſis hoſtijs oblatis per ſingulos ānos cōmemoratio pctōꝝ fit/non purgatio vel abſolutio: infirmitatis accuſatio n̄ virtutiſ inſtructio. q. d. ideo voluit dñs illas hoſtias offerri vt offerendo eſſent memores ſuoꝝ pctōꝝ ⁊ agnoſcerēt morbum et ſic quererēt verum medicū ⁊ verū ſacrificiū. Hoc autē qd̄ dicitur l ❡Cōmemoratio pctōꝝ/dupliciter intelligit. Primo ſic. i. cōmemorabant ⁊ ꝯfitebant pctā ſua illas hoſtias offerendo: Scd̄m qd̄ dicit Leuitī. xvj. e. Confiteant oēs iniquitates filioꝝ iſrael: ⁊ vniuerſa delicta atq̄ pctā. Uel/Cōmemoratio pctōꝝ: quia ille hoſtie figure erant illius hoſtie per quā pctā erāt purgāda. i. chriſti. Sed querit de hoc ꝙ dicit: Alioq̄n ceſſaſſent offerri. Eadē ratione ⁊ nos debemus ceſſare ne offeramus ſi per vnam hoſtiam chriſtū aſſecuti ſumus qd̄ querimus. Omnis eni motus naturalis aſſecuto fine quieſcit: ergo ⁊ voluntarius. Item quid eſt qd̄ dicit: Ideo ꝙ nullam haberēt vltra ꝯſcientiā pcti cultores ſemel mūdati: Ergo ſm̄ hoc cum nos mūdati ſumus per chriſtum hoſtiam ſemel oblatam: nō habemus iterum cōſciāꝫ pcti ḡ aliq̄ ſt q̄ nō hn̄t cōſciētiā. Ad idē fac illud. j. Corī. iiij. a. Nihil mihi ꝯſci⁹ ſū. Itē Job. xxvij. a. Neq̄ rep̄hēdit me cor meū in oī vita mea. Et Eccī. xiij. d. Bona ē ſubſtātia cui nō ē pctm̄ i ꝯſciētia. Sed cōtra Prouerb. xx. b. Quis poteſt dicere mūdū eſt cor meū: purus ſū a pctō. Item. j. Joh. j. c. Si dixerimus quoniā peccatū nō habemus: noſmetipſoſ ſeducimus: ⁊ veritas in nobis non eſt. Item Eccs. vij. c. Nō eſt homo iuſtus in terra qui facit bonū ⁊ non peccet. Sol. Ad primū dicim⁹ ꝙ chriſtus ſufficiēs fuit hoſtia: nec iteratur hec hoſtia: non eni chriſtum occidimus: ſed occiſum ſemel rep̄ſentamus ⁊ cōmemoramur cum mortem eius annūciam⁹. Unde Luc̄. xxij. b. Hoc facite in meam commemorationē. Item j. Corī. xj. f. Quotienſcūq̄ eni manducabitis panem hunc ⁊ calicem bibetis: mortem domini annunciabitis. Ad aliud dicendum ꝙ cultores ſemel mundati: non habent ꝯſcientiā pcti.

Legalia dicūt vmbra multis rationibus

Q ❡ Mors eni chriſti

g Mors enĩ chriſti cultores ſuos perfecte mũdat: cultores aũt chriſti ſunt credentes. Act. xv. c. Fide purificans corda eoꝝ. Ad idem autem qđ dicitur Prouerb. xx. b. Quis poteſt dice re: mundũ eſt cor meum ⁊c. Dicendũ qđ licet iuſtus non ha/ beat pcti ꝯſcientiã: tñ poteſt habere peccatũ qđ neſcit: ideo ñ debet dicere ſe mudum habere cor: qꝛ hoc eſſet temeritatis vel iactantie. Unde j. Cor. iiij. a. dicit: Nihil mihi ꝯſci⁹ ſũ: ſed non in hoc iuſtifi catus ſum ⁊c. Unde

B

Ps. 39. Glo. dicit Prouerb xx. b. Non dicit ſa/ lomon ſic: quis ha/ bet mũdũ: qꝛ dicit: Beati mũdo corde: Mat. v. a. Et Ps.

Ps. 23. Quis aſcendet ĩ montẽ dñi ⁊c. Et poſtea dicit: Innocẽs ma nibus ⁊ mũdo corde. Sed qs poteſt dicere qꝛ temerariũ eſt ſe laudare. Uel põt dici ꝙ illud/quis/notat charitatẽ: Pauci enĩ vel forte nulli ſunt qui habeãt cor mũdũ ab oĩ mortali et veniali. Unde ſi oẽs ſancti quotqt ſũt a pmo iuſto vſqꝫ ad vl/ timũ ſimul eſſẽt: nihil aliud dicerẽt ꝙ: Dimitte nobis debita

Matth. 6. b. nra: excepta beata vgine: de q̃ cum de pctis loqmur/ nullam prorſus hic volum⁹ mentionẽ. Dicendũ eſt ergo ꝙ iuſt⁹ ꝯſci/ entiam habet pcti venialis: ſed nõ mortalis. Et ſic intelligit il lud Job. xxvij. a. Nec rephendit me cor meũ ⁊c. Sequitur: a Impoſſibile eni. Quaſi hñ dico ꝙ per illas hoſtias fit tm̃ commemoratio pctoꝝ/nõ purgatio: quia / impoſſibile eñi ẽ ſãguine tauroꝝ ⁊ hircorũ auferri pctã. Contra Leuit. v. d. Offeret arietem immaculatũ de grege: ⁊ dabit eum ſacerdoti iuxta eſtimationẽ mẽſurãqꝫ delicti: qui rogabit p eo corã dño ⁊ dimittet ei. Solo. Pro oꝛone: vl' alit p deuo tione ⁊ ꝯtractione offerẽtis acceptabat legale ſacrificiũ ⁊ di/ mittebat peccatũ/nõ pro ipſa oblatione: vel aliter p ipſam ob/ lationem irrigabant a qbuſdam imũdicijs ⁊ irregularitatib⁹ que erãt ſm legem: ideoqꝫ quia hoſtia chriſti ſufficit/ ⁊ vetus hoſtia pfectum non facit. b Ideo. i. ad hoc ꝯfirmandum. c Ingrediẽs mũdum/deus: dicit. i. ꝓpheta in pſona fi lij dei in carnem venientis dicit hoc qđ ſequit. Simile. s. j. b. Cũ introducit pmogenitũ ĩ orbem terrarũ/dĩc fili⁹ deo patri. Propheta enĩ loquit in pſona filij de igreſſu ſuo ĩ mũdũ: ⁊ de reprobatiõe legaliũ/dicẽs in Ps. d Hoſtiã de aĩalib⁹. e

Ps. 39 Et oblationẽ: de pane/thure ⁊ ſimilar alijs reb⁹. f No/ luiſti/a tempore paſſionis poſtqꝫ. ſ. manifeſta eſt veritas. g Corpus autẽ aptaſti mihi. i. corpus aptum ad offerẽ dum tibi mihi dediſti. In Ps. ſcđm lrãm noſtrã habet. Au/ res autem perfeciſti mihi: potius ponit ꝓpter lrãm victima et oblatione non indiges: aures feciſti mihi vel aptaſti. Chriſt⁹ aũt dicitur habuiſſe corpus aptũ ⁊ pfectum ab inſtanti ꝯcep/ tionis aptum: quia ſine peccato ꝯceptũ eſt pfectũ: qꝛ ex vno

Ps. 66. ſemine non diuerſis. Unde Ps. Terra dedit fructum ſuum. Itẽ non in feruore libidinis: ſed ſpũſancti opinione ꝯceptus eſt. Matth. j. d. Qđ enĩ in ea natum eſt/de ſpũſancto eſt. Itẽ quia ſtatim habuit liniamẽta diſtincta: ſed indiſtinguibiliter. Hiere. xxxj. d. Nouũ faciet dñs ſuper terram: mulier circũda bit virum. Item Eſa. iiij. a. Apprehẽdẽt ſeptẽ mulieres virũ vnũ. i. vniuerſe gratie. Ipſe enĩ ĩ inſtanti ꝯceptionis habuit plenitudinẽ gratuitoꝝ ⁊ naturaliũ. Item ſtatim infuſa eſt aĩ ma et vnita ẽ ſtatim carni et diuinitati. Corpus alterius ho/ minis econuerſo impfectũ dicit: quia non ex vno ſemine crea tur: ſed duo exigunt. Itẽ qꝛ in feruore libidinis ſeminat. Itẽ quia ad hoc vt habeat liniamẽta diſtincta q̃draginta ſex dies exiguntur. Itẽ quia non ſtatim: ſed q̃drageſimo ſexto die in/ funditur aĩa. h holocauſtomata ⁊ ꝓpctõ nõ ti bi placuerũt. Hic exponit qđ ſupra dixerat: Hoſtiã ⁊ ob/ lationẽ noluiſti ⁊c. Holocauſta enĩ dicit qđ ſupra dixe/ rat hoſtiam: et propeccato habet/quia ſupra oblatio. Uel me lius: qꝛ ſupra dixerat de hoſtia que fit de aĩalibus: ſubdiuidit hoſtiam in duo: in holocauſtum: et etiam ꝓpctõ. Holocau ſta enĩ vel holocauſtomata dicit que tota deo cõburebant et

a los ãnos fit. Impõſſibile enĩ
eſt ſanguine tauroꝝ ⁊ hircorũ
b auferri pctã. Ideo ingrẽdiẽs
c mũdũ dicit: d Hõſtiã e ⁊ õblatio
f nẽ nõluiſti: g cõrpus aũt apta/
ſti mihi: h Hõlocauſtomata ẽt
k propeccato nõn tibi placue/
l runt. Tunc dixi: Ecce venio.

digniora erãt alijs. Holon enĩ grece: latine totũ: cauma incẽ/ dium: inde holocauſtũ. i. totũ incẽſum: Propctõ aũt dicit ſa crificiũ factũ pro pctis: vt de hirco ⁊ apompeio. i. emiſſario: qui cũ pctis ppli in deſertũ mittebat. Hiere. xvij. a. Scđm h propctõ eſt vna dictio: Uel poteſt eſſe ꝙ due dictiões ſint: Sic/holocauſta/que tota cõburebant. i Et. i. pro pec/ cato. k Tibi nõ placuerũt: etiã il/ la que pro pctõ fie/ bant ſingulis annis: vt de vitula rufa: Numeri. xix. a. Et il lud holocauſtũ erat dignius ⁊ maius qđ fieret in lege: et iſtud non placuit deo/ conſtat ꝙ nec illa. Re/ probatio igitur illorũ ſacrificioꝝ legalium nõ tm̃ ex hoc loco improbat: ſ; ex alijs multis locis ſcripture habet. Eſa. j. d. Ne offeratis vltra ſacrificiũ fruſtra incẽſum abominatio eſt mihi: Et in eodẽ ſanguine vituloꝝ agnorum ⁊ hircorum noli. Glo. Nũqꝫ. Itẽ Eſa. vlt. a. Qui imolat bouẽ q̃ſi q interficiat virũ q mactat pecus: q̃ſi q excerebret canẽ: qui offert oblationem q̃ſi q ſãguinẽ ſuillum offerat. Michee. vj. b. Nunqđ placari põt de⁹ ĩ milib⁹ arietũ: aut ĩ multis milib⁹ hircoꝝ piguiũ. Amos. v. f. Si obtuleritis mihi holocauſtomata ⁊ munera vra non ſuſcipiã ⁊ vota pinguiũ vroꝝ nõ reſpiciã. Hiere. vj. c. Ut qđ thus de ſaba offertis ⁊ calamũ ſuaue olentẽ de terra longinq: holocauſtomata vra nõ ſunt accepta: victime vre nõ placue/ rũt mihi. Itẽ Hiere. vij. c. Hec dicit dñs exercituũ de⁹ iſra/ el: Holocauſtomata vra addite victimis vris ⁊ comedite car/ nes: quia non ſum locutus cum patrib⁹ veſtris: et non pcep/ pi eis in die qua eduxi eos de terra egypti de verbo holocau ſtomatũ ⁊ victimaꝝ. Sed hoc verbum p̃cepi eis dicens: Au/ dite vocẽ meam ⁊ ero vobis deus: ⁊ vos eritis mihi pplſ ⁊c. Eſa. xliij. d. Non obtuliſti mihi arietẽ holocauſti tui ⁊ victi/ mis tuis non glorificaſti me: non te ſeruire feci ĩ oblatione nec laborem tibi prebui ĩ thure. Item Ps. Qm̃ ſi voluiſſes ſacri ficium dediſſem vtiqꝫ holocauſtis non delectaberis. Itẽ Ps. Nunquid mãducabo carnes tauroꝝ aut ſãguinẽ hircoꝝ pota bo: ĩmola deo ſacrificiũ laudis ⁊c. Ex his ⁊ alijs locis oſtendi tur ꝙ dñs legalia ſacrificia reprobauit: immo etiam plus qđ . ſ. nunqꝫ ea ſimpliciter acceptauit: et ſm ſe: quia nunqꝫ ſm ſe fuerũt bona: Uoluit tñ ea offerri tpe ſuo pluribus ratiõibus. Primo pro figura futuroꝝ. j. Cor. x. c. Omnia in figura cõ/ tingebant illis. Itẽ pro deuotione offerentiũ. Unde Gen. iiij. a. Reſpexit dñs ad abel ⁊ ad munera eius. Item pro congrega tiõe populi iſrael ad templum vt. ſ. ibi inſtrueretur ⁊ doceret: non enĩ libenter venirent ad templum: niſi ibi imolarent: ⁊ de victimis ſuis comederent. Item ne de viſceribus ſacrificia of ferrent: voluit ſibi ea offerri: proni enĩ erãt ad idolatriam quã in egypto didicerant: et ita condeſcendit eorum infirmitati: voluit ⁊ iuſſit ſibi offerri. Leuit. xvij. b. Adolebant adipem ĩ adipem ſuauitatis dño: ⁊ nequaqꝫ vltra imolabunt hoſtias ſuas demonibus. Unde Chryſ. Neqꝫ in principio ei ſacri/ ficare precepit. Sol. Cõdeſcẽdẽs hoc iuſſit ſicut paulus ait. j. Cor. vij. b. Uolo omnes homines eſſe ſicut me in continẽ/ tia. Et rurſum ait. j. Timoth. v. c. Uolo iuniores nubere: fili os procreare. Duas ergo voluntates ponit: ſed non hẽ due eius ſunt: etſi iniungit: ſed hoc quidem eius impropria quã ſi/ ne cauſa ponit: Alia nõ eius ideo cauſam ponit: quia luxuria/ bantur: Ita eſt ⁊ hic. l Tunc dixi: ecce venio. Tũc. ſ. quando finis imponendus erat legalibus: quaſi tempus eſt vt veniãt ꝓmiſſa qꝛ auferuntur promittentia. Et nota ꝙ dicit Ecce: qđ ad oculũ dẽmõſtrabit. Cant. ij. b. Ecce iſte venit ſa liẽs ĩ mõtib⁹ trãſiliẽs colles. Eſa. xxxv. b. De⁹ ipſe veniet ⁊ ſal uabit nos. Item Eſa. xxv. c. Dicent in illo die: ecce dñs de⁹ noſter iſte: expectauim⁹ eum: ⁊ ſaluabit nos. Exo. xv. a. Iſte deus meus ⁊ glorificabo eum. Item ecce dicit quaſi admira/ bilis. Solent enĩ miracula ⁊ inaudita admiratione demõſtra/ ri. Ecc̃j. xxxvj. a. Innoua ſigna ⁊ imuta mirabilia. m Ue/

nio/ad me

a In capite libri ſcriptũ eſt ð
b me: vt faciam deus volunta-
c tem tuam. Superius dicens
d quia hoſtias ⁊ oblationes et
e holocauſtomata ⁊ propecca
to noluiſti: nec placita ſunt ti-
f bi que ſm legẽ offerũt: Tunc
dixi: ecce venio: vt faciam de
g us voluntatẽ tuam/aufert pri
h mũ vt ſequẽs ſtatuat. In quã
i
k voluntate ſanctificati ſumus
l per oblationem corporis ieſu
m chriſti ſemel. Et omnis qui-
n dem ſacerdos preſto eſt quo-
o
p tidie miniſtrans: et eaſdem ſe
q pe offerens hoſtias que nũq̃
r poſſunt auferre peccata. Hic
s autem vnam pro peccatis of-
t
v ferens hoſtiam in ſempiternũ
x ſedet in dextera dei: de cetero
y

¶ nio/ad me offerendũ. a ¶In capite libri ſcriptũ eſt ð me: vt faciam deus voluntatẽ tuam. Sic ordina lram Venio dico: c ¶Ut faciam voluntatẽ tuam/o/deus: id eſt o pater: vt. ſ. qð lex non potuit/per me compleat: qui faciam voluntatẽ tuam tibi obediens vſq; ad mortem pro redẽptione hoim. Joh.

Ps.39. viij.d. Que placita ſũt ei facio ſẽper. Itẽ Joh.iiij.c. Me⁹ cibus eſt vt faciam voluntatẽ ei⁹. Itẽ Joh. xiiij.d. Sicut mãdatum dedit mihi pater ſic facio. Mat. xxvj.d. Nõ qð ego volo ſed qð tu. Venio dico: qð ita/ b ¶Scriptũ eſt. i. preſinitũ ð me. a ¶In capite libri. i. apð

deũ prẽm: q eſt caput mei: dicit chriſt⁹ q ſum liber humani generis: in quo legere debet. i. q ſum forma ⁊ exemplũ iuſticie hoibus. Iſte eſt liber vite: liber veritatis: q: nihil in eo ſuperfluum: nihil diminutũ: nihil ꝑpoſterũ. His eni tribus modis dicit liber falſus: vl' q: ſupfluit: vl' q: diminut⁹ ẽ: vl' ꝑpoſtero ordie poſit⁹ ẽ. Sʒ i chriſto nihil ſupfluit: q: oia numero põdere et mẽſura conſtituit: Sap. xj. d. Itẽ nihil diminutũ ẽ: q: in ipſo ſũt oẽs theſauri ſapiẽtie ⁊ ſcientie dei abſconditi. Col. ij. a Et Eccĩ. xviij. a. Non ẽ addere neq; diminuere. Itẽ nihil ꝑpoſterũ in eo ẽ. Vñ Ps. Ordinatione tua pſeuerat dies. Vel

Ps.118. Ps.1. ſic. In capite libri ſcriptũ ẽ. i. i pmo. Ps. Btũs vir q nõ

Multiplex lib ſ. qui caput pſalterij dicit. Et nota q eſt multiplex liber. Eſt eni filij dei liber pſentie: large ſumpto vocabulo: quantum ad

Ps.138. oẽs bonos ⁊ malos. Ps. In libro tuo oẽs ſcribent. Itẽ eſt liber pdeſtinationis quãtũ ad bonos tm̃. Apoc. xiij. b. Quoꝝ noia ſcripta ſũt in libro vite agni. Exo. xxxij. g. Dñe dimitte eis hãc noxã/aut dele me de libro tuo quẽ ſcripſiſti. Itẽ Ps.

Ps.68. Deleant de libro viuentiũ ⁊c̃. Itẽ eſt liber mortis quãtũ ad damnãdos. Eſt pterea ali⁹ liber. ſ. liber ſcripture: de quo dicitur. s. ix. c. Ipſum q̃ʒ librũ ⁊ omnẽ populũ aſperſit dicens: Hic ẽ ſãguis teſtamẽti ⁊c̃. Apoc. v. a. Vidi in dextra ſedẽtis ſup thronũ librũ ſcriptũ intus ⁊ foris. Itẽ eſt liber ↄſciẽtie: ð quo Daniel. vij. c. Judiciũ ſedit ⁊ libri apti ſunt. Itẽ eſt liber creature. Eccĩ. xliij. c. Hec oia lib vite. In capite oim iſtorũ libroꝝ. ſ. ſcripture/ↄſciẽtie/creature debet eſſe ſcriptus chriſtus. i. in oibus debet eſſe ſicut capitalis ⁊ pncipalis lra. Sequitur: d ¶Superi⁹ dicẽs / ꝓpheta in pdicta auctoritate. e ¶Q: hoſtias ⁊ oblatiões ⁊ holocauſtomata ⁊ ꝓpctõ noluiſti: nec placita ſũt tibi q ſm legẽ offerũt. Hoc dicit. ſ. ſm legẽ: ne viderent ideo deſpicere: q: nõ ſm legẽ ↄferuntur. Hoc inquã dicens ꝓpheta in perſona filij dei in pncipio predicte auctoritatis / poſtea ſubdit: f ¶Tunc dixi: ecce venio vt faciã de⁹ voluntatẽ tuã/vt meipſum in ſacrificiũ ⁊ oblationẽ offeram. Hoc inquã dicens: ⁊ tali ordine/ g ¶Aufert primũ/ſacrificiũ. i. auferẽdũ ſignificat ſacrificiũ legale ⁊ cũ eo vet⁹ teſtamẽtũ: quod p moyſẽ datũ ẽ. Lex eni per moyſen data eſt: Joh. j. b. h ¶Ut ſequẽs ſtatuat . i. vt nouũ ſacrificiũ ſtabile ⁊ perpetuũ fore oſtendat: ⁊ cũ eo nouũ teſtamẽtũ/in quo ẽ veritas ⁊ gratia que per ieſum chriſtum facta ẽ. i ¶In q volũtate/dixerat: vt faciã de⁹ volũtatẽ tuã: ſic oſtendit que ſit illa voluntas dei patris. ſ. redemptio ⁊ ſctificatio humani generis per mortẽ filij ſui. Et h eſt: In q volũtate/dei patris. k ¶Sctificati ſum⁹. i. in oblatiõe filij dei ſm voluntatẽ patris facta. Sctificati ſumus. i. mũdati a pctis. j. Theſſal. iiij. a. Hec ẽ voluntas dei ſanctificatio veſtra. i. mors chriſti in q ſctificamur. Unde ſubdit: l ¶Per oblationẽ corpis ieſu chriſti/factã/ſemel per mortem eni filij quã volũtarie ſuſcepit: Oblatus eni eſt quia voluit. Eſa. liij. c. Per hoc ſãctificati ſumus. i. mundati. Unde Apoc. j. b. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos in ſãguine ſuo.

Ut: Sãctificati. i. per ſpẽ firmati. Quis eni deſperet de venia: cum pater filiũ pro ſeruo tradat in mortẽ: cũ ipſe filius ſeipſum offerat: et ꝓ ſuis etiã crucifixorib⁹ petat: Roma. viij. f. Qui ꝓprio filio non pepcit: ſed pro nobis oib⁹ tradidit illum: quõ etiã nõ cũ illo nobis oia donauit: ſi nõ poſſent perire ꝓ quibus pat tradidit filiũ in mortẽ vt viuant: pro quib⁹ ipſe filius rogat prẽm ne pereant. Sic eni ſcriptum eſt Pro tranſgreſſoribus rogauit vt nõ perirent: Eſa. liij. d. m ¶Et ois quidẽ. Adhuc oſtẽdit efficaciã legaliũ ſacrificioꝝ q vna oblatiõe plus põt chriſtus q iteratio ritus legalis. Vñ dic: Et ois q̃dẽ ſacerdos/legalis. n ¶Preſto eſt. i. paratus ẽ: o ¶Quotidie miſtrãs/orones ⁊ oblatiões. p ¶Et eaſdem ſepe hoſtias offerẽs: eaſdem in ſpecie non numero: Vl' eaſdẽ: q: ꝓ vna ⁊ eadẽ cauſa ſepe illas hoſtias offerebãt. i. pro purgatiõe pctõꝝ: in quo notat ĩefficacia hoſtiarũ ⁊ inſufficiẽtia. Vñ ſubdit/ q ¶Que nunq̃. i. nullo tpe quãtũcũq; fiãt. r ¶Poſſũt auferre pctã. i. a ↄſciẽtia. s. eodem. a. Cũ ijſdẽ ipſis hoſtijs q̃s offerũt ideſinent: nũq; poſſũt accedẽtes pfectos facere: alioqn ceſſaſſẽt offerri. s. vij. c. Nihil adpfectũ adduxit lex. Nota qð dicit: Ois q̃dẽ ſacerdos pſto ẽ q̃tidie miſtrãs. Multi numero fere oẽs ſacerdotes parati ſt ad miſteria ⁊ funera mortuoꝝ/⁊ ad alia officia: ſed ꝓpt lucrũ: pſto ſunt ad oblatiões recipiẽdas: ad illas habẽt man⁹ aptas oculos circũſpectos/pedes agiles. Cũ tñ ſcriptũ ſit Eccĩ. iiij. d. Nõ ſit man⁹ tua porrecta ad accipiẽdũ ⁊ ad dandũ collecta. Et dicit: Ois: ſicut dicit Iere. vj. c. A miore vſq; ad maximũ oẽs auaricie ſtudẽt. Itẽ preſto ſũt ad miſteria: ad curas aiarũ ſuſcipiẽdas: nõ ſolũ parati: imo oportuni. Vñ beatus Bern. Copioſiſſime pietatis inueniunt in ſuſcipiẽda immo i rapiẽda cura aiaꝝ: ſalute nouiſſima cogitatio ẽ. s ¶Hic aũt: q̃ſi ſacerdos legalis eaſdẽ hoſtias ſepe offerebat: Hic aũt. i. chriſt⁹. t ¶Unã ꝓ pctis offerẽs hoſtiã. i. ſemel ſe offerẽs: qui ſufficiẽs hoſtia ad oim pctã tollẽda: Sicut dicitur. s. ix. g. Nũc aũt ſemel in ↄſũmatione ſeculoꝝ ad deſtitutionẽ peccati p hoſtiã ſuã aperuit. v ¶Sedet i ſempitnũ: id eſt quieſcit ⁊ regnat ſine fine. x ¶In dextera dei. i. in equalitate/ſm q deus: vel in potiorib⁹ ei⁹ bonis ſm qð hõ. s. j. a. Sedet ad dexterã maieſtatis in excelſis. Item. s. viij. a. Qui ↄſedit in dextera ſedis magnitudinis. Primo dicit offerẽs: poſtea ſedẽs i dextera dei. Primo ẽ laborãdũ i miſtrãdo ⁊ offerẽdo q quieſcendũ in throno. Lamech eni qui interpꝛtat labor tenuit noe qui iterpꝛtat requies: per laborẽ eni venit ad requiem: cõtra illos qui volũt ⁊ hic florere cũ mũdo: ⁊ i futuro q̃eſcere cũ chriſto: q filij ſũt diaboli: Qui ante laborẽ q̃eſcere volens ⁊ gloriam pſumptuoſe appetens ait: Sedebo i monte teſtamenti in laterib⁹ aq̃lonis: Eſa. xiiij. d. Et dic btũs Bern. O impudens: milia miliũ miſtrabãt ei ⁊ decies milies centena milia aſſiſtebãt ei: et tu cũ alijs ſtantib⁹ ⁊ miniſtrãtib⁹ ſol⁹ ſedere pſumis. Item Bern. Impudentiſſime tibi arrogas gloriam ſine victoria: aut victoriã ſine pugna. Chriſtus autẽ ſuo ordine quietem adeptus ẽ: vel primo offerẽs poſtea ſedẽs extitit: offerẽs in paſſione/ſedẽs in aſcẽſione. In pmo peccata noſtra purgauit: in ſecũdo celeſtes nobis manſiões aperuit ⁊ preparauit. Sed q: paucos mouet humilitas chriſti ſe in cruce pro nobis offerẽtis: ſiue maieſtas ⁊ gloria triũphantis ⁊ regnãtis: adhuc ſubdit vt mag' moueat de benignitate ad patiẽtiã ipſius expectãtis ⁊ alliciat ad maiorẽ: et tandẽ de ptãte iudicantis: vt excitet ⁊ ↄcutiat cor per terrorẽ. Unde dicit: y ¶De cetero ⁊c̃. Et bene dico q ſedet modo. Ipſe dico: De cetero. i. de eo qð reſtat quantũ ad mẽbra faciẽdũ:

ꝭ id eſt de gloria bonoꝝ ⁊ pena maloꝝ. a Expectans/ ſine paſſione ſui differēs ⁊ tolerās. Ecce benignitas expectantis. Roma.ij.a. An diuitias bonitatis dei ⁊ patiētie ⁊ longanimitatiſ eius ɔtēpnis: Ignoras ꝙ benignitas dei ad penitētiā te adducit.i.adducere cupit. Expectās dico. b Donec ponant inimici eiꝰ

Ps.109. ſcabellū pedum eiꝰ.i.donec ei ſubijciantur voluntarie per penitentiā: vel plene ſubijciant ⁊ appareant ſubiecti i iudicio ſiue velint ſiue nolint.

Ar.†nos Hoc ē qꝺ icutere debet nobis timorem.

Hiere.31.f. Tūc eni cognoſcent

†Ps.9. eſſe dn̄s iudiciū faciens: qui hic ɔtēnitur

Ar.†dabo iniuriā patiens: Sic

a b expectans: donec ponant inimici eius ſcabellum pedū eiꝰ.

c d Unā eni oblatione cōnſūmauit

e f in ſempiternū ſanctificatos.

g Cōnteſtatur autē†nobis ⁊

h i ſpūſſanctus. Poſtq̄ eni dixit:

k Hōc autem teſtamentum qꝺ teſtabor ad illos poſt dies illos dicit dn̄s:†dādo legeſ meas

l as in cordibꝰ eorum: ēt i mentibus eorum ſuperſcribā eas:

m n ēt peccatorū ⁊ iniquitātū eoꝝ

o iām non recordabor ampliꝰ.

p Ubi autem horum remiſſio:

q iām non eſt oblatio pro pec

r s cato. Hābētes itāq; fratres fi

t v duciā in itroitu ſanctoꝝ i ſān

x y guine chriſti quā initiāuit no

tum a ſorde carnaliū voluptatū: ⁊ a pinguedine ⁊ opulētia dignitatū ⁊ depilatū a pilis tpaliū. Et nota ꝙ dic: Sup ſcribā eas: qſi leges dn̄i.i.pcepta ſup vires hoīs ſūt: i qrū cōpletiōe nullꝰ ſufficeret/ niſi cooperet gr̄a. m Et pctoꝝ ⁊c. Oſtenſo per partē auctoritatis ꝙ chriſtꝰ ē ɔſūmator: oſidit p reſiduū ꝙ ipſe ē ſctificator: Sequit eni in auctoritate. Et peccatoꝝ q̄ in ſe/ n Et iniqtatū eoꝝ/ q̄ in pximū fiunt. o Iā.i.poſt pniam/ non recordabor ampliꝰ. p Ubi aūt oſtēſo p auctoritatē Hiere. ꝙ chriſtꝰ ſctificat ⁊ ɔſūmat: oſidit ꝙ debet ceſſare legalis oblatio dicens:

Ubi aūt hoꝝ/ pctoꝝ ⁊ iniqtatum/ remiſſio: ſicut oſtenſū eſt ꝙ p chriſtū fit a pctis ſctificatio. q Iā non eſt oblatio p pctō/ faciēda.i.ceſſat oblatio legalis: veniēte eni veritate ceſſare debet figura. r Habētes itaq;. Hec eſt ſcda pars capli: in q̄ hortat, vt relictiſ legalibꝰ ad chriſtū nos ɔuertamꝰ. Et q̄re h facere debeamꝰ oſtēdit: Primo/ qꝛ ipſe chriſtꝰ fec nobis viā: ibi: Habētes itaq;. Scdo: qꝛ mūdat nos: ibi Accedamꝰ cū vo corde. Tertio oſtēdit q̄ ſunt euāgelica ad q̄ accedēdū eſt: ibi: Teneamꝰ ſpei nr̄e ⁊c. Quarto: qꝛ niſi ad chriſtū vero corde ɔuolauerimꝰ mors eiꝰ n̄ pderit nobis: ibi: Uolūtarie eni peccantibꝰ. Quinto qꝛ vbi h fecerimꝰ puniemur: ibi: Terribil aūt ⁊c. Sexto pbat h a minori: ibi: Irritā quis ⁊c. Septio pbat ꝙ tales puniet auctoritate: ibi: Mihi vindictā ⁊c. Octauo oſtendit ꝙ maxie hebrei debēt ad chriſtū accedere ne mortificēt bona q̄ fecerūt ibi: Rememoramini. Ultio pbat p fidē chriſti eſſe ſalutē ibi: Adhuc eni modicum. Dic ḡ: Habētes itaq; ⁊c.

Nota ɔtinuationē in Glo. Finito grādi ſermone de pontifice magno eiuſq; noua lege ⁊ ſacrificio q̄ veteribꝰ ptulit: ſubditur moral iſtructio: i q̄ eos hortat ad multa: ſ maxie ad fidē patiētiā/ pacē/ mūdiciā/ fratnitatiſ charitatē: ⁊ ifert ex omnibus ſuperioribꝰ q̄ſi qꝛ vna hoſtia ɔſūmat: ⁊ qꝛ ē ſacerdos ſm ordinē melchiſedech: et qꝛ oſtēſa ē tāta diſtātia: ꝙ illa legalia miora hec maiora ſūt. s Itaq; fres hñtes fiduciā.i.habemꝰ certā ſpem. t In itroitu ſctoꝝ.i. celoꝝ: p gr̄e adeptionē. Uel: Sanctoꝝ.i. ſpūaliū que intramꝰ p fidei reuelationē. Sctm̄ eni vocat h vel celū vel ſpūalia: vt dic Chryſ. v In ſanguie chriſti/ n̄ hircoꝝ: vt Leuitiſ.xvj.f. Et.ſ.ix.d. Nota ꝙ dic: Habētes fiduciā ⁊c. q.d. certi ſumꝰ p ſpem ꝙ intrabimꝰ i ſctāſctoꝝ celeſtia p ſanguinē chriſti. Roma.viij.e. Spe ſalui facti ſumꝰ: qꝛ ſi chriſtꝰ itroiuit q̄ ē caput: ḡ ⁊ mēbra itrabūt: Si dux muros ciuitatiſ penetrauit: ḡ exercitꝰ itrabit. Ioh.xij.d. Ubi ego ſū: illic ⁊ miſter meꝰ erit. Michee.ij.d. Aſcēdet iter pandēs ante eos. Et h eſt qꝺ ſubdit: x Quā initiauit nobis viā nouā ⁊ viuētē p velamē id ē carnē ſuā: et habētes ſacerdotē magnū ſup domū dei accedamꝰ cū vero corde ⁊c. Hucuſq; pendet ɔſtructio ab illo: Habētes itaq; fiduciā ⁊c. Et nota ꝙ i hac lr̄a notāt mlta q̄ i figura fiebāt i veti teſtamēto. Sūmꝰ eni ſacerdos intrabat i ſctāſctoꝝ ſemel in āno ad inouādū ⁊ purgādū tātabernaculū ⁊ vaſa eiꝰ q̄ ppl̄m vniuerſū: Et hūc introitū faciebat cū ſāguie: ⁊ p velamē quis trāſibat ad iteriora. Ppl's aūt erat exteriꝰ accedēs q̄ erat i atrio orās: ⁊ ſic accedebat tēplo p loci appropinqtionē ⁊ deo p recōciliationē et aſpergebatur ⁊ mūdabat p ſāguinē illū ⁊ p aquā expiatiōis q̄ illa die fiebat. Hec oīa fiūt nobis ſpūalit p chriſtū: ſicut h dic aplſ. In ſanguie introiuit in ſctāſctoꝝ.i.in celū ⁊ fecit nobis viā nouā ⁊ viuā ad celū tā verbo q̄ exēplo dedicauit ⁊ ppauit: per velamē.i.p ea q̄ i carne fec ⁊ ſuſtinuit. Et iō talē habemꝰ pōtificē: debemꝰ nos attēdere ad deū p ipſū penitēdo: vt aſpſionē ſāguis chriſti ⁊ aq̄ baptiſmatiſ ɔſeq̄mur. Dic ḡ: Quā viā.i.quē introitū.ſ.ad ſctā celeſtia. y Initiauit nob/ chriſtꝰ: q̄ pmus ꝭ aſcendit vt in ſuo

ſubdit btūs Bern̄.ſ.j.d. Sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos ⁊c. Ibi reqre de h. Itē.j. Cor.xv.d. Oportet illū regnare donec ponā inimicos ſub pedibꝰ eiꝰ c Una eni: qſi ideo vnā tm̄ obtulit hoſtiam: qꝛ: Una oblatione ɔſūmauit i ſēpiternū ſctificatos. Quattuor hic dicit p ordinē: Unitatē oblatiōis: ɔſūmationē ⁊ ſctificationē ⁊ ppetuitatē. Dic eni: Una oblatiōe.i.ſe q̄ ē vera hoſtia quā obtulit i cruce: d Cōſūmauit perfectiōe virtutū. f Sctificatos.i.mūdatos a ɔtagio pctoꝝ. Et h: e In ſempiternū.ſ. q̄diu durabit h ſeculū: quia illa hoſtia ſemp habet hunc effectū duplicē: et habebit vſq; in ɔſūmationē ſeculi ꝙ ſctificat a pctis ⁊ ɔſumat: in h notatur ꝙ ppetua ē hec oblatio: licet eni ſemel ſit oblata: tn̄ effectū ſuū habet perpetuū. Uel Sctificans/ p gr̄am. Conſūmauit i ſempiternū/ in patria p gl'iam. De hac ſctificatiōe habet.ſ.ij.c. Qui eni ſctificat ⁊ q̄ ſctificāt ex vno oēs. g Cōteſtat. Probat h efficaciā ſacrificij chriſti p auctoritatē Hiere. dicēs. Conteſtat aūt: qꝛ nō ſolus ego predicta affirmo: ſed/ conteſtatur nobis.i.verba nr̄a cōfirmat de ſctificatiōe et ɔſūmatione facta p chriſtū. h Et ſpūſſctūs/ p Hiere.xxxj.f. Signanter aūt dicit: Et ſpūſſctūs: cōtra hereticos q̄ dicūt hieremiā nō locutū per ſpm̄ dei: vt manicheꝰ dicit. i Poſtq̄ eni dixit: ſpūſſctūs p Hiere.xxxj.f. k Hoc aūt teſtamētum qꝺ teſtabor ad illos/ poſt dies illos dicit dn̄s: addidit h: Dando leges meas i cordibꝰ eoꝝ ⁊c. quaſi poſtq̄ illud dixit ſignant addidit aliud p qꝺ pbat ꝙ pdiximꝰ.ſ. ꝙ chriſtꝰ ɔſummat ſctificatos/ qꝛ quos ſctificat a malo/ ɔſumat i bono. Per h eni qꝺ dicit: Dando/ vel/ dabo leges meas i cordibus eoꝝ ⁊ i mētibꝰ eoꝝ ſupſcribā eas: oſtēdit ꝙ chriſtꝰ ɔſūmator ē: perficit eni ⁊ ɔſumat affectū p amorē boni: qꝺ ſignificat ibi: Dabo leges meas i cordibꝰ eoꝝ.i.in affectionibꝰ p amorē pficit intellectū per cognitionē veri qꝺ notatur ibi: l Et in mētibꝰ eoꝝ ſupſcribā eas.i.in intellectibus eoꝝ impmā per cognitiōis infuſionē. Ps. Lingua mea

Ps.44. calamꝰ ſcribe. Lingua dei eſt eius inſpiratio vel gratie infuſio vel pdicatio: que vult ꝙ dn̄s ſcribat i corde ſuo ope: vt paret ei cor nō lapideū ſed terreū vel carneū: et qꝺ deleat ibi omēs alienas imagines ⁊ picturas q̄s ibi depinxit. Ezech.xvj.b. Feciſti tibi imagines maſculinas ⁊ fornicata es in eis. Tales ergo imagines delēde ſunt ſtilo cōpūctiōis: vt ſup cor nouum et molle.i. deuotū ſicut cera mollis ē ſcribat lex dn̄i in intellectu p cognitionē in affectu p amorē. Ezech.xviij.g. Facite vobis cor nouū ⁊ ſpm̄ nouū: ⁊ q̄re moriemini domꝰ iſrael. Item Ezech.xj.d.et.xxxvj.f. Auferā a vobis cor lapideū dicit dominꝰ ⁊ dabo vobis cor carneū. Et btūs Bern̄ dic: Utinā dn̄e ſicut vbū tuū caro factū eſt: ita ⁊ cor meū lapideū fiat carneū et deuotū. De delectatiōe aūt pmarū picturarum que digito diaboli ſcripte ſūt dicit.iiij. Reg.xxj.c. Delebo hieruſalem ſicut deleri ſolēt tabule: deleas vertā ⁊ ducā crebrꝰ ſtilum ſuper faciem eius. Gregꝰ nazanzienus. Utilis eſt vel erit nondum cor inſcribere q̄ ſuper malam doctrinam. Item debemus deo exhibere cor nr̄m: ſic pergamenū omnino deſeca

a bis viã nouam ẽt viuentem
b
c pẽr velamen: id eſt carnẽ ſu-
d am: ẽt ſacerdotem magnũ ſu-
e per domũ dei ãccedamus cũ
f vẽro corde in plenitudine fi-
g dei ãſperſi corda a conſcien-
h tia mala / ⁊ ablũti corp⁹ aqua
i
k mũda :tẽneamus ſpẽi noſtre
l cõfeſſionem indẽclinabilem:
m
n Fidẽlis enim eſt qũi repromi
o ſit. Et cõnſideremuſ inuicem

ascendit: vt in ſuo aſcenſu nos de hoc ipſo certos fecit. s. vj. d. Ubi precurſor ꝓ nob introiuit ieſus ſm ordinẽ melchiſedech. Amos .ix. b. Qui edificat in celo aſcenſionẽ. i. fecit ſcalam ad celos: vt eũ ſeqmur / a Uiã / dico nouã: quia null⁹ ante eũ intrauit: imo ipſe ſolus aditum celeſtis patrie aperuit qui ha- bet clauem dauid: Eſa. xxij. g. b Et viuentem / permanentẽ. Uia eni quã chriſtus fecit viuit: id eſt permanet peruia ſemꝑ: quia aperit ⁊ nemo claudit: Apoc. iij. b. Initiauit dico viam ⁊ introitum nobis fecit ⁊ hoc. c Per velamen: id ẽ carnẽ ſuã. Sicut eni tunc cum velum i altum leuatum erat / tunc aditus ad ſancta patebat: ſic cum caro chriſti aſſumpta eſt in altum / patet nobis via ⁊ aditus in celum. Dicit autem caro chriſti ſiue humanitas eius velamen ſiue velũ: quia ipſa caro velabat ſiue occultabat diuinitatẽ. Unde Eſa. xlv. c. Uere tu es deus abſconditus. Phil. ij. a. Habitu inuentus eſt vt homo. Uel ideo dicitur velamen: qꝛ modo ſub velamine ſumitur a fidelibus. d Et ſacerdotẽ magnum: repete ⁊ habentes. q. d. habemus hanc fiduciam predictam: et hanc habentes: et etiam habentes / ſacerdotem magnũ ſuper domũ dei: id eſt ſuper populum dei: quia ſemper viuens ſtat ad interpellandũ ꝓ nobis: vt dicitur. s. vij. d. Item Eccl. xlv. a. Statuit ei teſtamẽtum ſempiternũ: et dedit illi ſacerdotium gentis ⁊ beatificauit illum in gloria. Nos ergo habentes talem introitum / talem viam ſacerdotẽ / e Accedamus / ad introitum ſanctorum: id eſt intremus poſt noſtrum ſacerdotem greſſibus bonaꝝ affectionũ ⁊ operationum. Chryſ. Cui accedemus ſpirituali culture. s. iiij. d. Adeamus cum fiducia ad thronum gratie eius: vt miſericordiam conſequamur ⁊ gratiam inueniamus in auxilio oportuno. Uel aliter legit ſic: a Initiauit nobis viã nouam et viuam: id eſt permanentem: et ꝙ ſemper maneat via illa peruia: h eſt / c Per velamẽ id ẽ carnẽ ſuã / qua paſcimur in ſacramento quaſi viatico: d Et / etiam per / ſacerdotem magnum ſuper domũ dei: id eſt per ipſum chriſtum qui nos adiuuat pro nobis ſemper interpellando. Nos ergo habentes omnia predicta e Accedamus / tũc: Habemus enim multa per que accedere debemus que ſupra dicta ſunt. Habemus eni introitum in ſanguine chriſti: habem⁹ viam nouam ⁊ viuam oſtenſam nobis in eius conuerſatione: habemus in carne eius viaticum quam ſumimus in ſacramenti velamine: habemus ipſius ſummi ſacerdotis auxilium i noſtra ad patrem acceſſione. Quid ergo ſtamus cur non per ipſum ad deum accedimus: cur non per ipſum ingredi in ſanctaſanctorum feſtinamus: quid amplius debuit nobis facere et non fecit: ꝗ ſanguinem pro nobis inimicis vt celos penetraret fũdere / viam ad celos verbo ⁊ exemplo oſtendere / carnem in iudicium prebere / iugiter patri pro nobis aſſiſtere: Accedamus / ergo / cum vero corde in plenitudine fidei: Accedamus ad itroitum ſanctorũ. Quomodo autem acceſſus ad ſanctaſanctorũ habeatur / ſubditur: f Cũ vero corde in plenitudine fidei ⁊c. Et notantur in ſerie huius textus quattuor. Illuminatio intellectus / mundatio affectus ab interiori prauitate ⁊ ablutio corporalium actionum in lachrymarum effuſione: quartum eſt perſeuerantia in ſpei confeſſione. Duo pma ſunt interius: vnum quantũ ad intellectũ: alterũ quãtum ad affectum. Duo alia quodãmodo ſt exteri⁹ i corporis mũdatiõe. ſ. aq̃ baptiſmi ⁊ oris cõfeſſiõe. Primũ ſignificat cum dicit: Accedamus cum vero corde in plenitudine fidei. i. cũ corde veritate illuminato: et plene per fidem erudito. Unde dicit: In plenitudine fidei / vt omnes articulos comprehendat: et illoſ plene: id eſt ſine ambiguitatis admixtiõe credat. Ue enim duplici corde: vt dicit Eccl. ij. c. Uel ſm Chryſ. Uero corde. id ẽ non ficto per hypocriſim: ſed ſine ſimulatione. Sap. j. b. Spũſſanctus diſcipline effugiet fictum. Uel / Uero. i. integro ſine diminutione. Deut. vj. a. Diliges dñm deum tuũ ⁊c. Uel / Uero: id eſt recto: id eſt ſine diſtortione. iiij. Reg. x. d. Nunquid eſt cor tuũ rectum cum corde meo: ſicut cor meũ cum corde tuo. Secundum. ſ. mũdatio affectus notatur ibi. Aſperſi corda / vel cordibus. i. mundati in affectibus ⁊ voluntatibus. A conſcientia mala. i. a malicia que inquinat conſcientiã. Chryſ. Per hoc ꝙ poſt fidem ſubdit de ablutione cordis ⁊ conſcientie: oſtendit ꝙ non fides ſola queritur: ſed ⁊ vita virtuoſa: et nullum ſibi conſcire pernitioſũ: ſm illud Mũdiciã cordis indicat ⁊ probat mundicia carnis. Jõ ſubdit: h Et abluti corp⁹ aqua mũda. i. a corporalib⁹ vitijs mũdati decetero ſeruetur ſine vitio corruptionis ⁊ mẽbra omnia ſint ſine nota peruerſe operationis. Dicitur autem dolor cordis ſine lachryma penitentis / aqua munda ab effectu / quia mundat: oculus eni penitentis debet eſſe ſicut fons vt abundet aquis expiationis. Zach. xiij. a. Erit fons patẽs domus dauid in ablutione peccatoris ⁊ mẽſtruate. g Aſperſi corda a conſciẽtia mala: id eſt a peccato ac malo mundati. h Et abluti / a peccato corporali: id eſt a peccato originali: qd per carnis concupiſcentiã contrahitur / per aquam baptiſmi: de qua aqua dicitur, Ezech. xxxvj. f. Effundam ſuper vos aquam mundam ⁊ mũdabimini ab omnibus inquinamentis veſtris. Sed non ſuper omnes effunditur hec aqua ſiue aqua baptiſmi: ſiue aqua gratiarũ vel lachrymarum: Sz ſicut dicitur Eſa. xliiij. a. Effundam aquas ſuper ſitientem et fluenta ſuper aridam: effũdam ſpiritum meum ſuper ſemẽ tuũ: id. eſt efficaciam dabo ſemini tuo: id eſt tue predicationi: ſi prius ſollicitus fueris: et attentus tue ꝓprie mũdationi. Sic ergo aſperſi ⁊ abluti. i Teneamus / quicquid concurrat k Spei noſtre confeſſionem: id eſt cõfeſſionem ⁊ ſpem que ẽ cauſa eius ſiue confeſſionẽ que ex ſpe premij ſolidatur. Spes eni ancora ẽ mẽtis que in fluctibus perſecutionũ eã ſolidam facit. Unde. s. vj. d. Fortiſſimũ ſolatium habeamus q̃ confugimus ad tenendam ꝓpoſitam ſpem: quam ſicut ancoram habemus anime tutam ⁊ firmam incedentem vſq3 ad interiora velaminis. Uel / Spei noſtre confeſſionem: id ẽ confeſſionem que eſt cauſa ſpei noſtre: id eſt future beatitudinis ſperate. s. iiij. d. Habentes pontificem magnũ qui penetrauit celos ieſum filium dei teneamus ſpei noſtre confeſſionem. l Indeclinabilẽ. q. d. ſic teneam⁹ ſpem ⁊ confeſſionem vt non declinemus in aduerſis per puſillanimitatẽ ⁊ torporem: vel in proſperis per terrenorũ amorem. Amor pondus anime eſt: ſi eſt de terra inclinat deorſum: ſi eſt de celo eleuat ſurſum. Apoc. iij. c. Tene qd habes ne alius coronã tuã accipiat. Prouerb. xij. c. Non contriſtabit iuſtum quicqd ei acciderit. Et nota qd dicit / Teneamus: quaſi permanet ad manũ. Et confeſſionem / que ptinet ad os. Sic debet retorqueri os turturis ad aſcellam. Leuit. j. d. Ut opere teneamus qd ore confitemur. Contra illos qui verbis cõfitentur factis autem negant. Titum. j. d. Item Prouerb. xix. d. Abſcõdit piger manũ ſuã ſub aſcella: nec ad os ſuũ applicat eam. Idem dicitur Prouerb. xxvi. c. m Fidelis eni ⁊c. quaſi ideo teneamus confeſſionem ⁊ ſpem: quia ſpes non confundit: vt dicitur Roma. v. a. Nec decipit: quia ille fidelis eſt id eſt verax in promiſſis deus. n Qui repromiſit / ea q̃ ſperamus. Roma. iiij. d. In repromiſſione non heſitauit diffidentia: ſed confortatus ẽ fide dans gloriam deo / pleniſſime ſciens ꝙ quecunq3 promiſit deus potens eſt facere. Sequitur: o Et conſideremus inuicem. Quattuor predicta pertinent ad hominem quantum ad ſe: hic autem ponit alia que homini conueniunt quantum ad proximum. Dicit ergo: Conſideremus inuicem ⁊c. Et hoc legitur tripliciter. Primo quõ minor debet ꝯſiderare pfectiorẽ. Secũdo quõ diues paupem. Tertio quõ pfectior debet ꝯſiderare minorẽ. Primo ſic conſideremus inuicẽ: minor meliori nõ

☙ inuidēdo vel inſidiādo: ſed/ a In ꝓuocationē chari/tatis ⁊ bonoꝝ operū.i.ita ↄſideremus inuicem vt alt exē/plo alterius ꝓuocet ad dilectionē ⁊ ad bonā opationē: Qð ē ↄtra inuidos: qui ſemꝑ in alijs non bona ↄſiderāt ad amandū et imitandū: ſed mala ad arguendū ⁊ detrahendū: ſimiles ſca/bronibus q̄ ſemꝑ in ſtercoribꝰ ⁊ cadaue/ribus reſidēt: et in ta libꝰ os fixū habent. De talibꝰ ↄſideratio nibus dicit Mat. xx b. An oculus tuus nequā eſt: qꝛ ego ſū bonꝰ. Ecc̄i. xxxi.b.

a in prouocationem charitatis
b et bonorum operum: non de/
c ſerentes collectionem noſtrā
d ſicut ē conſuetudinis quibuſ/
e dam/ ſed conſolantes ⁊ tanto
f magis quātō videritis appro
g pinquantem diem. Volunta/
h rie enim peccantibus nobis
i poſt acceptam noticiam veri/
k tatis / iam nōn relinquitur pro
l

Memēto qm̄ malus ē oculus nequā nequs oculo quid crea/tum ē: ideo ab oi facie ſua lachrymabit cū viderit ſuꝑ bonum alteriꝰ. Tūc eni dolet inuidus qn̄ videt bona alioꝝ. Itē Ecc̄i xiiij.b. Nequā oculus liuidi et auertens faciem. Chryſ. Cō/ſideremus inuicē/ nō in celū: ſ in acilinū.i.in ꝓuocationē ⁊ exactionē amoris ⁊ bonoꝝ operū: vt ſi qs virtuoſus ē hūc ↄſi/deremus. Amemꝰ etiā inuicē. Plenitudo eni legis ē dilectio. Roma. xiij.c. Nō eſt opus ſudoribꝰ ⁊ laboribꝰ ſi amauerimꝰ nos. Vel/ Cōſideremꝰ inuicē/ pauperū chriſti penuriā: et ad ↄpatiēdū eis ⁊ ſbueniēdū. Vn̄ ſbdit: a In ꝓuocatio/nē charitatis. Cōtra illos quoꝝ charitas ita ſicca eſt ꝙ non ꝓuocat hoſpites ⁊ pauꝑes ad domū ſuā/ ſed expellit. Sed in Luc. viij.e. dicit de illis quorū coꝛ ardens erat de ieſu ꝙ co/egerūt eū. b Et bonoꝝ operū. Sic debet vocari ⁊ ꝓuo cari pauꝑ a diuite ꝑ charitatē cordis ⁊ opis ſubuētionē. Tali ter eni ꝓuocat ad orandū pro te: cū.ſ. videt affectū tuū ⁊ ex/perit ꝑ effectū/ cū paſſionē cordis ſequit ſubuētio opis. Unde bn̄ dicit: Et bonoꝝ operū: non dicit verboꝝ tm̄. Chryſ. Facere ꝙ̄ dicere maiorē habet fortitudinē ꝓuocādi.i. Ioh. iij.d. Nolite diligere verbo neqꝫ lingua: ſ ope ⁊ veritate. Itē nota ꝙ pfecti debēt ↄſiderare minores: a In ꝓuocatio nē charitatis ⁊ bonoꝝ operū.i. eos ꝓuocemꝰ ⁊ exhorte/mur ad charitatē cordis interiꝰ ⁊ ad multiplicationē bonoꝝ operū exteriꝰ. Cōtra illos q̄ alios ꝓuocāt ad mala. Prouer. j.b. Veni nobiſcū inſidiemur ſanguini: abſcōdamꝰ tendiculas ↄ inſontem fruſtra ⁊c. Itē Sap. ij.b. Venite ⁊ fruamur bonis q̄ ſūt ⁊ vtamur creatura tāqꝫ i iuuētute celerit: c Nō deſe rētes collectionē nr̄am. Iſtud exponit qnqꝫ mōis. Pri/mo ↄ ſingulares: ſecūdo ↄ apoſtatas: tertio ↄ ingratos: quar to ↄ inobediētes: quinto ↄ tepidos ⁊ puſillanimes. Dicit er/go: c Nō deſerētes. Col. ij.d. Non ſimꝰ ſingulares nec ꝓpriū ſeſum ſemꝑ ſequētes: ſed totā/ d Collectionē.i. to/tam ↄgregationē ſeq̄mur. Sicut ille phariſeus q̄ dicit Luc. xviij.b. Nō ſum ſicut ceteri hoim. Chryſ. Nouit apl's: quia cū exiſtētia ⁊ ↄgregatiōe multa ſit fortitudo. Ubi eni ſūt duo vel tres ↄgregati in noie meo: ibi ſum ego in medio eoꝝ/ dicit dn̄s Mat. xviij.c. Itē Act. iiij.f. Multitudinis credentium erat coꝛ vnū ⁊ aia vna. Que eni amoris ſūt augent ꝑ ↄgrega/tionē: amore aūt aucto nec ceſſat ⁊ q̄ dei ſūt ſeq̄. Si eni lapi/dem ad lapidē contriueris ignē emittit: quāto magis ad amo/rē ſociata dilectionē parit. Hoc ē qð.ſ. dicit: Cōſideremus inuicē in exacuitionē amoris ⁊ bonoꝝ operū. Prouerb. xxvij c. Ferrū ferro exacuit: et homo exacuit faciem amici ſui. Vel c Nō deſerētes collectionē nr̄aꝫ. Contra apoſtatas q̄ deſerūt vocationē ⁊ ꝓfeſſionē ſuā. Eccs. x.a. Si ſpūs ptātem habētis aſcēderit ſuꝑ te locū tuū ne dimiſeris. Tertio expont tur ſic. Nō deſerētes collectionē nr̄aꝫ.i. nō negligētes nec iurgati ſuſcipiamꝰ bn̄ficia collectarū. Iſti eni iudei qui pauꝑes erant recipiebāt elemoſynas collectas a gentiū eccle/ſia ꝓ qbꝰ orare tenebāt. Ille q̄ deſerit collectionē q̄ bn̄ficia ſi bi impēſa in orone nō recolit ſed negligit. j. xiij.a. Bn̄ficiētie ⁊ cōmunionis nolite obliuiſci. Quarto exponit ſic. Nō deſe rētes collectionē nr̄am.i. ↄueniꝰ ad ſermonē ad eccleſiā ad vocationes cōmunes. Geñ. xlix.a. Cōgregamini ⁊ audite filij iacob q̄ ventura ſunt nouiſſimis tpibꝰ. Quinto exponit ſm Glo. de illis q̄ timore recedūt ab eccleſia. Dicit ꝗ: Non

deſerētes/ tꝑe ꝑſecutionis. d Collectionē nr̄am.i. col lectos in fide nobiſcū. Sūt eni qui ad tempus credūt. Luc. viij.b. e Sicut ē ↄſuetudinis quibuſdā nr̄aꝫ.ſ. deſe/rere collectionē: Nō dicit ſubiectiōis ſed ↄſuetudinis: qð gra uiſſimū eſt pctm̄: ex quo pctō pauci reſurgūt. Pctōꝛ eni ↄſue tudiariꝰ q̄ſi q̄triduanus eſt et iam fetet: Ioh. xi.e. Hiere. xiij.d. Si mutare pt ethiops pellē ſuā et pardꝰ varietates ſu/as: et vos poteritis bn̄facere cū didiceri/tis malū. f Sꝫ cō ſolantes/ vnꝰ aliū.q.d. nō deſeratis collectos vobiſcū: ſicut q̄dam vīm faciūt: ſed potius ſitis conſolātes eos in ꝑſiſtendo cū eis. Cōſolāt eni laborātes q̄ parit i labore ꝑſiſtūt: qꝛ ſuble uatio laboris ē viſio collaborātis: vt ſi in itinere ſit facūdus ſocius pro nihilo habet via: vt dicit Ps̄. Cantabiles mihi erāt iuſtificatiōes tue in loco ꝑegrinatiōis mee. j. xij.a. Ideo et nos tantam habētes impoſitā nubem teſtiū ꝑ patiētiā cur/ramus ad ꝓpoſitū nobis certamē. Nubē teſtiū vocat ↄſolatio nē que exhibet exemplis martyrū ⁊ ſctoꝝ. Eſa. xl.a. Cōſola/mini ↄſolamini popule meꝰ dicit dn̄s deus veſter. Itē Eſa. vlt.d. Ecce ego ↄſolaboꝛ vos ⁊ in hieruſalē ↄſolabimini ⁊ vi debitis ⁊ gaudebit coꝛ veſtrū g Et tāto magis/ ↄſolemini .ſ. inuicē. h Quāto/ magis/ videritis appropiquā/tem diem/ retributiōis. Cōſideratio eni p̄emij minuit vim flagelli. Roma. xiij.c. Hora ē iam nos de ſomno ſurgere: nūc eni ꝓpioꝛ ē nr̄a ſalus ꝙ̄ cū credidimꝰ. Luc. xxj.f. Leuate capi ta quoniā appropinquat redēptio veſtra. Phil. iiij.a. Gau/dete in dn̄o ſemꝑ. Et ſubdit quare: Dn̄s eni ꝓpe ē nihil ſollici ti ſitis. Iob. iij.d. Quaſi effodiētes theſaurū gaudēt vehemē ter cū inuenerint ſepulchꝛ. i Volūtarie eni: q̄ſi dico ꝙ nō deſeramꝰ collectionē nr̄am: ſed teneamꝰ ſpem et ↄfeſſionē indeclinabilē: qꝛ/ Volūtarie peccātibꝰ nobis.i. nob vo/luntarijs ad peccandū exiſtentibꝰ ⁊ in volūtate ⁊ ꝓpoſito pec cati manētibꝰ. k Poſt acceptā noticiā veritatis.i. nō tm̄ volūtarie: ſed etiā ſcient ⁊ ex deliberatiōe peccantibus: qð graue eſt: quia ſicut dicit. ij. Pet. ij.d. Melius erat illis non cognoſcere viam veritatis: ꝙ̄ poſt cognitā retroire.i. talibus i qua iam decetero. l Nō relinquit pro pctis hoſtia.i. talibꝰ nō ꝓdeſt chriſtꝰ q̄ eſt hoſtia ꝓ pctis. Eſa. xlix.a. Ego dixi: inuacuū laboraui ſine cauſa ⁊ vane fortitudinē meā ↄſū/pſi. Hiere. vj.g. Fruſtra ↄflauit ↄflatoꝛ: malicie eī eoꝝ nō ſūt ↄſumpte. Et nota ꝙ ꝑ h ꝙ dicit: Volūtarie peccātibus: ſignificat nō ſolū peccatū: qꝛ volūtarie fit: ſed ↄſuetudo ipſiꝰ peccati ⁊ finalis impenitētia. Non eni ait: Volentibꝰ peccare ſed voluntarie peccātibꝰ. Voluntariꝰ eni eſt qui in aliquo aſſi/duus ē/ volēs qꝛ ad tps. Per h qð ergo ſignificat ꝑſeuerātes vſqꝫ i finē. Oſee. iiij.c. Fornicati ſūt ⁊ nō ceſſauerūt. Itē ꝑ h qð dicit: Poſt acceptā noticiā veritatis/ aggrauat pec catū qꝛ nullo ignorātie velamine excuſantur. Iob. xxxiiij.c. Quaſi impios ꝑcuſſit eos i loco videtiū: qui q̄ſi de induſtria receſſerūt ab eo: ⁊ oēs vias intelligere noluerūt: Talibus non relinquit hoſtia ꝓ pctis.i. chriſti hoſtia nihil eis ꝓderit. Vel Nō relinquit ꝓ pctis hoſtia.i. nō iterū imolabit chri/ſtus ꝓ eis. Roma. vj.b. Chriſtꝰ reſurgēs ex mortuis iam nō morit. Vel hoſtia pro pctis eis iam nō relinquit: qꝛ iō ꝑ bap tiſmū nō ↄſecrabunt.ſ. vj.a. Impoſſibile eſt eni eos q̄ ſemel ſt illumiati: guſtauerūt etiā donū celeſte ⁊c. ⁊ plapſi renouari ad pniam: renouari.ſ. ꝑ baptiſmū. Et nota ꝙ hic dicit: Non relinquit hoſtia: nō dicit indulgētia vel venia ſicut dicūt heretici. Chryſ. Hic inſurgūt q̄ pniam deſtruūt: et etiam illi q̄ ad baptiſmū pigritant. Sꝫ ad vtroſqꝫ dicemꝰ non h pniam deſtruit: nec i deſperationē ꝓijcit eū qui cecidit. Nō ita inimi cus ē nr̄e ſalutis: ſed ſecūdū deſtruit lauacrū. Nō eni dixit: non relinquit pnia: neqꝫ ad huc eſt remiſſio: ſed nō adhuc eſt ſacri/ficium. Preterea deſperauit tātū ſupꝛa de vno ſacrificio: vt non adhuc expectemus ſm iudaicam legem aliud ſacrificium.

☙ Terribilis autem.

Al. exacu itionem

Ps.

Pſ. a Terribilis aūt: quaſi non relinquit hoſtia pro pctis: ſed relinquitur/ terribilis quedam expectatio iudicij / ꝗ̄
Pſ. 17. expectatio in pſenti cruciat ꝯſcientiā pctōꝛis. Pſ. Terroꝛes
mortis ꝯturbauerūt me. Abacuk. iij. d. Audiui ⁊ ꝯturbatꝰ ē vent̄
meꝰ. Hieroꝰ. Siue comedā ſiue bibā ſiue q̄d aliud faciā: vide
tur ſēp auribꝰ meis i
ſonare illa terribilis
vox: O vos mortui
qui iacetis in ſepul/
chꝛis ſurgite ⁊ veni/
te ad iudiciū ſaluato
Pſ. 75. ris. Pſ. Terribili
apud oēs reges tre.
Matth. xxiiij. d. Et
aduentꝰ filij hoīs. j.
eodē. f. Hoꝛrendum
eſt incidere in manꝰ
dei viuentis. Sopħ.
j. d. Dies illa dies
ire ⁊c. Malach. iij. a. Quis ſtabit ad videndū eū: ipſe eni q̄ſi
ignis ꝯflans. b Et ignis emulatio. i. infeſtatio. i. ignis
infeſtans q̄ cruciabit malos i futuro. Unde ſubdit: c Que
ꝯſūptura ē aduerſarios/ chꝛiſti. Pſ. Ignis an̄ ipſū p̄ce
Pſ. 96. det ⁊ inflāmabit i circūitu inimicos eiꝰ. Et nota ꝙ dic: Ignis
emulatio/ ſiue zelus. Et ē modus loquēdi. Sicut enim zela
acerba ⁊ valde ſeuiēs/ et ſic q̄ſi a zelo: ita ille ignis quecunq̄
aſſumpſit nō dimittit ſed comedēs diuellit. Penā vl̄ etiā vin/
dictā ꝯtēptoꝝ euāgelij: probat a minoꝛi ſubdēs: d Irritā
q̄s faciēs. i. p̄uaricās. e Legē moyſi ſine vlla miſera
tiōe duobꝰ vel tribꝰ teſtibꝰ moꝛit. i. ſi ꝯuictꝰ fuerit p̄ du
os vel p̄ tres teſtes. Deut. xvij. b. In oꝛe duoꝝ vl̄ triū teſtiū
peribit q̄ interficiet: nemo occidat vno dicente ꝯtra ſe teſtimoni
um. Deut. xix. d. Nō ſtabit teſtis vnus ꝯ aliquē quicq̄d illud
pctī ⁊ facinoꝛis fuit: ſed in oꝛe duoꝝ aut triū teſtiū ſtabit om/
ne verbū. Joh. viij. c. In lege vrā ſcriptum eſt ꝙ duoꝝ teſti/
moniū verū eſt. Et nota ꝙ dicit/ Sine vlla miſeratione.
Deut. xix. d. Nō miſereberis eius: ſed aiam pro aīa: oculum
pro oculo/ dentē pro dente/ manū pro manu/ pedē pro pede.
Et ex ħ videt ꝙ nō erat diſpēſatio in lege. Et ħ verū eſt quan
tū ad grauia que erāt in lege moyſi: ſed contra p̄uatas leges
q̄nq̄ fiebat diſpēſatio ſicut cū ionatha diſpēſatū eſt. j. Reg.
xiiij. g. f Quāto/ ġ/ magl̄ putatis deterioꝛa mereri
ſupplicia q̄ filiū dei ꝯculcauerit. i. vilipēderit ad mo/
dū ꝯculcantis: q̄d facit ille q̄ nō credit ipſum ſufficere ad ſalu/
tem: ſʒ legalia. g Et ſanguinē teſtamēti pollutū du/
xerit. i. ſāguinē chꝛiſti: q̄ eſt ꝯſūmatoꝛ noui teſtamēti: q̄ mul/
Matth. 26. tis effundet in remiſſiōnē pctōꝝ. h Pollutū duxerit. i.
pctā purgare non valentē putauerit. Chꝛyſ. Sanguinē teſta
mēti cōmunē. i. imūdū putauit: qui nil plus hēre eum putat q̄
hircoꝛum et boum. i Et ſpiritui gratie. i. ſpūi gratis
ſctō dato: vl̄ q̄ dat grām. k Cōtumeliā fecerit/ remiſſio
nē quā ſpūſſctūs fac carnalibꝰ obſeruātijs aſcribēdo vl̄ ma/
licia ſua a mēte abijciēdo. Et nota ꝙ dic/ Fecerit. Quidam
eni dicūt: Contumeliā ſpūiſancto: Sicut illi de q̄bus dicitur:
Mat. xij. c. Quicūq̄ dixerit verbū ꝯtra filiū hoīs nō remit/
tet ei nec in ħ nec in futuro ſeculo. Alij aūt facto blaſphemant
Un̄ Roma. ij. d. et Eſa. lij. b. Propt vos nomen dei blaſphe
mat inter gentes. Glo. Uel ille ꝯculcat chꝛiſtū q̄ libere peccat
abſq̄ timoꝛe ⁊ pnia: ⁊ q̄ eo indigne participat. j. Coꝛ. xj. g.
Sanguinē pollutū ducit: ſi ab eo mūdatꝰ ad vomitū redit. ij.
Pet. ij. d. Et penitere negligit: ſpūi aūt gratie iniuriꝰ eſt qui
eius bn̄ficiū grate nō ſuſcipit. Chꝛyſ. Et ſpūi gr̄e conuitiat.
Qui eni bn̄ficiū. i. grām ſpūs nō ſuſcipit ꝯuitiatꝰ eſt eū: q̄ bn̄
facit te filiū: cum ſ̄o vis fieri ſeruꝰ venit habitare apud te tu
ſ̄o inducis ſup̄ eū pniitioſas cogitatiōes. Nota ꝙ maxima cō
tumelia fit alicui q̄n̄ de domo ꝓpꝛia expellit: ita illi ꝯtumeliā
faciūt ⁊ cōuitiant ſpūiſctō qui eū expellūt de domo ſua. i. de
coꝛde. Tria aūt expellūt hoīem de domo vt ſolet dici ꝺ Pro
uerb. xxvij. c. Fumus. ſ. ſupbie/ et ſtillicidiū auaricie/ ⁊ mala
vxoꝛ. i. carnalis ꝯcupiſcētia. Itē nota ꝙ tria genera hoīm no
tant hic. Filiū eni dei ꝯculcāt p̄ſecutoꝛes ⁊ raptoꝛes q̄ paupe

a pctis hoſtia. Terribilis au/
tem quedam expectatio iudi/
b c cij: et ignis emulatio: que cō/
ſumptura eſt aduerſarios. Ir
d ritā quis faciens legē moy/
e ſi ſine vlla miſeratione duobꝰ
vel tribus teſtibus moꝛitur:
f quanto magis putatis dete/
rioꝛa mereri ſupplicia qui fili/
g um dei conculcauerit: et ſan/
h guinem teſtamenti pollutum
duxerit: in quo ſanctificatꝰ eſt
i k et ſpiritui gratie cōtumeliā fe/
l m cerit. Scimus eni qui dixit:
n o mihi vindictam ⁊ ego retribu
p q am. Et iterum: quia iudicabit
r dn̄s populum ſuum. Hoꝛre/
s dum eſt incidere in manꝰ dei

res dei oppꝛimūt: ⁊ q̄ſi pedibꝰ calcitrātes ꝯtra deū mēbꝛa eiꝰ
violent̄ ſubijciūt: Sʒ tn̄ ꝯtra ſtimulū calcitrāt: ſicut dr̄ Act.
ix. a. Saule ſaule q̄d me pſequeris: durū eſt tibi ꝯ ſtimulū cal
citrare. Qui eni calcitrat ꝯ deū leſionē incurrit: q2 ipſe ſpina
eſt malis. Un̄ Eſa. xxvij. a. Quis dabit ſpinā meā veprē in
p̄lio. Hoſtꝭ em̄ ꝯcul
candus eſſet potius
et nō amicus: diabo
lꝰ nō chꝛiſtꝰ. Judic.
v. c. Conculca ani/
ma mea robuſtos. ſ.
demones. Roma.
xvj. c. Dn̄s ꝯterat
ſathan ſub pedibus Rom. 12. d.
vrīs velocit. San/
guinē teſtamēti pol/ Deut. 32. f.
lutū ducunt clerici ⁊
ſacerdotes luxurioſi
delicati: q̄ p̄rimoniū
crucifixi ⁊ bona eccleſie q̄ ſanguine chꝛiſti ſūt acq̄ſita in luxu/
riā ꝯuertūt ⁊ pollutionē: ſic dicit Jude. b. Grām dei nr̄i trāſ/
ferētes i luxuriā: Spiritui aūt gr̄e ꝯtumeliā faciūt ſupbi ⁊ gu
loſi: q̄ gr̄as ſibi collatas ipſi ſpūi gr̄e non attribuūt: ſed ad ſe
iniurioſe ꝯuertūt. Eſa. xlij. b. Gloꝛiā meam alteri non dabo.
Sic ġ filiū dei ꝯculcāt raptoꝛes ⁊ auari: ſanguinē chꝛiſti pol/
lutū ducūt luxurioſi: ſpūi gr̄e ꝯtumeliā faciūt ſupbi. Sequit:
l Scimꝰ eni/ quaſi vere talis multū puniet: q2/ ſcimꝰ/ illū:
id ē q̄ verꝰ ⁊ potēs ē ille. m Qui dixit mihi/ ſeruate/ n
Uidictā/ iniuriarū vrārū: o Et ego retribuā/ vel/ red/
dam. Roma. xij. d. Uindicabo alienas iiurias ⁊ meas. Si
eni alienas iniurias vindicabit dn̄s: ġ ⁊ ſuas vindicabit: Dn̄s
aūt oīm pctā maloꝝ ſignauit ad vindictā. Job. xiiij. d. Sig/
naſti q̄ſi in ſacculo pctā mea. Et nota ꝙ idē q̄d dicit hic: dicit
apl̄s Roma. xij. d. Date locū ire: ſcriptū eſt eni: Mihi vin/
dictam] et ego retribuam dicit dominus: Sed ſi eſurierit ini
micus tuus / ciba illum: Ibi dicit ſcriptum eſt in ꝓuerbijs.
Sed Deut. xxxij. e. Mea ē vltio ⁊ ego retribuā eis i tpe. Ibi
dicit Glo. Ab ħ loco ſumit illud apl̄i: Mihi vindictā ⁊ ego re
tribuā ⁊c. Itē ſup illud Ezech. ix. a. Appropinquerunt viſi/
tatiōes vrbis: dicit Interlin. Septuaginta: Mihi vindictā
et ego retribuā. Sol. Nō eſt incōueniēs idē ſumi a pluribꝰ lo
cis ſacre ſcp̄ture. Un̄ poteſt eſſe ſupꝛa et illud: et de Prouer.
et de Deut. et de Ezech. Tn̄ q̄d dicit Glo. ſuper Roma. xij.
ꝙ ſumit de Prouerb. pꝛopꝛie itelligit de eo q̄d ibi ſequitur.
Sed ſi eſurierit inimicꝰ tuus ⁊c. Hoc eni habet Prouer. xxv
c. Simile aūt ei q̄d dicit hic habet Prouerb. xxiij. b. Propi
quus illoꝝ foꝛtis ē ⁊ ipſe vindicabit ꝯ te rationem illoꝝ. Item
Prouerb. xx. d. Ne dicas: reddam malū p̄ malo: expecta do
minū ⁊ liberabit te. p Et iterū/ dicit ſcp̄tura: q Quia
iudicabit dn̄s ppl̄m ſuū. i. iudiciū faciet p̄plo ſuo: puniē
do hoſtes ⁊ pſecutoꝛes eoꝝ. Deut. xxxij. f. Sanguinē ſeruoꝝ
ſuoꝝ vlciſcet ⁊ vindictā retribuet i hoſtes eoꝝ: Et ſi ſerui ſan
guinē vlciſcit. Ibidē. ſ. in Deut. dicitur: Judicabit dn̄s po/
pulū ſuū ⁊c. Joh. v. d. Pater nō iudicat quemq̄: ſed oē iudi/
ciū dedit filio ⁊c. Uel/ Judicabit dn̄s/ purgādo ⁊ ſepando
a malis: ſic granū a paleis flagello coꝛrectiōis ⁊ purgatiōis.
r Populū ſuū: quāto magis puniet inimicos. j. Pet. iiij.
d. Si pꝛimū a nobis q̄s finis eoꝝ q̄ nō credūt. Et ſi iuſtꝰ qui
dem vix ſaluabit: impiꝰ ⁊ pctōꝛ vbi parebūt? s Hoꝛren/
dū eſt/ Quāta vindicabit ⁊ puniet dn̄s: et ideo/ Hoꝛrendū
eſt incidere i manꝰ dei viuētl. Daniel. xiij. c. Meliꝰ eſt
mihi abſq̄ ope incidere i manꝰ vrās: q̄ peccare in ꝯſpectu do
mini. Eccī. ij. d. Si pniam nō egerimꝰ incidemꝰ in manꝰ dei
et nō in manꝰ hoīm. Sed ꝯ. ij. Reg. vlt. c. Coartoꝛ vndiq̄
nimis: ſed meliꝰ eſt vt incidā in manꝰ dn̄i duplicit tpalit ⁊ et/
nalit: In p̄ſenti. ſ. q̄n̄ ipſe pat miſericoꝛdiarū: vel i futuro q̄ſi
dicitur ħ: Hoꝛrēdū eſt ⁊c. In p̄ſenti ġ bonū eſt incidere in
manꝰ dn̄i. i. cōmittere ſe illi in iudicio pnie: in quo iuſtꝰ p̄mo
accuſatoꝛ ē ſui: Prouerb. xviij. c. In futuro autē: Hoꝛrēdū
eſt incidere i manꝰ dei viuētl. Ad drām idoloꝝ q̄ moꝛ/
tua ſūt ⁊ ſine vita: et ideo nec iuuare nec nocere poſſunt: nec ꝯ

¶ iniurijs vindicare. Baruch. vlt. d. Nec ſi quid mali patiun-
tur ab aliquo/nec ſi quid boni poterūt retribuere. Sap. xiiij.
d. Dum confidunt in idolis: que ſine aīa ſunt male iurātes no-
ceri ſe nō ſperāt. a ¶ Viuētis. Chryſ. Deus ſemꝑ viuit:
vt ſi nō recipiūt hic vindictā recipiant ī futuro: et ita nos inci-
dimꝰ illi ī manꝰ dei.

Nō eni qui patitur patit male/ſed qui facit: nec qui beneficiū ſuſcipit beneficiū accipit: ſꝫ q̄ benefacit. b ¶ Rememoramini aūt. Chryſ. Captiui meritoꝝ cū profunda dederunt: inciſionē doloris accipiunt: ita paulꝰ pꝰ terruit ō gehēne memoria ⁊ iudicio: mo-

a b viuētis. Rememoramini au-
c tem priſtinos dies in quibus
illuminati magnū certamē ſu-
d ſtinuiſtis paſſionū: et in alte-
e ro quidem opprobrijs ⁊ tribu-
lationibus ſpectaculū facti: in
f altero aūt ſocij taliter conuer-
g h ſantiū effecti. Nam ⁊ vinctis
i k compaſſi eſtis: et rapinam bo-

do vnguēta apponit mitigatiōis ⁊ ȩlū ex ſeipſis affert. Et .ī. Que hortant maxime a ꝓprijs ſuadet. Vñ paulꝰ facit ad mo-dū ſamaritani: poſt vinū auſteritatiſ īfūdēs oleū pietatis: Si eni lingua ē curatiōis ē ⁊ mitigatiōis. Poſtq̄ ḡ ꝯcuſſit aīas eoꝝ ⁊ terruit: refouet eas ꝑ laudē prioꝝ. ſ. rememorādo prio-rū bona vt facilius excitet ⁊c. Quaſi vt ante incidatiſ in manꝰ dei: Rememoramini pſtinos dies/ vt alacriores ad bo-nū ſitis: Quaſi dictū ē ꝙ credidiſtis: ⁊ ideo magis aſſueti eſtiſ ad bonū: vnde ⁊ maius damnū incurritiſ: ſi nō ꝓſeq̄mini cep-ta. ij. Joh. c. Videte voſmetipſos ne ꝑdatis q̄ operati eſtis. Itē/ Rememoramini pſtinos dies: vt ex intuitu bono-rū precedentiū maiorē fiduciā ꝯcipiatis. ſ. vj. b. Nō eſt iniu-ſtus deꝰ vt obliuiſcat opis veſtri ⁊ dilectiōis quā oſtēdiſtis in noīe eius. Hiere. ij. a. Recordatꝰ ſum tui miſerās adoleſcētiā tuā ⁊ charitatē diſpōſatiōis tue. c ¶ In q̄bꝰ/diebꝰ/ illuminati/ꝑ fidem/magnū certamē ſuſtinuiſtiſ paſſionū. Paſſiōes eni ꝯtra eos certabāt: vt patiētiā ⁊ fidē extorque-rent. Tribulatiōes eni ſūt q̄ſi exercitꝰ dñi quem īmittit dñs ꝯtra nos/ vt nos acq̄rat ſibi ⁊ plene ſubijciat ſue volūtati. Vñ dicī dñs exercituū: quia diuerſas ſpecies tribulatiōis īmittit. Quelibet eni creatura ⁊ quelibet pena ē de exercitu ſuo: Mu-ſce pulices ⁊ etiā alia modica nocumēta corꝑis inſurgūt ꝯtra nos vt nō retrahamꝰ nos ſue ſulturi. Job. vj. a. Sagitte dñi in me ſunt q̄rū indignatio ebibit ſpm̄ meū: et terrores dñi mi-litant ꝯtra me. Itē diabolus vel mūdus vel caro ſeipſam q̄-rit ſuffocare ⁊ opprimere. Vñ iſti tres hoſtes diripiūt totum hoīem: animā ⁊ corpus ⁊ res: q̄ōlibet aūt iſtoꝝ duorū armis impugnat aſtutia ⁊ potentia ſiue ſeuitia arcu. ſ. doloſitatis et gladio ꝑtātis. Doloſitatē hoſtis vicit ſapiētia fidei que deſur-ſum eſt: Jaco. iij. d. Potētiā aūt vincit ſapiētia. Iſte ſūt due ale que date ſunt mulieri vt fugiat: Apocſ. xij. d. Et hec duo tangūtur hic. Sapiētia eni ſignificatur cū dicit: Illumiati Patientia cum dicit/ Suſtinuiſtis. Tales eni vincunt om-nia qui illuminati ſapīa ⁊ armati patiētia/ certamē ſubeūt op-probrioꝝ ⁊ tribulationū verboꝝ ⁊ verberū: quia verba vin-cunt per ſapientiam: verbera per patientiam. Illi autē q̄ ob-tenebrati intrant certamen vincuntur. Vnde Numeri. xiiij. g. At illi ꝯtenebrati aſcēderūt ī verticē montis: deſcēditq̄ ama-lechites ⁊ chananeus percutiens eos atq̄ concidens perſecu-tus eſt. d ¶ Et in altero. Chryſ. Hic quidē duplex habue-rant certamen. Paſſiones eni erant eis: tum ex ꝓprijs dolori-bus: tum ex doloribꝰ aliorum quibꝰ compatiebant. Et h̄ eſt. In altero ⁊c. q. d. ſuſtinuiſtis magnū certamē et ita magnū quia/ In alterius quidem .i. in altera parte certaminis: e ¶ Opprobrijs ⁊ tribulatiōibꝰ ſpectaculū facti/ eſtiſ q. d. in vno certamine ſuſtinuiſtis opprobria verboꝝ ⁊ tribula-tiones verberū. Et h̄ non in ſecreto ſed in publico: q̄ō grauiſ-ſimū ē. Vñ dic. j. Corſ. iiij. b. Spectaculū facti ſumꝰ huic mū-do et āgelis ⁊ hoībꝰ: Mūdo ad deriſionē: āgel' ad gratulatio-nem: hoibus ad imitationē. Chryſ. Magnū quidē eſt oppro-
Pſ. 41. briū ſubuertere animas: audi Pſ. Dum dicit mihi ꝑ ſingu-

los dies vbi ē deꝰ tuꝰ. Et rurſus. Si inimicꝰ meꝰ exprobraſ-
ſet mihi ſuſtinuiſſē vtiq̄. Qz eni valde glorioſū ē genꝰ huma-
nū propterea ab hoc facile occupat: et non ſimplicit dixit op-
probrijs: ſed cum intentione multa theatricati. Nam triſte ē
exprobrari in occulto: ſed multo plus in publico ⁊ a familiari-
bꝰ. i. iudeis parētibꝰ.

l norum veſtrorum cum gau-
m dio ſuſcepiſtis cognoſcentes
n vos habere meliorem ⁊ manē-
o tem ſubſtātiam. Nolite itaq̄
p amittere confidentiam veſtrā
q que magnam habet remune-
r rationē. Patientia eni vobis
s neceſſaria eſt/ vt voluntatem
t v dei faciētes reportetiſ promiſ-

Horū/ d ¶ In altero certamie. i. altera parte certaminis. f ¶ Socij taliſ ꝯuerſantiū. i. aſſidue patientiū. g ¶ Effecti eſtis. i. compaſſi eſtis apoſtolis et alijs hmōi tribulatis. Et ita duplex certamen ſuſtinuiſtiſ: in ꝓprijs. ſ. paſſionibus: et in cōpaſſioni-

h

bus alioꝝ. Et he ſunt due partes certantiū ꝯtra nos paſſio-nū. Apocſ. j. b. Ego iohānes frat veſter ⁊ ſocꝰ in tribulatiōe et regno ⁊ patiētia in chriſto ieſu. j. Theſſal. ij. c. Vos autem imitatores facti eſtis fratres eccliaꝝ dei que ſunt in iudea in chriſto ieſu: q2 eadē paſſi eſtiſ ⁊ vos a cōtribulibꝰ vr̄is: ſi ⁊ ipſi a iudeis: Et vere ſocij facti eſtis. h ¶ Nam ⁊ vinctis/ q̄ non poterāt ſibi querere neceſſaria. i ¶ Cōpaſſi eſtis/ ⁊ af-fectu ⁊ effectu: neceſſaria. ſ. miſtrādo. ij. Timoth. j. d. Det mi-ſericordiā deus oneſiphori domui qui ſepe me refrigeraut: ⁊ catenā meā nō erubuit. k ¶ Et rapinā bonoꝝ vroꝝ/ que auferebant vobis: q2 miniſtrabatis vinctis: l ¶ Cum gau-dio ſuſcepiſtis: non ſolū patient vel libent ſuſtinuiſtis: ſed gaudent ſuſcepiſtis. i. q̄ſi donū deſuꝑ datū accepiſtiſ. ij. Corſ. xj. d. Suſtinetiſ eni ſi q̄s deuorat: ſiq̄s accipit. i. rapit: Vñ ac-cipit ab accipiēdo. i. rapiēdo. Dicit: Cū gaudio. Chryſ. Hoc ē apl'icū. Vñ Act. v. g. Reuertebant a facie ꝯſilioꝝ: le-tantes q̄m digni effecti ſūt pro noīe ieſu dehonorari: ḡ pro no-mine ieſu honorari eſt letabundum. Jaco. j. a. Oē gaudium exiſtimate fratres cū in varias tēptatiōes īcideritiſ. Roma. v. a. Gloriamur ī tribulatiōibꝰ. ij. Corſ. vij. b. Superabūdo gau-dio in oī tribulatiōe. Prouerb. xij. c. Nō ꝯtriſtabit iuſtū q̄c-quid ei acciderit. Itē Chryſ. In h̄ q̄ō dicit: Suſcepiſtis/ volūtariā eoꝝ patiētiā oſ̄dit. Eccl. xxix. b. Perde pecuniam ꝓpt fratrē ⁊ amicū. m ¶ Cognoſcētes vos hr̄e: q̄ſi ideo ꝓdicta ſuſtinuiſtis cū gaudio: q2 ꝯgnoſcitis vos hr̄e iam ī ſpe et tandem rehabituros. n ¶ Meliorē ⁊ manētē ſubſtan-tiā. i. vitā eternā ſiue bona eterna: nō pereuntē ſubſtātiā ſicut hic ſed manētē. Chryſ. q. d. diuitias nō apparētes vt apparen-tes inſpexiſtis. Eccl. xj. c. Datio dei ꝑmanet iuſtis. Prouer. xviij. b. Subſtātia diuitis vrbs roboris eiꝰ. o ¶ Nolite/ q̄ſi q2 ſic paſſi eſtis ⁊ ꝯſiſi de ſubſtātia meliori ⁊ manēte: Nolite itaq̄ amittere/ per impatiētiā. p ¶ Cōfidentiā vr̄am. i. merita ꝓcedētia ſuꝑ que fundat ſpes ⁊ ꝯfidētia. Et dicit: No-lite: q2 nemo amittit eam niſi volēs. Vel/ Nolite amitte-re ꝯfidentiā vr̄am. i. nolite in tribulationibꝰ deſꝑare. Eccl. xj. c. Cōfide ī deo ⁊ mane ī loco tuo: q2/ Confidētia. i. ſpes q ¶ Magnā habet remunerationē/ etiā in ꝓſenti: q2 ſpe ſalui facti ſumꝰ: Roma. viij. e. Mat. v. b. Gaudete ⁊ exultate ecce eni merces vr̄a copioſa ē in celo. Gen̄. xv. a. Ego prote-ctor tuus ⁊ merces tua magna nimis. Vt aūt nō amittatiſ ꝯfi-dentiā: hoc vnū opus vobis ē. ſ. patiētia. Vñ ſubdit: r ¶ Pa-tientia eni vobis neceſſaria ē/ ſi vultis ꝯfidētiā nō amit-tere. Lucſ. xxj. d. In patiētia vr̄a poſſidebitis aīas vr̄as. q. d. patiētia eſt optimꝰ cuſtos ꝑ quē cuſtodit ⁊ poſſidet anima. Prouerb. xvj. d. Melior eſt patiēs viro forti et qui dñat aīo ſuo maior eſt expugnatore vrbiū. Neceſſaria dico: s ¶ Ut volūtatē dei faciētes/ in ꝓſenti. t ¶ Reportetiſ/ in futu-ro q̄ hic ſeminatis. v ¶ Promiſſionē. i. vitam ꝓmiſſam. Que ſit aūt volūtas dei dicit. j. Theſſal. iiij. a. Hec ē volun-tas dei ſanctificatio veſtra ⁊c. Ibi reqre. Item nota ꝙ dicit patiētia ad reportandū ꝓmiſſionē. q. d. patiētia eſt ſaccus ne-

ceſſarius pauperi: vt in eo reportet elemoſynã ꝺ curia cęleſti. Anima eni que hic laceſcit ⁊ flagellis cędit oẽs tribulationes ſuas ſimul congerit in ſacco patiẽtię vt eas oſtẽdat amico ſuo pro ꝗ talia pati: Sic dicit ꝙ quędã erat quę amabat quẽdã pro cuꝰ amore parẽtes eius verberabãt eã quotidie ⁊ capillos ſuos dilaniabant et oẽs capillos ſuos dilaniatos recolligebat ad amoris imitationẽ: Sic ⁊ nos i ſacco pnię chriſto debemus oſtẽdere tribulatiões ꝗs patimur pro eius dilectione. Jtẽ oĩa nr̃a debemꝰ chriſto oſtẽdere: ſicut vulnera medico oſtẽdũt ĩfirmi ad ſanãdũ. Jtẽ ſicut pauptatẽ ſuã oſtẽdit paup elemoſynario ad ſubleuandũ: ſed ſi vadis ad elemoſynariũ ſine ſacco patiẽtię nihil reportabis.

a ſionem. Adhũc eni modicũ aliquantulum/ qui venturus
b eſt vẽniet ẽt nõ tardabit: Ju-
c d ſtũs autem meꝰ ẽx fide viuit.
e f Qꝫ ſi ſubtraxerit ſe/ nõ place-
g bit anime meę. Nos autẽ nõ

a Adhuc eni/ quaſi tenẽda eſt patientia: nam tribulatio nec longa eſt tempꝫ: nec vęhemẽs magnitudine ⁊ intentione. Et h̄ eſt qꝺ/ adhuc modicũ/ reſtat ad ſuſtinendũ. i. paruo tp̃e ſuſtinendũ: quandoqꝫ ad iudiciũ generale b Veniet/ retributor ſpecialit̃ bonoꝝ in morte. c Et nõ tardabit/ poſt mortẽ ſctõꝝ a retributiõe: qꝛ ſtatim in egreſſu aię a corpore ſcti martyres induuntur ſtola pma: ſtola. ſ. eternę iocũditatiſ. Nota ꝙ duo dicit i expectatiõe: ⁊ duo ſubiũgit in retributiõe. Quę dic̃ in expectatiõe ſũt modicũ ⁊ aliquãtulũ: modicũ tp̃is ⁊ aliquãtulũ paſſionis. Modica eni eſt paſſio i ſe ⁊ momẽtanea: ſic alibi dic̃ apl̃s. ij. Corꝭ. iiij. d. Jd qꝺ ẽ i p̃ſẽti momẽtaneũ ⁊ leue tribulatiõis nr̃ę: ſup modũ i ſublimitate ẽtnũ glię pondꝰ opabit̃ i nob. Duo dic̃. Momẽtaneũ quãtũ ad breuitatẽ tp̃is: et leue quãtũ ad modicitatẽ paſſiõis Jtẽ. j. Pet. j. b. Modicũ nũc ſi oportet ꝯtriſtari i varijs tribulationibꝰ. Duo aũt in retributiõe dicit. ſ. veniet ⁊ nõ tardabit: Veniet iocũditas poſt paſſiõis tribulatiões: nõ tardabit ẽtnitas finiẽs tpalitatẽ ipſarũ ãguſtiaꝝ. d Juſtꝰ autem. Abacuk. ij. a. Veniẽs veniet ⁊ nõ tardabit. Jtem aũt dic̃ dñs iuſtus meꝰ. i. per me iuſtus ẽ: nõ per carnales obſeruãtias. e Ex fide viuit/ vita grę in p̃ſenti: et p fidẽ veniet ad vitã glorię in futuro. Jn hac vita viuimꝰ pane groſſo fidei: qꝛ pauperes de pane groſſo ſolent viuere: in futuro qꝰĩ diuites erimꝰ viuemꝰ pane ſincerę cognitiõis ſine furfure ęnigmatis. ſ. Nõ pari iocũditate ſumit̃ adeps frumẽti et cortex ſacramẽti: ſine pane inops eſt oĩs mẽſa: ⁊ ſine fine viua eſt aię refectio. Jdeo j. xj. a. dicit̃: Fides eſt ſubſtãtia. q. d. alia acceſſoria ſũt ad iſtã quę eſt fundamentũ. f Qꝺ ſi ſubtraxerit ſe/ iuſtus a iuſticia: h̄ ẽ per fidẽ. g Nõ placebit aię meę. Antropoſpathos eſt. j. xj. b. Sine fide impoſſibile eſt placere deo. Hęc auctoritas p̃dicta ſumit̃ de Abacuk. ij. a. Sed videt̃ apl̃s in duobꝰ peccare. ſ. in ſenſu ⁊ ordine verboꝝ. Jta eni in Abacuk ij. a. Adhuc viſus ꝓcul ⁊ apparebit in fine ⁊ nõ mentiet̃: etſi morã fecerit expecta eũ: quia veniens veniet ⁊ non tardabit. Ecce qui incredulꝰ ẽ nõ erit recta anima eius in ſemetipſo: iuſtus autẽ in fide ſua viuet: Jbi ergo tarde: hic autem cito dicit venturũ. Jbi prius dicit: Qui incredulus ẽ ⁊c̃. ⁊ poſt dicit: Juſtus autẽ. Hic aũt pmo dicit: Juſtus aũt: et poſtea. Qꝺ ſi ſubtraxerit ſe. Dicendũ: licet ordinem immutet quodãmodo apl̃s: ſenſum aũt vel veritatẽ non mutat: qꝺ eni modicum eſt reſpectu ęternitatis: longum eſt expectanti in tp̃e ⁊ in loco exilij. Et ideo dicit apl̃s: Adhuc modicũ aliquãtulũ/ ⁊ quãtulũcũqꝫ/ qui venturꝰ ẽ. q. d. licet longũ ſit expectanti: tñ modicũ eſt reſpectu valoris ⁊ p̃cioſitatis rei quę ventura ẽ. Vel põt dici ꝙ prima auctoritas partẽ ſuppreſſit. Aggei. ij. b Adhuc vnũ modicum eſt ⁊ ego cõmouebo cęlũ ⁊ terrã ⁊ mare ⁊ aridam: ⁊ mouebo omnes gentes: ⁊ veniet deſideratꝰ cunctis gentibus. Aliam autem partem auctoritatiſ aſſumpſit de Abacuk. ij. a. Et idem habet̃ Roma. j. b. et Gal. iij. b.

Eſt aũt fides ⁊c̃. Jn iſto capitulo cõmẽdat fidẽ ꝗ credimꝰ i chriſtũ ⁊ durat vſqꝫ ad pͥncipiũ duodecimi capituli. Sũma aũt capituli ẽ ꝙ primo ponit fidei diffinitionem. Secundo eius multiplicem cõmendationẽ p multa exẽpla noui teſtamẽti. Primo nouẽ exẽpla adducẽs de Geñ. de aptatiõe. ſ. ⁊ creatione ſeculi/ de abel ad enoch/ de noe ad abraã/ ꝺ ſara ad iſaac/ ꝺ iacob ad ioſeph. Scꝺo ponit exẽpla de moyſe in Exo. Tertio ponit exẽplum de libro Joſue in raab: et de muris hierichoꝗ corruerunt. Quarto ꝺ libro Judicũ ꝺ gedeõe. Quinto de pmo Reg. de dauid ⁊ ſamuele. Sexto de oĩbꝰ libris in ſũma ⁊ de ſãctis: ibi: Scti p fidẽ vicerũt regna. Cõmẽdat̃ aũt p hęc ꝗ dicũt̃ hic fides multiplicit̃. Primo ꝙ fundamẽtũ ẽ aliarũ virtutũ: ibi: Eſt autẽ fides ſubſtãtia. Scꝺo qꝛ p illam intelligimꝰ occulta ⁊ ęterna: ibi: Fide itelligimꝰ aptata eẽ ſecula. Tertio qꝛ reddit opera grata: ibi: Fide plurimã hoſtiã. Quarto cõmendat̃ qꝛ liberat ab erũnis huiꝰ ſeculi: ibi: Si de enoch trãſlatꝰ ẽ. Quinto qꝛ liberat a diluuio: ibi: Fide noe reſponſo accepto. Sexto qꝛ facit abrenũciare oĩbus: ibi: Fide ꝗ vocat abraã ⁊c̃. Septimo qꝛ facit ꝓmiſſoꝝ adimpletionẽ ⁊ prolis mltiplicationẽ: ibi: Fide demoratꝰ ẽ i t̃ra ꝓmiſſiõis Octauo qꝛ fides obediẽtiã ꝓmptã facit ⁊ obediẽtię cumulatę oſtenſionẽ facit: ibi: Fide obtulit abraã iſaac. Nono qꝛ meret̃ futuroꝝ p̃cognitionẽ: ibi: Fide et de futuris benedixit ⁊c̃. Decimo qꝛ liberat a piculo: ibi: Fide moyſes natꝰ occultatꝰ ẽ ⁊c̃. Undecimo qꝛ facit ꝯtemnere pſpera ⁊ amplecti aduerſa: ibi: Fide moyſes grãdis factꝰ. Duodecimo: qꝛ effectus fidei ẽ audacia ſpũalis: ibi: Fide reliqͭ ęgyptũ: nõ veritꝰ aĩoſitatẽ regis. Tertiodecimo qꝛ effectus fidei ẽ ęgyptioꝝ extermiatio ⁊ populi iudaici ſalus i celebratiõe paſchę ⁊ ſanguis imolatiõe: ibi: Fide celebrauit paſcha ⁊c̃. Quartodecimo: qꝛ ẽ miraculoꝝ opatio: ibi: Fide trãſierũt mare. Quintodecimo: qꝛ eſt collegij ſctõꝝ aſſociatio: ibi: Fide raab. Sextodecimo: qꝛ eſt hoſtiũ impugnatio ⁊ regnoꝝ ſbiectio: ibi: Et ꝗd adhuc dicã. Septimodecimo: quia eſt totius creaturę perfecta dñatio: ibi: Obturauerunt ora leonum ⁊c̃. Octauodecimo: qꝛ ẽ tribulationũ ⁊ anguſtiarum patiens ⁊ benigna perpeſſio: ibi: Alij autem diſtenti ſunt. Ultimo autem ponit ſanctorũ cõmunem expectacionem: ibi: Et hi omnes teſtimonio fidei ⁊c̃. Dicit ergo:

a ſumus ſubtractionis filij i perditionem: ſed fidei in acquiſitionem animę. Capi. XI.
b Eſt autẽ fides ſperandarũ ſubſtantia reꝝ/ argumẽtũ nõ apparẽtiũ.

A

b Eſt autem fides: qꝺ creditur his articulis. Et hoc dupliciter. Collectiue. ſ. omnes articuli. Unde in ſymbolo athanaſij: Hęc ẽ fides catholica: quã niſi qſqꝫ. Ul ſingilatim. Roma. j. b. Juſticia dei i ea reuelatur de fide in fidem: id eſt de vno articulo in alium. Jtem fides eſt ꝗ credit̃. Et hoc duplicit̃ vel habitus vel motꝰ. Eſt aũt habitꝰ duplex formatꝰ vt dicit̃. ſ. x. g. Juſtus ex fide viuit. Et. j. Joh. v. a. Hęc eſt victoria quę vincit mũdũ fides noſtra. Et eſt habitus informis. Jaco. ij. d. Demones credunt ⁊ ꝯtremiſcunt. Similiter motus fidei duplex eſt: vel informis. Unde Augꝰ. Fides ẽ credere qꝺ non vides. Ul formatus. Unde Jſidorus Fides eſt ſi fiat qꝺ in aĩo dicit̃. i. obedientia. Jtem fides dicitur cognitio aperta. Sed iſte modus impropꝛꝰ ẽ valde. Unde Roma. j. b. De fide in fidem. Et dicit btũs Augꝰ. De fide ſpei tranſitur ad vim rei. Eccij. xl. b. Fides in ſeculum ſtabit. Jtem fides dicitur fidelitas. Hiere. v. a. Oculi dñi conſpiciũt fidem. Eſa. j. f. Principes tui infideles ſocij furum. Jtẽ fides dicit̃ credulitas. ij. Machab. vlt. b. Singulos aũt illoꝝ armauit: non clypei ⁊ haſtę munitiõe: ſed ſermõibꝰ opportunis ⁊ hortatiõibꝰ: expoſito digno fide ſomnio: per qꝺ vniuerſos lętificauit. Jn h̄ aũt loco diffinit̃ fides ſcꝫ qꝺ fides eſt id ꝗ credit̃ habitꝰ. ſ. credẽdi formatꝰ. Dicit ꝗ: b Fides eſt ſubſtãtia rerũ ſperãdarũ argumẽtũ nõ apparẽtiũ. Chryꝭ ſup Joh. Homel. lxxxvij. Eſt eni fides ſperãdaꝝ ſubſiſtẽtia reꝝ redargutio ñ apparẽtiũ. Jtẽ ſup hũc locũ. Eſt aũt fides earũ/ ꝗ ſperãt hypoſtaſis reꝝ elecꝰ. i. argutio eaꝝ ꝗ nõ

 vident̃. Elencus